

AFDELING KNIP & PLAK
(met groot gemak).

VIETNAM
Amerikaanse Oorlogsmisdaden
in Vietnam
Map 1

8 oktober 1965 tot 27 april 1971 e.v.



www.MinisterieVanPropaganda.org

Rapport van internationale juristen:

VS moorden en verwoesten doelbewust in Vietnam

De Amerikaanse terreuraanvallen op Noord-Vietnam zijn 'zonder meer doelbewuste massabombardementen, bedoeld om te moorden en te verwoesten.' Dit staat als conclusie te lezen in het rapport van een commissie van internationale juristen dat gisteren gepubliceerd is. De juristen, onder wie de voormalige Amerikaans minister van justitie Ramsey Clark, brachten in augustus een studiebezoek aan Noord-Vietnam. De vele gegevens die toen werden verzameld zijn in de afgelopen weken nader bestudeerd en samengevat in een rapport dat in Kopenhagen is ingediend bij het congres dat daar wordt gehouden over Amerikaanse oorlogsmisdaden in Indo-China.

Scherpe aanklacht tegen luchterreur van Nixon

Het rapport vermeldt dat de steden Haiphong en Nam Dinh grotendeels verwoest zijn, terwijl andere steden geheel met de grond gelijk zijn gemaakt door de terreurbombardementen. 'De bedoeling lijkt te zijn,' zo schrijven de juristen, 'om elke vorm van leven, elk bouwwerk in deze steden te verwoesten. Aan het leven van burgers lijkt geen aandacht geschonken te zijn, en evenmin aan de bescherming van ziekenhuizen of godsdienstige gebouwen.'

Het onderzoekteam bevestigt vervolgens dat Noordvietnamese dijken en sluizen welovervogen gebombardeerd zijn en dat op grote schaal gebruik wordt gemaakt van speciaal tegen mensen gerichte perforatie- en fragmentatiebommen.

Naast de gevallen waarin plastic-splinters in bommen verwerkt worden die niet kunnen worden opgespoord met röntgenfoto's, vermelden de juristen een verslag van een dode dat ex-minister Clark bracht

ruïnes van een ziekenhuis in Thanh Hoa. Er was binnen een straal van ongeveer twee kilometer geen andere bebouwing aanwezig, zodat duidelijk is dat de aanval doelbewust op het ziekenhuis werd ondernomen.

Waterstaat-deskundigen, die ook aan het onderzoek deelnamen, rapporteren dat na bestudering van de toestand in verschillende delen van de Rode Rivierdelta is vastgesteld dat de bomaanvallen op een weloverwogen en specifieke manier werden uitgevoerd. Daarbij was het duidelijk opzet om schade aan te richten die groot is en moeilijk te herstellen.

Fransen missie

Nadat eerder op de dag Frankrijk en Algerije protesten hadden ingediend naar aanleiding van de bomaanval op Hanoi waarbij hun diplomatieke missies getroffen werden, heeft de Amerikaanse minister van buitenlandse zaken zijn 'ernstige persoonlijke spijt' betuigd. Het Pentagon zag zich genoodzaakt om een onderzoek te gelasten. Het Witte Huis weigert op de zaak in te gaan en verwijst naar buitenlandse zaken.

De formele verontschuldiging van de zijde van de VS gaan gepaard met cynische pogingen om toch nog de verantwoordelijkheid voor de schandelijke terreuraanvallen te ontlopen. Daarbij wordt notabene gepoogd om de luchtafweer van Hanoi van de bominslag te beschuldigen; ondanks verklaringen van deskundigen waaruit blijkt dat de Noordvietnamese luchtdoelraketten niet, op de aarde kunnen terugvallen en niet zo'n grote lading hebben.

Het ministerie van buitenlandse zaken van Noord-Vietnam gaf een verklaring over het bombardement op het centrum van Hanoi uit, waarin gesteld wordt dat de voortdurende aanvallen op Hanoi de bedrieglijke beweringen van de Amerikaanse imperialisten, als zouden zij geen burgerlijke doelen aanvallen en een einde maken aan hun bezigheden in Vietnam, blootleggen. De aanval met Amerikaanse bommen en raketten, zo gaat de verklaring verder, verwondde Susini (de Franse zaakgelastigde) ernstig en doodde een aantal andere mensen. Later deelde radio-Hanoi mee

toestand van Susini iets vooruit is gegaan maar ernstig blijft. Premier Pham Van Dong bracht hem in het ziekenhuis een bezoek.

Het is niet de eerste keer dat diplomatieke gebouwen in Hanoi door Amerikaanse aanvallen getroffen werden. Op 14 december 1966 bestockten Amerikaanse vliegtuigen de ambassade van Roemenië, een bijgebouw van de Chinese ambassade en een kantoor van het Chinese persbureau.

De terreuraanval van woensdag op Hanoi heeft zowel in de VS als in andere landen talrijke verontwaardigde reacties tot gevolg gehad.

Zuid-Vietnam

In Zuid-Vietnam ondernamen guerrilla-strijders in vele delen van het land verrassingsaanvallen op stellingen van het Van Thieu-regiem. Vooral in het gebied even ten noorden van Saigon werd de druk op buitenposten van het marionettenregiem verzaard. De Amerikaanse luchtmacht reageerde met omvangrijke repressaille-bombardementen. In een bericht van het Amerikaanse commando worden negen raids van B-52's gemeld binnen een straal van 35 kilometer rond Saigon.

De Japanse regering zal de VS verzoeken de tanks die in Japan hersteld worden niet over te brengen naar Zuid-Vietnam. Dit heeft een staatssecretaris in Tokio verklaard. Bij de basis Sagami-hara bij de Japanse hoofdstad hebben de afgelopen tijd grote aantallen mensen betoogd tegen dergelijke reparaties ten behoeve van de agressie-oorlog in Vietnam. Een aantal keren werd een transport tegengehouden.

'Uitroeing van Noordvietnamese volk'

Onderzoekers: VS vernietigen dijken

HONGKONG (UPI, Reuter, AP) — Het nieuws over de kwestie-Vietnam werd het afgelopen week-einde beheerst door schokkende onthullingen. De New York Times meldde, dat in Zuid-Vietnam politieke gevangenen meedogenloos worden gemarteld. Leden van een internationale commissie, die een bezoek bracht aan Noord-Vietnam, verklaarden dat de VS onmenselijke bombardementen uitvoeren en opzettelijk dijken bestoken.

De Verenigde Staten voeren een oorlog, gericht op de uitroeing van het Noordvietnamese volk', verklaarde de Zweedse advocaat Hans Franck, één van de leden van een internationale commissie, die de afgelopen dagen in Noord-Vietnam onderzocht of Amerikaanse oorlogsmisdaden bedrijft. 'Nadat ik een hoop materiaal bestudeerd heb, ben ik tot de conclusie gekomen, dat de bombardementen op de dijken opzettelijk zijn. Er bestaat geen twijfel, dat dit weloverwogen gebeurt'. Franck zei dat het herstel van de dijken nu nog gelijke tred houdt met de schade, die wordt aangericht, maar dat voortgaande bombardementen een catastrofe ten gevolge zullen hebben. Grote delen van de dichtbevolkte delta zouden worden overstroomd. Zelfs als de overstroming slechts tien centimeter zal bedragen, zal dit de mislukking van de rijstogst betekenen.

Sean Macbride, een Ierse oud-minister en voorzitter van Amnesty International, zei ervan overtuigd te zijn, dat de Amerikaanse luchtmacht niet alleen opzettelijk dijken bestookt, maar ook weloverwogen de fabriek had vernietigd, waar hydraulische systemen kunnen worden gerepareerd. 'Hij was volkomen vernietigd. Ik was verbaasd hoe grondig bommen hun werk kunnen doen', zei Macbride. De Zweed Franck meende dat de vernietiging van deze fabriek onweerlegbaar de conclusie van de commissie staft, dat de VS erop uit zijn het Noordvietnamese dijkstelsel volledig te vernietigen.

ONMENSELIJK

De internationale commissie heeft materiaal verzameld, dat met ander bewijsmateriaal zal worden gebruikt op hoorzittingen, die zij in oktober in Kopenhagen zal houden. Ook de Amerikaanse oud-minister Ramsey Clark maakt deel uit van de commissie. Zijn

verklaringen hebben de woede van de regering-Nixon opgewekt. Hij is ervan beschuldigd communistische propaganda te spuien door ondermeer te verklaren dat 'er grootscheepse onmenselijke bombardementen zijn uitgevoerd op steden, dorpen, kerken, scholen, ziekenhuizen, dijken, sluzen, kanalen en waterwerken' (citaat van het Noordvietnamese persbureau). Clark heeft verklaard met zijn conclusies en formele uitspraken te willen wachten, tot hij al zijn materiaal bestudeerd heeft. 'Ik ben een Amerikaan, ik werd geboren in Amerika en ik zal sterven in Amerika en ik wil mijn rapport op Amerikaanse bodem maken', aldus de oud-minister. Clark heeft verklaard bij ongeveer 20 gelegenheden het geluid van bominslagen te hebben gehoord. Hij heeft bijna 1000 km gereisd in Noord-Vietnam. Zaterdag woonde hij in Hanoi een drukbezochte mis bij voor Daniel en Philip Berrigan, twee Amerikaanse katholieke vredespriesters.

GEVANGENEN

De Amerikaan heeft ook gesproken met tien Amerikaanse krijgsgevangenen in een Noordvietnamees kamp. Het gesprek duurde ruim twee uur. Clark raadde de Amerikanen aan zich niet bezorgd te maken over de gezondheid van de gevangenen. 'Die is beter dan de mijne, en die is goed', aldus Clark. 'De Amerikaanse vliegers krijgen onafgebroken medische en tandheelkundige aandacht'. Hem was vooral de goede hygiënische staat van het kamp opgevallen. Sean Macbride sprak ook met drie krijgsgevangenen, hoewel niet in hun kamp. Zij waren gezond en klaagden niet, concludeerde hij. 'Hun behandeling was beter dan zij gehoopt hadden', zei hij. Ze mochten iedere maand een brief versturen, een brief en een klein pakje ontvangen.

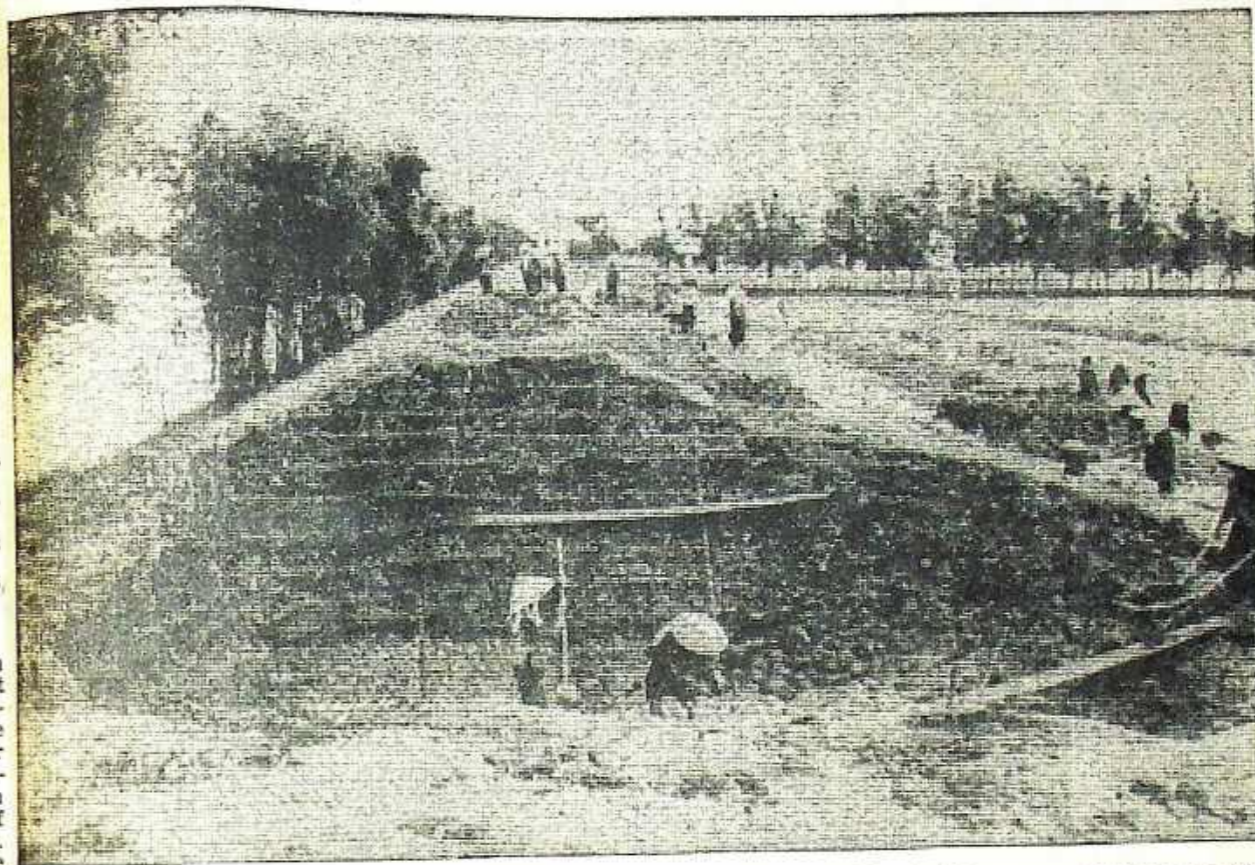
Een Hongaarse correspondent, die de

commissie vergezelde, heeft in zijn krant, Nepszabadsag, geschreven, dat Amerikaanse bommen een Noordvietnamese stad, Nam Dinh, met de grond gelijk gemaakt hebben en haar 120.000 inwoners dakloos hebben gemaakt. Ze huizen nu aan de kant van wegen, in dorpjes in de omtrek of onder bomen, aldus de correspondent. Hij meldde ook, dat opzettelijk op de dijken geschoten wordt. 'De dijken zijn hersteld met immense energie en in zeer hoog tempo; gewoonlijk in twee of drie dagen. Maar de nieuwe dijken zijn niet zo betrouwbaar als de oude. Voorlopig kan niet worden gezegd dat de nieuwe dijken bescherming zullen bieden tegen de enorme verwachte waterdruk', als het regen-seizoen begint.

MARTELINGEN

De New York Times heeft gemeld dat politieke gevangenen in Zuid-Vietnam meedogenloos worden gemarteld. De correspondent van het blad gebruikte als bron uit gevangenisgesprekken de brieven en voormalige gevangenen. Volgens hem zijn duizenden studenten, arbeiders, boeren, vrouwen en kinderen gearresteerd na het offensief van de noordelijken en gemarteld. De politie ranselt de gevangenen 'net zolang tot zij schuldig worden'. Zeker vijf gevangenen zijn aan de folteringen overleden', aldus de man van de New York Times.

Van het strijdtoneel komen berichten over een succesvolle sabotagedaad van de Viet Cong. Guerrilla's wisten gisteren een munitie-opslagplaats van de zuidelijken, gelegen naast de grootste Amerikaanse basis op te blazen. Het gebeurde op de basis Long Binh, die slechts 24 kilometer van Saigon ligt. De saboteurs konden ongedeerd ontkomen. Het was de meest spectaculaire sabotage daad bij Saigon sinds het begin van het offensief van de noordelijken.



Een opname (van helaas slechte kwaliteit) uit het Noordvietnamese Troek Sjin, waar vrouwen een dijk herstellen, die door Amerikaanse bommen verwoest werd.

'Ook wetenschapsmensen zijn verantwoordelijk'

Vietnam-tribunaal veroordeelt VS

KOPENHAGEN (AFP) — De 'Internationale commissie van onderzoek naar de oorlogsmisdaden in Indo-China' heeft haar bijeenkomst in Kopenhagen beëindigd met het veroordelen van de 'onwettige oorlog' van de VS in Vietnam en het eisen van de onmiddellijke terugtrekking van alle Amerikaanse strijdkrachten uit Indo-China en Thailand.

'De Amerikaanse regering en de militaire leiders van de VS zijn rechtstreeks en geheel verantwoordelijk voor de daden van agressie en genocide, en oorlogsmisdaden zoals grootscheepse bombardementen en het gebruik van onwettige wapens in Indo-China', aldus de slotmotie van de commissie. 'De oorlogsmisdaden zouden niet mogelijk zijn geweest zonder de steun en de deelneming van de militaire industrie, waarvan de leiders ook een zware verantwoordelijkheid dragen.' De commissie wijst ook een deel van de verantwoordelijkheid toe aan de Amerikaanse wetenschapsmensen, die 'hun werk hebben laten gebruiken voor misdadige doeleinden' en aan de regeringen die 'troepen naar Indo-China hebben gezonden of bases ter beschikking van de VS hebben gesteld.'

De commissie, die in 1970 reeds in Stockholm en in 1971 in Noorwegen bijeen is geweest, heeft steun betuigd aan het vredesplan van de Voorlopige Revolutionaire Regering van Zuid-Vietnam. Zij heeft alle volken en regeringen, alle mensen en organisa-

ties ter wereld aanbevolen zo spoedig mogelijk bij te dragen tot het doen beëindigen van de oorlog en de projecten van de volken van Indo-China te steunen.

Tot de 'oorlogsmisdaden', die de motie van de commissie noemt behoren de executie 'zonder vorm van proces' gedurende de uitvoering van het zogenaamde pacificatieprogramma Phoe-

nix, van 40.000 Zuidvietnamese burgers, de Amerikaanse bombardementen, met name op het dijkensysteem en op de steden in Noord-Vietnam; en het gebruik van fragmentatiebommen. Ten slotte onderstreept de motie, dat de VS volledige schadevergoeding aan alle landen van Indo-China voor de aangerichte schade moeten geven.

Hoofdredacteur W. L. Brugsma van
de HAAGSE POST over de massa-
moord op Zuidvietnamese burgers in
Song My („Pinkville”, zoals de Ameri-
kanen dat dorpje noemen):

„Wanneer kapitein Ernesto „dolle
hond” Medina niet zijn mannen
Song My had ingestuurd om het
vuile werk met de hand te doen,
maar om een „air strike” tegen de
Vietcong-sympathisanten had ge-
vraagd, dan zou het computer-cen-
trum in Dien Hoa zonder mankeren
voor een napalmbombardement per
B-52 hebben gezorgd en dan waren
de vrouwen en kinderen van Song
My alleen op een moderner manier
om het leven gekomen.

Als Pinkville-Song My inderdaad
op het historische lijstje van Lidice,
Oradour en Putten terechtkomt,
dan zal het er toch voornamelijk
staan als monument voor de eigen-
aardige criteria, die het mensdom
aanlegt voor het vaststellen van
oorlogsmisdaden. Even afgezien van
de ouderwetse stelling dat alleen
de tegenstander oorlogsmisdaden
pleegt, wordt er een primitief on-
derscheid gemaakt tussen de gru-
welen, waarbij bedrijvers en slacht-
offers oog in oog staan, en die
waarbij men zich op veilige afstand
van de onpersoonlijke middelen der
techniek bedient. Daarom vermoed-
elijk heeft Dresden de ballotage
nooit werkelijk gehaald.

De slachtoffers worden bij dat
alles buiten beschouwing gelaten:
het gaat om de daders. Een kind de
schedel inslaan mag niet, honderd
kinderen van veilige hoogte met
napalm om het leven brengen, mag
wel. En op het geven van orders
daartoe staat promotie. Tenzij men
de pech heeft de oorlog werkelijk
geheel en al te verliezen en vervol-
gens bezet te worden, want dan
mag het — althans sinds Neuren-
berg — weer niet.”

„Het bestraffen van een sergeant
of een luitenant, die ter plekke het
bevel voert, heeft weinig zin als de
rechtspleging niet hoger reikt in de
militaire hiërarchie vanwaar de or-
ders komen en in de regering, waar
de politieke verantwoordelijkheid
ligt.”

Berechting massamoord stelt VS voor problemen

Van onze correspondent

WASHINGTON, 28 nov. — De regering-Nixon heeft, al is het wat laat, woensdag in de kwestie van de Amerikaanse massamoord in Vietnam althans aan een eerste eis voldaan door een officiële verklaring, in afkeurende zin, over het gebeurde af te leggen.

De officiële aarzeling en voorzichtigheid in het formuleren zijn verklaarbaar. Er is allereerst een juridische moeilijkheid omdat officiële verklaringen en publiciteit de hier zo heilige rechten van de beschuldigten kunnen aantasten en dus een veroordeling onmogelijk kunnen maken.

Ten tweede is er een politieke moeilijkheid. Twee senatoren hebben het gebeurde al een „beoordelingsfout onder gevechtsomstandigheden” genoemd. Televisiejournalisten die de getuigenverklaringen publiceerden worden overstroemd met woedende telefoontjes van lieden die hen kenmerkend „liberale communisten” vinden, zoals de echtgenote van minister van justitie Mitchell het onlangs in een ontstellend interview formuleerde.

De vraag is hier nu hoe de zaak berecht kan worden. Luitenant Calley en een sergeant zijn officieel in staat van beschuldiging gesteld voor een krijgsraad die pas over vele weken kan beginnen. Hun advocaten zullen zich allereerst op „bevel is bevel” beroepen en ten tweede hopen dat de druk van de publieke opinie aanleiding zal zijn om de zaak te seponeren. Zij menen dat de zaak van de groene baretten waarbij deze speciale troepen een Vietnamese dubbelagent vermoordden, een precedent is.

Juridische experts hier menen dat geen van beide redeneringen stand houden. De militaire rechter kan met het oog op de jurisprudentie (de tribunalen van Neurenberg) het argu-

ment bevel is bevel niet aanvaarden. En de beschuldiging tegen de groene baretten werd niet geseponeerd, maar ingetrokken nadat de president om redenen van nationale veiligheid de inlichtingendiensten verbood hun leden als getuigen te laten optreden. Dit geval echter ligt heel anders.

Gedemobiliseerden

De grote moeilijkheid komt wanneer men tien à twintig al gedemobiliseerde medeplichtigen zou laten vervolgen. Het hoogste gerechtshof heeft herhaaldelijk, het laatst in 1955, duidelijke vonnissen gewezen, volgens welke beschuldigten niet voor een krijgsraad kunnen worden gedaagd wanneer zij, voordat de beschuldiging werd geformuleerd, de militaire dienst hebben verlaten. Zij zouden dan door de federale rechter ter verantwoording moeten worden geroepen.

Maar het is nog nooit gebeurd dat iemand werd beschuldigd van een moord, die in een vreemd land, in het leger, en onder oorlogsomstandigheden is begaan. De enige mogelijkheid zou zijn om degenen die nog tot de militaire reserve behoren weer onder dienst te roepen en hen dan voor een krijgsraad te brengen. Juridische experts van de ministeries van justitie, defensie en buitenlandse zaken confereren nu druk om een oplossing te vinden.

Een deel van hen raadt oprichting aan van een speciaal tribunaal voor oorlogsmisdaden. Een precedent zou een door president Roosevelt in 1942 — in volle oorlogstijd dus — ingesteld militair tribunaal zijn, dat vijandelijke saboteurs moest berechten. Maar officieel zijn de Verenigde Staten niet in staat van oorlog.

Apart van dit alles staat het algemeen onderzoek dat onderminister voor het leger Resor in zijn verklaring voor het Congres beloofde. Dit onderzoek geldt de vraag hoe een rapport onmiddellijk na de misdaad op de divisiestaf in Vietnam werd weggemoffeld, zodat zelfs de

legerleiding in Saigon er niet aan te pas kwam.

Representatief?

Een tweede intern onderzoek zou parallel lopen met de verhoren van de Congrescommissies. Daarin moet dan de vraag worden beantwoord in hoeverre het gebeurde typisch is voor de oorlogvoering in Vietnam. In verklaringen van het Witte Huis en het Pentagon werd dit natuurlijk ontkend. Maar in een oorlog waarbij per maand gemiddeld bijna tienduizend burgerslachtoffers vallen, zijn zulke ontkenningen voor de leden van het Congres voorlopig niet voldoende.

Er zijn getuigenverklaringen volgens welke nog dit jaar dertien dorpen in dezelfde buurt met de grond gelijk werden gemaakt. De meeste bewoners echter werden van te voren gewaarschuwd en naar speciale kampen overgebracht. Er zijn echter ook verontrustende berichten dat soms de kampen zo vol zijn dat „vrije schietzones” worden ingesteld zonder dat de bewoners worden geëvacueerd....

Uit de getuigenverklaringen tegenover de pers zijn intussen in ieder geval enige dingen duidelijk geworden. Het dorp lag in Vietconggebied en werd in zijn totaliteit als „vijandig” beschouwd. De compagniescommandant, kapitein Medina, heeft volgens drie getuigen de dag van te voren het bevel gegeven om het dorp te liquideren met alles wat er in leefde. Slechts één getuige verklaart tot nu toe dat hij dit bevel niet heeft gehoord.

Verskillende getuigen ten slotte zagen behalve luitenant Calley ook kapitein Medina persoonlijk schieten op vrouwen, oude mannen en kinderen. Een belangrijke vraag is of luitenant Calley het bevel van kapitein Medina zodanig af formuleerde dat deze kapitein niet in staat van beschuldiging zal worden gesteld. Het leger zou er dan in slagen de indruk te wekken dat zulke bevelen niet van hogere hand worden gegeven.

Dr. Robert Kempner:

Tweede Neurenberg nodig voor ^{30 26 74 W} Vietnam-misdaden

WASHINGTON, SAIGON (Reuter, AP). Er moet een tweede 'Neurenberg' komen. Dr. Robert Kempner, voormalig Amerikaans aanklager tijdens de processen in Neurenberg tegen de zwaarste nazi-misdadigers, heeft dit maandag voorgesteld, om zo de oorlogsmisdadigers in Vietnam te kunnen berechten.

Niet alleen Amerikanen, maar ook Noordvietnamezen zouden voor een dergelijk internationaal tribunaal moeten kunnen verschijnen. Vertegenwoordigers van de grote mogendheden moeten zich met de berechting belasten.



Dr. Robert Kempner

Dr. Kempner pleitte hiervoor tijdens een vraaggesprek met het Westduitse persagentschap DPA. Dat tribunaal kan volgens Dr. Kempner worden opgericht op grond van de internationale overeenkomsten tussen de grote mogendheden.

President Nixon heeft voor maandag 8 december een persconferentie aangekondigd. Het is niet bekend of hij de massamoord van Tuong ter sprake zal brengen.

Generaal William Westmoreland, oud-opperbevelhebber van de Amerikaanse troepen in Vietnam, heeft de stopzetting van de Amerikaanse bombardementen op Noord-Vietnam de oorzaak genoemd van het voortduren van de oorlog in Vietnam. Deze mening bracht hij te berde tijdens een geheime vergadering van een commissie van het Amerikaanse Huis van Afgevaardigden in oktober. In dezelfde bijeenkomst heeft de Amerikaanse minister van Defensie Laird gezegd, dat 'als in de toekomst de Zuidvietnamzen geen overwinning behalen, de Amerikaanse deelneming in deze oorlog weer zal moeten worden uitgebreid.'

Desertie

Maar Laird was niet pessimistisch: 'De Zuidvietnamezen hebben al bewezen wat zij waard zijn. Zij zijn op het ogenblik verantwoordelijk voor de verdediging van de Mekong-delta en Saigon.'

Over de deserteurs in het Zuidvietnamese leger: 'Dat gebeurt nog veel. Maar de dienstplicht kan de deserteurs grotendeels opvangen.' De minister gaf geen cijfers.

De groep Zuidvietnamese politici die maandag een onderzoek wilden instellen naar de massamoord in Tuong, maar moest vluchten voor een Amerikaanse artilleriebeschieting, heeft het dorpje gisteren zonder kleerscheuren bereikt. Zuidvietnamese militairen hadden veiligheidsmaatregelen getroffen.



Calley schuldig bevonden

FORT BENNING, 30 mrt - De jury bij het krijgsraadproces van William Calley heeft de luitenant gisteren schuldig bevonden aan moord op 22 Vietnamese burgers. Vandaag begint de jury de beraadslagingen over de bepaling van de strafmaat: de doodstraf of levenslange gevangenisstraf.

Maar een uiteindelijke beslissing over het lot van Calley, die schuldig was van moord op 22 Vietnamezen, in het dorp My Lai in maart 1968, kan nog uren op zich laten wachten.

Zijn verdediger George Latimer zei gisteren na de uitspraak van de jury dat hij zo nodig tot het Hooggerechtshof toe, in beroep zou gaan.

De aanklacht tegen de nu 27-jarige Calley, wiens proces het langste is in de Amerikaanse militaire geschiedenis, was in vier delen gesplitst:

● het doden of het opdracht ge-daartoe van 30 mensen in het dorp My Lai zelf,

● het doden of het opdracht geven daartoe van 70 mensen in een greppel in de buurt van het dorp,

● het doden van een oude monnik, en

● het doden van een baby.

Uit het juryverslag blijkt dat Calley schuldig wordt geacht aan een van de dertig moorden in het dorp en aan 21 van de 70 in de greppel. Ook stelt de jury hem verantwoordelijk voor het doden van de monnik en van het plan tot doden van de baby.

Calley scheen in de rechtszaal de bevindingen van de jury kalm op te nemen. Toen de zes officieren-juryleden binnenkwamen stond hij op en groette beleefd. Nadat hij het verslag had aangehoord groette hij opnieuw en verliet rustig de rechtszaal tussen twee van zijn verdedigers (Routier)

Vietnamtribunaal:

VS bedrijven genocide

STOCKHOLM, 26 okt. — De eerste vergadering van de Internationale onderzoek-commissie naar de Amerikaanse misdaden in Indochina is gisteren in Stockholm beëindigd met de conclusie dat de Amerikaanse oorlogsactiviteit in Indochina gekarakteriseerd kan worden als genocide.

In een resolutie aan het einde van een vierdaagse conferentie aan de hand van rapporten, getuigenverklaringen, films en juridische onderzoeken, kwam de commissie van 17 gedelegeerden tot de conclusie dat de aard en de schaal van de misdaden die door de VS en hun bondgenoten gedurende een lange periode in Indochina zijn begaan genocide inhouden".

Bloedbaden zoals die in My Lai in 1968, zijn geen op zichzelf staande gebeurtenissen maar gebruikelijke methoden aldus de resolutie. De commissie, die in maart van dit jaar is ingesteld door de Stockholmse conferentie over Vietnam, zegt verder dat ruimschoots gebruik door de Amerikanen van chemische wapens een flagrante overtreding vormt van de universeel geaccepteerde normen in de internationale wetgeving.

De resolutie spreekt ook van „ongebreidelde terreur" bij de z.g. „zoek- en -vernietig" acties, nuiszoekingen en deportaties, die door de Amerikaanse troepen worden uitgevoerd. De massale Amerikaanse bombardementen van Vietnam, Laos, en Cambodja zijn de grootste Amerikaanse misdaden op het grondgebied van Indochina.

Op een persconferentie na afloop werd verklaard dat het onderzoek later zal worden voortgezet, hetzij in Canada of in West-Duitsland. De commissie zal echter eerst proberen soortgelijke onderzoekscommissies met een nationaal karakter op te richten en verder naspeuringen te verrichten in Indochina. (Reuter)

Internationale juristen - VS plegen geen oorlogsmisdaden

LONDEN, 7 juni — Drie eminente internationale juristen hebben gisteravond vastgesteld dat ondanks individuele daden van wreedheid in Vietnam, de VS in het algemeen geen oorlogsmisdaden daar ten laste gelegd kunnen worden. Evenmin, zo betoogden zij, kan een Amerikaanse president verantwoordelijk worden gehouden voor het optreden van militairen in de Vietnamese oorlog.

De uitspraak werd gedaan door Britse, Westduitse en Amerikaanse rechtsgeleerden aan het slot van een TV-programma van twee uur, getiteld „Amerika staat terecht“ dat door de BBC werd uitgezonden. Het programma zal vandaag in de VS op de tv worden gebracht.

De drie juristen waren Elihu Lauterpacht, professor in het internationaal recht aan de universiteit van Cambridge, dr. Seidl Hohenfeldern, professor in het internationaal

recht aan de universiteit van Keulen, en Philip C. Jessup, de vroegere Amerikaanse rechter in het Internationale Hof van justitie in Den Haag. Zij waren het er over eens dat zij geen uitspraak konden doen of het Amerikaanse optreden in Vietnam „een illegale oorlog“ van agressie is.

Getuigen

Als getuigen werden gehoord advocaten, historici, journalisten, een generaal van de Amerikaanse mariniers en een vroegere Amerikaanse dienstplichtige die wacht op het resultaat van zijn beroep tegen een vonnis voor moord op elf vrouwen en vijf kinderen in Vietnam.

Als hoofdaanklagers tegen de VS traden op brigade-generaal Telford Taylor, die hoofdaanklager van de VS op het tribunaal van Neurenberg is geweest na de tweede wereldoorlog, en Sir Elwyn Jones,

die daar in dezelfde rol voor de Britse regering is opgetreden.

Tot de getuigen behoorden John Kerry, een commandant van een kanonneerboot die veel onderscheidingen heeft gekregen voor zijn dienst in Vietnam, luitenant-generaal Victor H. Krulak, de vroegere commandant van de mariniers in de Pacific, sir Robert Thompson, een Britse deskundige op het gebied van de guerrilla-oorlogvoering, Peter Arnett, een correspondent van Associated Press in Vietnam, Robert Maccrate, een advocaat die voor het Pentagon de wreedheden te My Lai heeft onderzocht en Frank Reel, de advocaat van de Japanse generaal Jamashita, die opgehangen is voor de wreedheden welke zijn troepen tijdens de tweede wereldoorlog op de Philippijnen hebben begaan.

Schuldig

Prof. Lauterpacht zei dat

„de meerdere slechts schuldig is als hij werkelijk bevel voor het vergriep heeft gegeven of als hij van het vergriep afwist of een redelijke basis had om van het vergriep te weten en daar niets tegen heeft gedaan“. Hij zei dat voorlopig niet bepaald kan worden of de oorlog in Vietnam onwettig is. Mocht dit bewezen worden, zo vervolgde hij, dan zouden de Amerikaanse politieke leiders verantwoordelijkheid dragen.

Jessup zei: „Ik geloof persoonlijk dat er geen sprake is van een complot om een agressieve oorlog te voeren die ook maar in enigerlei opzicht vergelijkbaar is met die van de nazi-oorlog. Een andere opmerking die Jessup maakte was dat het Internationale recht luchtbombardementen niet per se illegaal heeft verklaard.

Arnett zei te geloven dat veel van de problemen in Vietnam voortvloeien uit de beduchtheid voor het verlies van Amerikaanse levens. (AP)

THANT OP PERSCONFERENTIE:

„VN dienen bombarderen Vietnam af te keuren”

De secretaris-generaal van de Verenigde Naties, Thant, heeft een ongebruikelijke stap gedaan door een resolutie van de Algemene Vergadering voor te stellen, waarin aangedrongen wordt op het stopzetten van de bombardementen op Noord-Vietnam. De Amerikaanse vertegenwoordiger bij de VN, George W. Ball, heeft scherp op dit voorstel van Thant gereageerd.

Ervaren waarnemers bij de VN kunnen zich niet herinneren dat ooit eerder een dergelijk initiatief is genomen door een secretaris-generaal van de VN. Op de persconferentie, waar hij gisteren zijn voorstel deed, zei Thant dat het weliswaar technische en politieke moeilijkheden zou opleveren om de Vietnamese kwestie te doen behandelen door de VN, maar dat hij met zijn opmerkingen had gepoogd „het collectieve geweten van de internationale gemeenschap te weerspiegelen”.

Hij was van mening dat er een algemeen gevoel in de wereld bestond dat het conflict van het slagveld naar de conferentietafel zou moeten worden overgebracht. Thant gaf overigens toe dat zijn voorstel niet erg „realistisch” was.

Ball gaf als commentaar, dat de discussie die zich had ontwikkeld op de persconferentie van Thant niet ertoe bijdroeg de onderhandelingen in Parijs ter voorbereiding van vredesoverleg verder op weg te brengen. Het schijnt dat de VS ook gefirriteerd zijn over de opmerking van Thant — wiens mening over Vietnam heel wat onomwondener schijnt dan over de Tsjechoslowaakse crisis — dat „wanneer de Russen steden en dorpen in Tsjechoslowakije hadden gebombardeerd” niemand op zijn oordeel had hoeven wachten.

De woordvoerder van het Amerikaanse ministerie van buitenlandse zaken, Robert McCloskey, gaf gisteren te kennen dat in de Algemene Vergadering van de VN helemaal geen meerderheid voor een resolutie zou zijn te vinden waarin wordt opgeroepen tot een staking van de bombardementen.

Thant zei op zijn persconferentie voorts, sprekend over Tsjechoslowakije, dat hij als gevolg van de Russische invasie in dat land een herleving van de koude oorlog voorzag.

De secretaris-generaal bestreed het Russische argument dat het Handvest der Verenigde Naties de Sowjetunie het recht zou geven in West-Duitsland tussenbeide te komen om de

terukeer van een nazi-bewind te beletten. De desbetreffende artikelen van het Handvest zijn „dubbelzinnig”, zo merkte hij op. Elke actie tegen een dergelijke herleving dient volgens hem echter collectief te zijn, en niet unilateraal. (Reuter-AFP)

Congres vraagt onderzoek oorlogs- misdaden

WASHINGTON, 5 okt (Reuter). — Tijdens de operatie Phoenix in Zuid-Vietnam zijn mogelijk meer dan 20.000 onschuldige Zuidvietnamese burgers gedood. Zo luidt de conclusie van een rapport van een sub-commissie voor buitenlandse operaties en regeringsvoorlichting van het Amerikaanse huis van afgevaardigden.

Een sub-commissie vraagt minister van defensie Melvin Laird een volledig onderzoek in te stellen naar mogelijke oorlogsmisdaden door Amerikaanse militairen in Zuid-Vietnam.

Operatie Phoenix, die is gefinancierd door de Amerikaanse inlichtingendienst CIA, begon in 1968. Het doel werd omschreven als het opsporen en „neutraliseren“ van geheime Vietcong-agenten.

Belangrijke informatie aan het Huis verschaftte Barton Osborn, voormalig CIA-agent. Osborn verklaarde dat verdachten die gevangen waren genomen werden gemarteld tot ze stierven of uit helicopters werden gegooid, vaak door Amerikaanse soldaten.

SAIGON. — Generaal-majoor Alexander Haig, afgezant van president Nixon, heeft woensdag in Saigon bijna vier uur gesproken met president Ngoeyen Van Thieu. Het was zijn tweede bespreking in achtevenveertig uur met de Zuidvietnamese president sedert hij zondag in Saigon aankwam, waar hij de autoriteiten op de hoogte moest stellen van het overleg van Nixons adviseur Henry Kissinger met Noordvietnamese onderhandelaars in Parijs. Haig is woensdag teruggekeerd naar Washington.

Officiële toestemming

Amerikanen in Vietnam mogen gas gebruiken

SAIGON — Verscheidene bataljons van de Amerikaanse 173ste parachutistenbrigade, die vrijdagochtend in de zogenaamde „ijzeren driehoek” (50 kilometer ten noorden van Saigon) een zuiveringsoperatie zijn begonnen, hebben opdracht de Vietcong-opstandelingen, indien nodig, met traangas uit hun holen en tunnels te verdrijven.

Het is de eerste maal dat de Amerikaanse bevelhebber in Zuid-Vietnam, generaal Westmoreland, officieel machtiging geeft voor het gebruik van traangas. Eerder dit jaar had een Amerikaanse commandant zonder toestemming van traangas gebruik gemaakt om te verhinderen dat er slachtoffers zouden vallen onder vrouwen en kinderen die eveneens in de tunnels zaten. Uit vele delen van de wereld kwamen toen protesten binnen.

Het besluit van generaal Westmoreland is gebaseerd op een onderzoek, waaruit was gebleken dat gebruik van traangas in bepaalde gevechtssomstandigheden zowel doelmatig als menselijk is. De Zuidvietnamese minister van defensie had tevoren toestemming gegeven voor het gebruik van het gas bij de actie in de IJzeren Driehoek.

Hoge Amerikaanse militaire kringen zeiden dat de Amerikaanse bevelhebber alle verzoeken van commandanten te velde van geval tot geval zou behandelen. Het zou geen blanco volmacht worden verleend.

De Amerikanen maken gebruik van een soort traangas dat hun tegenstanders vijf tot tien minuten buiten gevecht stelt. Het heeft echter geen blijvende nadelige gevolgen.

VIETNAM

Traaggas had weinig zin

SAIGON, 11 mei (Reuter) — Het grote traangasbombardement dat Amerikaanse vliegtuigen zondag in een gebied op ruim honderd kilometer van Saigon, bij de Cambodjaanse grens, uitvoerden, heeft kennelijk weinig zin gehad. Men dacht dat zich in het gebied een van de hoofdkwartieren van de Vietcong bevond, maar toen Amerikaanse troepen er na afloop van het „bombardement” binnendrongen werd geen spoor van de Vietcong aangetroffen. In totaal was zes endertig ton traangas in poedervorm verspreid.

EEN MEER MENSELIJKE OORLOGVOERING IN VIETNAM

Prof. A. Etzioni in WAR/PEACE REPORT, mei 1966

Een eskalatie van de chemische oorlogvoering?

Amerika schijnt een uitbreiding van het gebruik van chemische wapens in Vietnam te overwegen. Dit doet opnieuw de volgende vragen rijzen: Zijn deze wapens minder dodelijk? Wie propageert het gebruik ervan en waarom?

Chemische wapens, die in Vietnam eerst niet tegen mensen werden gebruikt, richt men nu wel tegen mensen, de burgerbevolking daarbij inbegrepen. En men is overgegaan van het onschuldige traangas op aanzienlijk kwaadaardiger soorten gas.

Voor zover bekend, begon men met het gebruik van chemicaliën in de Vietnamese oorlog in 1961, toen Amerikaanse vliegtuigen de rimboe besproeiden met een chemisch ontbladeringsmiddel. Nu worden ongeveer 8000 hektare per maand besproeid om de rimboe, waarin de Vietcong-guerrilla's zich verbergen, kaal te maken. Kortgeleden werden in het kader van het 'voedselvernietigingsprogramma' rijstvelden besproeid in gebieden waarvan men aanneemt dat ze onder controle van de Vietcong staan.

Het gebruik van traangas begon omstreeks maart 1965. Maar Amerika beperkt zich niet tot dit gas. De Observer berichtte op 30 oktober 1965 dat Amerikaanse helikopters op 23 en 25 december 1964, tijdens een poging om Amerikaanse krijgsgevangenen te bevrijden uit handen van de Vietcong, een verlamdend gas verspreidden in gebieden van de Mekongdelta en oorlogszone C. Dit gas, zo werd gezegd, maakt sommige mensen blijvend in de war, wat een

landse pers bestaat, kan het geakkrediteerde korrespondenten gebeuren dat in hun hotelkamers mikrofoons worden geïnstalleerd en dat hun telefoongesprekken afgeluisterd en hun postzendingen opgehouden of onderschept worden.

Nog drukkender zijn deze maatregelen voor de Vietnamese pers. In Saigon verschijnen ongeveer 35 dagbladen in de Vietnamese taal, plus talrijke weekbladen, magazines en organen van religieuze en politieke groepen. In de Chinezenstad Cholon worden Chinese kranten gedrukt. In het Engels verschijnen de regeringsgezinde 'Saigon Post' en de 'Saigon Daily News', evenals de nieuwe agressieve 'Vietnam Guardian', die in korte tijd een van de beste kranten in geheel Azië is geworden. Verder worden 'Le Journal d'Extrême Orient' en 'Les Nouvelles du Dimanche' uitgegeven. Al deze kranten moeten voordat zij gedrukt worden, aan het Ministerie van Voorlichting worden voorgelegd en verschijnen dagelijks met blanco gebleven kolommen, waarvan de inhoud door de censor geschrapt is.

12 NOV 66 VR

DE VIETCONG GEBRUIKT BLIJKBAAR ONZE (AMERIKAANSE) HANDBOEKEN

"Saigon (UPI) - Vietcong guerrilla's gebruikten vandaag burgers als menselijke schilden om aan een gevecht met Amerikaanse para's te ontkomen." (Washington Daily News, 13 oktober.)

"Over het binnentrekken van een dorp. . . . Laat inwoners voor de troepen uitlopen." (Advies met betrekking tot het voeren van de oorlog in Vietnam. Army Digest, augustus 1966, p. 34.)

We willen hierbij opmerken dat ditzelfde artikel, dat handelt over het probleem hoe men Vietcongsoldaten in bezette dorpen moet opsporen, zegt:

"De soldaten moeten erin geoefend worden zich over de remmingen heen te zetten die de gemiddelde Amerikaan heeft ten aanzien van het schenden van het recht van privé eigendom. Zij moeten leren eigendommen grondig en zonder reserves te doorzoeken."

We hopen dat dit geen aanleiding geeft tot het instellen van een onderzoek bij het Pentagon door het Comité voor On-Amerikaanse Activiteiten.

eufemisme is voor 'het maakt hen krankzinnig'. Het is niet zeker welke andere soorten gas Amerika van plan is in Vietnam te gaan gebruiken. Sommige soorten uit het Amerikaanse arsenaal zijn schadelijk genoeg om iemand die maar een kleine dosis inademt te doden. Het is waarschijnlijk dat deze gassen nooit anders zullen worden gebruikt dan om af te schrikken.

Als de eskalatie voortgaat, kan Amerika zenuwgassen en hallucinerende middelen gaan gebruiken. Deze veroorzaken in sommige gevallen geestelijke stoornissen, in andere verlamming en blindheid. Sommigen beweren dat deze aandoeningen slechts tijdelijk zijn, maar uit farmaceutisch onderzoek is gebleken dat op zijn minst een deel van de bevolking blijvend verminkt zal zijn, en dat degenen die 'slechts' tijdelijk erdoor worden getroffen, meer zullen lijken op wilde buffels dan op de volgzaam kudde waarop de militairen blijkbaar hopen.

Er wordt in laboratoria in Amerika ook geëxperimenteerd met biologische wapens. Dit zijn tyfus, pokken, pest en andere ziektekiemen, die zodanig zijn 'gemuteerd' dat ze bestand zijn tegen alle bekende antibiotica.

Een belangrijk argument dat gebruikt wordt ten gunste van de chemische wapens is, dat ze niet dodelijk en dus humaner zijn. Toch zijn deze wapens dikwijls minder onschuldig dan de officiële omschrijvingen het doen voorkomen. Ontbladeringsmiddelen bijvoorbeeld verbranden de huid van wie ermee in aanraking komt. Het gekruide traangas dat braken en diarree veroorzaakt, zal een marinier van 170 pond geen kwaad doen; maar als het wordt ingeademd door een ondervoede Vietnamees, om van kinderen maar niet te spreken, dan is de uitwerking ernstig.

Een gevaar van het gebruik van gassen is ook dat ze niet precies op een bepaald doel kunnen worden gericht. Een verandering van windrichting kan de gassen naar de burgerbevolking drijven. Niemand weet wie erdoor getroffen zal worden.

Het doorbreken van morele barrières

Een ander gevaar van het gebruik van chemische wapens in Vietnam is dat dit het psychologisch taboe doorbreekt van het gebruik van zulke wapens. Psychologische taboes maken geen scherp onderscheid tussen de verschillende graden van giftigheid van de diverse gassen. Verzwakking van deze taboes kan betekenen dat er geen halt meer gehouden zal worden bij een

• Na anderhalf jaar onderhandelen is een eerste akkoord tussen Moskou en Tokio bereikt namens de exploitatie van de bodemschatten van Sibirië. Het heeft betrekking op enorme aardgas-bellen die zich in dat Noordamerika's gebied bevinden. Zij zullen door de Japanners met gebruikmaking van ultramoderne methoden worden ontgond, en ook de afzet zal aan Japansse handen worden toevertrouwd. Zette in

Opkomst van Japan

• Omdat de BOAC, de Britse luchtvaartmaatschappij, geen rechtstreekse onderhandelingen wil voeren met haar Amerikaanse collega's, hebben deze besloten zich bij al hun werkzaamheden in toenemende mate te strikken aan de voorschriften te houden. Men verwacht, dat dit een sterk desorganiserende uitwerking zal hebben. Er is iets in ons, dat zulk een uitwerking geeft verwacht. Maar er is ook nog altijd iets in ons, dat de vraag stelt: als de boel in het horderd loopt als men zich slijt aan de voorschriften houdt, deugen de voorschriften dan wel?

Voor Amerika is een gasoorlog niet langer ondenkbaar

207

Op het onderwerp chemisch-biologische oorlogvoering rust een taboe. Terwijl over atoombewapening en raketten vrijelijk gesproken wordt, zwijgt men, ook op ontwapeningsbijeekomsten en in rapporten gewijd aan de vredespolitiek, over deze vorm van oorlogvoeren. In de eerste wereldoorlog vielen alleen al bij de eerste grote gasaanval die de Duitsers op 23 april 1915 uitvoerden meer dan 50.000 doden als inleiding op de vele honderdduizenden die door gas zouden sneuvelen. De tweede wereldoorlog associeerde voorgoed het gebruik van gas met de vernietigingskampen van de nazi's. Chemische en biologische middelen om de oorlog te voeren zijn door de mensheid als strijdmiddelen veroordeeld. Toch is er ten minste één land, de Verenigde Staten, dat zich actief zowel offensief als defensief op toekomstige oorlogen met chemische en biologische middelen voorbereidt.

De harde feiten spreken in dit opzicht een duidelijke taal: In de Verenigde Staten wordt op dit moment alleen al voor het leger op 52 universiteiten research verricht met opdrachten als „een onderzoek te voeren naar chemische en biologische stoffen die in staat zijn voedsel- en industriële gewassen van potentieel vijandige landen te vernietigen" (Universiteit van Illinois, Minnesota en Washington State University) „inzicht te verschaffen over de structuur van enzymen als basis voor de synthese van toekomstige toxische stoffen" (Universiteit van Brooklyn): „de klinische reactie van apen op het blootstaan aan gemengde infecties met rickettsia rickettsii, pasteurallatularensis, influenza virus en coxiella burnetti te bestuderen" (Ohio State Univers.)

Het budget voor het onderzoek naar chemisch-biologische wapens voor het Leger alleen — marine en luchtmacht hebben geen cijfers vrijgegeven — ging van 36,3 miljoen dollar in 1959 omhoog naar 57 miljoen dollar in 1961 en naar 158 miljoen dollar in 1964. Voor latere jaren werden geen cijfers meer vrijgegeven. Het budget voor 1967 bedraagt naar schatting 250 miljoen dollars. Daarnaast ging het aantal dollars besteed aan de productie van chemisch-biologische stoffen evenredig omhoog. Bovenstaande ontwikkeling zou men nog kunnen zien als behorende tot voorbereidingen voor een grote oorlog die toch misschien nooit komt, als afschrikking van een vijand die wellicht ook over chemisch-biologische wapens beschikt en deze vervolmaakt, ware het niet dat in Vietnam reeds gedurende lange tijd wapens uit het chemische arsenaal worden gebruikt

antwoordelijkheid houdt onder meer in dat we in staat zijn ons te verdedigen tegen agressie op een wijze die door de President aangegeven wordt." De dubbelzinnigheden van dit betoog zouden later maar al te zeer blijken: bij de kernstofovereenkomst van 1963 werd er met geen woord over inspectie of controle van chemisch-biologische wapens gesproken, en wat „verdedigen tegen agressie" in de mond van het Pentagon kan betekenen weten we sinds Santo-Domingo en Vietnam maar al te goed. De motie-Kastenmeier werd verworpen.

Kennedy en de guerrilla's

De gas- en bacterielobby had zijn eerste duidelijke succes bereikt. Met het aan het bewind komen van de Kennedy-regering zette de grotere belangstelling voor de mogelijkheden van de chemisch-bacteriologische oorlogvoering zich voort. Kennedy was gekozen op basis van een programma van opbouw van een sterke militaire macht, die zijns inziens de afgelopen acht jaar te veel was achtergebleven. De achterstand op de Sowjet-Unie op het gebied van de raketbewapening — een achterstand die grotendeels, zo niet geheel, imaginair was — moest worden ingelopen. Het nog van Eisenhower afkomstige bewapeningsbudget werd direct met een 2300 miljoen dollar verhoogd. De verhoogde belangstelling voor chemisch-bacteriologische wapenen zou men als een min of meer automatisch gevolg van deze enorme algehele bewapeningsspanning kunnen zien. Er was echter meer. Kennedy begon zijn regering met de mislukte invasie op Cuba. De bedoelingen van Cuba van Laos

betreft
voort
Men
gin
1913
233
len
de
de
19
de
de
gra
mil

grootste dierenfokkerijen ter wereld." Er werken 8000 burgerem-ployeés en 5000 militairen onder leiding van een 700-tal academici van verschillende studierichtingen. In de brochure heet het dat „de mogelijkheden voor het onderzoek op ziekteverwekkende kiemen er tot de verst ontwikkelde ter wereld” behoren.

Datzelfde ideaal van de man u staan, naar een duidelijk engage verlaten naar een vollediger be schuldige twijfel de steer van jeugdige (geschre- ven in 1961) proeft men iets van Lange's gepubliceerde novelle U versus militant politicus. In zijn o antwoordt hij met een ontkenning van de tegenstelling intellectue- leucel in bevrijdingsbewegingen Spaans-Amerikaans blad naar z. bestaan. Op de vraag van een verlaten naar een onverbrokkel denken van Debray een duidelijk dans la revolution? Er zit in h de guerrillastrategie. Revolutie brengen. Hij schreef een boek over tusschen denken en handelen te ove- zegenheid tot activisme, de klo- delijker beeld kreeg van de te v en andere revolutionairen een di- en andere revolutionairen met Cast- hif in lange gesprekken met Cast- bestudeerde; en naar Havana wa- de sociaal-economische situat- nrij naar Latijns Amerika, waar t Debray ging na zijn studie in P- zal openen op een betere wereld. de overheersing en het perspectief zal maken aan de ongelijkheid e- het getoef dat de revolutie een et- men het optimisme in de werel- del Castro. Deze figuren belich- Guevara en naar het Cuba van f- gensenveide revolutionair „Ch- Debray heen uitgaat naar i- eel. Het is een sympathie die ov- nen in deze heethoofdige intellect- hinkse jongeren die zichzelf herke- te komt dan ook van de kant ve- deel van de belangstelling voor z- keur staat hij niet alleen. Men goe- neiging tot activisme. Met die

Groene 19-8-'67) en ware het niet dat achter deze voorbereidingen op Grote schaal een duidelijke, gewij- zigde, politiek van de Verenigde Staten te ontdekken viel.

Onduidelijke officiële positie

In 1925 werden toentertijd belang- mogendheden in Genève — de afschuwelijke herinneringen de ervaringen in de eerste we- porlog nog vers in het geheu- — het er over eens dat het ood tot gebruik van che- ch-bacteriologische wapens in internationaal recht moest wor- i opgenomen. In het zg. Protocol a Genève kwamen de onderteke- ars overeen zich te houden aan t verbod „verstikkende, giftige dergelijke stoffen die terecht oor de publieke opinie in de eschaafde wereld veroordeeld ijn” te gebruiken, evenals bacterio- ogische wapens. De Amerikaanse lfgvaardigde tekende de overeen- komst, maar de Amerikaanse Sen- naat ratificeerde het verdrag niet, onder invloed van de lobby van het American Legion en de American Chemical Association.

In 1943 verklaarde President Roosevelt niet bereid te zijn te geloven dat enige mogendheid, zelfs onder de toenmalige vijanden van Amerika, in staat zou zijn om der- gelijke wapens te gebruiken. „Het gebruik van deze wapens,” aldus Roosevelt, „is door de beschaafde wereld buiten de wet gesteld. Dit land heeft ze niet gebruikt en ik hoop dat we nooit gedwongen zul- len worden ze te gebruiken. Ik ver- klaar met stelligheid dat we onder geen enkele omstandigheid onze toe- vlucht zullen nemen tot het gebruik van deze wapens tenzij ze het eerst gebruikt worden door onze vijan- den.”

Maar het chemische van het Amerikaanse leger aanvaardde de- de duidelijkste stellingname niet. In het voor de rijd rijp was de ge- nancieren van een grootscheepse d- relationscampagne — gevoerd het motto „Blauwe Heme- „Kruis”. In artikelen, symposia, lezin- ul- ul- wat dies meer zij werd uit- zet dat de ontwikkeling van- gen: hij- de wetenschap het nu mogelijk maakte een propere oorlog, een „oorlog zonder doden” te voeren met chemisch-bacteriologische mid- delen.

Gealarmeerd door deze camp- ne diende in september 1959 het Congreslid Robert W. Kastenmeier de volgende simpele motie in: „Het Congres bevestigt hierbij nogmaals dat de Verenigde Staten in oorlog onder geen enkele omstandigheid als eerste gebruik zullen maken van giftige of schadelijke gassen.”

Deze motie werd zowel door het Ministerie van Defensie als door dat van Buitenlandse Zaken bestre- den. Het State Department zei dat de USA reeds als lid van de Ver- enigde Naties gedwongen waren af te zien van geweld in strijd met het VN-handvest. „Bovendien zetten de VS”, aldus het State Department, „hun pogingen voort om tot een wapenbeheersing te komen door middel van internationale ontwap- ningsovereenkomsten. Uiteraard moeten we onze verantwoordelijk- heid met betrekking tot onze veilig- heid en de veiligheid van de vrije- gen zien. D zo ver-

van het steeds meer wettig- koor van communistische stemmer in Azië en Latijns-Amerika — deze boodschappen vertellen alle hetzelf- de” aldus Kennedy na het fiasco van de Varkensbaai. „De meegaan- de, de toegeeflijke, de zachte sa- menleving zullen op de vuilnishoof van de geschiedenis worden gewor- pen. Slechts de sterken, slechts de arbeidzamen, slechts de vastbeslo- tenen, slechts de dapperen, slechts de zieners die de werkelijk aard van onze strijd beslissen kunnen mogelijk overleven.”

Eisenhower zag Amerika's prestige niet overal in het verste hoekje van de wereld op het spel staan. Ken- nedy wel. „De veiligheid van de vrije wereld,” aldus Kennedy, „kan niet alleen door een nucleaire aanval worden bedreigd maar ook, on- danks onze strategische macht, langzaam worden weggeknabbeld door krachten van subversie, infil- tratie, intimidatie, indirecte of niet-openlijke agressie, interne revo- lutie of ... een reeks van beperkte oorlogen.”

Het ging er nu om wapens te ont- wikkelen waarmee deze ideologie — in wezen een expansionistische — de nodige kracht kon worden bijgezet. De Kennedy-regering zette twee studiegroepen aan het werk, de groep „Interne defensie over- zee” (!) van het State Department en de groep „conflicten in verwij- derde gebieden” van het Ministerie van Defensie, die gemeenschappelijk een researchbudget van 50 miljoen dollar te verhapstukken kregen. De anti-guerrilla-maatregelen — counter-insurgency in het jargon — die uit dit onderzoek kwamen rollen zijn zo langzamerhand bekend: het inschakelen van de universitei- ten om de structuur en de moge- lijke conflicten in de ontwikke- lingslanden te bestuderen; het verhogen van economische steun, vorm gegeven in AID (Agen- cy for International Development)- teams, „om de bevolking van de betrokken landen voor hun Ameri-

Slot op pag. 6

Het hoofd- Dit heeft Debray in de ver- uit onze geschiedskring. ziften. Maar voortopfig verdr- zijn derzij jaar met helena- van het cachot. Misschien h- name Debray in de ver-

Voor Amerika is een gasoorlog niet langer ondenkbaar

Vervolg van pagina 1

kaans gezinde regering te winnen; — waar dat niet blijkt te lukken het optreden van de Special Forces, de zeer goed getrainde half geheime elite-eenheden van het Amerikaanse leger om de beginnende rebellie neer te slaan;

— en ten slotte het ontwikkelen van een geheel assortiment van nieuwe wapens om de eventueel optredende „beperkte oorlogen” mee uit te redden: fragmentatiebommen, speciaal tegen de burgerbevolking gericht, en... chemisch-bacteriologische wapens. „De Kennedy-regering” zo zegt Elinor Langer in het blad Science, „was bezorgd over het gebrek aan beweeglijkheid die was ontstaan door te veel vertrouwen te stellen in nucleaire wapens. De New Frontiersmannen hadden belangstelling voor het ontwikkelen van methodes, zoals chemisch-biologische oorlogvoering, die bijzondere beloften leken in te houden voor het uitvechten van beperkte oorlogen. In de patstelling tussen de grootmachten op nucleair gebied begon men zich over de opvattingen van de Verenigde Staten een oorlog tegen kleinere landen zou moeten voeren te heroriënteren, en chemisch-biologische oorlogvoering was één van de begunstigden van deze heroriëntatie... De betrekkelijke geringe kosten aan chemisch-biologische oorlogvoering verbonden speelden hierbij eveneens een rol” aldus Elinor Langer. En de afwezigheid van het gevaar dat de kleinere landen, of opstandingenbewegingen, massaal met het gebruik van chemisch-bacteriologische wapens zouden kunnen antwoorden, kan daaraan worden toegevoegd.

Propaganda

November 1964 start een tweede publiciteitscampagne. Een aantal geselecteerde reporters mag een bezoek brengen aan het onderzoeks- en productiecentrum Fort Detrick. De rondleiders leggen de nadruk op de vreedzame, medisch nuttige, bijproducten van de daar verrichte

studies — een nieuwe methode van kunstmatige ademhaling wordt genoemd als voorbeeld. Over Vietnam, waar men sinds 1962 met de chemische produkten al bezig is aan een programma om de bevolking van de Bevrijdingsfrontgebieden uit te hongeren en daardoor naar gebieden onder controle van het Saigonbewind te doen verhuizen 2), wordt niet gesproken.

Het thema van de propagandisten is simpel: natuurlijk is de oorlog een hel, daaraan twijfelt niemand. Maar wetenschap is het doen van uitvindingen en uitvindingen betekenen beheersing. Waarom ook de oorlog niet onder controle brengen? Dr. Rossweller, een oud-voorzitter van de American Chemical Society en een oud-adviseur van het Pentagon, schrijft in de Saturday Evening Post (30-1-65) een artikel met de titel „Wat is er zo verschrikkelijk aan bacteriële oorlogvoering?” Hij schrijft: „door onze onwetendheid en onze emotionele oppositie tegen deze (chemisch-biologische) wapens hebben we onze militairen belet de enorme aanvalsmogelijkheden van chemische en biologische oorlogvoering uit te buiten.”

Een andere lobbyist Lt. Colonel Stanley D. Fair schrijft (in het nov/dec '66 nummer van het blad Orance) dat het gebruik maken van gas het gebruik van kernwapens minder noodzakelijk maakt. Dezelfde auteur schrijft in het Legerblad Army (febr. '67): „Aanvaarding door de publieke opinie van de oorlogsgassen als redelijke wapens zal afhangen van de morele moed van de regeringsfunctionarissen.” Brigadier-Generaal J. H. Rothschild, één van de belangrijkste woordvoerders van de voorstanders en tot zijn pensionering in 1957 belast met de chemisch-bacteriologische afdeling van het leger, geeft in zijn boek „Tomorrow's Weapons” de reden aan waarom men tegen guerrillalavechters van deze strijdmiddelen gebruik moet maken. De guerrilla moet snel en efficiënt opgeruimd worden. Dat is echter niet eenvoudig omdat de guerrillabases zich in gebieden bevinden waar helikopters moeilijk kunnen landen en tanks

niet kunnen opereren. Het moet snel en efficiënt gebeuren, aldus Rothschild, omdat wanneer het te lang gaat duren en te veel troepen ingezet moeten worden, de Grote Vijand (die natuurlijk de kracht en inspirator achter de guerrilla is) de beperkte oorlog wel eens voor een werkelijke grote oorlog zou kunnen aanzien en er als zodanig met massieve vergeldingsmaatregelen op zou kunnen reageren. Het chemisch-biologische arsenaal is hier, aldus Rothschild, het aangewezen middel.

In hoeverre zijn deze lobbyisten representatief en spreken zij uit wat men in regeringskringen ook denkt maar met het oog op de publieke opinie niet openlijk durft te zeggen?

Het is niet exact vast te stellen. Het officiële legerhandboek Field Manual FM 3-10 zegt: „Het besluit om dodelijke en buiten gevecht stellende chemische of biologische stoffen te gebruiken is een zaak van nationale politiek. Wanneer het besluit gevallen is zullen de bevelhebbers van het Amerikaanse Leger, de Vloot, de Luchtmacht en het Mariniers Corps van hogerhand toestemming voor gebruik van dergelijke stoffen krijgen en aanwijzingen voor hun toepassing.” Als voordeel van de chemisch-biologische wapens wordt in dit handboek naar voren gebracht dat zij: „in staat zijn hun werking uit te oefenen met weinig of geen materiële verliezen. Dit is zowel een voordeel bij de gevechtshandelingen en — op langere termijn — bij de naoorlogse wederopbouw waarbij minder herbouwd hoeft te worden.” De voordelen van de chemische middelen worden in dezelfde termen beschreven. Field Manual 27-10 signaleert dat de VS door geen enkel verdrag gebonden zijn dat het gebruik van „giftige of niet-giftige gassen, of rook of brandbaar materiaal, of van bacteriologische oorlogvoering” verbiedt.

Protesten

Het spreekt vanzelf dat de bovengenoemde propaganda-acties, het be-

kend worden van het verrichten van massaal onderzoek naar nieuwe mogelijkheden voor chemische en bacteriologische wapens op de Amerikaanse universiteiten, maar vooral ook de werkelijke toepassing ervan op de slagvelden van Vietnam vele groepen Amerikanen hebben doen protesteren. — Vooral de Amerikaanse wetenschapsmensen, de Amerikaanse Antropologische Vereniging, de Federatie van Amerikaanse geleerden en talloze ad hoc groepen lieten hun stem horen. Deze protesten concentreerden zich op de volgende argumenten: de strijdtaktiek ter plaatse wordt meer dan door iets anders bepaald door de middelen die men bij de hand heeft; het gebruik van zwakkere, zg. „niet-dodelijke”, middelen 3) leidt, door het wegvallen van de morele grenzen, tot het gebruik van steeds sterkere middelen, zowel bij de vijand als bij de eigen troepen; dergelijke wapens zijn veel te gevaarlijk — er is een botulinetoxine ontwikkeld waarvan 500 gram voldoende is om de gehele wereldbevolking uit te roeien — in de handen van onverantwoordelijke leiders; Amerika geeft het slechte voorbeeld aan kleinere landen, iets wat des te gevaarlijker is omdat, in tegenstelling tot atoomwapens, ieder land met een beetje ontwikkel-

de chemische industrie dergelijke chemische wapens kan fabriceren. Voor de wetenschapsmensen komt daar nog bij dat het meewerken aan de ontwikkeling aan massavernietigingwapens immoreel is en ten slotte is het tegen iedere wetenschappelijke code mede te werken aan onderzoeken die niet gepubliceerd worden (dit laatste argument blijkt minder formalistisch dan het klinkt nu onlangs uit een aantal onderzoeken gebleken is dat LSD schadelijke erfelijke effecten kan geven, een wetenschap die de militairen, die reeds 20 jaar met LSD aan het experimenteren zijn, ongetwijfeld reeds lang bezaten (British Medical Journal, oct. '67 en Le Monde 8-11-'67).

Het meest verontrustende is dat de publieke gewenning aan de chemisch-biologische wapens al zo ver is voortgeschreden dat ook „de verantwoordelijke” Amerikaanse pers zich geroepen voelt de protesten van de wetenschapsmensen te kleineren. Twee voorbeelden: Hanson Baldwin van de New York Times is het niet eens (25-9-'66) met de redactie dat het gebruik van chemische middelen tot het gebruik van steeds sterkere middelen leidt.

„Technologische escalatie lijkt onwaarschijnlijk” zo schrijft Baldwin, „want de zogenaamd morele overwegingen hebben altijd een grote rol in de Amerikaanse politiek gespeeld.” Zogenaamd morele overwegingen die men juist zorgvuldig aan het ondermijnen is!

Of de Christian Science Monitor (7-4-'67): „Zij (de protesterende geleerden) maken geen bezwaar tegen het gebruik van napalm om de Vietcong uit hun tunnels te branden. Maar ze maken wel bezwaar tegen het gebruik van stoffen voor relletjesbestrijding om dezelfde Vietcong uit hun tunnels te drijven waarna ze krijgsgevangenen gemaakt kunnen worden.” De klassieke methode om via de redactie „Waarom ben je tegen één aspect van de oorlog, de hele oorlog is toch onmenselijk!” het gebruik van de meest misdadige middelen aan-

vaardbaarder te maken gecombineerd met valse (of tenminste, alleen hoogst theoretische) voorlichting: na het gas volgt immers napalm of de fragmentatiebommen, of, op zijn best, schieten soldaten.

De Christian Science vervolgt: „De protesterende geleerden stipt het grondprobleem niet aan: dat het publiek schokkend onwetend over chemisch-biologische oorlogvoering.”

Dat weten we dan weer.

MAARTEN VAN DULLEME

1) Om de tekst niet overal met één of meer bronvermeldingen onleesbaar te maken zij hier, behalve naar de in de tekst genoemde bronnen, naar de volgende publikaties verwezen:

a) Carol Brightman, „The Weed Killers”, Viet-Report, June/July 1968.

b) Dr. Guignard, Vietnam, documents sur la guerre chimique et bactériologique, Genève, 1967.

c) Seymour M. Hersh, Just a drop can kill, secret work on gas and germ warfare, New Republic, 6-5-'67.

d) Elinor Langer in een tweetal artikelen in Science, 13 en 20-1-'67.

e) J. H. Rothschild, Tomorrow's Weapons, McGraw Hill Book Company, 1964.

f) Michel Sakta, Vietnam guerre chimique et biologique, Editions Sociales, 1967.

2) De uit hun dorpen gehongerde en gebombardeerde bevolking verhuist, geheel volgens bedoeling. De aldus verdrevenen — er zijn nu meer dan 2 miljoen vluchtelingen in Z.-Vietnam — kan dan vervolgens het vluchtmotief van de „onverdraaglijke Vietcongtroepen” worden toegeschreven, wat op haar beurt het Amerikaanse optreden in het algemeen weer rechtvaardigt. Een vorm van misdadig cynisme dat — buiten die van de nazis — in de geschiedenis nauwelijks zijn parallel kent. Een cynisme dat niet tot Pentagonvoordere beperkt blijft maar dat in Nederland ook bij, door de heer A. Ekker van Vrij Nederland wordt vertolkt (VN 5-11-66).

3) Een bespreking in welke mate de zgn. „niet-dodelijke” in Vietnam gebruikte middelen wel degelijk dodelijk zijn, valt helaas buiten het besik van dit artikel. Verwezen zij naar de Groene van 19-8-'67.

DE NAPALMOORLOG VAN DE VERENIGDE STATEN

"ZELF heb ik nooit met elektriciteit gefolterd. Ik heb wel tijdens de soms 18 uur lang durende verhoren gevangenen geslagen, dat wel. Ook heb ik tijdens verhoren gevangenen bedreigd dood te zullen schieten als ze niet zouden spreken. Dan teide ik tot tien in het Vietnamees. Ik heb gezien dat anderen met de elektriciteit van de veldtelefoon gevangenen gefolterd hebben, dat is gebruikelijk ook al staat het niet in je Handboek. Daar heb ik nooit aan mee willen doen. Ik ben er getuige van geweest dat een van mijn collega's van het 541ste Military Intelligent Detachment, de inlichtingendienst waar ik zelf ook toe behoorde, een al te zwijgzame gevangene aan het spreken wilde krijgen door hem bamboesplinters onder de nagels te duwen. Dat was onjuist. Een van de stelregels in het verhoor van Vietnamese verdachten is, dat de foltering geen sporen na mag laten."

Aldus Peter Martinson, 23 jaar oud, die als dienstplichtige van 7 november 1966 tot 22 juni 1967 dienst deed in Vietnam als specialist in het verhoor van Vietnamese verdachten. Hij werd opgeleid op de United States Army Intelligence School. Behaalde in Vietnam vele onderscheidingen. Studeert thans psychologie aan de Universiteit van Berkeley. Peter Martinson raakte in konflikt met zijn eigen verleden. Hij kon niet vergeten wat hij gedaan en gezien had. Dat was de reden waarom hij na lang aarzelen bereid was om als getuige op te treden bij de tweede zitting van het Vietnam Tribunaal, eind november, in Roskilde, een stadje op dertig kilometer afstand van Kopenhagen.

zoals die door de Amerikanen in Vietnam wordt gevoerd. Op die specifieke betekenis komen wij in dit artikel nog terug. Dit wapen heet 'Delayed Action Bomb', een kleine tijdbom, in grote hoeveelheden uitgestrooid over Haiphong, in het water en op de grond. De Delayed Action Bomb werkt met drie verschillende ontstekingsmechanismen. Er zijn er die ontploffen bij trillingen, bij voorbeeld bij een langsrijdende truck of trein, er zijn er die werken met een magnetisch principe en zich bij voorbeeld in water aan boten vasthechten en dan tot ontploffing komen, er zijn er die gewoon na een variërende tijdsperiode ontploffen. Vooral dit laatste type blijkt tot ontploffing te komen ná een bombardement, als de reddingsploegen, de medische ploegen en de brandweer bezig zijn hun werk tussen de puinhopen te doen. Een en ander is door journalisten en een onderzoekteam van het Tribunaal ter plaatse geconstateerd, getuigen die de bombardementen op Haiphong van begin oktober zelf hebben meegemaakt.

Dai Lai is een dorpje in de Tonkin delta, in Noord-Vietnam. Het ligt op ruim een kilometer afstand van de provinciale weg en op ruim 5 kilometer afstand van de dichtstbijzijnde brug. Dai Lai ligt dus verijdert van eventueel strategisch te noemen doelen. Het landschap waarin Dai Lai ligt, bestaat uit rijstvelden, irrigatiekanalen en vijvers. Om 1 uur in de middag, de 2de november van dit jaar, vlogen twee toestellen van de Amerikaanse luchtmacht over Dai Lai. De lucht was helder, geen bewolking. De vliegtuigen doken over het dorpje. Ieten brandbommen en zware explosieve bommen los. Dai Lai had 255 inwoners. Na het bombardement van de 2de november bleven 51 doden en 39 gewonden achter. 34 huizen werden verwoest. Van de 51 doden waren er 39 jonger dan 15 jaar. Dai Lai werd direct na het bombardement bezocht door de Tribunaal-getuige Gérard Chaliand, historicus en journalist, die in opdracht van het Tribunaal een reis door Noord-Vietnam maakte. Hij bracht films, foto's en getuigenverklaringen mee van wat hij noemde 'le massacre de Dai Lai'. Chaliand wees er in zijn rapport op dat hij niet de enige westerse getuige was geweest. De Zweedse journalist Sven Oste van het blad 'Dagens Nyheter' bezocht gelijk met Chaliand het dorpje Dai Lai. Sven Oste, die niets met het Tribunaal te maken heeft, bevestigde in zijn krant de verklaringen

ma. Terwijl de politieke meningsvorming over de toelaatbaarheid van het gebruik van kernwapens de laatste tiental jaren praktisch ononderbroken aanwezig is geweest, is het opvallend dat over de chemische en bacteriologische wapens, die veel goedkoper in aanmaak zijn en in sommige gevallen nog veel destructiever zijn dan het complete arsenaal van kernwapens, weinig discussie bestaat. Het is de hoogste tijd om dit onderwerp in een openbaar debat te brengen, aangezien de geheime militaire research op dit gebied zeer ver gevorderd is en de legerhandboeken schaamteloos spreken over de mogelijkheid van gebruik, zonder ook maar enige aandacht te besteden aan de morele aspecten van het gebruik van chemische en bacteriologische wapens. Dit betreft niet alleen de militaire handboeken in de Verenigde Staten, dit betreft ook ons eigen Nederlandse leger. In voorschrift M 3309 (2de druk) van het boekje 'Medische aspecten van de Chemische Oorlogsvoering' van het Ministerie van Defensie, met een voorwoord van de staatssecretaris van Volksgezondheid (1954), staat bij voorbeeld:

"Het U.S. onderzoek van strategische bombardementen (USSBS) maakte na de Tweede Wereldoorlog een studie waaruit het concludeerde dat aanvallen met brandbommen een effectief psychologisch wapen tegen welk doel dan ook waren, en dat dat effect werd verhoogd door herhaalde aanvallen."

Het gaat daarbij om 'strategic attacks against national morale' en afgezien van militaire doelen worden ook kleine steden onder de mogelijke effectieve doelen genoemd. En even verderop in ditzelfde document:

"De daaruit resulterende vuurvlits steekt licht brandbaar materiaal aan en verbrandt en verstikt mensen die eraan worden blootgesteld. Het is zeer in het bijzonder bruikbaar bij operaties in de jungle, tegen troepen in lichte versterkte posities en tegen tanks of andere militaire voertuigen. Maar voor alles is de brandbom een anti-personnel wapen."

Op de zitting van het Vietnam-Tribunaal was als getuige een Zuid-Vietnamese boer van 37 jaar aanwezig, die vertelde dat hij zijn koe van het veld naar zijn boerderij bracht, toen een vliegtuig overdook. Hij rende naar een door hem gegraven schuilput, vlak bij de boerderij, toen een napalmbom neerkwam. Doordat hij zich in de schuilput onder een plastic cape had beschermd en de bom op meer dan honderd meter afstand was gevallen, waren alleen zijn beide handen, die de cape boven zijn hoofd hadden gehouden, door napalm geraakt. Zwijgend toonde hij zijn totaal verwoeste handen, waarvan de

tegenover volwassen en gezonde mensen. Maar een door een vliegtuig uitgestoten gaswolk treft ieder gelijkmatig. Het zogenaamde niet dodelijke karakter van een bepaalde concentratie voor sterke volwassenen, blijkt voor de minder sterken wel dodelijke gevolgen te hebben.

Professor Minkowski, hoogleraar aan de Sorbonne, specialist op het gebied van de kinderziekten, wees in zijn rapport voor het Tribunaal op het gevaar dat speciaal kinderen liepen bij de toepassing van de 'gevaarloos' genoemde oogstvernietigende chemicaliën.

Waarom vernietigen de Amerikanen oogsten? Het strategische doel is, honger te veroorzaken in de door het Zuid-Vietnamese Bevrijdingsfront gecontroleerde gebieden. De honger moet de mensen ertoe brengen hun dorpen en woonplaatsen te verlaten, maakt een normaal bestuur van het gebied onmogelijk, berooft dus niet alleen de guerrilla's maar ook de burgerbevolking van voedsel. Een voor de Amerikaanse statistieken bruikbaar bij verschijnsel is bovendien, dat de door honger op zwerftocht gedreven burgerbevolking vervolgens gerubriceerd kan worden onder de categorie 'vluchtelingen voor Vietconterreur'. Het overmatige gebruik van oogstvernietigende middelen met de tientallen speciaal daarvoor ingerichte besproeiingsvliegtuigen van de luchtmacht, heeft echter niet alleen invloed op de oogst en de voedselpositie van de bevolking, maar zal nog jarenlang de totale biologische toestand in Zuid-Vietnam beïnvloeden.

De gassen CN, DM en CS worden in Vietnam meestal in de vorm van gasgranaten gebruikt, bij de innamen van dorpen die liggen in de door het Zuid-Vietnamese Bevrijdingsfront bestuurde gebieden. Bij herhaling heeft het Pentagon gewezen op het niet-dodelijke karakter van deze gassen. Maar ook hier geldt dat het dodelijke karakter niet afhangt van de naam die het gas draagt, maar onder andere van de concentratie. Juist de toepassing in Zuid-Vietnam, het gooien van gasgranaten in vlucht tunnels en schuilplaatsen onder de grond, leidt ertoe dat deze gassen in hoge concentratie worden ingeademd. Het Tribunaal beschikt over een lange lijst van gevallen waarbij de zogenaamd gevaarlose traangassen vele doden hebben gemaakt onder vrouwen en kinderen die in schuilplaatsen waren gevlucht en werden 'uitgerookt'.

De in het begin van dit artikel vermelde Vietnamganger Peter Martinson, vertelde in zijn getuigenverklaring voor het Tribunaal gezien te hebben dat een 17-jarig Vietnamees meisje stierf, nadat de schuiltunnel waarin ze met andere dorpsgenoten zat bij de innamen van het dorp door de Amerikaanse troepen, was volgegooid met gasgranaten. Uit de lange rij van de in de Tribunaal-documentatie vermelde gevallen ten slotte een vrij willekeurige keuze: op 8 september 1965 wierpen VS-troepen bij de innamen van een dorpje in de streek van Ba Long An, in de provincie Quang Ngai gasgranaten in de schuilgangen, schuilgangen die de bevolking aanlegt als schuilkuil tegen luchtaanvallen. Gevolg: 78 doden door gasvergiftiging.

Maar de logica van de escalatie in de oorlog in Vietnam, dwingt ertoe rekening te houden met de escalatie van chemische middelen. De voorraden zijn er, de in een paar jaar tijd vervierdubbelde en thans niet meer openlijk op de begroting voorkomende budgetten voor militaire research zijn er, de nieuwe chemica-

staan van een 'oorlog zonder doden'. Men vergeet daarbij dat de verzetswil wel tijdelijk maar niet permanent is uit te schakelen. Dat mensen wel tijdelijk uit te schakelen zijn, maar dat een verzetswil na zo'n narcose weer even sterk aanwezig is.

Bovendien schijnt LSD veel minder gevaarloos, medisch gezien, te zijn, dan zowel de militairen als de hippies willen doen voorkomen. Met dit verschil dat de hippies pleiten voor de vrijheid om LSD in te mogen nemen als je dat zelf wil, terwijl de militairen het aan een bevolkingsgroep willen toedienen, zonder ze om toestemming te vragen. Hoe dan ook, het terrein van de 'incapacitating agents', een nieuw studieobject in de militaire research, is al zo ver ontwikkeld dat de militaire handboeken rustig schrijven over mogelijk gebruik, terwijl de vraag naar de morele toelaatbaarheid van zo'n collectieve onbloedige vrijheidsberoving, beroving van het recht op en het vermogen tot verzet, in de politiek nog niet eens aan de orde gesteld is. Zo'n situatie maakt het mogelijk dat, zoals in Vietnam bewezen is, de politici achter de militairen aanhollen, de militairen dus de politiek gaan bepalen.

Een motie in het Amerikaanse Huis van Afgevaardigden in 1960, die op grond van geruchten over de geheime militaire chemische research, vroeg om een bevestiging van het oude Roosevelt-standpunt dat de V.S. niet 'als eerste' chemische wapens zou gebruiken, de 'no first use'-politiek, werd onder druk van Buitenlandse Zaken en Defensie verworpen. Politiek gesproken hebben Johnson en Westmoreland hun handen vrij. Dat is in de sfeer van de escalatiepolitiek een levensgevaarlijke toestand, te meer daar door de geringe informatie over het gebruik van chemische wapens, de publieke opinie veel minder gealarmeerd is dan met de kernwapens het geval is.

Terwijl nieuwe wapens als de 'incapacitating agent', net zo goed als de fragmentatiebom, passen in de theorie en praktijk van de Limited War, de beperkte oorlog, die door de militaire handboeken wordt omschreven als een oorlog waarin alles mag, maar waarin alleen een nucleair treffen tussen grootmachten moet worden vermeden.

VOLKERENMOORD?

Wanneer we, vooruitlopend op de bij het schrijven van dit artikel nog niet bekende eindconclusie van het Vietnam Tribunaal, de thans bekend geworden feiten en achtergronden naast elkaar zetten, dan is er in de schijnbare chaos wel degelijk een duidelijke lijn te ontdekken.

De ontwikkeling van de fragmentatiebom, de in gebruik zijnde chemische wapens en de in ontwikkeling zijnde chemische wapens, het patroon van de bombardementen en de geraakte doelen, de gehele theorie van de Speciale Oorlog, de theorie van de Beperkte Oorlog, de nieuwe militaire handboeken, de guerrilla en anti-guerrilla, dit alles heeft wel degelijk een ijzeren logica in zich. Achter de vernietiging van oogsten, de bombardering van dijken, de fragmentatiebom en alle mogelijke andere 'anti-personnel-weapons', achter de thans in ontwikkeling zijnde chemische wapens, steekt de in Vietnam getoetste theorie van de Speciale Oorlog, een type oorlog dat de komende tientallen van jaren in Afrika, Azië en Latijns Amerika waarschijnlijk vele malen tot ontwikkeling zal komen, tenzij de huidige Amerikaanse politiek tijdig

Het Russel-Tribunaal stelde zich bij de Londense zitting vijf vragen, die men aan de hand van eigen onderzoek ter plaatse in Vietnam wilde beantwoorden. De Stookholmse zitting van begin mei heeft twee van de vijf vragen beantwoord. Men beoordeelde de Verenigde Staten schuldig aan agressie, men concludeerde onder andere op basis van het massale gebruik van de fragmentatiebom (zie VN 27 mei) dat de Verenigde Staten niet uitsluitend militaire doelen maar ook bewust civiele doelen bombardeerde. Het meest sprekende bewijs daarvoor was de tientallen malen gebombardeerde leprozerie van Quinh Lap, in Noord-Vietnam.

De tweede zitting in Roskilde in Denemarken, die zich afspeelt in een oud ontspanningscentrum van de Deense vakbeweging, en die tot 1 december zal duren, stelde zich tot taak de drie resterende vragen te beantwoorden.

1) Heeft het Amerikaanse leger gebruik gemaakt van, of geëxperimenteerd met nieuwe wapens of wapens verboden door wetten inzake de oorlog, zoals gas, speciale chemische producten en dergelijke?

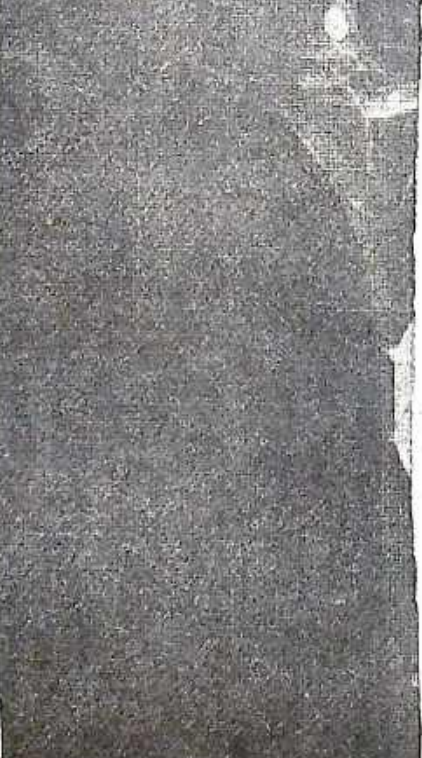
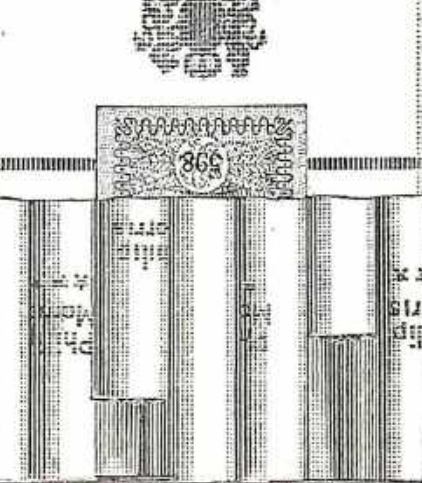
2) Zijn Vietnamese gevangenen onderworpen aan onmenselijke behandeling, in het bijzonder foltering of verminking, verboden door wetten inzake oorlog. Zijn er ongerechtvaardigde represailles tegen de burgerbevolking genomen, in het bijzonder executie van gijzelaars?

3) Zijn er kampen voor dwangarbeid ingericht, zijn er bevolkingen gedeporteerd of zijn er andere daden bedreven die bijdragen tot de vernietiging van de bevolking en die juridisch gekarakteriseerd kunnen worden als volkerenmoord?

Met deze vragen als uitgangspunt was de zitting in Roskilde, met 80 vrijwilligers voor het secretariaat, 40 vertalers, 10 tolken voor de draadloze simultaanvertaling, 39 getuigen, 17 aanwezige tribunaalleden en een honderdtal journalisten van de wereldpers op 20 november begonnen. Dag na dag één stroom van ongelooflijke feiten, films, foto's, getuigenverklaringen, chemische rapporten, juridische rapporten, medische rapporten. Een Zuid-Vietnamese boer die zijn door napalm verwoeste handen laat zien, zwijsend, onzeker onder de flitsende fototoestellen en de felle lampen van de televisie. Amerikaanse staatsburgers, jonge ex-soldaten, pas terug uit Vietnam, die nerveus sigaretten rokend hun verhaal vertellen, daarmee hun met medailles versierde positie van 'oorlogsheld' en geëerd staatsburger ondergraven, zichzelf en hun familie blootstellend aan onvermijdelijke sociale represailles. Feiten, een stroom van feiten.

DE FEITEN

Volgens ooggetuigen die tot voor twee tot drie weken geleden in de Noord-Vietnamese havenstad Haiphong waren, is Haiphong voor eenderde platgebombardeerd. Hele woonwijken zijn verwoest, een ziekenhuis is geraakt, er zijn honderden doden gevallen. Bij het systematisch bombarderen van Haiphong, dat een aanvang nam op 29 juni van dit jaar, gebruikt de Amerikaanse luchtmacht een type wapen dat in principe niet nieuw is, maar in zijn thans gebruikte vorm en toepassing een zeer specifieke betekenis heeft in de zogeheten 'Beperkte Oorlog',



Er is al veel gezegd en geschreven over het gebruik van napalm in Vietnam. Ondanks de vele feiten die hierover bekend zijn geworden doet in de meest onderontwikkelde kringen van de Amerikaanse meningsvorming nog steeds het belachelijke verhaal de ronde, dat de afschuwelijke foto's van napalmslachtoffers niets meer zijn dan een communistische propagandastunt en dat de genoemde foto's betrekking zouden hebben op slachtoffers van ontplofte kachels in Vietnam.

Over de fragmentatiebommen is in VN van 27 mei van dit jaar al veel geschreven. De toen vermelde gegevens waren het resultaat van Tribunaal-onderzoek naar doel en toepassing van dit nieuwe en op steeds massalere wijze gebruikte wapen. Thans, vijf maanden later, is bewezen dat de gegevens over de fragmentatiebom die toen door de eerste zitting van het Tribunaal op tafel werden gebracht, voor 100 pct. juist zijn geweest. Want zeer onlangs heeft de Amerikaanse luchtmacht een boekje van 43 bladzijden in onloop gebracht, een soort verhandeling voor de produktie van fragmentatiebommen, bestemd voor particuliere wapenfabrikanten. Dit boekje 'Metal Parts for Fragmentation Bomb BLU-26/B or BLU-36/B', geeft alle gedetailleerde specificaties van de fragmentatiebom, en is bedoeld om de particuliere wapenfabrikanten ertoe aan te zetten in te tekenen op een legerorder voor april 1968, voor de productie van 48 miljoen fragmentatiebommen. Het leger biedt in dit boekje speciale faciliteiten voor diegenen die de massaproductie op zich willen nemen. Wel wordt erbij aangekend dat 50 pct. van de opdracht naar het 'kleinbedrijf' moet, naar de wapenfabrieken met minder dan 500 man personeel in dienst. Motivering:

'Deze actie is gebaseerd op de vaste mening van de contracterende instantie (het leger), dat het in het belang is van de handhaving en mobilisering van de volledige productieve vermogens van de Natie, dat het in het belang is van de oorlog en van programma's van nationale verdediging.'

Deze dikke order van het leger voor de vrije wapenondernemer bewijst dat de fragmentatiebom thans totaal 'bevredigend' is gebleken en in de toekomst op nog grotere schaal in Vietnam gebruikt zou kunnen gaan worden. Volgens Noord-Vietnamese bronnen is thans reeds 40 tot 50 pct. van het totaal aantal bommen dat op Noord-Vietnam wordt gegooid, van het type fragmentatiebom, een wapen waarvan gezegd moet worden dat het een terreurwapen is, dat zich vooral richt tegen de burgerbevolking en duidelijk tot doel heeft om te demoraliseren, om 'de wil of het vermogen tot verzet bij de vijand te breken'.

DE CHEMISCHE OORLOG

Over het gebruik van chemische en bacteriologische wapens is door de onderzoekteams van het Tribunaal, die Noord- en Zuid-Vietnam bezochten, in de afgelopen maanden veel materiaal verzameld. In de laboratoria van Parijs en Tokio zijn bewijsstukken, niet ontplofte wapens en dergelijke, op hun inhoud en samenstelling onderzocht, er zijn lijvige medische rapporten samengesteld over de uitwerking en het gebruik van oogstvernietigende stoffen en gifgassen. Er is geen afdoende bewijsmateriaal gevonden voor het gebruik in Vietnam van bacteriologische wapens, hoewel er wel zeer duidelijke bewijzen zijn dat er in de militaire research in de V.S. zelf, wel aan de ontwikkeling van bacteriologische wapens wordt gewerkt. Het onderwerp chemische en bacteriologische oorlogsvoering is een met grote vrees, onbekendheid en geheimzinnigheid omgeven the-

ma toe 300.000 hectare bos en oogst vernietigd. Volgens officiële Amerikaanse bronnen, het Pentagon zelf, is 200.000 hectare jungle vergiftigd en is 60.000 hectare oogst vernietigd. Wie zo langzamerhand doorheeft hoe het Pentagon zijn statistieken manipuleert, kan er ook in dit geval veilig vanuit gaan dat geen van beide partijen liegen, maar dat het verschil terugvoerbaar is op de verschillende normen die beide partijen aanleggen. Dat 'liegen' met statistieken werkt ook door tot in de verliescijfers bij vliegtuigen en manschappen, waarvan bij voorbeeld bekend is dat de Verenigde Staten de gewoonte heeft om bij zware verliezen op één dag, een dergelijk verliescijfer niet te publiceren, maar wel een verliescijfer te geven over bij voorbeeld de voorafgaande zes weken in totaal, zodat de indruk van een zwaar verlies in korte tijd enigszins teniet wordt gedaan. Want het is niet name voor wat betreft het aantal doden aan Amerikaanse zijde, onmogelijk om met de absolute dodencijfers te knoeien. Elke Amerikaan staat tien-dubbel in geboorteregisters en dergelijke geregistreerd, het is op langere termijn onmogelijk minder doden op te geven dan er werkelijk zijn.

Een ander voorbeeld in de statistische verwarring bij de vergelijking van de officiële cijfers van beide partijen is het volgende. Noord-Vietnam stelt dat 40 tot 50 pct. van het uitgeworpen bommentotaal, uit fragmentatiebommen bestaat. Het Pentagon zegt dat het maar 10 pct. is. Wie liegt er nu? Waarschijnlijk geen van beiden. Want Noord-Vietnam rekent met het aantal bommen, terwijl het Pentagon met tonnages rekent. Bovendien berekende Noord-Vietnam het percentage van het totaal aantal bommen op Noord-Vietnam alleen, wat voor de hand ligt. Het Pentagon had het berekend als percentage van het totaaltonnage over geheel Noord- en Zuid-Vietnam. De laatste berekeningsmethode geeft voor de V.S. uiteraard een veel gunstiger beeld, terwijl binnen ieders eigen rekenmethode bezien geen van beide partijen liegen. De Verenigde Staten rekent naar zich zelf toe. Noord-Vietnam en het Zuid-Vietnamese Bevrijdingsfront rekenen naar zich toe. De waarheid ligt niet in het midden, beide partijen hebben binnen hun rekenmethode gelijk. There are lies, damned lies and statistics.

Iets dergelijks zal ook wel het geval zijn bij de grote verschillen in cijfers van ontbladerde hectaren bos en vernietigde hectaren oogst. Hoe dan ook, feit is dat de V.S. thans systematisch en op grote schaal met name oogsten in de door het Bevrijdingsfront besleurde gebieden vergiftigt. Volgens het Pentagon gaat het hierbij om een gevaarlose en voor mensen niet dodelijke stof. Maar er zijn overvloedige bewijzen van het tegendeel. De giftigheid en de al dan niet dodelijke aard van zogenaamd gevaarlose chemicaliën als de herbiciden en de traangassen (CN, DM, CS, alle drie in Vietnam gebruikt) hangt niet af van de stoffen zelf, maar van de omstandigheden waarin ze gebruikt worden, de personen die de gassen inademen, de concentraties waarin ze gebruikt worden, enzovoort. Het is bij voorbeeld in Zuid-Vietnam een bewezen feit, en het Vietnam-Tribunaal heeft daar overtuigende bewijzen voor verzameld, dat met name tegenover ouden van dagen, kinderen, zieken en zwangere vrouwen het gebruik van zogenaamd gevaarlose gassen veel gevaarlijker is dan

nen zijn er ook. Afgezien van de in voorraad aanwezige, volstrekt dodelijke ze-nuwigassen als tabun, sarin en soman, zijn er ook nieuwe chemische wapens in de maak. Het leger, in samenwerking met Amerikaanse universiteiten, werkt al meer dan 15 jaar aan de mogelijkheid van militaire toepassing van het middel LSD-25. De theorie die achter het gebruik van LSD voor militaire doeleinden steekt, is dat men niet zozeer dodende, als wel tijdelijk ongeschikt makende middelen zoekt, de zogenaamde 'incapacitating agents'. Deze chemische stoffen zouden, en ik citeer hier wederom het luchtmacht document Fundamentals of Aerospace Weapon System:

'... het gebruik suggereren waar militaire noodzaak de controle over de situatie vereist, maar waar men goede reden heeft de bedoelde troepen niet te benadelen.'

Een situatie waarin zich dat zou voordoen is: 'waar de bevolking niet van de vijand gescheiden kan worden.' Kort en goed: men brengt een dorp met een LSD-wolk in een collectieve status van onvermogen tot verzet, men trekt het dorp in en voor de roes over is stelt men orde op zaken. Vooral dergelijke middelen hebben in de militaire literatuur de fabel doen ont-

Het meest karakteristieke van deze Special Warfare is, dat er eigenlijk geen onderscheid meer bestaat tussen leger en bevolking, dat de praktijk in Vietnam bewijst dat de burgerbevolking, juist de burgerbevolking, het zwaarst wordt getroffen. De in Vietnam gebruikte wapens richten zich steeds meer tegen de bevolking als geheel.

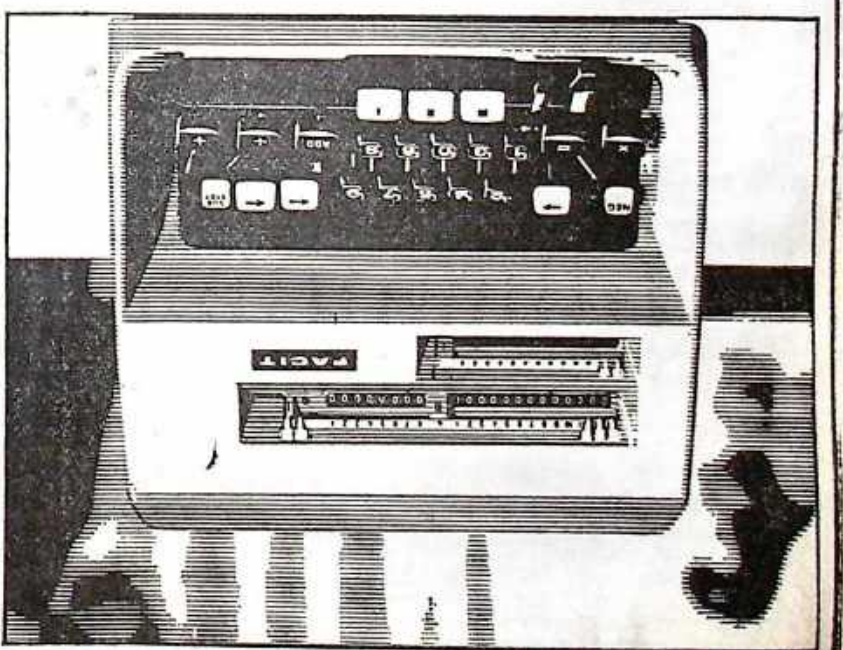
De zwaar geladen term volkerenmoord is door het Vietnam Tribunaal in zijn vraagstelling verwerkt. Het bleek bij de tweede zitting in Roskilde een groot probleem te zijn om hanteerbare criteria te vinden voor dit juridische begrip. Jean Paul Sartre trok zich tijdens de zitting een dag terug om te pogen het onder woorden te brengen. Het internationale recht levert eigenlijk geen duidelijke norm, want het is niet zozeer een begrip dat louter aan kwantitatieve grenzen gebonden is, hoe-wel iedereen bij 'volkerenmoord' toch denkt aan grote aantallen vermoorden. Een van de getuigen op het Tribunaal zei van mening te zijn dat in Vietnam 'kwantitatief niet, maar kwalitatief en juridisch wel' van volkerenmoord sprake is. Laten we hopen dat het Tribunaal zelf in zijn slotverklaring met een duidelijk en nauwkeuriger omschreven antwoord op deze vraag naar voren zal komen.

TON REGTIEN

Als u per dag meer dan 5 minuten aan rekenwerk besteedt is het al een rekenwerk besteedt is het al lenend een rekenmachine te gebruiken. Als uw rekenwerk meer dan 15 minuten per dag in beslag neemt, dan is een elektrische machine op zijn plaats. De Facit-serie omvat het

- minder dan 5 minuten
- tussen de 5 en 15 minuten
- meer dan 15 minuten

Hoewel tijd besteedt u iedere dag aan rekenwerk?



gewikkelde berekeningen. Directe terug-overdracht van 2 registers. Capaciteit: 16 cijfers.

FACIT CA-13
Snelle elektrische en automatische machine. Gemakkelijk te bedienen.

Al 400.000 doden
na luchtaanvallen

AARHUS (Denemarken) 7 dec. (Reuter) — Harrison Salisbury, adjunct-hoofdredacteur van de New York Times, heeft tegenover Deense studenten verklaard dat de Amerikaanse bomaanvallen op Noord-Vietnam het moreel van de bevolking niet kunnen breken, hoewel 2 à 300.000 en mogelijk zelfs 400.000 burgers hierdoor om het leven zijn gekomen.

Salisbury, die vorig jaar vanuit Hanoi een geruchtmakende serie artikelen over de Amerikaanse bombardementen schreef, zei ervan overtuigd te zijn dat staking van de bombardementen een weg zou banen voor vredesbesprekingen, maar weinig hoop te hebben dat de Amerikanen zo'n stap zouden nemen.

NEW YORK — Met gummiknuppels heeft de Newyorkse politie gisteren circa 200 betogers tegen de oorlog in Vietnam verdreven, die probeerden een kordon te doorbreken bij het Waldorf-Astoria-hotel, waar de minister van buitenlandse zaken, Dean Rusk, zou spreken. Eerder op de dag was het tot gevechten gekomen voor het recruteringscentrum, waar zich tweeduizend betogers hadden verzameld om de aankomst van dienstplichtigen te verhinderen. Ze bereikten hun doel echter niet omdat de politie voor een stevige afzetting had gezorgd. Een aantal betogers ging met de politie op de vuist. Bouwvakarbeiders bekogelden de demonstranten vanaf een naburig gebouw met stenen, eieren en blikjes.

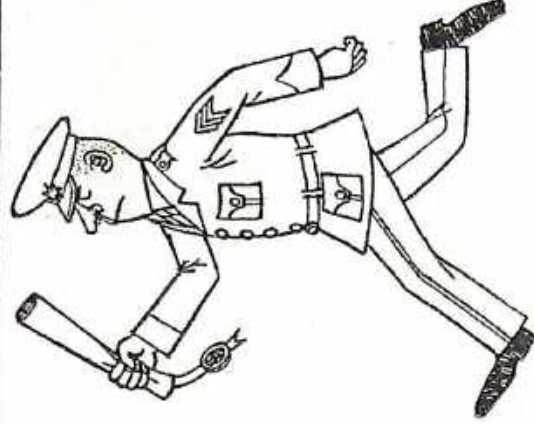
Het jacht Phoenix, bemand met Quakers die voor 6.000 dollar aan medicamenten aan het Zuidvietnamese Rode Kruis en aan de boeddhisten

willen schenken, heeft bevel gekregen de Zuidvietnamese territoriale wateren te verlaten. Visa worden niet verstrekt, een verzoek om president Thieu te spreken is afgewezen.

De Zuidvietnamese regering wilde schenking niet aanvaarden omdat deze eerder aan Noord-Vietnam was aangeboden. Het jacht was eerst naar Haifong onderweg, maar president Ho Tsj Minh liet weten dat wegens de Amerikaanse bombardementen geen toegang kon worden verlicend. De Quakers begaven zich daarop naar Danang, waar zij vorige maand buiter de Zuidvietnamese wateren werden gesleept, en lieten later ter hoogte van Vung Tau, ten zuidoosten van Saigon het anker vallen.

SINDS

Maandelijks uitgave van het Algemeen Studenten Persbureau



Drs. Hoofdagent: pagina 12

Tweede zitting Vietnam-tribunaal

„WE WERE ORDERED TO SHOOT”

Zondag 26 november, terwijl de tweede zitting van het Russell-Tribunaal in volle gang was, verscheen de „Neue Zürcher Zeitung” met een grote reportage over Vietnam. De schrijver geeft eerst een militair-strategisch overzicht van de afgelopen weken (Con Thien, Loc Ninh en Dak To) en vraagt zich dan af waarom zoveel Amerikaanse persagenten schippen de eigen zaak er slechter afschijden dan hij er in werkelijkheid voorstaat. Dat komt omdat een aantal journalisten persoonlijk tegen de politiek van Washington gekant is, of omdat ze in harde concurrentiestrijd werken voor kranten die aanmerkingen maken, op het eigen militaire optreden.

Dat deze oorlog de gemoederen zo in beweging brengt, komt volgens de NZZ omdat de pers en de televisie „Vietnam” beter verstaan dan vorige jungle-oorlogen.

Het valt overigens best mee, vindt de NZZ. Immers, de Verenigde Staten verliezen jaarlijks meer mensen in het verkeer dan in Vietnam, en de Amerikaanse produktie neemt jaarlijks meer toe dan de enorme kosten van de bloedige containment-operatie in Zuidoost-Azië.

Toch is de tweede zitting van het Vietnam-tribunaal, eind november in Roskilde bij Kopenhagen belegd, na zondag niet afgelast, en ook hebben de Amerikaanse Tribunaalleden er niet op aangedrongen over te schakelen op een congres over de verkeersonveiligheid. Hoogstens zal de enkeling die de tijd vond om het artikel te lezen, zich erover verbaasd hebben dat een krant meewarig doet over de gevolgen van

„Een lachertje” noemde een brieftschrijver aan Trouw een in dat

DOOR
HANS MAUREAU

blad verschenen artikel over de verklaringen van Peter Martinson voor het Tribunaal. Martinson, een 23-jarige psychologie-student aan Berkeley University, Californië („dat weet ik nog niet precies, ik ben er een scriptie over aan het schrijven”) had verteld over de martelingen in Vietnam die hij zelf begaan had en waarvan hij getuige was geweest. Slaan, elektrisch martelen, iemand vol laten lopen met water, de gevangene zijn eigen graf laten graven. De brieftschrijver aan Trouw vocht na de tweede wereldoorlog in Indonesië. „Wijzig Vietnam in Indo-



● Vijf leden van het Vietnam-Tribunaal. V.l.n.r.: Mehmed Ali Aybar (Turkije), Lelio Basso (Italië), Jean Paul Sartre (Frankrijk), Vladimir Dedijer (Joegoslavie) en Laurent Schwartz (Frankrijk).

Foto: Eddy Greidanus.

formoler en de magnetische bom reageert op de aanwezigheid van metaal. Afgeworpen in een rivier doet deze bom een overvarend schip ontploffen. De Amerikanen introduceerden dit nieuwe wapen op 31 augustus van dit jaar bij het begin van operatie „Thunderclap”. Gedurende deze operatie is volgens Burchett al een derde van de woonwijken van Haiphong verwoest. Waarschijnlijk willen de Amerikanen Haiphong uitschakelen als ontvangsten- en doorvoerstation van de zendingen uit socialistische landen. Door de ligging aan zee wordt het luchtschakel in Haiphong vaak binnen de minuut gevolgd door bombardementen. De Amerikanen kunnen zo snel zijn omdat ze ongeveer dertig kilometer voor de kust liggen. Burchett maakte ook veel nachtelijke aanvallen mee. Hij zag in de ziekenhuizen veel schifters van delayed action bombs. Vooral leden van reddingsploegen die onmiddellijk na een bombardement te hulp snellen worden door dit wapen getroffen.

Ontbladeringsmiddelen

De Amerikanen gebruiken al enige tijd chemische ontbladeringsmiddelen in Zuid-Vietnam. De oorspronkelijke bedoeling van dit wapen was, de vijand beter te kunnen achtervolgen door hem zijn beschermende bladerdek te ontnemen. Thans richt het gebruik van deze plantenverdelende middelen zich echter vooral op de landbouwgebieden. Het is de bedoeling van de Amerikanen om de oogst te vernietigen in de gebieden die onder controle staan van het Bevrijdingsfront. Volgens de laatste statistieken zijn in Zuid-Vietnam al honderdduizenden hectaren bouwland angelast. Het goede licht-

atweergeschut in Noord-Vietnam belet de Amerikanen deze middelen, die laagvliegend moeten worden uitgestrooid, ook tegen het Noorden te gebruiken.

De gevolgen van de vernietiging van oogst en vee zijn verschrikkelijk voor de Zuid-Vietnamese bevolking. In de eerste plaats natuurlijk het onmiddellijke gevolg van de verhongering. Het is een ervaringsfeit dat jonge kinderen en oudere mensen de eerste slachtoffers zijn van een hongersnood. Da grootscheepse manier waarop de Amerikanen deze chemische middelen gebruiken leidt tot de conclusie dat de burgerbevolking wetbewust wordt aangetast.

De mensen die op deze manier van hun vergiftigde grond zijn verdreven, worden gerangschikt onder de slachtoffers van „Vietcong-terreur.”

De door de Dow Chemical Co. geleverde chemische middelen hebben een verwoestende uitwerking op de hele natuur. Niet alleen vernietigen ze de oogst, maar ze doden ook een groot deel van het vee. Verder verstoren ze het evenwicht in de natuur door de uitroeiing van de insecten. De volgende vergiftigingscyclus geeft een goede indruk van de gevolgen van de verdere middelen: watervlooten en andere kleine waterdierjes zijn erg gevoelig voor de chemische middelen die uiteraard ook in het water terecht komen. De vissen eten deze diertjes en de mensen de vissen. Ook in Nederland (Zeeland) staat er een fabriek van Dow Chemical.

Sommige Amerikanen sussen — le rug in de States — hun geweten door op parochie-avonden misschien wel met tombola, geld in te zamelen voor de aankoop van fruitbomen. Toch zien de Amerikanen niet alleen maar negatieve gevolgen. Commandant Dennis uit Yokima, sprak er zijn voldoening over uit dat de ontbladeringsmiddelen niet een volstrekt destructieve uitwerking hebben: „Ik vind het een prettig idee” zei hij „dat we op een goede dag bouwland gemaakt hebben van wat eens jungle was. Zelfs nu al zijn er bepaalde voordelen te constateren. Op sommige plaatsen zijn ze met de bomen die wij hebben gedood en houtskoofindustrie begonnen.” Als dit thema goed wordt uitgewerkt ligt hier stof voor een menigte van satirische televisieprogramma's.

licht irriterende gassen

Op dezelfde manier wordt getracht het gebruik van gassen een positief tintje te geven. De Amerikanen zouden door het gebruik van goedaardige, alleen maar licht irriterende gassen blijken geven van hun humane instelling. „De tegenstander hoeft dankzij deze „hu-rassing gasses” niet gedood te worden maar wordt voor korte tijd buiten gevecht gesteld.” De gassen die vooral gebruikt worden zijn DM, CS en de combinatie DM-CS. Ze worden in poedervorm aangevoerd en vervluchtigen zodra ze met lucht in aanraking komen. Ze worden uit vliegtuigen uitgespreid, en worden gebruikt om de tunnels en grotten waar zich de burgerbevolking schuilhoudt uit te kammen.

De schadelijkheid van het gas is afhankelijk van de concentratiegraad ervan in de lucht. Is die erg hoog dan zijn de gassen dodelijk. Het ligt voor de hand dat er vooral slachtoffers vallen in de onderaardse schuilplaatsen van de burgerbevolking waar de toevoer van frisse lucht gering is. Begin

(Zie verder pag. 2)

Vietnam-tribunaal

(Vervolg van pag. 1)

1966 stierf de Australische soldaat Robert William Botwell tengevolg van gas en rook hoewel hij een gasmasker ophad. Honderden mensen, voor het merendeel boeren, hadden al door gas de dood gevonden; net als Botwell in een tunnel, maar zonder gasmasker. In de eerste zes maanden van dit jaar zijn meer dan 300.000 mensen aangetast door deze zogenaamd goedaardige gasen.

Peter Martinson

Drie Amerikaanse oud-soldaten kwamen voor het Tribunaal getuigen over wat ze hebben gedaan en gezien. Een van hen, de 23-jarige Peter Martinson vocht tot juni van dit jaar in Vietnam. Hij was ondervrager van krijgsgevangenen (en van burgers). De burgers kunnen om allerlei redenen gevangen genomen worden. Omdat ze reizen zonder reispapieren of omdat ze hun identiteitskaart niet bij zich hebben.

En ze hebben die identiteitskaart nooit bij zich omdat ze bang zijn hem te verliezen. De ondervragingen gaan volgens Martinson in de meeste gevallen gepaard met martelingen. Zelf sloeg hij gevangenen en liet hij een gevangene zijn eigen graf graven met een geweer in zijn nek. De opzet om hem geestelijk te breken lukte.

Hij was er getuige van hoe gevangenen elektrisch gemarteld werden door middel van de veldtelefoon.

Waarschijnlijk zijn deze methoden niet nieuw en al toegepast in veel koloniale oorlogen. Maar voor de betrokkenen vormen ze een heel aparte ervaring. Ook voor degene die martelt. Martinson maakte gebruik van de morele instantie die het Tribunaal vormt, om getuigenis af te leggen. Vrijwillig ruïneerde hij zijn carrière door naar Denemarken te komen, ondanks de pressie die op hem werd uitgeoefend. Martinson: "De Amerikaanse troepen beschouwen de Vietnamezen over het algemeen als lusteloos, dom en vuil. Ze zijn de inspanningen die wij ons voor hen getroosten niet waard. Dat was de algemene opvatting. De algemene opvatting is: We zijn hier om hen te leren hoe het moet, de zaak eens goed schoon te maken, mooie huizen voor hen te bouwen en in iedere garage twee auto's te stoppen. Dat is de Amerikaanse droom voor Vietnam."

Op een andere vraag zei Martinson: "Iemand moet uitspreken dat Amerikanen geloven dat een Amerikaan geen oorlogsmisdaden begaat omdat hij een Amerikaan is. Maar men moet begrijpen dat er geen nazi voor nodig is om een oorlogsmisdad te begaan. Dat er geen nazi nodig is om zes miljoen Joden te vermoorden."

Uit de urenlange ondervraging: "Een jongen van ik denk 18 jaar, zet lachend tegen mij: 'Je had dat meisje moeten zien dat ik gisteren neerschiet.' Dit is de absurditeit van de oorlog; een 18-jarige die vertelt over het doden van een meisje."

De twee andere getuigen, David Thuck, 25, en Donald Duncan, 37, die beiden kort geleden in Vietnam vochten, verklaarden dat het gebruikelijk was bij operaties geen krijgsgevangenen te maken, vooral geen gewonde krijgsgevangenen. David Thuck: "We were ordered to shoot."

Edward Kennedy

Ongeveer een derde deel van de Zuid-Vietnamese bevolking zit op het ogenblik in concentratiekampen. Dat komt neer op ongeveer 5 miljoen mensen. Dit wordt bevestigd door senator Edward Kennedy die in een brief van 31 oktober van dit jaar aan het International Rescue Committee nader ingaat op deze kampen. "Wij hebben de dorpen verwoest, en van het bouwland een kale vlakke gemaakt. De mensen die er woonden hebben wij overgebracht naar kampen die er absoluut niet op berekend zijn deze mensen te herbergen. Er zijn in die kampen geen gebouwen, er is geen hygiënische verzorging en vuil en afval worden niet opgehaald. Er is geen werkgelegenheid; geen middel om in het le-

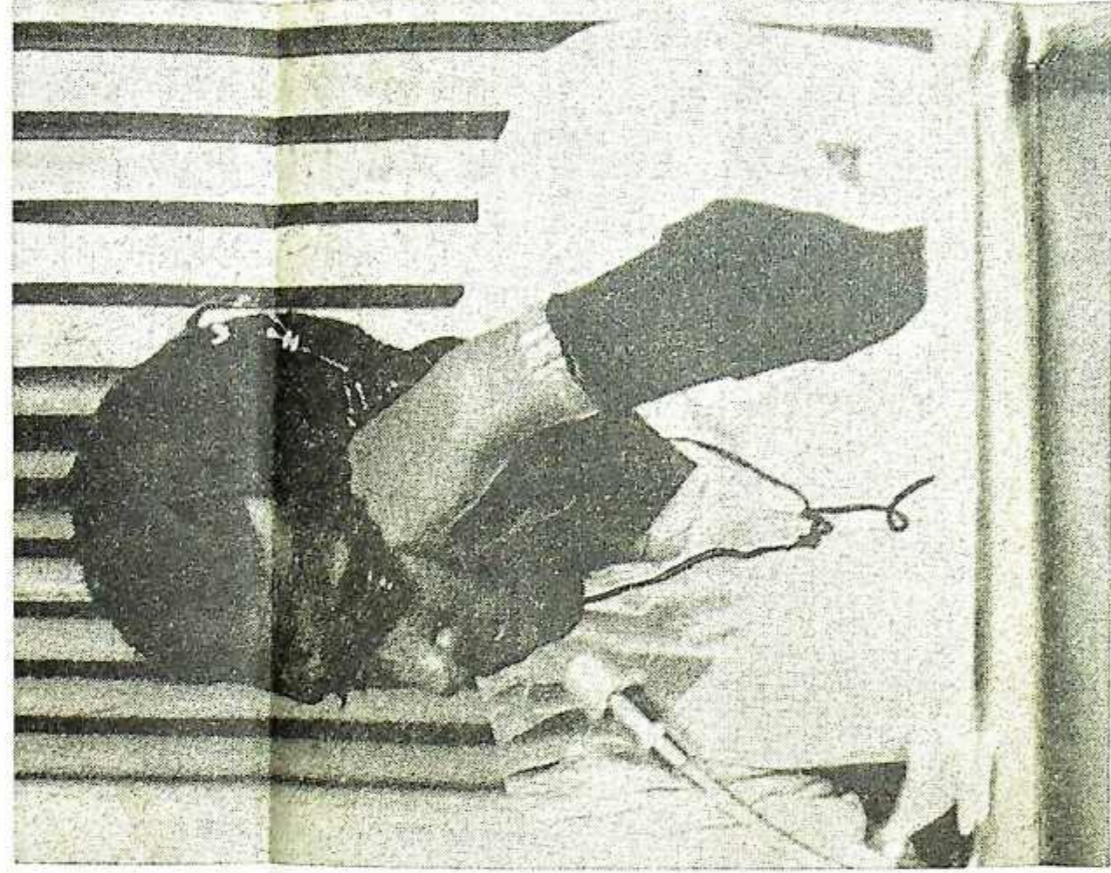
vensonderhoud te voorzien. De huizen en boerderijen van deze mensen liggen op het openblik in de 'free-bomb-zones' waar alles wat zich beweegt wordt beschouwd als de vijand." Edward Kennedy, rijkelijk laat voor iemand die zo goed is ingevoerd als hij, dat "de oorlog apathie en chaos heeft veroorzaakt, en zelfs wantrouwen en haat ten opzichte van onze inspanningen, bij een niet-onaanzienlijk deel van de Zuidvietnamese bevolking."

De Amerikanen met wie ik sprak in

Denemarken (de tribunaalleiden Dave Dellinger en Carl Oglesby) hebben ondanks de groeiende oppositie tegen de Vietnam-politiek van hun regering geen optimistische kijk op de toekomst van hun land.

Ze leggen er de nadruk op dat Amerika geen fascistisch land is. Er zijn een aantal waardevolle liberale vrijheden. Je kunt demonstreren tegen Johnson, ook al loop je dan de kans met versnel tempo voor Vietnam opgeroepen te worden. Als je beschikt

over miljoenen dollars kan je via een krant invloed uitoefenen op de publieke opinie. "We zijn geen fascistisch land, maar in het buitenland gebruiken we fascistische methoden. Door de toenemende polarisering van de standpunten in de Verenigde Staten, zal dit niet zo kunnen voortgaan. Er zal een wijziging moeten komen in onze buitenlandse politiek waaraan de Vietnam-politiek een logisch gevolg is, of de oppositie zal met geweld worden weggedrukt. Het gezopte rustige midden wordt uit elkaar gescheurd."



● Stokely Carmichael, Amerikaans lid Vietnam-Tribunaal.
Foto: Eddy Greidannus.

"From dissent to resistance" is de slogan na 21 oktober. Van afkeuring van de buitenlandse politiek naar verzet. Er is op het ogenblik een enorme discussie aan de gang over de vorm die dit verzet moet aannemen.

Stokely Carmichael

Stokely Carmichael, 6 december in de Mutualité in Parijs: "Wij willen geen vrede in Vietnam. Wij willen een overwinning van het Vietnamese volk op de Verenigde Staten: Als we ons bloed vergieten om die overwinning te bevorderen, betalen wij niet een te hoge prijs, zelfs niet als we, om ons doel te bereiken, de Verenigde Staten zelf moeten ontworsten..." "Wij willen 'n eind maken aan het absurde protesteren. Wij willen geen generatie van moordenaars worden, en zonnodig zullen we de Verenigde Staten in de chaos storten om dat te vermijden. Als revolutionairen moeten wij de revolutionairen helpen. We moeten inzien dat Vietnam geheel alleen de derde wereldoorlog uitbrecht. De Vietnamezen zijn niet onze vijanden. Het zijn onze broeders. Wij strijden met hen aan dezelfde kant."

Carmichael lacht sceptisch als Dellinger het heeft over de tekenen van verbredering tussen de demonstranten en de soldaten 21 oktober in Washington.

Chomsky heeft in de New York Review of Books van 7 december een artikel geschreven over "Verzet" Hij weegt daarin de noodzaak van verzet tegen de mogelijkheden af. Sommige van zijn studentent waren teleurgesteld over het artikel, maar het zou onzinnig zijn als hij in zijn situatie de taal van Carmichael in de mond nam.

De discussie duurt voort, maar veel tijd is er niet meer. Teveel Amerikaanse worden geschoold in fascistische methodes.

UIT

Vrouwen beneden geeft een heel andere situatie. Daarom moet het zeer beperkt worden. Ze maken inbreuk op bestaande zeden. Bovendien geeft het vergunningsmoelijkheden. In andere gemengde gezelligheidsverenigingen, Utrecht, Groningen enz. gaan de meisjes om 1 uur weg. Het sociëteitsleven is in wezen een mannenvereniging, met wezen een mannenvereniging, maatschappij bestaat de beroepssector ook hoofdzakelijk uit mannen.

(Forum, Delft)

Het valt me nog mee, dat Student niet in het Feulingsconcern zit.

Vietnam-plakkerij, die tijdens de introductiedagen voor 1-jaars op myserieuze wijze op de ramen en deuren van de lesplaats Oirschot verschenen waren. De daders is (zijn) niet bekend, maar de kampcommandant veronderstelt, dat het studenten zijn geweest en hij heeft zich beklagd bij de Rector Magnificus. Deze heeft het presidium verwittigd. Het presidium heeft zich toen met een brief tot de aanvoerder van Oirschot gewend om zich te verontschuldigen over het gedrag van de plakkers. De heren Donalds, Polak en Nienhuys hadden een eensluidende motie ingediend. De heer Blom (Centrum) was hier fel tegen. "Dit is een poging van een verderfelijk instituut, het leger, de vrije meningsuiting aan banden te leggen". De heer Baas sloot zich hier volledig bij aan. Bij de stemming bleek dat maar drie leden zich tegen het presidium uitspraken door tegen de ingediende motie te stemmen. Ach ja, we moeten nu eenmaal goede vriendjes blijven met Oirschot.

(SIC, Eindhoven)

De inzendingstermijn voor de kruiswoordpuzzel uit de Diskus van 31 maart jl. is verlengd tot 30 november a.s.

(Diskus, Eindhoven)

Na Student 3 zou U er mee ophouden. Student werd gered Nou weten we waarom.

Het is niet moeilijk te raden hoe we aan dit derde onderwerp in een thema-nummer "samen aan één tafel" gekomen zijn. Wij helder-definiërende Nederlanders kennen immers de uitdrukking "scheiding van tafel en bed". En toen onze ouderlijke huizen wat groter waren in aantal kamers was daar ook iets zinnigs bij te denken: het echtpaar dat de gemeenschap niet aankon had dan wel twee slaapkamers tot zijn beschikking. Het (ik zou haast zeggen) blijvende in deze uitdrukking is het in één adem denken van tafel en bed. En dat zit er ook oecumenisch in: samen aan één tafel, is dat ook niet: samen in één bed?

(Sermo, contactorgaan van de gereformeerde studentenpredikanten)

Waarom was U niet op de vorige technische bespreking? Stop we blijven niet om uw drukproeven smeken stop. Stokvis.

KLUK

Amerikanen „martelen” Vietcong

CHICAGO, 12 jan. (Reuter) — Peter Martinson (23), die in Vietnam heeft dienst gedaan als ondervrager van de Amerikaanse militaire inlichtingendienst, heeft gezegd dat Vietcong-guerrilla's en Noordvietnamese militairen, als zij in Amerikaanse handen vallen dikwijls worden gemarteld om inlichtingen uit hen te krijgen.

Martinson, ex-student aan de universiteit van Berkeley in Californië, sprak in Chicago op een bijeenkomst van „veteranen voor vrede in Vietnam”. Het Amerikaanse ministerie van defensie heeft toegezegd dat er een onderzoek wordt ingesteld naar de beweringen van Martinson. „Het is de eerste keer dat ik daarvan hoor”, zei een woordvoerder van het ministerie.

Martinson zei: „Zelf heb ik gevangenen geslagen en ik heb een gevangene zijn eigen graf laten graven. Je kon alles doen wat je wilde als je maar geen sporen achterliet. Ik heb gezien dat er draden van de veldtelefoon om de geslachtsdelen van gevangenen waren gebonden.”

Volgens Martinson was het normaal dat in Vietnam mensen worden gemarteld. „Als zij nog geen communist waren voor het verhoor waren ze het erna wel. Er bestond geen schriftelijk bevel tot martelen. Maar het gebeurde stilzwijgend en officieren tot de rang

In de Nederlandse pers zijn berichten over Dac Son verschenen, waarbij het Bevrijdingsfront het liquideren van het dorp werd toegeschreven. Het Persbureau Gai Phong (dat van het Bevrijdingsfront) geeft een andere lezing:

ZUID-VIETNAM: DE AMERIKAANSE MARIONETTEN HEBBEN OPNIEUW BURGERS UITGEMOORD

Hanoi VNA 10 december - Het Gai Phong Pers Bureau meldt dat de Amerikaanse marionetten op 5 december meer dan honderd burgers hebben verwond of gedood in het noordelijke gedeelte van de Bien Hoa provincie.

In de omgeving van Dac Son bestookten zij opzettelijk twee dorpen bewoond door leden van een minderheidsgroepering. Ongeveer 200 huizen werden in brand gestoken, evenals andere eigendommen van de dorpingen.

Er moet op gewezen worden dat dergelijke terreurdaden vele malen dit jaar werden begaan door de vijand in Zuid-Vietnam, voorbeelden hiervan zijn de 20 uren durende beschieting op de gehuchten Vinh Dai en Luong Kim in de provincie Quang Tri op 21 en 22 januari, het uitmoorden van bijna 300 mensen in het dorp Vay (dezelfde provincie) op 3 maart, en de brand in de Do Thanh Nhan straat, in de buitenwijken van Saigon, op 7 maart, waar ongeveer 1000 woningen tot op de grond afbrandden.

John Steinbeck IV, zoon van de Amerikaanse Nobelprijswinnaar, heeft verklaard dat de Amerikaanse soldaten in Vietnam stimulerende middelen krijgen toegediend alvorens zij gevechtsopdrachten moeten uitvoeren. Steinbeck, die zelf een jaar als dienstplichtige in Vietnam heeft doorgebracht, legde deze verklaring af nadat hij voor een subcommissie van de Senaat had getuigd over het gebruik van marihuana door de Amerikaanse militairen.

Chemische oorlog in Vietnam wekt ongerustheid

VI

10 FEBR '68 TYN

NEW YORK, 10 febr. (Reuter) — Amerikaanse geleerden maken zich in groeiende mate zorgen, dat Vietnam door de toepassing van chemicaliën bij de strijd tegen de Vietcong een onvruchtbaar gebied zal worden. Het Amerikaanse verbond voor de bevordering van de wetenschap, de grootste wetenschappelijke organisatie in de Verenigde Staten, heeft een commissie in het leven geroepen, die een onderzoek zal instellen naar de gevolgen van lucht- en bodembesmetting in Vietnam.

In het blad van het verbond betoogt de Amerikaanse bioloog Galston, dat het gebruik van chemische bespuitingsmiddelen op bossen en oogstgebieden in Vietnam, met het doel de voedselvoorziening voor de Vietcong te bemoeilijken, een onstuitbare reeks gevolgen kan ontketenen. Het kan leiden tot: aantasting van landbouw en wildstand in het betrokken gebied tot ver na de oorlog.

Andere geleerden geven in het blad uitdrukking aan hun bezorgdheid over de herhaalde verklaringen van het Amerikaanse ministerie van defensie dat het programma van de chemische oorlogvoering in Vietnam „nauwlettend wordt gecontroleerd en geen langdurige nadelige gevolgen heeft.”

Direct gevaar

„Wij weten te weinig van het spel van krachten in ecologische processen (de betrekkingen tussen dieren en planten en de omgeving waarin zij leven) om te kunnen zeggen hoe verstrekkend en langdurig de veranderingen kunnen zijn, die door groot-

scheeps gebruik van verdelgingsmiddelen in de ecologie worden teweeggebracht. Deze veranderingen kunnen direct gevaar voor de bewoners van de bespotten gebieden inhouden. Zij kunnen zich uitstrekken tot een ernstige en langdurige schade aan oodem en landbouw en ongeacht wie de „overwinnaar” zou zijn, het herstel van Zuid-Vietnam na de oorlog des te moeilijker maken”, aldus prof. Galston.

Rapport verwacht schade in Vietnam door ontbladering

Naar The Washington Post meldt heeft een onderzoek van een door het Pentagon ingestelde commissie uitgevezen dat de chemische ontbladering van de oerwouden en bossen in Vietnam een permanente schade kan toebrengen aan de wildstand, wateren en grond in Vietnam.

Volgens het rapport waarin de resultaten van dit onderzoek zijn verval zou de schade niet catastrofaal zijn maar zou het gebruik van chemische ontbladeringsmiddelen in de laatste vijf jaar wel het evenwicht in de natuur van Vietnam kunnen verstoren.

Het onderzoek is in opdracht van het Pentagon verricht door het onafhankelijke wetenschappelijke onderzoeksinstituut van het Midden-Westen. Het rapport is door het Pentagon vrijgegeven op hetzelfde ogenblik dat het werd overhandigd aan de Amerikaanse associatie voor de bevordering van de wetenschap.

In het rapport van het onderzoeksinstituut worden enige diersoorten genoemd die door de ontbladering met uitroeiing worden bedreigd: twee soorten zeldzame Gibbonapen, de Sumatraanse rhinoceros, een hert en twee wilde koeien, de gaur en de banteng.

Indien het oerwoud wordt ontbladerd, neemt de wind toe en de regers af. De grond in Vietnam wordt rotsachtig, waardoor de productiecapaciteit afneemt. Het rapport haalt voorbeelden aan uit Brazilië, waar in het Amazonegebied ontbossing heeft plaatsgehad voor de aanleg van een agrarische nederzetting. Volgens het rapport is niemand in staat de omvang van de schade die door ontbladering en ontbossing ontstaat te schatten.

Het gebruik van napalm in Vietnam

105-3-68
NRE

Het Amerikaanse departement van defensie heeft cijfers bekendgemaakt over de hoeveelheid napalm, die door de Amerikaanse luchtmacht boven Vietnam is uitgeworpen. In 1963 was het 2.181 ton, in 1964 1.777 ton, in 1965 17.659 ton en in 1966 54.620 ton.

Het betreft hier uitsluitend cijfers van de luchtmacht. De napalm die door de marineluchtvaart en het landleger is verspreid, valt er niet onder (A.F.D.)

Het Amerikaanse leger vervaardigt een nieuwe gasbom. Wanneer deze bom uit een vliegtuig wordt geworpen en de grond raakt ontploft hij niet onmiddellijk maar „wandelt“ eerst nog een tijd verder. Op deze wijze kan een groter gebied worden bestreken. De bom bevat een krachtig traangas, dat ook de ademhaling belemmert. De uitwerking duurt tien tot vijftien minuten. De bom zal binnenkort in Vietnam worden gebruikt.

Op steeds grotere schaal zijn de Amerikanen in Vietnam bezig met het chemisch ontbladeren van bomen en het onbruikbaar maken van de oogst. Een commissie van onderzoek naar deze chemische oorlogsvoering, is tot de conclusie gekomen dat op sommige plaatsen, waar men deze middelen intensief heeft gebruikt, nooit meer een plant of boom zal groeien en nooit meer een dier zal kunnen leven. De commissie heeft het Amerikaanse ministerie van defensie gewaarschuwd, dat een voortgaande vernietiging van de plantengroei wel eens tot een massale verstoring van het natuurlijk evenwicht in Vietnam zou kunnen leiden.

Chemische oorlogvoering in Vietnam

Verontrustende gegevens uit Amerikaanse rapporten

De felle discussies die de afgelopen weken in ons land zijn gevoerd over de vraag naar het al of niet toelaatbaar zijn van de leuze „Johnson oorlogsmisdadiger“ hebben zozeer het accent gelegd op de wijze waarop een kritiek op de Amerikaanse oorlogvoering geformuleerd wordt, dat de vraag naar de rechtvaardiging van deze kritiek naar de achtergrond lijkt te zijn gedrongen.

Toch zal niemand, voor- of tegenstander van de Amerikaanse politiek, zich kunnen en mogen onttrekken aan de vraag naar de ethische toelaatbaarheid der thans in Vietnam gebruikte strijdmethoden. Niet de wijze waarop een oordeel hieromtrent wordt uitgesproken, is hier belangrijk. Belangrijk is de vraag of de feiten waarop dit oordeel is gebaseerd, van dien aard zijn dat het oordeel gerechtvaardigd is.

Hoe kunnen we echter de feiten achterhalen? Hoe kunnen we uit de veelheid van gruwelijke berichten bepalen welke op waarheid berusten en welke zijn ingegeven door de propagandistische behoeften der strijdende partijen? Wie zonder meer de beschuldigingen van Noordvietnamese zijde zou accepteren dreigt gemakkelijk het slachtoffer te worden van propaganda. Maar het is evenzeer ongeoorloofd alle beschuldigingen, en zeker niet die van neutrale correspondenten, naast zich neer te leggen. Het „Wir haben es nicht gewusst“ zal nimmermeer in de geschiedenis als excuus gelden.

Een van de ernstigste beschuldigingen geldt het gebruik van chemische strijdmiddelen. Voorzover het gebruik hiervan door de Amerikaanse militaire autoriteiten is toegegeven, zijn we tot enig oordelen in staat. Verder bestaan slechts duidelijke vermoedens op grond van berichten van betrouwbaar te achten correspondenten. Op deze wijze zijn reeds lijsten van gebruikte chemische strijdmiddelen gepubliceerd, in ons land bijvoorbeeld in het decembernummer 1967 van Wetenschap en samenleving.

Herbiciden

Onder deze chemische oorlogsmiddelen nemen de herbiciden een bijzondere plaats in. Op het eerste gezicht lijkt het gebruik hiervan relatief onschuldig. Het betreft hier immers stoffen die gebruikt worden tegen planten en voor mensen niet direct schadelijk zijn. Dit is echter

combineerd met picloram. Hoewel aanvankelijk het vermoeden bestond dat ook de oogstvernietiging met deze herbiciden werd gepleegd, blijkt thans dat hiervoor een arsenicumverbinding, het cacodylzuur, wordt toegepast.

Volgens de samenvatting van het Pentagon werden in het jaar 1967 965.000 acres (d.i. dus ongeveer 386.000 ha) met deze chemicaliën bewerkt. Hierbij wordt vermeld dat het totale getroffen gebied kleiner zal zijn, daar verschillende gebieden enkele malen behandeld werden.

Onjuiste vergelijking

De samenvatting door het Pentagon tracht dan deze getallen te bagateliseren door te vermelden, dat in 1965 in Amerika zelf 120 miljoen acres landbouwgrond met herbiciden werden behandeld. Het is duidelijk dat een dergelijke vergelijking kant noch wal raakt. Bij een bewuste, oordeelkundige onkruidbestrijding worden deze stoffen gebruikt in dusdanige concentraties en op dusdanige wijze, dat de onkruiden gedood worden, doch de granen onbeschadigd blijven. Doel van de behandeling is om, door het selectief doden der onkruiden, de groei van de landbouwgewassen zelf te bevorderen. Bij de oorlogstoepassing worden deze stoffen uitgeworpen in niet opgegeven en zeer waarschijnlijk hogere concentraties, met het oogmerk de totale vegetatie in het gebied te vernietigen.

Deze zelfde tendens om het misbruik van herbiciden bij oorlogshandelingen te vergelijken met het landbouwkundige gebruik vinden we ook verder in de thans gepubliceerde samenvatting van het Pentagon terug. Ten dele wordt dit verklaarbaar wanneer we lezen, dat slechts enkele rapporten beschikbaar waren om de in Vietnam aangerichte schade te kunnen beoordelen. In plaats hiervan schijnt de commissie zich vooral gebaseerd te hebben op datgene wat bekend is over de gevolgen van herbiciden buiten Vietnam. En dit laatste betreft dan uiteraard het vreedzame gebruik.

Nu moet direct worden toegegeven dat ook dit vreedzame gebruik een voor velen soms aanvechtbare zaak is, maar desondanks is het absurd om geruststellende resultaten naar aanleiding van de landbouwkundige toepassingen te willen gebruiken om de

arsenicum, bijvoorbeeld door uitspoeling.

Zolang we de gebruikte concentraties niet kennen, valt niet te zeggen in hoeverre deze stof een onmiddellijk gevaar oplevert voor de mensen in het behandelde gebied. Maar ook indien deze concentratie laag is, dienen we wel te bedenken dat na besproeien uit de lucht, plaatselijke concentraties kunnen ontstaan die aanzienlijk hoger zijn dan men op grond van de gebruikte concentratie zou verwachten.

Terwijl het vernietigen van de oogst in een deel van Azië waar nog geen honger heerste reeds als zodanig een bijzonder abjecte zaak is, wordt deze zaak nog ernstiger wanneer er ook een direct gevaar voor de menselijke gezondheid kan dreigen en we misschien toch eerder van voedselvergiftiging dan van voedselvernietiging moeten spreken.

Ook op mensen?

Dit brengt ons dan op de vraag of ook middelen worden aangewend die onmiddellijk op de mensen zelf zijn gericht. We zijn hieromtrent nog slechter geïnformeerd, al zijn er, zoals gezegd, de laatste tijd wel enkele samenvattingen van betrouwbaar lijkende gegevens verschenen. We ontlenen hieraan het volgende.

Tot nu toe is officieel toegestaan het gebruik van verschillende soorten traangassen, zoals chloroacetophenon en opnieuw een arsenicumverbinding, het diphenylaminoarsine. Deze laatste stof kan dodelijk zijn in hogere concentraties en geeft vooral bij kinderen blijvend letsel aan het spijsverteringskanaal. Deze stoffen worden o.a. gebruikt om de mensen in de dorpen uit de schuilkelders te jagen, uit vrees dat zich hieronder Vietcongstrijders bevinden.

Eveneens toegestaan en gebruikt is het o-chlorobenzal malonitril, dat o.a. gevaarlijk oogletsel kan berokkenen. Over het gebruik van hallucinaties verwekkende stoffen bestaan vele geruchten, maar het gebruik hiervan is niet officieel door de regering der Verenigde Staten toegestaan.

Het is zeer te hopen dat ook op dit punt de invloed van de vele Amerikaanse wetenschappelijke onderzoekers met verantwoordelijkheidsgevoel ertoe zal bijdragen, dat de feiten voldoende openbaar worden gemaakt om de aard en de omvang van deze chemische oorlogvoering te kunnen vaststellen, zoals het in verschenen rapport over de herbici

Chemische oorlogvoering in Vietnam

Verontrustende gegevens uit Amerikaanse rapporten

De felle discussies die de afgelopen weken in ons land zijn gevoerd over de vraag naar het al of niet toelaatbaar zijn van de leuze „Johnson oorlogsmisdadiger“ hebben zozeer het accent gelegd op de wijze waarop een kritiek op de Amerikaanse oorlogvoering geformuleerd wordt, dat de vraag naar de rechtvaardiging van deze kritiek naar de achtergrond lijkt te zijn gedrongen.

Toch zal niemand, voor- of tegenstander van de Amerikaanse politiek, zich kunnen en mogen onttrekken aan de vraag naar de ethische toelaatbaarheid der thans in Vietnam gebruikte strijdmethoden. Niet de wijze waarop een oordeel hieromtrent wordt uitgesproken, is hier belangrijk. Belangrijk is de vraag of de feiten waarop dit oordeel is gebaseerd, van dien aard zijn dat het oordeel gerechtvaardigd is.

Hoe kunnen we echter de feiten achterhalen? Hoe kunnen we uit de veelheid van gruwelijke berichten bepalen welke op waarheid berusten en welke zijn ingegeven door de propagandistische behoeften der strijdende partijen? Wie zonder meer de beschuldigingen van Noordvietnamese zijde zou accepteren dreigt gemakkelijk het slachtoffer te worden van propaganda. Maar het is evenzeer ongeoorloofd alle beschuldigingen, en zeker niet die van neutrale correspondenten, naast zich neer te leggen. Het „Wir haben es nicht gewusst“ zal nimmermeer in de geschiedenis als excuus gelden.

Een van de ernstigste beschuldigingen geldt het gebruik van chemische strijdmiddelen. Voorzover het gebruik hiervan door de Amerikaanse militaire autoriteiten is toegegeven, zijn we tot enig oordelen in staat. Verder bestaan slechts duidelijke vermoedens op grond van berichten van betrouwbaar te achten correspondenten. Op deze wijze zijn reeds lijsten van gebruikte chemische strijdmiddelen gepubliceerd, in ons land bijvoorbeeld in het decembernummer 1967 van Wetenschap en samenleving.

Herbiciden

Onder deze chemische oorlogsmiddelen nemen de herbiciden een bijzondere plaats in. Op het eerste gezicht lijkt het gebruik hiervan relatief onschuldig. Het betreft hier immers stoffen die gebruikt worden tegen planten en voor mensen niet direct schadelijk zijn. Dit mag op

combineerd met picloram. Hoewel aanvankelijk het vermoeden bestond dat ook de oogstvernietiging met deze herbiciden werd gepleegd, blijkt thans dat hiervoor een arsenicumverbinding, het cacodylzuur, wordt toegepast.

Volgens de samenvatting van het Pentagon werden in het jaar 1967 965.000 acres (d.i. dus ongeveer 386.000 ha) met deze chemicaliën bewerkt. Hierbij wordt vermeld dat het totale getroffen gebied kleiner zal zijn, daar verschillende gebieden enkele malen behandeld werden.

Onjuiste vergelijking

De samenvatting door het Pentagon tracht dan deze getallen te bagatelliseren door te vermelden, dat in 1965 in Amerika zelf 120 miljoen acres landbouwgrond met herbiciden werden behandeld. Het is duidelijk dat een dergelijke vergelijking kant noch wal raakt. Bij een bewuste, oordeelkundige onkruidbestrijding worden deze stoffen gebruikt in dusdanige concentraties en op dusdanige wijze, dat de onkruiden gedood worden, doch de granen onbeschadigd blijven. Doel van de behandeling is om, door het selectief doden der onkruiden, de groei van de landbouwgewassen zelf te bevorderen. Bij de oorlogstoepassing worden deze stoffen uitgeworpen in niet opgegeven en zeer waarschijnlijk hogere concentraties, met het oogmerk de totale vegetatie in het gebied te vernietigen.

Deze zelfde tendens om het misbruik van herbiciden bij oorlogshandelingen te vergelijken met het landbouwkundige gebruik vinden we ook verder in de thans gepubliceerde samenvatting van het Pentagon terug. Ten dele wordt dit verklaarbaar wanneer we lezen, dat slechts enkele rapporten beschikbaar waren om de in Vietnam aangerichte schade te kunnen beoordelen. In plaats hiervan schijnt de commissie zich vooral gebaseerd te hebben op datgene wat bekend is over de gevolgen van herbiciden buiten Vietnam. En dit laatste betreft dan uiteraard het vreedzame gebruik.

Nu moet direct worden toegegeven dat ook dit vreedzame gebruik een voor velen soms aanvechtbare zaak is, maar desondanks is het absurd om geruststellende resultaten naar aanleiding van de landbouwkundige toepassingen te willen gebruiken om de indruk te wekken dat herbiciden

arsenicum, bijvoorbeeld door uitspoeling.

Zolang we de gebruikte concentraties niet kennen, valt niet te zeggen in hoeverre deze stof een onmiddellijk gevaar oplevert voor de mensen in het behandelde gebied. Maar ook indien deze concentratie laag is, dienen we wel te bedenken dat, na besproeien uit de lucht, plaatselijke concentraties kunnen ontstaan die aanzienlijk hoger zijn dan men op grond van de gebruikte concentratie zou verwachten.

Terwijl het vernietigen van de oogst in een deel van Azië waar nog geen honger heerste reeds als zodanig een bijzonder abjecte zaak is, wordt deze zaak nog ernstiger wanneer er ook een direct gevaar voor de menselijke gezondheid kan dreigen en we misschien toch eerder van voedselvergiftiging dan van voedselvernietiging moeten spreken.

Ook op mensen?

Dit brengt ons dan op de vraag of ook middelen worden aangewend die onmiddellijk op de mensen zelf zijn gericht. We zijn hieromtrent nog slechter geïnformeerd, al zijn er, zoals gezegd, de laatste tijd wel enkele samenvattingen van betrouwbaar lijkende gegevens verschenen. We ontfanen hieraan het volgende.

Tot nu toe is officieel toegestaan het gebruik van verschillende soorten traangassen, zoals chloroacetophenon en opnieuw een arsenicumverbinding het diphenylaminoarsine. Deze laatste stof kan dodelijk zijn in hogere concentraties en geeft vooral bij kinderen blijvend letsel aan het spijsverteringskanaal. Deze stoffen worden o.a. gebruikt om de mensen in de dorpen uit de schuilkelders te jagen, uit vrees dat zich hieronder Vietcongstrijders bevinden.

Eveneens toegestaan en gebruikt is het o-chlorobenzal malonitriël, dat o.a. gevaarlijk oogletsel kan berokkenen. Over het gebruik van hallucinaties verwekkende stoffen bestaan vele geruchten, maar het gebruik hiervan is niet officieel door de regering der Verenigde Staten toegestaan.

Het is zeer te hopen dat ook op dit punt de invloed van de vele Amerikaanse wetenschappelijke onderzoekers met verantwoordelijkheidsgevoel ertoe zal bijdragen, dat de feiten voldoende openbaar worden gemaakt om de aard en de omvang van deze chemische oorlogvoering te kunnen vaststellen, zoals het nu verschenen rapport over de herbici-

den tenminste enkele concrete gegevens en cijfers heeft opgeleverd.

Lichtpunt

Dit is het lichtpunt in deze uitermate onverkwikkelijke zaak. De Verenigde Staten van Amerika bezitten een democratische structuur, en deze democratie werkt nog. Hierdoor is het mogelijk dat verantwoordelijke geleerden het Pentagon dwingen tot grotere openbaarheid. Uit de thans door het Pentagon gepubliceerde gegevens, althans de hieraan verbonden interpretaties, blijkt oat men de zaak wil bagatelliseren. Dit zal echter zeker niet gelukken, nu het rapport thans door een commissie van deskundigen in de AAAS zal worden bestudeerd en beoordeeld.

Naast de misdaad tegen de mensheid van hen die uit geperverteerde vaderlandsliefde of uit winstbejag hun wetenschappelijke kennis misbruiken voor de ontwikkeling van nieuwe destructiemogelijkheden en van hen die deze middelen toepassen staan, er, goddank, velen die hier hun stem tegen verheffen en dankzij de democratische beginselen nog kunnen verheffen. Het is te hopen dat de vrienden van Amerika beseffen, dat alleen een steun aan deze laatste groep van daadwerkelijke vriendschap blijk geeft.

A. QUISPTEL

Dr. A. Quispel is gewoon hoogleraar in de experimentele plantkunde te Leiden.

te termijn bezien, juist zijn, op langere termijn bekeken dreigen juist hier enorme gevaren. De oppositie die van wetenschappelijke zijde tegen het gebruik van deze stoffen is gerezen, heeft geleid tot een grotere publiciteit, en het is om deze reden dat we ten aanzien van het gebruik van deze stoffen op dit ogenblik iets beter geïnformeerd zijn.

Herbiciden, plantenverdelingsmiddelen, worden sinds 1961 in Vietnam toegepast om de oerwouden te ontbladeren, opdat de daarin verborgen Vietcongstrijders gemakkelijker kunnen worden opgespoord. Sinds 1963 zijn deze stoffen bovendien op grote schaal gebruikt om de oogst te vernietigen in die gebieden waar de bevolking met de Vietcong sympathiseert.

Verschillende vooraanstaande Amerikaanse botanici, onder wie prof. A. W. Galston van Yale University, hebben op duidelijke wijze tegen deze praktijken geprotesteerd. Het ethisch aspect van het uithongeren van een bevolking door vernietiging van de oogst, hoeft hier wel geen nadere toelichting. Voor nietbiologisch geschoolden zal de ontbladering van een oerwoud op het eerste gezicht minder ernstig lijken. De Amerikaanse botanici hebben er echter op gewezen, dat een ontbladering van een tropisch bos tot verregaande verstoringen in het biologisch evenwicht moet leiden. Het is zeer de vraag of dergelijke bossen zich nog kunnen herstellen, zeker indien de ontbladering herhaaldelijk wordt toegepast. Zal deze vorm van oorlogvoering niet leiden tot de ontbossing van grote streken van het land, met alle gevolgen van bodemerisatie en klimaatverandering?

Rapport aan Pentagon

De onrust, o.a. naar voren gebracht in de American Association for the Advancement of Science (AAAS), heeft het departement van defensie aanleiding gegeven een commissie ad hoc te benoemen, onder voorzitterschap van A. G. Norman, vice-president voor onderzoek aan de universiteit van Michigan en voorzitter van de National Research Council.

Het eigenlijke onderzoek werd opgedragen aan het Midwest Research Institute (MRI) onder een contract van het ministerie van defensie. Dit instituut heeft thans zijn onderzoek afgesloten met een rapport van 360 pagina's, waarvan nog slechts een, loor het Pentagon verzorgde, samenvatting gepubliceerd is. De voornaamste conclusies uit deze samenvatting zijn nu te lezen in aflevering 815 van Science (verschenen 9 februari 1968).

Het is dus bepaald te vroeg het rapport zelf te beoordelen. Dit zal ovidien uitvoerig en deskundig geschieden door een kort geleden opgerichte commissie voor bestudering van milieu-verandering, ingesteld door de AAAS. Toch lijkt het genest reeds thans op enkele aspecten der in te gaan.

In de eerste plaats is het thans idelijker om welke verbindingen precies gaat. Voor de ontbladering wordt gebruik gemaakt van de butyl esters der bekende onkruidstrijdingsmiddelen 2.4.D en 2.4.5.T, of lokale toepassingen soms ee-

Enige voorwaarden

Voor een herbicide, dat op verantwoorde wijze wordt toegepast, gelden een aantal voorwaarden. De stof moet bij voorkeur selectief giftig zijn voor onkruiden en de landbouwgewassen ongemoeid laten. Een uitzondering wordt gevormd voor die stoffen die gebruikt worden om restanten van een vorig gewas te verwijderen voor de nieuwe inzaai. Steeds geldt dan echter dat de stoffen niet te lang in de grond mogen blijven en tijdig door het bacterieleven in de grond worden afgebroken.

In ieder geval mogen deze stoffen niet giftig zijn voor mens en dier. Er bestaan thans verschillende stoffen die op redelijke wijze aan deze eisen voldoen. Hiertoe kunnen stoffen als 2.4.D gerekend worden, daar hun werking berust op hun verwantschap met plantaardige groeiregulators.

Wanneer de samenvatting van het Pentagon dus deze geruststellende mededelingen doet, geeft ze daarbij niets nieuws. De onrust van de botanici beruiste echter op heel iets anders, en hierover blijft de samenvatting uitermate vaag. Er wordt gezegd dat de plantenwereld in een tropisch gebied zich wel snel zal herstellen. Waarop dit optimisme is gebaseerd zal pas bij lezing van het volledige rapport kunnen blijken.

Maar niets valt te voorspellen over de invloed op de dierenwereld, niets over de invloed op de kwaliteit van het water, niets over de gevolgen voor de bodemerisatie, de hydrologische kringloop en het latere klimaat. Juist dit waren echter de punten waar de gerezen ongerustheid op betrekking had.

De geruststellende toon van de samenvatting is dan ook weinig overtuigend en op enkele plaatsen duidelijk misleidend. Ergerlijk misleidend is bijvoorbeeld de opmerking dat de schade, aangericht door herbiciden, in het niet valt bij de schade die de mens vanouds in de natuur heeft aangericht, wanneer ook hier blijkt dat dit betrekking heeft op het normale vreedzame gebruik in de landbouw en niet op de ontbladeringstactiek in Vietnam.

Wat verzwegen wordt

Zoals zo vaak is datgene wat verzwegen wordt onstelligender dan datgene wat wel wordt gezegd. Over het cacodylzuur, dat gebruikt wordt bij de vernietiging van de oogst, wordt niet in het bijzonder gesproken. Slechts wordt gezegd, dat de geruststellende verklaringen betrekking hebben op alle genoemde herbiciden.

Het is zeer de vraag of dit juist is en of we, op grond van de hierboven genoemde criteria, het cacodylzuur eigenlijk wel een herbicide mogen noemen. Het betreft hier een arsenicumverbinding die zeker niet uitsluitend voor planten, maar ook voor dier en mens giftig is. Wanneer van een afbraak in de grond sprake is, leidt dit niet tot onschuldige verbindingen, daar de giftigheid berust op de aanwezigheid van het element arsenicum. De enige wijze waarop de bodem weer ontgiftigd zal kunnen worden, is door verwijdering van het

V.N.-conferentie over Afrika's economische ontwikkeling
 Maandagmiddag is in Addis Abeba de tweede conferentie over industrie en financiën in Afrika begonnen. Zij is georganiseerd door de Economische commissie voor Afrika (E.C.A.) van de Verenigde Naties. Behalve de Afrikaanse landen de Kongo, Kongo-Brazzaville, Ethiopie, Ghana, de Ivoorkust, Kenia, Libië, Malawi, Marokko, Nigeria, Soedan, Tunesië, Oeganda en Egypte zijn de geïndustrialiseerde landen den Canada, Tsjechoslowakije, West-Duitsland, Finland, Hongarije, India, Israël, Italië, Nederland, Noorwegen, Zweden, Groet-Britannië, de Sovjetunie, de Verenigde Staten en Joegoslavië vertegenwoordigd, alsmede gespecialiseerde instellingen van de Verenigde Naties, de Europese Economische Gemeenschap en de Europese Investeringsbank. Frankrijk houdt zich van de conferentie afzijdig.
 Het doel is de middelen te bestuderen waarmee de economische toestand in Afrika rationeel kan worden ontwikkeld, met name op industrieel gebied en rekening houdend met bestaande of toekomstige economische eenheden in het Afrikaanse werelddeel.
 Het Warschause dagblad Zycie arszawy heeft in een commentarierend artikel gereageerd op de punten van een resolutie van de studenten van de Technische Hogeschool in de Poolse stad Odstad. Het artikel, dat is geschreven door Kubicki, zegt dat de Poolse regering niet kan worden gestraft voor het beleid van Israël, maar er wordt ook uitdrukking gegeven aan hun anti-Russische houding en aan hun tegenstand tegen de socialistische hervormingen in de Poolse samenleving (A.P.).
 Het blad schrijft dat een „krachtige aansluiters heeft onmaskerd en gesoepaanval van de bevolking de nationale schrijft onder meer: „Het feit ligt er nu eenmaal dat bepaalde zionisten en doodse nationalisten door hun contacten met verschillende landen, vooral na de oorlog tussen Israël en de Arabische landen, actief geworden zijn. In deze groepertingen zijn vaak woorden van sympathie gebruikt voor het beleid van Israël, maar er wordt ook uitdrukking gegeven aan hun anti-Russische houding en aan hun tegenstand tegen de socialistische hervormingen in de Poolse samenleving (A.P.).
Meer kritiek op wetenschappelijke autoriteiten
Eisen van studenten
Warschau blad verwierpt

2-4-68

Amerikaanse militairen, die één of meer Vietcongkrijders doden, worden loond met een verlofpasje voor een driedaagse vakantie aan de kust. Het verlof kan worden doorgebracht in één van drie aangewezen badplaatsen. Dit merkwaardige nieuws hebben diverse Amerikaanse infanteristen meegedeeld. De legerleiding verklaard, dat als dit gebeurt dan toch op strikt plaatselijk niveau, bij kleine eenheden.

Het Amerikaanse leger gaat in Vietnam een nieuw wapen gebruiken: Schuim. Het is vervaardigd uit gewone zeep en kan in een sproei bus op de rug worden gedragen. Het verblindt de tegenstander korte tijd, doet hem braken en zorgt ervoor dat hij de eerste uren volkomen doof is.

2-4-68

Amerikaanse militairen, die één of meer Vietcongkrijders doden, worden loond met een verlofpassje voor een driedaagse vakantie aan de kust. Het verlof kan worden doorgebracht in één van drie aangewezen badplaatsen. Dit merkwaardige nieuws hebben diverse Amerikaanse infanteristen meegedeeld. De legerleiding verklaard, dat als dit gebeurt dan toch op strikt plaatselijk niveau, bij kleine eenheden.

FULBRIGHT: „wetenschap is niet verkoopbaar”

Johnson's weigering, om als democratische runner voor het presidentschap van de Vereingde Staten op te treden had als voornaamste reden „de innerlijke verdeeldheid in het Amerikaanse huis”, inzake het Vietnambeleid.

De voornaamste veroorzakers van USA's huiselijke onenigheid zijn Amerika's universitaire eier-hoofden geweest.

Sinds 's werelds 1ste Vietnam teach in is het Amerikaanse universitair bedrijf het Amerikaanse universitair bedrijf niet meer.

Zo werd verleden jaar oktober in een zaaltje van het dure Harvard een propaganda-functionaris van napalm-producent Dow Chemical zeven uur opgesloten gehouden door studenten en rond diezelfde tijd kapt diverse universiteitshun lucratieve research-contracten met het Ministerie van Defensie. Eind verleden jaar werden op grote schaal studentenbaarden haren gekort en mikro-rokken verlengd, in het kader van de propaganda voor presidentskandidaat senator McCarthy, werden CIA-vrije universitaire afvoer-wegen voor student-dienstweergaars gecreëerd en diende Berkely's Schwartz bij de USA-vereniging van fysici een amendement op de statuten in, dat politieke uitspraken in het algemeen en Vietnam-uitspraken in het bijzonder mogelijk moet maken. Begin dit jaar droste Harvard's Kostiakovski top-werver voor de militaire research uit de Johnson-clan en begon het overgrote deel van de 1964 Scientists and Engineers for Johnson and Humphrey een actie „Scientists and Engineers for McCarthy”.

Kortom de traditionele gezellig-

heidsvereniging universiteitsregering is opgeheven.

In het geniep

Het spectaculairst uitgeknopte geschilpunt tussen de university-left en de Johnson-regering van de laatste tijd is de chemische en biologische oorlogvoering in Vietnam.

De centrale kwesties hierbij zijn: is de bio-chemische oorlogvoering wel zo human als de Johnson c.s. suggereren; past geheim militair onderzoek op de universiteit en; in hoeverre dragen researchers verantwoordelijkheid voor het maatschappelijk gebruik van hun vondsten?

Voor wat betreft haar theorieën over de humaniteit van biologische en chemische oorlogvoering steunt de Johnson-Administration vooral op de onder Defensie-contract staande laboratoria van Fort Detrick, waar circa 700 academici in 't geniep werken aan ziekte-verwekkers van Dugway, waar 900 man geheim veldwerk doen, en het Midwest Research Institute of Kansas City. Verder draagt een groot aantal universiteiten kilo's — geheime — informatie bij.

Het resulterende standpunt werd in september '67 door J. S. Forster jr., director of defense research and engineering, aldus samengevat:

„Top-wetenschappers van binnen en buiten het regeringsapparaat hebben geconcludeerd, dat er geen nadelige gevolgen verbonden zijn aan de huidige biologische en chemische oorlogvoering. Als dat niet zo was geweest, dan zouden wij de betrokken materialen niet gebruiken”.

De oppositie was er niet kapot van.

Zo schreven afgelopen november 22 bèta-specialisten terzake (inclusief 7 nobelprijswinnaars); „Chemische en



biologische wapen kunnen veel gevaarlijker zijn bij het uitschakelen van mensen dan alle andere wapens uitgezonderd de kern-bom”.

Voedselvergiftiging

Voor wat betreft de als uiterst efficiënt en human aangeprezen defoliantia voor oerwoud-ontbladering („om Vietcong zichtbaar te maken”) en het vernietigen van de oogst in door de Vietcong gecontroleerde gebieden (schreef Yale-bioloog A. W. Galston (tevens opper-hoofd van de USA-biologen): „Zij nekken de burgerbevolking en resulteren op langere termijn in grote ecologische en landbouwkundige schade.”

Harvard's J. Mayer wierp daar een schep bovenop, door in Science and Citizen te stellen; „In elke oorlog is het vernietigen van voedsel een wapen, om het zwakste deel van de bevolking: kinderen, ouden van dagen, zwangere en zogende vrouwen om zeep te helpen”.

Voor de cijfer-gevoelige Amerikanen werden de volgende cijfers opgesnoord: De kosten van in Vietnam gebruikte defoliantia bedroegen 58 miljoen dollar in 1967.

Voor defensie-research in 1968 is 371 miljoen dollar begroot, voor 1969 is \$450 miljoen aangevraagd; hiervan is meer dan de helft bestemd voor bio-chemische oorlogvoering.

Het totaal budget van de Vietcong bedraagt volgens USA bronnen ongeveer 75 miljoen dollar.

In Newport, Indiana, draait een fabriek van de Food Machine Corporation met 300 personeelsleden dag en nacht om à raison van \$3,5 miljoen per jaar het gifgas sarin te maken.

In 1967 werden volgens Yale's Galston 1,5 miljoen acres land besproeid met defoliantia, inclusief 5 pct. van Vietnam's landbouwgrond.

Volgens le Monde's Pierre Dacourt werden in maart '66 bij een aanval met BZ-gas in Vietnam's Bongson 300 Vietcong gedood.

Alles bij elkaar reden genoeg om USA's populaire academici-vakbond AAAS (100.000 leden) er toe te brengen een commissie in te stellen, die de gevolgen van het gebruik van chemicaliën in Vietnam gaat bestuderen.

Postbode

Ook voor de kwestie van de door de overheid gekochte research op universiteiten en hogescholen is een studiecommissie ingesteld (Wescoe committee). Ditmaal uitgaand van de regering, en begeleid door uitspraken als „het aanvallen van op Vietnam gerichtte via projectfinanciering betaalde research is even verstandig als het aanvallen van een postbode, die de aanslag bezorgt, door iemand die het niet met de belastingwetgeving eens is”.

Anders dan in Nederland is het researchgeld, dat universiteiten binnenkrijgen sterk afhankelijk van projectfinanciering. Op deze manier is 't onderzoek-program van de universiteiten sterk gebonden aan de wensen van de financier (meestal de overheid).

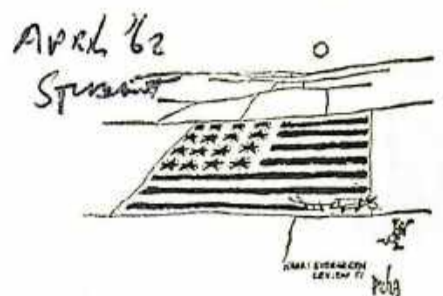
Senator Fulbright vatte de gevolgen daarvan in een 13 december '67 speech voor de Amerikaanse Senaat kort-Amerikaans samen.

„Surrender of independence, neglect

of teaching and distortion of larship”. en over de overheidspolitiek stelde „Lucrative contracts are not award to those, that question their governments policies but to those who provide the government with the tools and techniques it desires”.

Solidariteitsacties

Door de overheid opgelegde verplichting bepaalde onderzoek-resultaten geheim te houden is het sterkst in discussie. De Universiteit van Pennsyl-



vania, die een grote rol speelde in de geheime research voor chemische en biologische oorlogvoering werd onder druk van studenten en professoren in oktober '67 gedwongen haar goedbetaalde contracten met het ministerie van Defensie te kappen.

De universiteiten van New York en Minnesota zegden daarop het grootste deel van hun geheime contracten voor defensie-research op. Aan de universiteiten van Pittsburg en Minnesota wordt ernstig overwogen de weg van Pennsylvania te gaan, terwijl aan de over-keurige Princeton University en de Michigan University afgelopen november keiharde solidariteitsacties met de research-kappers gevoerd.

De scala van argumenten tegen geheime reserach-projecten varieert van „omdat we tegen het gebruik van onze vondsten tegen de Vietnamezen zijn” tot „de belastingbetaler moet weten hoe met zijn geld wordt omgesprongen” en „van overheidswege opgelegde geheimhouding is in strijd met de academische vrijheid.”

Als voornaamste argumenten ter verdediging van geheime research gelden: de onmogelijkheid zonder geheime research aan de technologische top te blijven, de noodzaak de rode tegenstanders in het onzekere te laten verkeren over de ontwikkeling van offensieve en defensieve wapens en de verplichting van de burger in een democratische samenleving de opdrachten van de gekozen regering uit te voeren.

Voer

Voor aanvullend discussie-voer over de maatschappelijke verantwoordelijkheid en integriteit van de academicus zorgden senator Fulbright, die signaleerde, „dat de wetenschap-beoefening (...) die bijdraagt tot een verdiepte zelfkennis van de mens niet verkoopbaar is aan het defensie-ministerie of de CIA”, en dr. Schwartz, die opmerkte, dat er een groot aantal punten is, waar techniek en wetenschap samenhangen met politieke besluitvorming en dat zwijgen daarover door een vereniging van wetenschappers gelijkstaat met eens-zijn met het regeringsgebruik van techniek en wetenschap. De medeleden van Dr. Schwartz' vereniging van fysici zorgen voor woeste debatten. De verenigingsvoorzitter steunt Schwartz maar emeritus-secretaris Darrow is het met dr. Schwartz oneens, omdat de vereniging door het doen van politieke uitspraken niet langer vrijgesteld zou worden van het betalen van belasting, terwijl dr. Teller van het Lawrence Radiation Laboratory meent, dat de eerste pressure group in de orde van door dr. Schwartz voorgestelde nog moet ontstaan, die een zinvolle aanvulling geeft op de grondwet.

Voor dr. Schwartz en veel U.S.A.-mede-bèta's blijkt deze collega's-oppositie echter vooralsnog geen reden te zijn, om de weg van de Europese bèta-wetenschappers te gaan en op grote schaal af te zien van de vorming van academische politieke pressure-groups.

V.S. beschuldigd door de Pathet Lao

De Pathet Lao (de strijdkrachten van de communistische Neo Lao Haksat-beweging in Laos) heeft de Verenigde Staten ervan beschuldigd 200 mensen te hebben gedood, onder wie vele vrouwen en kinderen, door het uitgooien van giftige chemicaliën boven het oerwoud van Laos. Naar het Noordvietnamese persbureau meldt zijn de Verenigde Staten tweeëneenhalve maand geleden begonnen met het uitgooien van giftige chemicaliën.

Er is een dringende boodschap aan Groot-Britannië en de Sowjetunie gezonden om als medevoorzitters van de Geneefse conferentie over Laos bij de Verenigde Staten te protesteren.

gebombardeerd

Bij het beoordelen van het Amerikaanse optreden in Vietnam wordt meestal onvoldoende aandacht besteed aan de bombardementen op ziekenhuizen en medische instituten. We zijn het best ingelicht over Noord-Vietnam (La médecine nord-vietnamienne à l'épreuve de la guerre, Etudes vietnamiennes, Hanoi, 1967).

Toen de Fransen in 1954 het land verlieten waren de hygiënische en medische toestanden ontzettend. Met enorme inspanning is dit land er sedertdien in geslaagd, een voor oosterse begrippen voortreffelijke organisatie op te bouwen, gekenmerkt door een sterke decentralisatie en door de samenwerking van de gemeentelijke landbouwcoöperaties, de districten, de provincies en de centrale instituten. Deze met zoveel moeite verworven ziekenhuizen worden nu door de Amerikanen gebombardeerd, en wel op een wijze die de vraag doet rijzen of dit niet met opzet geschiedt. De feiten worden nauwkeurig beschreven en zijn zo talrijk, dat men er niet aan twijfelen kan.

Voor mij ligt een lijst van 27 provinciale en centrale instituten die op deze wijze vernield zijn. Van één daarvan, nr. 71, gelegen in de provincie Thanh Hoa en speciaal bestemd voor lijdens aan t.b.c., kan men bij Sara Lidman lezen wat zulk een vernietigend bombardement betekent en de toelichting horen van de arts die het ziekenhuis had geleid (Samtal i Hanoi, Stockholm 1966). Het lag op verscheiden kilometers van het naaste dorp, men had alle daken wit geschilderd, zodat de rode kruisen zeer duidelijk uitkwamen. Het bestond uit een vijftig gebouwen, oppervlak 500 m x 500 m, met laboratoria, open hallen, 600 bedden, drie artsen en twee apothekers, röntgentoestellen. Op 8 juli 1965, om negen uur 's morgens, kwamen veertig vliegtuigen een honderd bommen werpen. Er was geen luchtafweer, ze konden laag vliegen en nauwkeurig mikken en vernielden praktisch alles. Ze kwamen nog tweemaal terug, ditmaal met splinterbommen om mensen te treffen.

In die zelfde provincie werd de kliniek voor moeders en kinderen, 500 bedden, op 1 juli 1966 vernield.

Een ander geval is dat van Hatinh: moderne polikliniek, 220 bedden, terrein buiten de stad, gebouwen met een duidelijk rood kruis gemerkt. Deze is zeventien maal bestookt en geheel vernield.

In dezelfde provincie zijn negen andere ziekenhuizen en meer dan vijftig medische stations vernietigd.

Quynhlap, de grootste melaatsenrichting van de republiek en een der belangrijkste van het Verre Oosten, telde 180 gebouwen en ruim 2000 verpleegden. Het centrale gedeelte lag geheel geïsoleerd. Op 12 juni 1965 en de volgende dagen werden door twaalf luchtaanvallen alle gebouwen vernield, 139 patiënten gedood, 100

gewond. De 2000 zieken werden naar een ander verblijf overgebracht, waar ze echter een jaar later opnieuw en herhaaldelijk bestookt zijn.

Dit zijn maar enkele voorbeelden. Tot eind augustus 1967 waren er 127 grote en kleine medische instellingen vernield. Dit kunnen nauwelijks „vergissingen” zijn: 1. de gevallen zijn te talrijk; 2. de trefzekerheid van de bommen bleek perfect; 3. de Amerikanen „hebben elke vierkante duim van het land gefotografeerd” (McNamara).

De Vietnamezen menen dat Amerika de bevolking hiermee wil demoraliseren. Dit is niet gelukt; met verbazing en diepe eerbied hoort men, hoe de medische diensten in volle actie zijn gebleven en hun werk zelfs voortdurend uitbreiden.

Ik wil het aan de juristen overlaten, uit te maken of zulke bombardementen „oorlogsmisdaden” zijn. Ze zijn in elk geval in strijd met ieder begrip van menselijkheid en hebben met oorlogsnoodzaak niets te maken.

M. MINNAERT
Utrecht

BESCHULDIGING: 200 DODEN

Amerika breidt oorlog met chemicaliën uit

Miljoenen liters gif over akkers

HONGKONG, 18 mei (Reuter, AP)

In het zuiden van Laos zijn bijna 200 mensen om het leven gekomen door giftige chemicaliën, die door Amerikaanse vliegtuigen waren uitgestrooid, zo meldt het Noordvietnamese nieuwsagentschap. In een verklaring van het Noordvietnamese ministerie van buitenlandse zaken werd de „barbaarse misdaad” een „flagrante schending van de akkoorden van Genève over Laos van 1962 en van alle internationale wetten” genoemd.

Het gebruik van chemicaliën om oogst te vernietigen en mensen te doden heeft zowel in Laos als in Noord-Vietnam grote verontwaardiging gewekt, aldus het persbureau. De Laotiaanse guerrilla-organisatie Pathet Lao heeft aangekondigd bij de internationale bestandscommissie een klacht te zullen indienen over het gebruik van chemische wapens tegen de burgerbevolking in Laos.

In Washington is bekend geworden dat de Amerikaanse luchtmacht van plan is vanaf 1 juli het komende jaar 45 miljoen liter vergif over Zuid-Vietnam uit te storten. Het vergif is dode-

lijk voor de plantengroei en te veld staande gewassen. Dit betekent een uitbreiding van de chemische oorlogvoering met het doel de wildernis te ontdoen van dekkingsmogelijkheden voor vijandelijke troepen en hen te beroven van voedsel.

100 miljoen meer

Functionarissen van de luchtmacht hebben kort geleden aan het Amerikaanse congres meegedeeld dat de chemicaliën voor de operaties in het fiscale jaar 1969 ongeveer 255 miljoen gulden zullen kosten, bijna 100 miljoen meer dan het afgelopen jaar. Volgens het Pentagon zijn de chemicaliën onschadelijk voor mens en dier en maken zij de grond niet onvruchtbaar voor de toekomst.

De Amerikaanse luchtmacht is in 1962 op bescheiden schaal begonnen met 107 sproeivluchten, uitgerust met tanks van 4500 liter. Sindsdien zijn deze operaties voortdurend uitgebreid en tegen 1966 werden per jaar 3000 van dergelijke vluchten gemaakt. Volgens het Pentagon zijn de chemicaliën tegenwoordig meer dan 400.000 hectare met chemische middelen „behandeld”. Deze opgave berustte echter op een schatting en er waren ook gebieden bij die al eerder waren besproeid.

Zie ook pagina 12

De Amerikaanse luchtmacht zal de komende maanden meer chemisch middelen voor de vernietiging van planten in Vietnam uitgooien. In totaal zal ruim 45 miljoen liter boven Zuid Vietnam worden verspreid. De chemische middelen worden gebruikt voor ontbladering van oerwoudgebieden waar de Vietcong zich ophoudt. Het Amerikaanse ministerie van buitenlandse zaken heeft verklaard, dat de middelen ongevaarlijk zijn voor mens en dier. Ook de vruchtbaarheid van de bodem wordt, volgens het ministerie niet aangetast.



S. J. van der N. C.
Cholon, de Chinese wijk van Saigon, is nu een verlaten stadswijk vol puin en rokende overblijfselen van een lange en hardnekkige strijd.



Een Zuidvietnamese soldaat zoekt bescherming achter een groot monument van Boeddha tijdens zware gevechten in de hoofdstad Saigon.

NOORDVIETNAMESE OP AMERIKAANSE BOMBARDEMENTEN OP STEDEN

3

- waarom de Amerikanen er niets tegen kunnen doen

Juni 68
inm - etc

Noordvietnamese straaljagers hebben gisteren vanaf vliegdekschepen voor de kust van New Jersey voor de tiende achtereenvolgende dag Washington en New York aangevallen. Zij vernielden Brooklyn Bridge en vielen strategische posities in Queens, Bronx en Hoboken aan. De Amerikanen zeggen vier toestellen te hebben neergeschoten.

Over de gehele wereld is geprotesteerd tegen deze nieuwste uitbreiding van de bombardementen, maar de Amerikaanse regering staat, zoals bekend, op het standpunt dat de aanvallen toegelaten moeten worden. Niets kan haar doen wankelen in haar vaste voornemen het recht van kleine landen om hun eigen politiek en hun eigen lot te bepalen, te beschermen. Men wijst erop dat het voornaamste doel van Amerika's buitenlandse politiek altijd geweest is de minder bedeelde volkeren in staat te stellen dezelfde vrijheden te verwerven, waar de Amerikanen zo hard voor gevochten hebben en die zij zo hoog waarden - en tot die vrijheden behoort het bombarderen van andere landen.

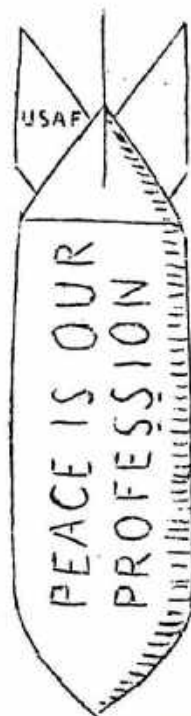
Amerikaanse experts geloven al enige tijd dat eskalatie waarschijnlijk onvermijdelijk is. Zij betogen dat teas de meeste vanaf de vliegdekschepen bereikbare doelen, van Miami tot Boston, al verwoest zijn de risico's die de noordvietnamese piloten lopen nauwelijks meer opwegen tegen de resultaten, en dat geen redelijke Noordvietnamese er zich bij neer kan leggen dat de Amerikaanse infiltraties niettemin toenemen.

Bij verschillende gelegenheden heeft de Amerikaanse vredeslobby beweerd dat de Noordvietnamezen opzettelijk ziekenhuizen en andere niet-militaire doelen hebben aangevallen. De Amerikaanse luchtmacht heeft deze beschuldigingen van de hand gewezen als een propagandatruukje, slechts bedoeld om het noordvietnamese bombardementsprogramma, en daarmee indirect ook het Amerikaanse, in diskrediet te brengen. Op grond van een zorgvuldige analyse van de noordvietnamese bombardementschema's zijn zij er zeker van dat de Noordvietnamezen alleen strategische doelen bestoken, zoals bruggen, stations, kruispunten en opslagplaatsen. Het enige doel van de bombardementen is volgens hen het tegengaan van de Amerikaanse infiltraties en het afdwingen van onderhandelingen - allebei wettige en menslievende oorlogsdoelstellingen.

Het idee, dat de Noordvietnamezen het gemunt zouden hebben op de burgerbevolking, zou, zo stellen zij, voort kunnen komen uit het door elkaar halen van resultaten en bedoelingen. Daar waar strategische doelen zich bevinden in dichtbevolkte gebieden - Brooklyn Bridge was een duidelijk voorbeeld - is enig risico voor de burgerbevolking onvermijdelijk. Zij vinden dat men realistisch moet zijn - men kan nauwelijks verwachten dat de kommunisten bepaalde doelen niet aanvallen omdat de burgerbevolking wel eens getroffen zou kunnen worden! Het hele bombardementsprogramma werd onmogelijk, als men rekening ging houden met dat soort overwegingen, en dat is niet realistisch.

Vele waarnemers in Washington zijn onder de indruk van de zorg die de Noordvietnamezen besteden aan het beperkt houden van het conflict. Zij hebben tot nu toe niet gebombardeerd ten Noorden van de 49° breedtegraad, ondanks sterke druk van militaire zijde om dit wel te doen, en ze hebben vermoeden buitenlandse schepen in de haven van New York te treffen.

Onlangs heeft president Johnson de Noordvietnamezen verdedigd in een toespraak te El Paso, Texas. Niemand oetreurde het leed dat de aanvallen veroorzaken meer dan hij, zo betoogde hij. Maar de V.S. waren er altijd van uitgegaan dat systematische bombardementen een goede en rechtvaardige manier waren om in moeilijke omstandigheden iemands buitenlandse politiek duidelijk te maken. De V.S. was zelf de eerste geweest die deze tactiek in Z.O.-Azië geïntroduceerd had, en het feit dat deze tactiek door anderen in dat gebied werd overgenomen was een bemoedigend teken van Amerika's inspirerende morele en intellectuele leiderschap.



P

Jaarlijks 24000 doden onder burgers

24700.68 NRc

Amerikaans rapport over corruptie in Z.-Vietnam

Van de voorraden medicijnen, door de Amerikaanse regering bestemd voor de Zuid-vietnamese bevolking, verdwijnt ruim de helft door corruptie, zo staat in een rapport van een subcommissie van de Amerikaanse Senaar, waarvan senator Edward Kennedy voorzitter is.

Om hieraan een einde te maken dringt de subcommissie aan op toezicht „van het tijdderen tot het ogenblik van hunstip van aankomst van de goegebruik in de ziekenhuizen”.

In dit rapport wordt verder gezegd dat het aantal burgerslachtoffers van de oorlog in Zuid-Vietnam de 150.000 per jaar overschrijdt. Bij dit aantal zijn minstens 24.000 doden.

De subcommissie schat dat er in Zuid-Vietnam wel 4 miljoen ontheemden zijn en dat rond drie kwart van de 43 dollar die iedere vluchteling moet krijgen om de kosten van hervestiging te bestrijden, door corruptie van Zuidvietnamese ambtenaren niet in de juiste handen komt.

Ook van de medische hulp aan de vluchtelingen komt niet veel terecht. De subcommissie doet voorstellen om hierin verandering te brengen en beveelt onder meer een uitbreiding van het aantal Amerikaanse artsen en inenting van vluchtelingen op grote schaal aan.

Het rapport komt neer op een felle aanklacht tegen de Amerikaanse autoriteiten die „niet in staat of niet bereid zijn” de betreuenswaardige toestand waarin een groot deel van de burgerbevolking van Zuid-Vietnam verkeert, grondig aan te pakken.

Humphrey

De Amerikaanse vice-president Humphrey heeft zich in een in de New York Times gepubliceerd interview uitgesproken voor een onmiddellijk staakt-het-vuren in Vietnam, waardoor volgens hem een sfeer zou worden geschapen die een vruchtbaar

verloop van de onderhandelingen in Parijs mogelijk maakt. Het inleidend vredesoverleg met Noord-Vietnam is naar het oordeel van Humphrey in een „ernstiger fase” gekomen en „hoe miniem de vooruitgang ook, hij is er”.

Humphrey, een van de democratische kandidaten voor het presidentschap, verklaarde zich voorts voorstander van opheffing van het handelsembargo, zeker wat voedingsmiddelen en niet-strategische produkten betreft, tegen China dat, zo zei, niet in volledig isolement kan worden gehouden.

Bombardementen

Amerikaanse B-52 bommenwerpers hebben in het weekeinde de bombardementen op troepenconcentraties, opslagplaatsen, stellingen en infiltratieroutes van de Vietcong binnen een straal van 80 kilometer van Saigon voortgezet.

De schokken, veroorzaakt door de ontploffende bommen, werden duidelijker en langduriger dan ooit tevoren in Saigon gevoeld.

Zuidvietnamese batalions

Tweehonderd journalisten uit alle delen van de wereld hebben op uitnodiging van Ngoeyen Thanh Li, de woordvoerder van de Noordvietnamese delegatie die in Parijs inleidende vredesbesprekingen voert met de Amerikanen, films over de oorlog in Vietnam gezien. Het waren verschrikkelijke films. Men zag door napalm verminkte kinderen en lijken van kinderen, die onder de puinhopen van gebombardeerde gebouwen waren weggehaald. Het grootste deel van de documentaires was afkomstig van Westelijke voorlichtingsorganen. Zij hadden betrekking op wreedheden in Zuid-Vietnam begaan. Men zag onder meer jonge Vietnamezen, die aan de voeten werden voortgesleept door Amerikaanse tanks en Vietnamezen, die levend in stukken werden gesneden.

1909 68 Typ

Ontbladering als een nieuw wapen in Vietnam

(Van een speciale verslaggeefster)
SAIGON, augustus

ONKRUIDVERDELGERS zijn het voornaamste wapen in een nieuw soort chemische oorlogsvoering in Zuid-Vietnam. Enorme uitgestrekheden bos, jungle, grasland, lianenmoerassen, en zelfs rijstvelden, zijn tot woesternij gemaakt door het uitstrooien uit vliegtuigen van „2-4-D” en, in mindere mate, van cacodylzuur, dat arsenicum bevat.

De militaire bevelhebbers zijn zo verheugd over de resultaten dat ze een drastische opvoering van deze actie overwegen in hun strijd tegen de Vietcong en de Noordvietnamese strijdkrachten op een moment dat andere vormen van oorlogsvoering aan het afnemen zijn.

De autoriteiten zijn niet erg bereid de allerlaatste statische cijfers te leveren maar gedurende de eerste negen maanden van 1967 was de lichtmachts verantwoordelijk voor het besproeien van bijna een miljoen hectare land met „defolianten” oftewel ontbladerings- en oogst-vernietigende chemicaliën.

Het departement van defensie in Washington heeft de uitgaven voor plantenverdelgingsmiddelen voor Zuid-Vietnam verhoogd van ongeveer 40 miljoen gulden in 1965-'66 tot ruim honderd miljoen gulden in 1966-'67 en 140 miljoen gulden in 1967-'68. De bedragen die vanaf deze maand worden begroot zijn ongeveer zesmaal zo hoog als die in 1965.

De verdedigingstroepen in Zuid-Vietnam hebben vier taken voor deze verdelgingsmiddelen: alle plantengroei te vernietigen rond de Amerikaanse stellingen en militaire installaties; de

stroken langs wegen en kanalen kuaal te maken om mogelijke hinderlagen te voorkomen; bossen, jungle en olifantgras op de heuvels te verwijderen om te voorkomen dat de Noordvietnamezen verborgen paden gebruiken; en de vernietiging van rijst en ander veldgewas bestemd voor vijandige troepen. Een officiële verklaring zegt: „Het zaad-dodend sproeisels heeft ongeveer drie tot vier dagen nodig om het plantenleven te doden, het werk voor ongeveer drie of vier maanden.”

Wanneer nauwkeurigheid vereist wordt, zoals bij het besproeien van terreinen in de buurt van Amerikaanse bases of van sloten binnen de installaties, worden hetschroefvliegtuigen gebruikt, maar wanneer de commandanten op zoek zijn naar vijandige concentraties, naar kampen en aanvoerwegen in de jungle, worden C 123 vliegtuigen gebruikt met aparte 5000 liter-tanken. Amerikaanse officieren beweren dat het maar zelden nodig is bossen of jungle meer dan eens te besproeien omdat bij het begin van ontbladering alle geheimen van het terrein, bunkers, versterkte stellingen en natuurlijke holen en wegen, bloot komen te liggen.

Officiële onwaarheid

BIJNA ELKE KEER dat er melding gemaakt wordt van grote aantallen zesneuveld vijanden was er sprake van troepen-concentraties in open land, dat open geworden was door ontbladering. Vooral ten zuiden van de gemilitariseerde zone waar men ontbladering op grote schaal heeft toegepast. Toch moeten de Amerikanen toegeven dat er meer dan 90.000 Noordvietna-

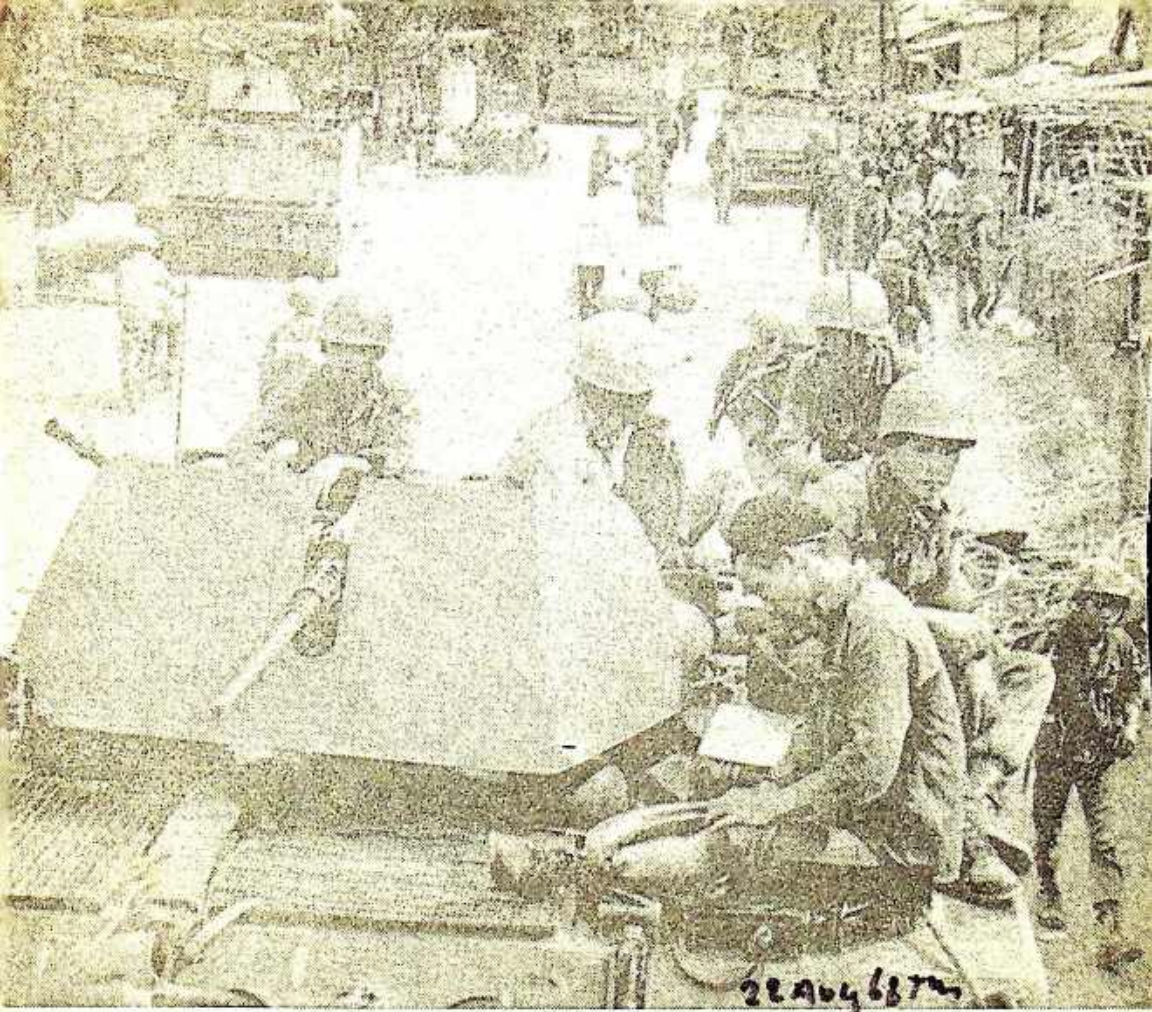
mezen in het zuiden zijn. Ze zijn door artillerie noch door ontbladeringsoffensieven weg te houden.

Officieel is verklaard dat „het sproeisels geen schade toebrengt aan mensen of dieren”. Dit is beslist niet waar. Twee jaar geleden trok ik langs een junglepad in de buurt van Da Nang waar honderden zeldzame vogels en vlinders rondvlogen. Er hingen wilde orchideeën van de bomen en drakenbliegen zweefden boven stille poelen. Thans staan er nog slechts een paar scheve verbrande bomstronken boven een bruine, moeras-sopachtige stinkende brei van dode planten. Er zijn wel wat vogels ontsnapt, maar ze zijn hun voedingsboden kwijt.

Na vier maanden regenseizoen verschijnen weer groene loten, er zijn ook wat, niet veel, bomen die het overleefd hebben. Er is geen twijfel dat deze zware sproeipartijen ernstige gevolgen hebben voor de planten, dieren en mensen in Zuid-Vietnam.

Het is me opgevallen dat de allergevoonste bloemen het eerst weer groeien. Botanici vrezen dan ook dat zeldzame planten uitsterven. In vele rivieren is het plankton waarvan vissen het moeten hebben gedood door „giftig” water uit gebieden waar ontbladering is toegepast of omdat de oevers ontbloot zijn van plantengroei. Vissers beklagen zich bitter over hun slechte vangst en de slechte kwaliteit vis. Dit is belangrijk omdat vis en visjus, met rijst het basisvoedsel is voor de Vietnamezen. Gezagsdragers zeggen dat tweedehandsbossen die vernietigd zijn straks kunnen worden aangeplant met beter soort bomen en dat de moerassen straks goede rijstvelden kunnen worden. Daar is in ieder geval nu nog niets van te zien.

De Amerikanen hebben sedert het begin van de luchtaanvallen op Noord-Vietnam een hoeveelheid bommen afgeworpen, die neerkomt op vier ton bommen voor elke vierkante kilometer Noordvietnamese gebied. Sedert 7 februari 1965 viel op Noord- en Zuid-Vietnam tezamen 1.660.000 ton bommen vergeleken met 735.000 ton, die de Amerikaanse luchtmacht in de Koreaanse oorlog afwierp en 552.000 ton in de Tweede Wereldoorlog tegen de Japanners.



Amerikaanse militairen op een vrachtwagen, ergens in Zuid-Vietnam, onderweg in de oorlog, lie voort blijft woekeren — ook al hebben de dramatische gebeurtenissen in Tsjechoslovakije de aandacht ervan even afgeleid. De Vietcong heeft ook in de afgelopen nacht de hoofdstad

Saigon met raketten bestookt. Een vluchtelingenkamp bij Danang kwam onder Noordvienamees mortiervuur te liggen. Dagelijks vallen er tientallen doden in Vietnam, maar ook Biafra en overal elders, waar het geweld heerst in onze wereld.

Discussie over gebruik kernwapens in Vietnam

Nixon en Humphrey reageren afwijzend

WASHINGTON, 7 okt. (AFP, Reuter, UPI) — De verkiezingskoorts in de Verenigde Staten is snel opgelopen door de benoe-

ming van generaal Curtis Lemay tot „running mate” (kandidaat voor het vice-presidentschap) van George Wallace. Lemay, die thans buiten dienst is, maar vroeger opperbevelhebber van de luchtmacht was, zei donderdag, na zijn benoeming: „Zo nodig moeten in Vietnam kernwapens worden gebruikt om de overwinning te behalen.” Dat was zelfs zijn „baas”, Wallace, te machtig. Die zei zaterdag in Jersey City: „Als ik president word, zal ik in Vietnam geen kernwapens gebruiken”. Wallace is er wél voor de oorlog te beslissen op het slagveld.

Twintig procent

Door de uitlatingen van Lemay is Vietnam weer in het brandpunt van de belangstelling gekomen. De oorlog was de laatste tijd wat op de achtergrond geraakt, doordat de verkiezingsstrijd zich geheel toespitste op de kwestie van „law and order” (handhaving van wet en orde) in de Amerikaanse steden. Dit punt is ook voor Wallace het belangrijkste; elke keer belooft hij dat hij, als hij in het Witte Huis komt, ervoor zal zorgen dat niemand het ooit nog zal wagen de orde te verstoren door uit de hand lopende demonstraties, opstanden in de negergetto's, enzovoorts. Als reactie hierop zijn ook Richard Nixon en Hubert Humphrey steeds meer de nadruk gaan leggen op „law and order”.

Uit de onderzoeken van de publieke opinie blijkt dat Wallace, een krachtig voorstander van rassenscheiding, op het ogenblik kan rekenen op ruim twintig procent van de stemmen. En zijn aanhang groeit nog steeds. Wallace levert het bewijs dat een groot deel van het Amerikaanse kiezersvolk, zoals Walter Lippmann maanden geleden reeds voorspelde, onder invloed van Vietnam en de negeropstanden, is opgerukt naar rechts.

Ook links is echter gegroeid, vooral als gevolg van Vietnam, zodat men kan spreken van een sterke polarisering van de politieke meningen in Amerika. Wallace en Lemay zijn daarvan het symbool; velen zijn van mening, dat uit het feit, dat dit duo succes heeft, duidelijk kan worden afgeleid hoe alarmerend de situatie in de Verenigde Staten in feite al is geworden.

Lemay, die de oprichter is van de Strategische Luchtmacht, stelde in 1965 voor „Noord-Vietnam terug te bombarderen naar het Stenen Tijdperk”. In 1967 pleitte hij voor „voortzetting van de bombardementen op Noord-Vietnam totdat daar geen steer meer op de andere is gelaten”.

Zowel Humphrey als Nixon hebben gereageerd op de benoeming van Lemay. Humphrey noemde het „rampzalig” als deze man vice-president zou worden. Nixon sprak in dezelfde geest. „Kernwapens zijn niet nodig,” zei hij, „die moeten worden bewaard voor iets, waarvan ik hoop dat het nooit zal gebeuren: een confrontatie met een kernmogendheid.”

In een interview met UPI heeft Nixon verklaard dat hij, als hij eenmaal president is (hij twijfelt er in het geheel niet meer aan, dat hij het wordt) alles op alles zal zetten om een eind te maken aan de oorlog in

Vietnam. Hij meent dat zulks binnen één jaar, wellicht vijf tot zes maanden, mogelijk is. Nixon weigert zich echter in het openbaar vast te leggen op een bepaalde datum, omdat dit de positie van Noord-Vietnam aan de onderhandelingstafel danig zou versterken.

Het Amerikaanse bevolkingsbureau heeft meegedeeld dat in november 121,5 miljoen Amerikanen stemgerechtigd zullen zijn, tegen 114,5 miljoen in 1964. In 46 van de 50 staten is de kiesgerechtigde leeftijd 21 jaar, in Georgia en Kentucky 18 jaar, in Alaska 19 jaar en in Hawaï 20 jaar. In 1964 bracht 62 procent van de stemgerechtigden zijn stem uit. Het aantal kiesgerechtigde negers is ongeveer twaalf miljoen.

Een Amerikaanse kriegsraad in Da-
nong heeft seven Amerikaanse milita-
ren veroordeeld tot gevangenisstraffen
varierend van twee tot twintig jaar
tegens het koelbloedig neerschieten
van onschuldige Zuidvietnamese bur-
gers.

1970-07-14

bladering

reigt

men van
Vietnam

GEWOONLIJK worden

nieuwe wapens omgeven met allerlei voorzorgsmaatregelen. Bij hun eerste toepassingen worden wetenschapsmensen van allerlei slag betrokken.

In de eerste plaats gebeurt dat omdat de militaire leiders graag weten wat de werking van het nieuwe wapen is. In de tweede plaats zijn de onderzoekers gewoonlijk zeer benieuwd naar mogelijke nieuwe verschijnselen die ze zouden kunnen waarnemen (en die zouden kunnen leiden tot nieuw wetenschappelijk werk of tot de bouw van nog weer betere wapens).

Niets van dat alles bij de toepassing van ontbladeringsmiddelen. Eerst nadat ze al jaren op grote schaal zijn toegepast (een derde van de mangrovebossen en een zesde van de loofbossen betekenen nogal wat in een bosrijk land als Vietnam) stuurt een niet-militair (en niet met bosbouw verband houdend) departement een wetenschapsman op onderzoek uit.

Het State Department wilde klaarblijkelijk argumenten hebben om de wereld te vertellen dat er in Vietnam helemaal niets ergs gebeurt. Dat moest dan wel op een koopje, maar het ging dan toch.

Het resultaat moet de opdrachtgevers hebben teleurgesteld.

MEER nog dan het resultaat van het oppervlakkige onderzoek boeit het verslag van de gang van zaken. Dat verslag toont nl. aan, dat de ontbladeringstechniek uit

kennis over gevolgen van ontbladering is zeer gering

Van onze redacteur wetenschappen

Net als heel veel anderen zijn we eind '67 wel, eind '68 niet naar de jaarlijkse grote wetenschappelijke bijeenkomst van de American association for the advancement of science gegaan. Dallas is een heel stuk verder en een heel stuk minder aantrekkelijk dan New York. Daar waren dan ook vorig jaar ruim driemaal zoveel deelnemers als dit jaar in Dallas.

Een van de onderwerpen die ter discussie stonden — en die ook vrij veel aandacht kregen — was het gebruik van ontbladeringsmiddelen in Vietnam. En de vraag of de grootste Amerikaanse wetenschappelijke vereniging daar iets aan moet doen.

Er wordt al iets aan gedaan. Er bestaat een commissie die probeert gegevens te verzamelen, maar dat is op het ogenblik een vrij gratuite opdracht. Er zijn nl. geen gegevens.

Er zijn wat meningen gegeven, gebaseerd op onderzoek bij gebruik van ontbladeringsmiddelen — onkruidbestrijdingsmiddelen — in de landbouw, maar zowel manier van toepassen als dosering zijn daarbij nogal verschillend, zodat het maar helemaal de vraag is of er uit zulk onderzoek iets volgt voor Vietnam.

Er zijn twee vragen aan de orde: In hoeverre zijn de bestrijdingsmiddelen gevaarlijk voor de burgerbevolking? En: In hoeverre zullen ze blijvende schade aanrichten aan de flora en fauna?

Het zou denkbaar zijn dat een bos nu sterft, maar over twintig of dertig jaar weer in volle glorie is. Dan is het de vraag eerst of zo'n lange tijd aanvaardbaar is. De volgende vraag is of de hele levensgemeenschap van onderling afhankelijke planten en dieren weer kan worden opgebouwd — of bepaalde dieren niet bijv. inmiddels zijn verdwenen, en of hun afwezigheid dan geen ernstige verstoring in het evenwicht in het hergroeide bos zou kunnen betekenen.

Tegenstrijdigheden

Er zijn twee uitspraken over de gevolgen van de ontbladeringsmiddelen. John S. Foster jr., hoofd van een wetenschappelijke afdeling van het Amerikaanse ministerie van defensie, heeft gezegd dat er een soort communis opinio bestaat onder betrokken wetenschapsmensen, dat de ontbladering geen ernstige en langdurige gevolgen zal hebben voor de natuur in Vietnam.

De betrokken commissie van de AAAS heeft verklaard, dat er bij lange na niet genoeg bekend is om een oordeel te kunnen geven over de ecologische gevolgen van het gebruik van ontbladeringsmiddelen.

Fred Tschirley van de US agricultural research service heeft het afgelopen voorjaar in opdracht van het Amerikaanse ministerie van buitenlandse zaken onderzoek gedaan in Vietnam — het eerste wetenschappelijke onderzoek ter plaatse.

Hij had tevoren al het bezwaar gemaakt dat een maand een veel te korte tijd was, en dat bovendien het seizoen niet geschikt was voor zo'n onderzoek, omdat in de droge tijd er al een behoorlijke natuurlijke ontbladering optreedt, die niet van de kunstmatige te onderscheiden valt. Hij had verder verwacht ter plaatse een goede wetenschappelijke uitrusting te vinden, benevens een aantal assistenten om een behoorlijke studie te kunnen opzetten.

Hij kreeg maar een maand. Hij kreeg geen apparatuur. Hij kreeg geen assistenten. Zijn waarnemingen zijn vrijwel alle uit een vliegtuig gedaan. Hij heeft maar drie met ontbladeringsmiddelen behandelde bossen kunnen bezoeken, in de directe omgeving van enkele kampen.

Of hij toen wel ernstig heeft gestudeerd is nog maar de vraag, want hij werd eenvoudig ingedeeld bij een patrouille, en hij moest zichzelf wapenen met een karabijn en een revolver voordat hij dit door de Amerikanen beheerste bos (ontbladerd om te voorkomen dat soldaten van het bevrijdingsfront er zich zouden kunnen verborgen) kon binnengaan.

Maar zelfs dit zeer oppervlakkige onderzoek brengt hem al tot vrij ver gaande uitspraken — die zeker niet de conclusies zijn waarop zijn opdrachtgevers hadden gehoopt.

Uitspraken

„De ontbladering heeft ecologische veranderingen veroorzaakt. Ik geloof niet dat die veranderingen onomkeerbaar zijn, maar volledig herstel kan lang duren. Mangoven worden in één enkele behandeling gedood. Herstel van een eenmaal behandeld mangrovebos zal naar schatting twintig jaar duren.

„Een enkelvoudige behandeling van een gemengd loofbos geeft ecologische veranderingen op korte termijn. Herhaalde behandeling

in het opdringen van bamboe naar vele plaatsen. De aanwezigheid van bamboe zal het herstel van het oorspronkelijke bos vertragen.”

Tschirley vertelde dat ongeveer een derde van alle mangrovebossen en een zesde van alle loofbossen in Zuid-Vietnam zijn behandeld met ontbladeringsmiddelen. Hij heeft geen nauwkeurig onderzoek gedaan naar de met herbiciden behandelde teeltgewassen op het hoogland van Vietnam.

Op het ogenblik is research alleen mogelijk met groot levensgevaar, dus vrijwel onmogelijk, maar zodra de oorlog voorbij is, moet er volgens Tschirley onmiddellijk op grote schaal ecologisch onderzoek worden gedaan. Er moet intussen goed worden bijgehouden wat verdere ontbladering doet aan bossen en waterhuishouding. En men kan de schade zoveel mogelijk voorkomen door niet hele bossen te onbladeren, maar stroken of blokken. De levensgemeenschap kan zich dan in stand houden in de niet ontbladerde delen, en zich vervolgens weer rap over het hele terrein verspreiden.

Niemand kon hiertegen bezwaar hebben. Sommigen vonden het alleen maar vrij belachelijk te protesteren tegen het gebruik van ontbladeringsmiddelen — omdat protest toch geen effect zou hebben.

De befaamde Margareth Mead, altijd op haar qui vive als de bedreiging van onze natuurlijke basis in het geding is, wilde eigenlijk de hele Vietnamese kwestie vergeten: Het is voor de hele wereld veel belangrijker — zei ze — dat er overal ontbladeringsmiddelen worden gebruikt. Want dat zal ertoe leiden, dat binnen verrassend en ontstellend korte tijd de hele aarde in een woestijn is veranderd. (Science, 3 januari 1969).



militair oogpunt een wassen
neus is.

De ontbladering dient om te voorkomen dat de Vietcong zich in de bossen verschuilt. Als ze succes zou hebben, en dus zou voorkomen dat de Vietcong in die bossen zit, dan zouden die, zeker in de buurt van Amerikaanse kampen (dus in „gepacificeerde” gebieden) zonder moeilijkheden voor onderzoekers toegankelijk moeten zijn.

Het overgrote deel is evenwel helemaal niet toegankelijk en alleen te bestuderen uit vliegtuigen. Omdat ze bezet zijn door de Vietcong die zich erin verscholen houdt. En de drie bossen waar Tschirley wel kon komen waren volgens zijn verslag ook allerminst „schoon”.

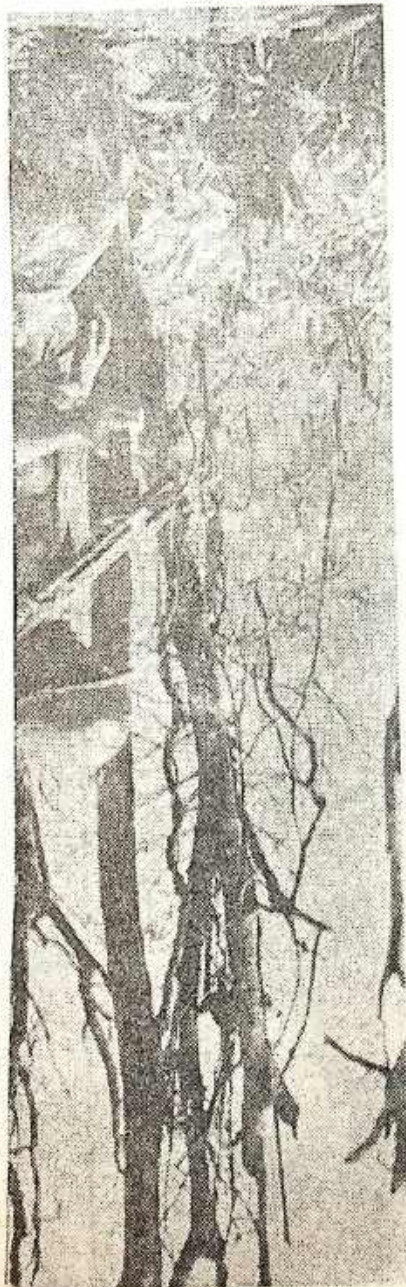
Daarvan getuigt de eis voor een vrij zware — en voor wetenschappelijk onderzoek bepaald niet aantrekkelijke — bewapening.

EN DAN de resultaten van het onderzoek. Het zal tientallen jaren duren voordat de bossen hersteld zijn. Waarvan moeten in die tijd de hout-hakkers leven? Wat gebeurt er in die tientallen jaren met de bodem? Niet voor niets wordt de studie van de waterloop aanbevolen. In de natte tijd kan het onbarmhartig regenen in Vietnam. En hoeveel van de niet meer door boomwortels bijeengehouden aarde zal er door al dat water worden meegenomen? En hoe is het dan met de vruchtbaarheid van de aarde die overblijft?

En zullen de arsenicumhoudende ontbladeringsmiddelen geen grote slachting aanrichten onder de dieren? En wat zullen die middelen doen aan de mensen in de gebieden waar de ontbladeringsmiddelen tegen oogsten worden gebruikt of per ongeluk ook oogsten treffen? Al is er geen reden om met Margaret Mead te zeggen dat onderzoek in Vietnam de aandacht maar afleidt van het gebruik van dezelfde stoffen in de hele wereld, men kan het met haar eens zijn, dat ook de invloed op den langen duur van dat gebruik elders aanzienlijk meer aandacht verdient dan het nu krijgt.

Maar dat is hier, in verband met andere bestrijdingsmiddelen, 4 januari ook al gezegd.

A. de KOOL



(Science, 3 januari 1969).

zalde in een woestijn is veranderd. send en ontstellend korte tijd de hele middelen worden gebruikt. Want dat de hele wereld veel belangrijker — zai ze — dat er overal ontbladerings-namense kwestie vergeten: Het is voor-ging van onze natuurlijke basis in het-tijd op haar qui vive als de bedreij-De bejaamde Margaret Mead, al-effect zou hebben.

terrein verspreiden. hebben. Sommigen vonden het alleen maar vrij belachelijk te protesteren tegen het gebruik van ontbladerings-middelen — omdat protest toch geen

Op het ogenblik is reserach alleen mogelijk met groot levensgevaar, dus op het hoogland van Vietnam. herbiciden behandelde teeltgewassen in waarnemingen. Hij heeft geen nauw-keurig onderzoek gedaan naar de met-ze van alle loobossen in Zuid-Vietnam zijn behandeld met ontblade-nde van alle mangrovenbos en een „Tschirley vertelde dat ongeveer een spronkelijke bos vertegen.”

in het opdringen van bamboe naar vele plaatsen. De aanwezigheid van bamboe zal het herstel van het oor-ke studie te kun-derde van alle mangrovenbos en een-ze van alle loobossen in Zuid-Vietnam zijn behandeld met ontblade-nde van alle loobossen in Zuid-Vietnam zijn behandeld met ontblade-nde van alle loobossen in Zuid-Vietnam zijn behandeld met ontblade-

er gering
digen van

„VOEDSELONTHOUDING“

Onder de kop „Het moorden (en de taal“ vergelijkt Maarten van Dullemen in TE ELFDER URE het taalgebruik van de Amerikanen in Vietnam met dat van de nazi's:

„De woorden waarmee de nazi's hun misdaden trachtten te verhullen, woorden als „Endlösung“, „Entjudung“, „erfassen“, „Sonderbehandlung“, „Abschiebung“, Schutzhaft, etc. zijn ons zo vertrouwd dat we ons er nog maar nauwelijks van bewust zijn dat ze eens bedoeld waren om de werkelijkheid te verbergen en alleen door ingewijden begrepen te worden.

In Vietnam vinden we een dergelijk verhullend taalgebruik terug. Uithongering van de bevolking in Bevrijdingsfrontgebieden wordt te weeg gebracht door „weedkillers“ (onkruidodders) en „defoliants“ (ontbladeringsmiddelen). Het doel van het gebruik van deze middelen is „food-denial“ (voedselonthouding) aan de vijand. Weldoordachte eufemismen voor het planten doden met het doel de burgerbevolking uit te hongeren.

Mensen die uit hun dorpen worden weggesleept of door bombardementen worden gedwongen deze te verlaten, heten geen gedeporteerden maar „refugees“ (vluchtelingen). Als ze niet vrij gelaten worden, worden deze „refugees“ gebracht naar kampen met de naam „New Life Hamlets“ (Dorpen van het nieuwe Leven). Op deze met prikkeldraad omheinde kampen staat „Welkom vluchtelingen van het communisme“ zoals op de nazikampen „Arbeit macht frei“ stond. Over die gedeporteerden zegt men trots: „Two million refugees have voted their with feet for the GVN“ (Twee miljoen vluchtelingen hebben met hun voeten voor de Zuidvietnamese regering gestemd). Gebieden die van mensen zijn ontdaan heten „sanitized“ (gesanceerd).

Mensen waarop men schiet worden ontmenselijkt en men gaat zijn toevlucht nemen tot termen die aan de jacht zijn ontleend: „Daar beneden in de Delta lijkt het wel „konijnen-jagen“; „De OH-23 piloten vlogen dagelijks over de vernietigde maar nog steeds bewoonde gebieden om — wat zij noemen — „eekhoorns af te schieten.“

Een Vietnamees die vermoord is bewijst daarmee automatisch een „Vietcongstrijder“ te zijn geweest. Een soldaat schreef aan Fulbright: „Dit dorpje werd met de grond gelijk gemaakt omdat het door de Vietcong overheerst gebied was. Rapporten van de inlichtingendienst zeiden dat het mogelijk diende als hoofdkwartier voor Noordvietnamese regimenten. We vonden nooit een dode soldaat maar het is de gewoonte om in door de Vietcong gecontroleerde gebieden iedere dode te registreren als een „Vietconglid bij een actie neergeschoten“.

„De soldaten hadden een grap die het goed deed: „Alles wat dood is en niet blank, is een Vietconglid“, of

„Wanneer we een zwangere vrouw neerschieten kunnen we die voor twee Vietcongstrijders tellen — een soldaat en een recruit“.

Een huis dat is gebombardeerd wordt daarmee automatisch een „vijandelijk gebouw“. Als men van een bepaald „doel“ helemaal niets anders kan maken, wordt het een „V.C.'r and 'r (rest and relaxation) centre“ (een rust- en ontspanningscentrum voor de Vietcong).

Een andere manier om het slachtoffer te ontmenselijken is er een abstractie van te maken, zoals met het woord „Vietcong-infrastructure“, een woord dat suggereert dat het wetenschappelijk beproven is en waaronder iedereen iets anders kan verstaan. Maar: „To root out the Vietcong-infrastructure“ komt altijd neer op het doden van mensen.

Zoals de nazi's hun „Totenkopfverbände“ hadden, hebben de Amerikanen eenheden die zich bedienen van namen als „Cut-throat“ (zoiets als „de Strotsnijders“) of „Assasin“ (de Moordenaars)“.

De Cambodjaanse regering heeft bij de Amerikaanse regering geprotesteerd tegen het plan een „spiegel“-satelliet te lanceren, die Vietnam 's nachts zou moeten verlichten. De NASA, het Amerikaanse ruimtevaartbureau, zou werken aan een „spiegel“ van zeshonderd meter doorsnee, die het zonlicht kan weerkaatsen en een oppervlakte van tienduizend vierkante kilometer van de aarde kan beschijnen met een lichtbron tweemaal sterker dan de maan. Als dit wordt gerealiseerd zal voor een groot gedeelte van Vietnam de nacht worden afgeschaft.

De Amerikanen gebruiken in Vietnam op uitgebreide schaal chemische preparaten die de plantengroei aantasten en de oogst vernielen. Washington wijst er voortdurend op dat de gebruikte preparaten geen enkel gevaar voor de bevolking opleveren. Een Zuidvietnamese arts heeft daar zo zijn eigen ideeën over:

... Hun chemische produkten komen in vele vormen naar beneden: een gelige vloeistof, grijs, wit of zwart poeder, kleverige druppels. Mensen, die door het vergif worden getroffen krijgen pijn bij de ademhaling, zware hoofdpijn en hevige aanvallen van buikpijn. Velen sterven vooral vrouwen, kinderen en ouden van dagen. Vaak veroorzaakt het spul huidontsteking, die ondragelijke pijnen met zich mee brengt ..."

Op de jaarvergadering van aandeelhouders van „Dow Chemical Company“ in Midland (Michigan) hebben de 1150 aandeelhouders unaniem besloten dat de fabriek napalm mag blijven maken. De produktie van napalm, die door de Amerikanen in Vietnam wordt gebruikt en dat verschrikkelijk brandwonden veroorzaakt, heeft verscheidene landen geleid tot demonstraties tegen de maatschappij.

116 9/10 6/3 7/10

„Green berets” in opspraak

23 Aug 69 MAC

In de Verenigde Staten heerst al enige tijd opwinding over wat haar kortweg de zaak van de groene baretten wordt genoemd.

Het gaat om acht leden van de speciale Amerikaanse contra-guerrilla-troepen (Special Forces, bijgenaamd green berets), onder wie de voormalige commandant van deze eenheden, die vorige maand werden beschuldigd van moord op een Vietnamese burger, en sindsdien in voorarrest verblijven.

Een chronologie van deze nogal mysterieuze zaak, waarin behalve de „baretten” en het Amerikaanse legercommando in Vietnam, ook de CIA, het Pentagon, staatssecretarissen, Congresleden en advocaten zich hebben gemengd, volgt hieronder.

Begin juni '69. Foto's van een bijeenkomst van Noordvietnamese agenten vallen in Amerikaanse handen. Een van hen wordt herkend als Chuyen Thai Khac, een Vietnaams die door de VS in dienst was genomen voor spionage-opdrachten.

Later in juni. De Special Forces kidnappen Khac, verhoren hem, folteren hem, en dienen hem een „leugenserum” toe. Zij achten bewezen dat hij een dubbelagent is. Een lid van de CIA bevestigt dit mondeling. De CIA stuurt een reeks verwarrende berichten, waarbij officieus gesuggereerd wordt „to terminate (Khac) with extreme prejudice”, d.w.z. hem te doden.

Dit zou 20 juni gebeurd zijn. Het lijkt wordt bij Nha Trang, een 300 km. ten noordoosten van Saigon, in de Zuidchinese zee geworpen (later tracht Amerikaanse marine vergeefs het terug te vinden). Maar ongeveer tegelijkertijd komt een nieuwe opdracht van de CIA, ditmaal met de strekking Khac te sparen. Kort daarop gelast generaal Abrams, opperbevelhebber van de Amerikaanse strijdkrachten in Vietnam, een onderzoek.

20 juli. Acht groene baretten, onder



Pham Kim Lien, de weduwe van de „dubbelagent” met haar zoon van dertien maanden

wie kolonel Rheault, die op staande voet wordt ontslagen als commandant van het korps, worden hangende het onderzoek (dat moet uitwijzen of zij voor de krijgsraad dienen te verschijnen) in hechtenis genomen in de cellen van het Amerikaanse hoofdkwartier te Long Bonh.

2 aug. Opschorting van het onderzoek, om de mannen in de gelegenheid te stellen hun verdediging voor te bereiden.

6 aug. Eerste — merkwaardig onhandige — persbericht van het Amerikaanse leger. Meldt voorarrest maar stelt de mannen tegelijk in staat van beschuldiging.

Een advocaat, Gregory, jeugdvriend van een van de baretten komt naar Vietnam en begint een campagne tot vrijlating. Herhaalt dat Khac dubbelagent was (een andere theorie wil dat Khac juist een ultra-anticommunistische „havig” was, die de

Amerikanen onwelgevallig werd, nu de Vietnamese oorlog trachten te beëindigen), wiens dood duizenden Amerikaanse levens spaart. Suggesteert naijver van de geregelde troepen jegens de Special Forces. Zegt dat het leger onvoldoende bewijsmateriaal heeft, en wordt hierin bijgevalen door een andere, later gearriveerde, advocaat, Rothblatt. Spreekt schande van de fysieke omstandigheden waarin de baretten zich bevinden.

18 aug. De mannen worden verhuisd naar een gerieflijk verblijf en aan de pers getoond (verkeren in goede conditie).

19 aug. Onderstaatssecretaris voor het leger Beal zegt in antwoord op vragen uit het Amerikaanse Congres dat het Pentagon niet door het Amerikaanse leger in Vietnam was ingelicht vóór de baretten werden gearresteerd.

20 aug. Hervatting onderzoek. Twee getuigen. Rothblatt voorspelt vrijlating binnen enkele dagen.

21 aug. Resor, staatssecretaris voor het leger, in Vietnam, om zich op de hoogte te stellen van de zaak. Weer opschorting onderzoek. Brief van Vietnamese, die zegt de weduwe van Khac te zijn, aan Zuidvietnamese premier en aan de Amerikaanse ambassadeur in Saigon. Schrijft dat Khac slechts tolk was, vroeger geklaagd had over behandeling door de baretten. Eist onderzoek door Amerikaans Vietnaams college in geval van vrijspraak.

Geschiedenis

Onze correspondent te Washington schrijft over de geschiedenis van de groene baretten:

De Special Forces, die ongeveer tienduizend man tellen, zijn de directe afstammelingen van de commando's die het Amerikaanse Office of Strategic Services in de Tweede Wereldoorlog inzette.

In de jaren vijftig waren ze geslonken tot een duizendtal. Onder hen bevonden zich toen veel anticommunistische Oost-Europeanen, omdat men aan een oorlog in Europa dacht. Pas in 1961, onder president Kennedy, toen men inzag dat nationale bevrijdingsguerrilla's actueler waren, en „counter-insurgency” het slagwoord werd, kwam er weer aandacht voor de speciale troepen.

Zij zouden nu niet meer saboteren achter de vijandelijke linies, maar legers van onderontwikkelde landen opleiden tot contraguerrilla.

De vrijwilligers voor de groene baret worden thans niet alleen opgeleid tot het ongewapende gevecht en tot sabotage, maar zij moeten ook radio-apparatuur leren bedienen, auto's kunnen repareren, minstens twee vreemde talen spreken, geschiedenis, sociologie en economie leren, en bovendien scholen of landbouwcoöperaties kunnen oprichten. Sommigen noemen de Special Forces het echte vredeskorps.

De groene baretten zijn dan ook vaak, behalve fysiek geharde, zeer intelligente militairen, die in elk geval weinig van doen hebben met de

mythes, die bijvoorbeeld John om hen heeft geweven.

Tegen Che Guevara

Slechts een vrij klein deel van de Special Forces wordt door de inlichtingendienst gebruikt (zoals gebeurde aan het begin van de opstand in de Dominicaanse republiek). De nadruk ligt op de instructie van lokale veiligheidstroepen, zoals die van Bolivia, die Che Guevara's revolutie daar deden mislukken.

In Zuid-Vietnam hadden de baretten eerst weinig succes. Generaal Westmoreland gebruikte hen aanvankelijk voor opleiding, niet van guerrillero's, maar van een huurlingenleger van 40.000 Chinezen en Cambodjanen, die de regering in Saigon van oudsher haten, en dus naar de communisten dreigden over de lopen. Vergeefs trachtte dit leger vanuit zestig peperdure forten de Noordvietnamese infiltratie tegen te gaan.

De verhouding tussen de Special Forces en het weinig strijdbare, zeer bureaucratische Zuidvietnamese leger is slecht. Operatie-Phoenix, die de infrastructuur van de Vietcong te lijf moest gaan, en grotendeels onder leiding van de baretten stond, was zeer succesvol, maar in principe moesten alle arrestanten aan de Zuidvietnaamse worden uitgeleverd — gevolg: slechts twintig pct. kreeg meer dan één jaar gevangenisstraf. Familierelaties, corruptie, en vrees voor gewijzigde verhoudingen in de toekomst schijnen de oorzaken te zijn van deze gang van zaken.

Intussen is de beschuldiging van moord niet nieuw in de annalen van de groene baretten. Zoals pas deze week bleek werd al in 1967 een kapitein McCarthy om deze reden in Vietnam ter dood veroordeeld. Zijn straf werd later verlicht tot 24 jaar, die hij nu in de VS uitzit.

Hoe kan het ook anders in een corps dat onder meer gebruikt wordt als knokploeg van inlichtingendiensten? Men is geneigd een groot deel van de opschudding in Amerika — vragen als: vredeskorps of moordenaars? — op rekening te schrijven van hypocrisie of op die van romaniserende hysterie.

Groene Baretten beschuldigd van 300 moorden in Vietnam

Ally
12 Sept. 63

Volgens het Amerikaanse t.v. station NBC hebben de Amerikaanse Groene Baretten sinds 1965 in Zuid-Vietnam 300 politieke moorden gepleegd.

NBC-verslaggever Robert Goralski citeerde in het bericht gezaghebbende bronnen. Hij deelde mee, dat tot de slachtoffers hoge Vietnamese politieke en militaire functionarissen behoorden, die op zodanige wijze waren vermoord dat het de indruk gaf alsof dit het werk van de Vietcong was.

„Sommigen in het Pentagon vrezen dat de onthulling van alle bijzonderheden onherstelbare schade zou berokkenen aan het leger en de Amerikaans-Zuid-Vietnamese betrekkingen”, aldus Goralski. Het Amerikaanse ministerie van defensie weigert elk commentaar (AFP)

Beschuldigingen tegen zes „groene baretten”

De Amerikaanse legerleiding in Saigon heeft zaterdag bijzonderheden vrijgegeven over de beschuldigingen inzake moord met voorbedachten rade die zijn ingebracht tegen zes officieren van de speciale troepen, genaamd „groene baretten”, in Vietnam. Daaruit blijkt dat het slachtoffer van de moord, de Vietnamees Thai Khac Chuyen, die als dubbelagent zou zijn opgetreden, eerst met een morfine-injectie verdoofd was, alvorens hij met een pistool werd doodgeschoten. De moord is omstreeks de 20ste juni gepleegd in of nabij de kuststad Nha Trang, waar het hoofdkwartier van de „groene baretten” is gevestigd.

De drie kapiteins Brumley, Marasco (die het dodelijke schot zou hebben gelost) en Williams zullen waarschijnlijk op 20 oktober voor de

krijgsraad moeten verschijnen. Het proces tegen kolonel Rheault, voormalig bevelhebber van de „groene baretten”, en de majoors Crew en Middleton wordt op een later tijdstip gehouden. Alle zes worden beschuldigd van moord en samenzwering tot moord. Er zijn nog een adjudant en een sergeant bij het geval betrokken. Hun zaak wordt voorlopig vangehouden.

— Amerikaans bezoek. De adviseur van de Amerikaanse president Nixon voor de wetenschappen, L. A. Durbridge, zal op 3 en 4 oktober met enige medewerkers Nederland bezoeken om met vertegenwoordigers van wetenschappelijke organisaties en van het bedrijfsleven de mogelijkheden tot betere wetenschappelijke samenwerking te bespreken.

Beschuldiging tegen Groene Baretten ingetrokken

(Van onze correspondent)

Washington, 30 september

De zaak van de ex-commandant van de Amerikaanse Special Forces in Vietnam, Rheault, en zijn vijf medebeschuldigen van moord op de Vietnamese dubbelagent Thai Khan Chuyen is gisteren onelegant en roemloos opgelost toen het leger de beschuldiging introk. Zulks, naar minister voor het leger Resor bekendmaakte, omdat de CIA weigert zijn personeel in het proces te laten getuigen en zonder dit geen faire rechtszaak mogelijk is. De beschuldigen zullen worden overgeplaatst uit Vietnam vandaan. Maar Resor voegde er dreigend aan toe dat, al gaat het proces niet door de feiten, al zijn zij niet bewezen, een ernstige schending van de regels, de orde en de principes van het leger vormen. Ook uit de rest van wat Resor zei bleek duidelijk, dat het leger de indruk wil vestigen dat het de beschuldigen verder schuldig blijft achten aan moord.

„Behalve in het zeldzame geval, waarbij de nationale veiligheid en het recht op een fair proces niet met elkaar verzoend kunnen worden, moet de militaire justitie zijn normale loop nemen,” aldus Resor. Na alle onhandigheden in deze zaak stelt het leger nu dus dat de

leden van de Groene Baretten toch schuldig zijn, al kunnen zij niet vervolgd worden. Dat is na twee maanden van faux-pas van alle officiële instanties in en rond het leger waarschijnlijk de flater van het jaar, die een waar gehull in het Congres en bij het publiek zal uitlokken. Men kan

dan ook verwachten dat er in de stilte allerlei koppen zullen vallen onder degenen die deze zaak behandelden. Zelfs de opperbevelhebber in Vietnam, Abrams, zou nu zwak in zijn schoenen staan. Hij zou met aftreden bedreigd hebben indien de Groene Baretten niet worden vervolgd. Aangenomen wordt dat de CIA deze uitweg, om niet te getuigen, vond onder druk van het Witte Huis, dat verontrust raakte toen vele Congresleden de Groene Baretten in bescherming namen en het publiek begon te vermoeden dat hier slachtoffers vielen door fouten die hogerop lagen.

Volgens de CIA is toedracht niet zo heel ingewikkeld: Toen bleek dat Thai Khan Chuyen behalve voor de Groene Baretten ook werkte voor Noord-Vietnam, vroegen de Special Forces aan vier verschillende vertegenwoordigers van de CIA wat zij met de verdachte moesten doen. Eén man van de CIA, de hoogste die werd gevraagd, gaf te verstaan dat executie geboden was. Dat is natuur-

lijk in de wereld van de spionage en vooral in gevechtsgebied de gewoonste zaak van de wereld. Later bleek dat men hoger op in de CIA en het leger de dubbelagent toch wilde sparen, ten eerste omdat zowel de Zuidvietnamese regering als de CIA hem nog wilden verhoren en ten tweede omdat men hem wilde gebruiken om allerlei inlichtingen aan de Noordvietnamezen te spuien. De legerleiding, die de Groene Baretten niet uit kan staan omdat deze vaak te zelfstandig optreden, bemoeide zich er mee en vond hiertn een middel om de Special Forces nu eens definitief op hun nummer te zetten. De fout was natuurlijk, dat de legerleiding een en ander bekend maakte, inplaats van, zoals overal ter wereld in zulke gevallen gebruikelijk, de zaak in de onfrisse doofpot van spionage-activiteiten en ondergrondse zaken te stoppen. Dat de hele zaak een publiek schandaal werd is dan ook eerder te danken aan de uiterst kritische houding van Congres en publiek ten opzichte van alles wat naar leger ruikt.



Deze twee leden van de 82e Airborne Division in Zuid-Vietnam nemen vast een voorschot op de rustperiode die hun te wachten staat: het hele onderdeel zal, in het kader van de Amerikaanse troepenterugtrekkingen, uit Vietnam vertrekken.

„Groene baretten” vrij



De Groene Baretten worden op de basis Long Binh gefeliciteerd nadat bekend geworden is dat hun zaak geseponneerd is. V.l.n.r. Kolonel Rheault, de voormalige commandant, kapitein Marasco, majoor Crew, een militaire rechtskundige en majoor Middleton jr. die de felicitaties in ontvangst neemt van een vrouwelijk lid van het basispersoneel

Van onze correspondent

WASHINGTON, 30 sept. — Het geval van de ex-commandant van de Amerikaanse contra-guerilla-instructeurs (Special Forces, „groene baretten”) in Vietnam, Rheault, en zijn vijf korpsgenoten die, evenals Rheault, waren beschuldigd van moord op de Vietnamese burger (naar de „baretten” zeggen: dubbelagent) Thai Khac Chuyen, is gisteren onelegant en roemloos opgelost doordat het leger de beschuldiging introk.

Dit omdat, zoals de minister voor het leger, Resor, bekendmaakte, de CIA geweigerd had zijn personeel in het proces te laten getuigen, zodat een billijke rechtszaak onmogelijk zou zijn.

De zes beschuldigden zullen worden overgeplaatst naar een standplaats buiten Vietnam. Maar Resor voegde er dreigend aan toe dat, al gaat het proces niet door, de feiten een ernstige schending van de regels aan het licht gebracht hebben. Ook uit de rest van wat de minister zei bleek dat het leger de mannen schuldig blijft achten aan moord. „Behalve in het zeldzame geval waarin de nationale veiligheid en het recht op een eerlijk proces niet met elkaar verzoend kunnen worden moet het militaire recht

zijn loop hebben”, aldus Resor.

Men kan verwachten dat er na deze zoveelste flater in de zaak van de groene baretten — niet vervolgen en toch beschuldigen — in stilte vele hoofden zullen vallen. Zelfs de opperbevelhebber in Vietnam, generaal Abrams, zou zwak in zijn schoenen staan. Hij zou met aftreden hebben bedreigd als de baretten niet zouden worden vervolgd.

Aangenomen wordt dat de CIA de uitweg van het niet-getuigen vond onder druk van het Witte Huis, dat verontrust raakte toen vele Congresleden de beschuldigden in bescherming namen en toen het publiek begon te vermoeden dat de baretten het slachtoffer werden van fouten die hogerop waren gemaakt.

Volgens de CIA is de toedracht niet zo ingewikkeld. Toen de baretten de indruk kregen dat Thai Khao Chuyen, behalve voor hen (waarschijnlijk als tolk) ook voor Noord-Vietnam werkte, vroegen de Special Forces aan vier verschillende vertegenwoordigers van de CIA wat zij met de verdachte moesten doen.

De hoogste CIA-man die zij benaderden gaf te verstaan dat executie geboden was. Dat is natuurlijk niets bijzonders in de wereld van de spionage. Maar later bleek dat men hogerop in het leger en in de CIA de dubbelagent toch had willen sparen, om hem verder te verhoren en om hem inlichtingen aan de Noordvietnamezen te laten spuien.

De legerleiding, die nogal eens in botsing komt met de groene baretten

omdat dezen vaak te zelfstandig (moeten) optreden, zag toen een kans om het de Special Forces eindelijk eens op hun nummer te zetten. Haar fout was dat zij openbaarheid gaf aan de zaak in plaats van, zoals overal elders gebruikelijk is, de kwestie ondergronds te regelen.

Dat het tot een publiek schandaal kwam is dan ook eerder een gevolg van de uiterst kritische houding van Congres en publiek ten opzichte van alles wat met het leger te maken heeft, en van de hypocriete verbazing dat er ook vuil gevochten moet worden, dan van de feiten, die op zichzelf zoveel aandacht niet waard zijn.

Tot zover onze correspondent. Reuter meldt intussen uit Saigor dat de weduwe van Thai Khac Chuyen het Zuidvietnamese ministerie van justitie zal verzoeken tussenbeide te komen en zich zo nodig zal wenden tot de Zuidvietnamese president Thieu, en tot president Nixon. Zij zou ook een financiële compensatie voor het verlies van haar echtgenoot vragen.

De vrouw zei dat zij er zeker van is dat haar man geen dubbelagent was geweest. Maar indien hij schuldig was geweest, had hij een eerlijk proces moeten hebben, zei de weduwe die nog niet officieel op de hoogte is gesteld van de dood van haar man.

Volgens New York Times

Amerikanen roeiden een Vietnamees dorp uit

De Amerikaanse legerleiding zal naar verwachting deze week beslissen, of een proces zal worden aangespannen tegen eerste luitenant William Calley die een honderdtal Zuidvietnamese burgers vermoord zou hebben. Dit wordt uit Washington vernomen. De moord, waarbij ook een sergeant was betrokken, zou vorig jaar in de stad Kwang Ngai zijn gepleegd. Sinds maart is een onderzoek gaande tegen luitenant Calley. In september werd hij beschuldigd van moord op een niet nader genoemd aantal Vietnamees burgers. Sergeant David Mitchell, die diende in de eenheid van luitenant Calley tijdens de

beweerde massamoord, is vorige week in staat van beschuldiging gesteld.

De legerleiding heeft geen details over het incident willen geven en een woordvoerder van het ministerie van defensie weigerde commentaar. Hij zei dat andere mensen bij het onderzoek zouden kunnen worden betrokken.

Eerder hebben de militaire autoriteiten geweigerd commentaar te geven op een bericht in de New York Times, dat een Amerikaanse infanterie-eenheid in Zuid-Vietnam op 16 maart van dit jaar 567 mannen, vrouwen en kinderen zou hebben afgeslacht in het dorp Song My.

Volgens de correspondent van het blad heeft een der overlevende verklaard dat „de dorpingen niet betrokken waren bij een vijandelijke actie tegen de Amerikanen. Ook droegen zij geen wapens. De Amerikanen waren het dorp binnengetrokken dat onder controle van de Vietcong had gestaan. Zij hadden de inwoners in drie huizen bij elkaar gedreven. De huizen werden opgeblazen waarna een peloton van twintig Amerikanen de nog levenden doodschoten. Genoemde overlevende en andere dorpingen die zijn verhaal onderschrijven, hadden zich verborgen gehouden onder de lijken van de anderen.”

Leger VS ondervraagt 15 man over massamoord

Van onze correspondent

WASHINGTON, 22 nov. — Met een bijna panische schrik en vooral diepe verlegenheid heeft het Amerikaanse publiek de laatste twee dagen kennis genomen van de oorlogsmisdaad die in maart 1968 in het Vietnamese dorp Song My, bijgenaamd Pinkville, zou zijn begaan. Daarbij zouden, zonder dat vijandelijke activiteit was gesignaleerd, en zonder vorm van proces, tussen de 300 en 500 vrouwen, kinderen en oude mannen met machinegeweren zijn afgemaakt nadat zij in groepen samen waren gedreven. Dit op bevel van een kapitein, de compagnies-commandant, of een luitenant-kolonel die een speciale afdeling van drie compagnieën leidde en intussen gesneuveld is.

Omdat de zaak sub judice is hebben de kranten en televisie, de beschuldigingen van vice-president Agnew ten spijt, de laatste twee dagen alleen het nieuws over de zaak zonder enige commentaar gegeven, naarmate er meer getuigenverklaringen kwamen. CBS-televisie toonde gisteravond zelfs zwijgend de foto's die door de legerinlichtingendienst na de slachting zijn gemaakt.

Intussen heeft senator Mansfield, de fractieleider van de Democraten, een onderzoek naar de hele zaak in de senaatscommissie voor defensie geëist, en bevestigde een sergeant die aanwezig was maar niet wilde schieten gisteren dat hem zwijgplicht was opgelegd door de compagniescommandant.

Door zijn weigering om mee te doen was hij in een zeer moeilijke positie geraakt tegenover de rest van de afdeling.

Een soldaat, die bij de compagniescommandant had geprotesteerd, vertelde dat hem na het bezoek van een kolonel uit de divisiestaf eveneens zwijgplicht was opgelegd. Men meent dat de grote, plotselinge publiciteit, nadat al sinds 5 september regelmatig kleine berichten zonder details hierover in de pers waren verschenen, gevolg is van de angst van sommigen van de getuigen en medeplichtigen dat alleen zij en niet de compagniescommandant beschuldigd zouden worden.

Brieven van student

Al sinds augustus publiceerde de pers dat een luitenant en twee onderofficieren beperkte bewegingsvrijheid was opgelegd wegens de beschuldiging van veelvuldige moord en het

onderzoek daarna. De zaak was aangebracht door een 23-jarige gedemobiliseerde student in Californië, Ridenhour, die er zelf niet bij was maar het verhaal had gehoord van kennissen. Na zijn demobilisatie stuurde hij op 29 maart van dit jaar 30 gelijkkluidende brieven naar de president, de minister van defensie en het Congres. Hij waarschuwde de pers echter niet (om het leger niet te besmeuren).

Volgens zijn brief had de compagnie lange tijd zware verliezen geleden door hinderlagen en trucmijnen in de buurt van dat dorp. Daarna was toen bevel gegeven het dorp te liquideren. Drie dagen nadat hij de brief had verstuurd begon het onderzoek van het leger met een bezoek van de officieren van de afdeling justitie.

Grondig onderzoek

Ofschoon de legerautoriteiten om het proces niet te schaden zwijgzaam blijven — voortijdige publiciteit en commentaar is hier vaak voor een rechter reden om de eisen van het

openbaar ministerie af te wijzen — lieten zij vooral gisteren blijken dat zij een groot en grondig onderzoek instellen. Verklaard werd dat het onderzoek nu was uitgebreid tot vijf tien man, van wie er nog negen li dienst zijn.

Onder hen schijnt zich nu ook eindelijk de compagniescommandant kapitein Ernest Medina te bevinden, die het bevel tot uitroeiing gaf, en op wiens bevel de gearresteerde luitenant zich beroept. De hogere officier, luitenant-kolonel Barker, die de speciale afdeling van drie compagnieën onder zijn bevel had en per helikopter boven het dorp de gebeurtenissen volgde, is echter intussen gesneuveld.

Het leger geeft toe dat er — waarschijnlijk naar aanleiding van foto's die de inlichtingendienst maakte en de klachten — op het niveau van de divisie onmiddellijk na het gebeure een onderzoek is ingesteld. Dit werd echter na twee dagen zonder dat de resultaten naar hogerop werden gemeld afgesloten. Een woordvoerder van het leger maakte gisteren duidelijk dat ook deze omstandigheden nu door de militaire justitie worden onderzocht.

Washington geeft bloedbad toe - Saigon ontkent

WASHINGTON, 24 nov. (Reuter) — Het Amerikaanse ministerie van defensie heeft het Congres meegedeeld dat luitenant William Calley in verband met het bloedbad in het Zuidvietnamese dorp Song My beschuldigd is van moord met voorbedachten

6379
rade op ongeveer 100 Vietnamese burgers. Het onderzoek naar de rol die sergeant David Mitchell bij de massamoord heeft gespeeld is nog niet afgesloten. Mitchell behoorde in Vietnam tot het peloton van Calley.

Het Zuidvietnamese ministerie van defensie meent ondanks deze officiële mededelingen in Washington in een communiqué de persberichten te moeten tegenspreken over de moord in Song My. Volgens het Zuidvietnamese ministerie zijn er toen maar een twintigtal burgers omgekomen bij een bombardement van de Amerikaanse luchtmacht op het dorp en de omgeving ervan, die door guerrillastrijders van de Vietcong beheerst werden en waarvan zij, onder meer door de bouw van bunkers, een gevechtsterrein hadden gemaakt.

De in Chicago verschijnende „Sun Times” heeft een relaas gepubliceerd van een Amerikaanse soldaat, Charles West, die op 16 maart vorig jaar deelnam aan de aanval op Son My. Hij bevestigt de berichten over wreedheden jegens de dorpingen.

West, die een jaar geleden de militaire dienst verliet, zegt dat de commandant van de bewuste Amerikaanse compagnie, kapitein Ernest Medina, een order voorlas, dat het dorp en „alles erin” moest worden vernietigd. Overeenkomstig de order werd in de ochtend van de 16de maart eerst een luchtbombardement uitgevoerd. „Er was sluipschuttervuur toen wij binnetrokken. En wij kwamen schietend binnen. Maar toen werden enige domme jongens van de compagnie gek. Iedereen schoot. Enige mannen van ons doodden enige dorpingen, die al gewond waren. Soms was het een daad van barmhartigheid.”

De Britse minister van buitenlandse zaken, Michael Stewart, heeft in een vraaggesprek voor de BBC verklaard dat Engeland het, evenals de Amerikaanse regering, niet eens is met de wreedheden in Vietnam. Dit betekent echter niet dat de zaak van de Amerikanen verkeerd is.

Overigens herinnerde minister Stewart aan een uitspraak van premier Wilson, dat het een afschuwelijke zaak is, al zou maar een kwart waar zijn van wat er over de Amerikanen wordt beweerd.

Stewart zei dat er een einde aan de oorlog in Vietnam kan komen, als Noord- en Zuid-Vietnam neutraal worden en alle buitenlandse troepen en bases daar verdwijnen.

Amerikaans leger onderzoekt geruchten

Massamoorden in Vietnam op hoog bevel?

Burgers gedood met granaten

Van een correspondent

WASHINGTON, 25 nov. — Er gaan geruchten dat de slachting, die Amerikaanse soldaten in het Zuidvietnamese dorp My Lai hebben aangericht in opdracht van „hogerhand” zijn uitgevoerd. Het Amerikaanse leger heeft daarom een diepgaand onderzoek bevolen om vast te stellen of deze geruchten op waarheid berusten. Een commissie onder leiding van luitenant-generaal William Peers

zal zich met deze zaak intensief bezighouden.

Inmiddels is de 26-jarige Amerikaanse luitenant William Calley officieel in staat van beschuldiging gesteld. Hij zal zich voor de krijgsraad moeten verantwoorden op beschuldiging van moord op 109 Zuidvietnamese burgers. Als hij schuldig wordt bevonden kan hij de doodstraf krijgen. Het proces zal waarschijnlijk over een maand beginnen.

In een plaatselijk blad in Tulsa (Oklahoma) heeft ex-soldaat Charles Gruver, die zelf aan de moordpartij heeft deelgenomen, verklaard dat luitenant Calley „slechts één van de drie pelotonscommandanten was die orders van bovenaf uitvoerde”. Hij zei voorts: „We hadden orders het dorp van de kaart te vegen. Niemand wilde het maar het was oorlog”. Gruver kreeg opdracht op de dorpelingen in te schieten met een M 79 granaatwerper.

De kans is niet uitgesloten, dat deze soldaat ook spoedig in staat van beschuldiging zal worden gesteld want volgens een woordvoerder van het Amerikaanse ministerie van oorlog wordt het doen en laten van nog 25 militairen onderzocht, die in My Lai aanwezig waren op het moment van de slachtpartij. Het is vrijwel zeker dat nog meer vervolgingen te verwachten zijn.

Vervolg op pagina 6



Ex-soldaat Paul Meadlo vertelt voor de Amerikaanse televisie van zijn ervaringen tijdens de moordpartij in Song My.

Massamoorden

Vervolg van pagina 1

Er zijn voorts bijzonderheden bekendgeworden van de moordpartij, die volgens vele getuigen, Amerikaanse troepen hebben aangericht in het dorp Song My, dat in hetzelfde district ligt als My Lai. Ex-soldaat Paul Meadlo uit Terre Haute (Louisiana) verklaarde gisteren voor de CBS-televisie dat hij persoonlijk „tien of vijftien” Zuidvietnamezen heeft gedood.

Dood

Meadlo zei, dat de Zuidvietnamezen bijeen waren gedreven en dat een officier de militairen gelastte hen te doden. Toen hij en andere soldaten de order niet opvolgden, vroeg de officier waarom zij niet schoten en voegde daaraan toe: „Ik wil ze dood hebben”. De officier liep daarop enige passen terug en opende het vuur.

De soldaten hadden toen zijn voorbeeld gevolgd en Meadlo vertelde dat hij vier houders met elk zeventien patronen door zijn M-16 geweer had gejaagd. „Ik heb er wellicht tien tot vijftien gedood. Het waren mannen, vrouwen en kinderen.”

Op een vraag waarom hij toch had geschoten zei Meadlo dat hij opdracht had gekregen en op dat moment geloofde, dat hij juist handelde. „Het was omdat ik kameraden had verloren. Ik verloor een verdomd goede maat”. Meadlo zei te geloven, dat ongeveer 370 dorpelingen waren gedood. Er was vooraf niet over gesproken, dat het dorp moest worden uitgeroeid. „Het was één van die dingen die voorkomen”. De compagniescommandant was bij de schietpartij aanwezig en had er op elk moment een einde aan kunnen maken.

Meadlo zei tenslotte, dat de slachtpartij op zijn geweten had gedrukt. Hij was er echter van overtuigd, dat hij er voor was gestraft. „Ik trapte op een landmijn. Ik ben gestraft”.

Ongeluk

De Zuidvietnamese bevelhebber van de vijf noordelijkste provincies heeft de beide slachtpartijen „een operationeel ongeluk” genoemd. Hij acht het ook niet uitgesloten, dat de dorpelingen hebben overdreven teneinde meer schadevergoeding te krijgen. Het betrokken gebied was sinds 1964 door de Vietcong beheerst en de Amerikanen stuitten op zware tegenstand toen zij er binnendrongen, aldus de Zuidvietnamese generaal, die de Vietcong verwijt de dorpelingen tegen de Amerikanen te hebben opgestookt.

Dit hebben de overlevenden van de schietpartij ten stelligste ontkend. Zij beweren voorts dat de Amerikanen geen enkele Vietcongtegenstand ontmoetten toen zij de dorpen binnendrongen.

Het persbureau van het Zuidvietnamese Bevrijdingsfront (Vietcong) heeft in Hanoi een aantal teksten opnieuw gepubliceerd van berichten inzake massamoorden, die het al op 25 maart van het vorig jaar verspreidde. Volgens deze berichten doodden Amerikanen van de 82ste parachutistenbrigade in het gebied van Song My 501 Zuidvietnamezen, van wie 380 inwoners van het gehucht Lang en 87 van het gehucht My-Hoi. „Kinderen werden levend in de vlammen geworpen en vrouwen verkracht”, aldus het persbureau.

Dezelfde dag had het persbureau berichten verspreid over moorden door Zuidkoreaanse eenheden in de provincie Quang Ngam in de districten Dien-Ban, Doey-Xoeyen en Hoi-An.

Amerikaanse luitenant voor krijgsraad gedaagd

De 26-jarige luitenant Calley, die commandant was van de Amerikaanse eenheid die genoemd wordt in verband met de slachting in het Zuidvietnamese dorp Song My, in maart 1968, moet voor de krijgsraad verschijnen. Dit is beslist door de commandant van het fort waar Calley op het ogenblik in een administratieve functie werkzaam is. Het proces zal op z'n vroegst over een maand beginnen.

Een woordvoerder van het Pentagon zei dat Calley misschien eigenhands meer dan 109 Zuidvietnamezen heeft gedood. De luitenant is beschuldigd van moord, wat volgens de zegsman zowel kan betekenen dat hij de slachtoffers persoonlijk heeft neergeschoten als dat hij het bevel tot schieten heeft gegeven. Hij kan, indien schuldig bevonden, ter dood worden veroordeeld.

In de VS zijn intussen nieuwe ont-hullingen gedaan door soldaten die destijds in Song My waren. Eén van hen, Meadlo, zei dat hij misschien tien of vijftien mannen, vrouwen en kinderen had gedood. Op de vraag waarom hij — na aanvankelijke aar-

zeling — toch geschoten had zei Meadlo dat hij juist een aantal kameraden had verloren. Later had hij vroeging gekregen. Meadlo zei te geloven dat 370 dorpelingen gedood waren.

Een ander, Gruver, zei dat de compagnie orders had Song My van de kaart te vegen. Calley, zei hij, was maar één van de drie pelotonscommandanten die hun orders van hogerhand hadden gekregen.

Uit het verhaal van de soldaten bleek dat de compagniecommandant, kapitein Medina, halverwege de actie, na overleg met zijn superieuren, had gelast het schieten te staken en in plaats daarvan gevangenen te maken. Andere militairen hadden geklaagd dat Medina ieder ogenblik een eind aan de fusillades had kunnen maken. Medina is niet in staat van beschuldiging gesteld.

De Vietcong heeft op de berichten over Song My het commentaar dat zij slechts één van de vele Amerikaanse moordpartijen betreffen en noemt de naam van drie andere dorpen, waar in totaal een vierduizend mannen gedood zou zijn.

In Saigon hebben de Amerikaanse-Zuidvietnamese autoriteiten gezegd over een Noordvietnamees document te beschikken waarin de moord op 2700 Zuidvietnamezen, meest burgers, in Hue wordt toegegeven. Deze stad werd na het zogenaamde Tet-offen-

sief, begin 1968, een maand door de communisten bezet gehouden.

De VS hebben NoNord-Vietnam aangeboden over alle zaken betreffende de oorlog te discussiëren. Dit lijkt een kentering in de Amerikaanse benadering van het probleem van de toekomst van Zuid-Vietnam. Tot dusver hadden de Amerikanen er steeds op gestaan dat over problemen waarbij Zuid-Vietnam betrokken is, niet gesproken zou worden buiten aanwezigheid van vertegenwoordigers van de regering in Saigon.

De woordvoerder van het Witte Huis, die de Amerikaanse bereidheid liet doorschemeren, zei echter dat Washington niet buiten Saigon om met de Noordvietnamezen over de toekomst van Zuid-Vietnam zou onderhandelen.

Deze uitspraken komen na wederzijdse beschuldigingen van de leider van de Noordvietnamese delegatie-leider bij het vredesoverleg in Parijs, Thuy, en zijn Amerikaanse gesprekspartner, Lodge.

Thuy had Lodge er in een interview met de New York Times van beschuldigd dat hij het Vietnamese probleem niet in zijn geheel had willen betrekken in geheim overleg, maar slechts over wederzijdse terugtrekkingen had willen praten. Lodge weersprak dit gisteren, waarop de Noordvietnamees zijn beschuldiging in een interview met de Amerikaanse radiomaatschappij CBS herhaalde.

Amerika lauw over

Van onze correspondent

WASHINGTON, 26 nov. — „Ik dacht dat we deden wat juist was” — „Veertig à vijftig in een groep op een soort pleintje” — „Vrouwen, mannen, kinderen” — „Baby's?” — „Ja, baby's” — „Ja ik denk dat ik er een stuk of tien of twintig heb gedood” — „Ik had een hele goeie vriend, een hele goei, Bobby Wilson, die was nu gewroken” — „Kapitein Medina was erbij. Hij wist wat er gebeurde. Hij had het kunnen stoppen wanneer hij wilde” — „Later was er een groep van zeventig of zevenenzeventig” — „Luitenant Calley ging naar ze toe, duwde ze samen en schoot ze toen dood” — „Ja, totaal zo te zien dacht ik een driehonderd zeventig” — „Ja, mannen, vrouwen en kinderen” — „Baby's?” — „En baby's” — „God strafte me de volgende ochtend. Ik stapte op een landmijn” — „Ja ik droom er vaak over” — „En sommige nachten kan ik niet slapen”.

Dit zijn enkele zinnen uit een televisie-interview, afgelopen maandag, over de slachting in het Vietnamese dorp Song My, met de twintigjarige gedemobiliseerde soldaat Paul Meadlo, die een voet verloor toen hij de dag na de schietpartij op een landmijn stapte.

Wat in het gehucht My Lai (onderdeel van Song My) in maart 1968 gebeurde heeft maandagochtend geleid tot het voor een krijgsraad dagen van luitenant Calley wegens moord op „109 oriental human dat ermet hem niets zal gebeuren. „Ik ben er uit, ik ben er uit”. (Gedemobiliseerd.)

Guerrilla

Onze buurman, die anders zeer anti-Vietnam is, zei diezelfde middag: „Ja het is natuurlijk een vreselijke

zaak. Maar jem oet niet vergeten: dit is een guerilla. De Noordvietnamezen hebben jarenlang erger gedaan. Trouwens, in welk land zou je soldaten hebben die het zelf aanbrengen en een leger dat de krijgsraad inschakelt?”....

Een student later die avond: „Kijk, we altijdgezegd. Iedereen wist toch allang wat er aan de hand was. Die zaak van die massamoord is heel gewoon.”

Spijtig constateerde een bekende columniste die in de Washington Star vorig jaar McCarthy door dik endun had gesteund: „Londen laat de Britse ambassadeur uit Washington terugroepen. Het Lagerhuis en Europa staan op hun kop. Maar Washington zwijgt.... De president reikte drie eremedailles uit aan „helden” uit Vietnam. Ook telefoneerde hij met de astronauten. De Senaat sprak over de belastingwet. Het Huis van Afgevaardigden over het plan voor een ondergrondse in de hoofdstad. Het publiek schreef brieven om vice-geweten van het land is tot nu toe niet geraakt.”

Waarom na de eerste schrik en verlegenheid vorigeweek dit Amerikaanse zwijgen? Waarom, op enkele uitzonderingen na, deze weigering te erkennen dat het edelmoedige beeld van de Amerikaanse soldaten in scherven ligt? Het belangrijkste feit deze week was niet de massamoord van My Lai. Noch het aftreden van Cabot Lodge als onderhandelaar in Parijs. Noch ook de behouden terugkomst van de maanreizigers.

Galluppeiling

Het feit dat in het Congres en bij de journalisten het meeste indruk maakte was de publicatie van de nieuwste Gallup-peiling, waarbij 68 procent van de ondervraagden Nixons beleid goed bleek te keuren. Twaalf procent meer dan een paar weken geleden. Depelling werd genomen op het ogenblik dat hier een kwart miljoen jongelui protesteerden. Conclusie in het Congres: naarmate er meer geprotesteerd wordt komt er meer steun voor de president.

In dezelfde periode van hun presidentschap kregen: Johnson 79 pro-

cent, Kennedy 77 procent, Eisenhower 65 procent en Truman 75 procent.

Een ander feit dat van het grootste belang wordt geacht, is, dat de openbare verhoren over Vietnam door Fulbrights Senaatscommissie van „duiven” zijn uitgesteld tot een onbepaalde datum volgend jaar. Bovendien zal geen uitgebreid verhoor plaatsvinden over de Vietnam-politiek maar alleen een beperkt onderzoek naar de resoluties die zijn inge-

De meeste senatoren, aldus de New York Times, vinden dat men Nixon de tijd moet geven, dat zijn koers op zichzelf genomen juist is. Een frontale aanval nu zou dom zijn want de president krijgt steeds meer steun in het publiek, aldus de New York Times. Fulbright zelf meende: „Mijn collega's zijn voorzichtig geworden door de steun die vice-president Agnew kreeg bij zijn aanvallen”. (op de Vietnam-critici.)

Wat in maart 1968 in het zuidvietnamese dorp Song My is gebeurd is nu wel bekend. Er zijn tientallen getuigen, G.I.'s en Zuidvietnamezen. Het staat allemaal uitgebreid in de krant. Hele pagina's vol. Maar de publieke reactie bleef uit en ook die in het Congres. Alleen bekende duiven als Goodell en Mansfield vragen om een algemeenonderzoek door een Senaatscommissie. Dat zou dan in het geheim moeten gebeuren, om de militaire rechtbank niet te doorkruisen.

Trouwens de gedemobiliseerde getuigen of medeplichtigen — vijftien van de 25 tot nu toe genoemden — kunnen niet voor de militaire rechter gesleept worden. En een aanklacht van het ministerie van justitie wegens moord, gepleegd in oorlogsomstandigheden in een vreemd land, lijkt niet te verwachten. Zelfs een beschuldiging tegen kapitein Medina lijkt tot nu toe onwaarschijnlijk. Zijn bevel zou vaag geweest zijn.

Tenslotte: zelfs de New York Times en Washington Post lieten door hun vier kritische correspondenten in Vietnam de achtergrond belichten van de zaak. „Het dorp was Vietcong-gebied sinds de jaren veertig en nog niet gepacificeerd. De sfeer tijdens de gevechten is moeilijk te beschrijven. Het waren zogenaamde „hoehoe” dorpen. De Vietcong had een legerman, vrouw en kind tot vijf meter diep verdund. Het gebied

was steeds weer bezaaid met booby traps en landmijnen.

In een paar weken tijd had de compagnie en een kwart van zijn manschappen verloren. De dag erop was er een derde van de eerste jongens. Bobby Wilson, door een

landmijn aan stukken gereten.... Het was er een nachtmerrie. De jongens hadden zelf gevraagd om wraak. Ze waren woedend. Men was er toen in vier helikopters naar toe gegaan.... Dit alles kennelijk niet als verontschuldiging, maar om het publiek de omstandigheden duidelijk te maken.

Tweede moord- partij in

Vietnam?

WASHINGTON, donderdag

Het Amerikaanse leger in Zuid-Vietnam zou zich deze zomer in de Mekongdelta schuldig hebben gemaakt aan een tweede massamoord op Zuid-vietnamese burgers.

Volgens de democratische afgevaardigde Lionel van Deerlin heeft het Amerikaanse ministerie van Defensie een onderzoek ingesteld, nadat het kennis had genomen van de bevindingen van een legerarts over een tweede moordpartij.

Schending

Deze arts, die zijn informatie van collega's kreeg, vertelde dat een compagnie infanterie order kreeg hutten in een dorpje in de delta als doelwit te gebruiken. Toen de bewoners uit de hutten vluchtten, werden zij op dezelfde manier als in het dorpje Song My neergeschoten, aldus, volgens de afgevaardigde Van Deerlin, het relaas van de militaire arts.

Het Witte Huis heeft inmiddels gereageerd op de moord in Song My en verklaard dat het gebeuren niet alleen een schending betekent van de Amerikaanse militaire politiek, maar ook een smet werpt op het Amerikaanse volk.

Het Witte Huis betreurt het tijdsverschil tussen het voorval en het tijdstip van het ter ore komen van de militaire leiding en heeft een onderzoek hiernaar gelast.

De militaire leiding heeft inmiddels voor enkele commissies van het Congres ontkend dat zij wist van de massamoord, maar heeft gezwegen.

(UPI/Reuter)

Witte Huis keurt *27 mei 69* massamoord scherp af

Het Witte Huis heeft gisteren het stilzwijgen verbroken dat het tot dan toe had bewaard over de gebeurtenissen, in het voorjaar van 1968, in het Zuidvietnamese dorpje My Lai (Song My), waarbij honderden burgers door Amerikaanse militairen gedood zouden zijn.

Woordvoerder Ziegler zei dat de kwestie een directe schending is van het Amerikaanse militaire beleid, en dat zij het geweten van het hele Amerikaanse volk heeft geschokt.

De zegsman zei dat de president niet eerder op de hoogte was gesteld dan in april van dit jaar. Vanaf dat tijdstip was het geval in onderzoek. (Een andere woordvoerder van de Amerikaanse regering bevestigde voor het eerst officieel dat de naspeuringen begonnen waren na ontvangst van brieven van de 23-jarige Vietnam-veteraan Ridenhour, die op zijn beurt van vrienden over My Lai gehoord had.)

Ziegler verklaarde dat er passende maatregelen genomen zullen worden, en genomen zijn, opdat overeenkomstig de strikte bepalingen van de militaire rechtsspraak wordt opgetreden tegen illegaal en immoreel gedrag. Hij zei te hopen dat de gewraakte gebeurtenissen geen smet zullen werpen op de één en een kwartmiljoen Amerikanen die met grote moed en waardigheid in Vietnam hebben gediend.

De Amerikaanse minister voor het leger, Resor, en generaal Jordan hebben woensdag de Congrescommissies voor de strijdkrachten ingelicht. Sommige van de dia's van „My Lai” die werden getoond maakten de politici zo onpasselijk dat enkelen van hen de vergadering verlieten.

Resor zei dat aan de kwestie nog een groot aantal problemen verbonden is. Hoewel er al een luitenant en een sergeant in staat van beschuldiging zijn gesteld wordt het onderzoek nog uitgebreid. Zo vraagt men zich af waarom het eerste rapport van de zaak, van de commandant van de elfde brigade van de Americal-divisie, waartoe de compagnie behoorde die de moord had gepleegd, nooit in Washington is aangekomen.

(Deze officier was tot de conclusie gekomen dat er niet meer dan twintig burgers, „onopzettelijk”, waren gedood, en dat grotere getalpen afkomstig waren van Vietcong-propaganda.)

Ook wil het Pentagon weten of de compagniescommandant de orders gaf of dat die van hogerhand kwamen.

Nieuw getuigenis

Gisteren is voor de Amerikaanse televisie opnieuw een getuige van de slachting opgetreden, die verklaarde op een direct bevel een tiental Zuidvietnamese burgers te hebben doodgeschoten, waaronder een vrouw en een klein kind.

Een militaire rechter heeft alle getuigen van de Song My-schietpartij gelast het zwijgen te bewaren zolang de zaak sub judice is. Hij verbiedt echter niet dat de Amerikaanse nieuwsmidia getuigenissen of foto's gebruiken.

Senator Young maakte gisteren melding van een wreedheid van de Speciale eenheden (Groene baretten). Ook senator Goodell en afgevaardigde Van Deerlin zeggen over bewijsmateriaal van Amerikaanse oorlogsmisdaden te beschikken. Het door Van Deerlin bedoelde geval van een „oefening in scherpshieten” op dorpschutten zou al in onderzoek zijn. Ook zou een luitenant gearresteerd zijn omdat hij verdacht

wordt van moord op een Vietcong-gevangene.

Intussen heeft de Amerikaanse minister van buitenlandse zaken, Roger, voor de televisie gezegd dat de VS in Vietnam „een les hebben geleerd” en dat zij niet meer zullen deelnemen aan een oorlog van enige omvang op het Aziatische continent. Gevraagd naar de Amerikaanse militaire steun aan Vietnams buurland Laos zei Rogers dat de regering wel toestemming zou krijgen daar haar verplichtingen na te komen, maar dat zij zeker moeilijkheden met het Congres zou krijgen als zij er troepen heen zou sturen.

65740

WITTE HUIS VERWERPT BLOEDBAD IN VIETNAM

Steeds meer details over massamoord

NEW YORK, 27 nov. (AFP, Reuter) — Opnieuw heeft een Amerikaanse oud-militair voor de televisie verteld, dat hij heeft deelgenomen aan de zogenaamde „slachtpartij van My Lai” (Song My) en dat hij zelf burgers heeft gedood. De ex-soldaat, Vernado Simpson uit Jackson in Mississippi, zei dat hij had geschoten op burgers omdat hij daartoe een direct bevel had gekregen. Hij had ongeveer tien Zuidvietnamese burgers doodgeschoten, onder wie een vrouw en een kind van ongeveer twee jaar. „Als ik het bevel niet had opgevolgd, had ik bij mijn terugkeer in de Verenigde Staten voor de krijgsraad moeten verschijnen”, zei hij.

„De volgende dag of twee dagen na de slachtpartij werd ons verboden over het gebeurde te praten”, aldus Simpson. Die opdracht kwam van een sergeant, „maar ik geloof dat ook hij handelde in opdracht”.

Luitenant-kolonel Reid W. Kennedy, president van de krijgsraad in Fort Benning, heeft gisteren „alle personen, die als getuigen in het proces kunnen worden opgeroepen, verboden de kwestie in het openbaar te bespreken”. Tweede luitenant William Calley, die de opdracht tot de massamoord gegeven schijnt te hebben, zal in Fort Benning terecht moeten staan. Kennedy deed voorts een beroep op de pers zich voor „een redelijke termijn” van commentaar te onthouden om de verdachten een rechtvaardig proces te garanderen.

Vervolg op pagina 6.

„Dit bloedbad staat niet op zichzelf”

DE WAARHEID OVER SONG MY

Van een correspondent

HET IS NU WEL DUIDELIJK, dat het afdoende bewijsmateriaal inzake het „bloedbad van Pinkville” verborgen ligt onder een dikke laag door moessonregens doordrenkte aarde, die nog door geen enkele onderzoeker werd doorzocht. Er is ook nog geen teken waar te nemen, dat Amerikaanse of Zuidvietnamese autoriteiten tot een dergelijk grondig onderzoek ter plaatse zullen overgaan. De voornaamste reden dat zo'n onderzoek wel niet zal plaatsvinden is zeker daarin gelegen, dat het bloedbad inderdaad plaatsvond.

Op de vlakke kuststrook in het noord-oosten van Zuid-Vietnam staat ongeveer twee mijl van zee een rij bomen bij een klompje verbrande woningen. Aan de voet van die bomen liggen, zo zegt men, de lijken van de mannen, vrouwen en kinderen die op 16 maart 1968 werden gedood door Amerikaanse soldaten.

Telkens als nieuw bewijsmateriaal bekend wordt — met schokkende gevolgen in de Verenigde Staten en in de wereldopinie — wijzigen zich de aantallen der doden en de opvattingen over wat er in feite plaatsvond. Werden er negentig mensen gedood of vijfhonderd? Hoeveel daarvan waren kinderen? Werden zij gedood door artillerievuur — en in dat geval waarschijnlijk door een ongeluk — of met gericht vuur van handwapens, geweren en machinegeweren?

Alleen het opgraven van de lijken en een nauwkeurig onderzoek kan op die vragen antwoord geven. Maar volgens kolonel Ton That Khien, de Zuidvietnamese commandant in de Quang Ngai provincie, is dat onmogelijk; het gebied wordt volgens hem door de Vietcong gecontroleerd. En toen dezer dagen een Amerikaans militair expert ter plaatse verscheen, begaf hij zich niet naar de plek waar de doden begraven zouden zijn: het werd te gevaarlijk geacht.

Volgens de officiële theorie is

Quang Ngai een door de Zuidvietnamese regering bestuurde provincie. Het was het doelwit van uiterst energieke „pacificatie”-programma's. Maar in feite is het een veste van de Vietcong, zeer gevaarlijk voor de Amerikanen en hun bondgenoten. Hoewel er nog meer factoren een rol in spelen, is dit één van de belangrijkste aspecten voor een verklaring van het „Pinkville”-bloedbad, waar diverse Amerikaanse soldaten nu mededelingen over doen. Het is veelbetekenend, dat dit gevaarlijke gebied ook een hoofrol speelt in andere verhalen over wrede daden, die de moeite van een nadere beschouwing lonen. Tegelijkertijd wordt hierdoor scherp in het licht gesteld welk een grote kloof er gaapt tussen de officiële theorie inzake het

welke geheel op zichzelf staat zonder verband met hetgeen er aan voorafging en er op volgde.

Het is eerder zo dat het gebeuren met „Pinkville”, daarbij inbegrepen de wijze waarop de slachtoffers vielen en hun aantal, gezien moet worden als een schoolvoorbeeld van hetgeen er bij de oorlogvoering in Vietnam voortdurend in meerdere of mindere mate voorvalt, en het gevolg is van het inzetten van jonge, onervaren infanterie bij een politionele actie in een veraf gelegen land.

Verscheidene waarnemers, zoals de voormalige Engelse minister van buitenlandse zaken George Brown, zeggen dat de Amerikanen moeten „opschieten met de oorlog en niet gaan staan huilen”. Maar het is onmogelijk voor

nen in Zuid-Vietnam. Vóór de Vietcong regeerde hier in feite de Viet Minh. De mate van isolement van Saigon kan daaraan worden afgelezen dat bij de laatste verkiezingen veel stemgerechtigden in Quang Ngai nog nooit gehoord hadden van de maarschalk Ky. De bevolking is hier strijdvarender dan meer naar het noorden. Veel Amerikanen geven hen een aparte bijnaam, de „dinks”, terwijl ze de Vietnamezen in het algemeen „gooks” noemen.

Pogingen om de bewoners van Quang Ngai te scheiden van de Vietcong-soldaten, die zich tussen hen in genesteld hadden, begonnen vroeg in het jaar 1965, door Amerikaanse mariniers tezamen met de Zuidvietnamese regering. Men bracht de bewoners samen in nieuwe dorpen, waarbij men de oude dorpen afbrandde, een methode die niet erg populair was.

Twee jaar later meenden Amerikaanse experts dat er in de provincie 138.000 vluchtelingen waren en dat veertig procent van de bevolking was gepasseerd door vluchtelingenkampen. Ongeveer zeventig procent van de oude dorpen was verwoest, met het gevolg dat de algemene opstandigheid van de bevolking was verhevigd tot een onverzoenlijke haat.

Americala

TEGEN HET EINDE VAN 1967 gingen de mariniers verder naar het noorden, en een nieuwe legermacht werd bijeengetrokken om Quang Ngai in handen te houden. Enige infanterie-eenheden werden inderhaast samengebracht onder de naam „Americala-divisie”.

Dat was geen erg gelukkige gedachte, want de manschappen dachten dat die naam „Americala” tijdens de tweede wereldoorlog was gebruikt om een samengeraapt stelletje militairen aan te duiden, en hun moraal had daar onder te lijden.

De bij het drama van „Pinkville” betrokken eenheid, de Charlie-compagnie van het eerste bataljon, 20-ste infanterie regiment, 11-de infanterie brigade, is niet de enige eenheid van de Americala-groep, die in opspraak is gekomen. Dit jaar veroorzaakte een andere compagnie opzien door te welgeren gehoor te geven aan gevechtssor-



Ex-soldaat Richard Pendleton heeft meegedaan aan de moordpartij in Song My.

ders. Onverzoenlijke verbittering van de zijde der inwoners deed geen goed aan de moraal van deze troepen.

Een Engels fotojournalist, die eenheden van de Americala-groep bij missies vergezelde in het jaar 1967 verklaart: „In andere delen van het land, als je door een dorp kwam bij een missie om verzetlieden op te sporen, stonden er wel eens kinderen lachend te kijken en werd er wel eens door hen om kauwgom gevraagd. Maar niet in Quang Ngai. Ze keken je nog niet eens aan. Ze hoonden de soldaten zelfs, wat zeer ontmoedigend werkte op de jonge soldaten, die hadden horen vertellen dat ze op een machtig welkom konden rekenen bij de bevolking, die ze immers hielpen in de strijd.”

In september 1967 vergezelde deze fotograaf een eenheid op een missie,

welke voor enkele dorpen dezelfde gevolgen had als het „Pinkville”-drama. Dit fotojournalist heeft niet eerder dit verhaal verteld omdat het „wel afschuwelijk was, wat er gebeurde, maar op zich niets ongewoons.”

De eenheid naderde een versterkt dorp, dat plaatselijk de Rode Ber werd genoemd, niet ver van Mo Duc. De troep verloor twee man, die door handgranaten werden gedood. Enig gewapende Vietcong-strijders werden eveneens gedood en het dorp werd bezet.

Vijftien vrouwen en kinderen werden uit de hutten gehaald, die daarna werden opgeblazen, en de troep vertrok nadat het dorp aldus als een versterking onbruikbaar was gemaakt, maar de vrouwen en kinderen bleven er achter. Op de terugweg zei de radioman tegen de kapitein: „Wilt U dat dorp nog verder lastig vallen?” De kapitein zei: „Mij kan het niet schelen.”

Daarna gaf de radioman aanwijzingen door en enkele seconden later viel er een granaat op het dorp. „Okay”, zei de radioman, „je zit precies in het doel. Geef maar de volle laag.” En het dorp werd overspoeld door een stroom granaatvuur. De meesten van de vrouwen en kinderen, die in het dorp waren achtergebleven, moeten er door omgekomen zijn.

Deze fotograaf, wiens relaas bevestigd wordt door vele andere journalisten, die bekend zijn met dat gebied, verklaart dat een dergelijke vernietigingsactie met granaatvuur tot het simpele dagelijks gebeuren behoort in een gebied als Quang Ngai. Deze visie wordt ook bevestigd door de leden van een Quaker-vestiging, die menen dat „de wapens de oorlog voeren”.

JUST IN DISTRICTEN als Quang Ngai zijn de Amerikaanse soldaten het meest kwetsbaar. Overal in Vietnam, dat water ze, kan een „gook” een Vietcong-strijder blijken. Maar hier weten ze zeker, dat praktisch elke Vietnamee, op de hand van de Vietcong is, en ze hebben geen idee wie de meest actieve verzetstrijders zijn. De Vietcong-strijders dragen natuurlijk geen uniformen en zij maken voor hun bescherming misbruik van de vrouwen en kinderen.

WORDT VERVOLGD

Amerika's bitterste oorlog

1

„gepacificeerde” gebied en de openhartige taal van kolonel Khien. Men kan hieraan aflezen hoezeer de Amerikaanse politiek vastgelopen is in grote delen van Zuid-Vietnam.

Ontsteltenis

OVER DE GEHELE WERELD is diepe ontsteltenis gewekt door het feit dat het Amerikaanse leger beschuldigd wordt van overeenkomstige wrede daden als in herinnering worden geroepen door namen als Katyn en Lidice.

Er is al heel wat morele verontrusting door ontstaan. Maar met het woord „wreedheden” moet men voorzichtig omgaan. De volle waarheid over „Pinkville” zal wellicht zelfs nooit aan het licht komen, zelfs niet wanneer de betrokkenen voor de krijgsraad worden gebracht. Doch een zorgvuldige bestudering van de tot nu toe bekend geworden gegevens laat wel te reeds nu vast te stellen, dat het hier niet gaat om „wreedheid” in de zin van een afschuwelijke daad,

de Verenigde Staten om met deze oorlog op te schieten en tevens gebeurtenissen als met „Pinkville” te voorkomen.

Zulke gebeurtenissen maakten als het ware een integrerend deel van de oorlogvoering uit van het eerste begin af. Het nieuwe in deze aangelegenheid is slechts, dat het politieke klimaat in de Verenigde Staten dusdanig is gewijzigd, dat de mensen nu willen geloven, dat deze gebeurtenissen plaatsvonden. En zoals zoveel voorvallen, waarbij militairen bruto optreden, hadden deze gebeurtenissen hun oorzaak in het begrijpelijk verlangen van de soldaten om in leven te blijven.

Quang Wyai

Het is gemakkelijk te wijk te nemen naar de bergen, wanneer men wil vluchten uit de smalle kustvlakte van de Quang Ngai provincie. Het is dan ook altijd een centrum van rebellie geweest, ook al in de tijd van de Fransen vóór de komst der Amerika-

gebied, dat wordt uitgevoerd op instructie van een centrale computer die is geprogrammeerd met statistische gegevens over „potentiële doelen in de vijandelijke infrastructuur” komt in de richting van wat ik bedoel een wijze van oorlogvoering die zo abstract is, dat zij waarneming van de vijand alleen nog toelaat in termen van waarschijnlijkheden.

Het hierbij optredende onvermogen om zich met levende vijanden te kunnen indentificeren heeft moreel gesproken nog veel bedenkelijker implicaties, de mogelijkheid om eventueel consideratie te tonen wordt in deze situatie vrijwel tot nu gereduceerd.

Het zou heel goed mogelijk zijn om over deze kanten van „Vietnam” een televisiespecial te maken, die de ogen verder opent voor de realiteit van moderne oorlogen van het zoek-en-vernietig-type dan deze reportage over Song May, hoe gedegen ook.

R.v.d.V.

Het rijpingsproces van de serie gaat langzaam, maar onontkoombaar; geleidelijk aan wordt het duidelijk dat de zo verafschuwde Nederlandse toneeldictie in de Kleine Zielen haar meest perfecte toepassing vindt.

Achter het nieuws kwam met een gedegen reportage over de Amerikaanse massamoord in Song May, waarvan het verloop in grote trekken analoog was aan de reeks uitdagingen over ons Indonesische oorlogsverleden.

Eerst een uitvoerige beschrijving van het voorval, hoe het aan het licht kwam, de corruptie van hoge officieren, de eerste getuigenverklaringen, het onderzoek naar de feiten — dat overigens in Amerika op grondige wijze wordt aangepakt — en de officiële, zij het in dit geval voorlopige, interpretatie van de moord als een betreurenswaardig exces, dat niet revoor het gedrag van de doorsneepresentatief genoemd mag worden militair.

Ook hier: veel schokkende verhalen, het beroep op Befehl ist Befehl, gebomen van verbrande kinderen (in Indonesië zagen we nette graven) en de verklaringen van soldaten dat zij vaak uit wraak over een gedode kameraad aan de moordpartijen meededen.

Ondanks, of wie weet: dank zij de sterke ondertoon van morele verontwaardiging die dez ereportage kenmerkte lijkt het mij dat een presentatie als deze makkelijk kan leiden tot juist het soort „realistische” aanvaard ervan „de gebeurtenissen” — voorbeeld: de reactie van George Brown op Song May — wat Achter het nieuws hoogstwaarschijnlijk tot elke prijs wil voorkomen.

Door Song May op de grote hoop te vege van misdaden als Oradour, Sharpeville, Lidice en Nagasaki (een wereld van verschil tussen die laatste twee overigens) wordt allermint voldaan aan de eis, die men aan een VARA-special over dit onderwerp wel mag stellen: te wijzen op het moreel verwerpelijke karakter van juist het Amerikaanse optreden in Vietnam.

Een geval als Song May, zelfs al is het zoals Koos Postema zegt een regelmatig terugkerend verschijnsel, is hiervoor niet voldoende. Vooral niet, wanneer er op gewezen wordt dat ook de Vietcong, blijkens de massagraven in Hué af en toe op grote schaal burgers vermoordt.

Wat is dan het specifieke van de Amerikaanse oorlog in Vietnam, „America's first t.v.-war”? De retorische vraag van Postema, of er een principieel verschil bestaat tussen de burgers van Song May en slachtoffers van intensieve napalmbombardementen wijzen in de richting van een antwoord: het „kapitaalintensieve” en hoog geautomatiseerde karakter van deze oorlog.

Hierbij denk ik niet in de eerste plaats aan de verpletterende overmacht van gespecialiseerde wapensystemen, maar aan de gevolgen van het gebruik er van. Een bombardemansprogramma over een uitgest

Massamoorden in Viëtnam

23 11 70 C. J. M. C.

HET IS MERKWAARDIG dat in Amerika opeens massaal verontwaardiging heerst over massamoorden die door Amerikaanse troepen in Vietnam zijn gepleegd — grote verhalen in de kranten met foto's erbij. En dat terwijl toch al sinds geruime tijd uit Vietnam van allerlei gerapporteerd werd van dien aard — niet onlogisch: een oorlog, zeker een guerilla-oorlog, is eenvoudig ondenkbaar zonder dergelijke uitbarstingen die men oorlogsmisdaden kan noemen. Misschien kan men het wel simpelweg zo stellen dat de oorlog nu eenmaal tal van mensen de kans geeft en er misschien toe dwingt hun slechtste eigenschappen boven te laten komen.

Maar hoe dan ook — de Amerikanen zijn geschrokken over wat door hun troepen in Vietnam wordt aangericht. Ze schrikken wakker uit de illusie dat zij slechts de brave partij zijn en dat de vijand alle gemeens uitvoert. Te verwachten valt dat een onderzoek als nu senator Goodall eist nog het een en ander aan het licht brengt waarop de Amerikaanse burger niet trots kan zijn. Wie in de beerput van een oorlog roert kan niet anders dan stank veroorzaken.

nam geheel is weggefallen: van echte steun van het thuisfront kan niet meer gesproken worden.

Verdwijnen

Daarbij komt bovendien dat de Amerikaanse onderhandelaars in Parijs — Cabot Lodge en Wahls — er het bijltje bij hebben neergegoid. Aan de onderhandelingstafel valt niets te bereiken, op het slagveld gebeuren dingen die onverdraaglijk zijn — hoe, vragen Amerikanen zich nu af, moet het dan verder? Het is voor hen geen plezierige gedachte, maar de enige andere mogelijkheid die nog overblijft is zo snel mogelijk verdwijnen.

Een jaar geleden zou wie zo rede-nerde verfoeid zijn als iemand die de communistische Vietcong

Nobeles zaak?

De Noordvietnamezen hebben altijd al het Amerikaanse thuisfront gezien als het belangrijkste in hun hele strijd. President Johnson had in het begin weinig moeite algemene instemming te krijgen bij zijn besluiten troepen naar Vietnam te sturen en militaire acties daar te verheviggen — men meende een bijdrage die geleverd moest worden ter bescherming van een nobele zaak als de democratie niet te kunnen weigeren. Dat was een geloof in de Vietnamese oorlog dat snel is geslonken nog onder Johnsons regime en thans door dit soort onthullingen wel helemaal verdwijnen moet.

Het geringe succes van de acties die veteranenbonden en dergelijke voerden om te laten zien dat de demonstranten tegen de oorlog in Vietnam alleen maar een lawaai makende minderheid vormden en nu deze golf van walging betekenen voor Nixon weinig anders dan dat de basis voor vechten in Viet-

KINDEREN VAN DE SLACHTPARTIJ IN VIETNAM



Deze tekening is gemaakt naar een foto die de Amerikaanse legerfotograaf sergeant Ronald Haerberle in maart 1968 maakte in het Vietnamese dorp Toe Coeng. Een jongen ligt met zijn armen beschermend om een ander kind dat door een kogel is geraakt maar misschien nog in leven is. Volgens de fotograaf die de foto nam was er die dag geen bescherming tegen Amerikaanse kogels te geven. Net nadat de camera van zijn toestel liet zakken kwam de Amerikaanse infanterie en werden beide jongens doodgeschoten.

Feiten van de dag

27 nov 1967

DE ONTSTELLELENDE, intense smerigheid van het oorlogsbedrijf kwam gisteren duidelijk aan het licht in „Achter het nieuws”, dat helemaal gewijd was aan de door Amerikaanse militairen bedreven misdaden in Vietnam (Songmy). De documentaire was van een ontmoedigende duidelijkheid. Zij was echter in zoverre bemoedigend dat bleek, dat het dan toch maar meteen in de openbaarheid kon worden gebracht. Er zullen wel weer mensen zijn die zeggen, dat er al ellende genoeg is in de wereld en dat je naar de televisie moest kunnen kijken voor je plezier. Ik behoor niet tot hen. Het is hoogst wenselijk dat men via het medium met zijn neus wordt gedrukt op de gruwelijke feiten van de dag. Misschien is het wel zo, dat daardoor iets wordt voorkomen van de ellende, die door sommigen niet onder ogen gezien wil worden. Ik twijfel er aan, maar het behoort tot de mogelijkheden.

Het meest schokkend en meteen ook het meest verhelderend waren eigenlijk de luttele filmbeelden waaruit bleek hoe Amerikaanse soldaten worden opgeleid via een methode die de „legerleiding” alleen maar geleerd kan hebben van de SS. Er werd gesproken

van een „keerpunt in de oorlog”. Als het nou eens een eindpunt zou kunnen zijn. Mensen, die er niet van willen weten, zouden daar althans van kunnen dromen.

Van „De kleine zielen” ging gisteren de derde aflevering. Het oorspronkelijke werk heet, als ik mij niet vergis: „De boeken der kleine zielen”. Maar het verschil tussen David Koning (algehele leiding) en Louis Couperus (al-

Amerikanen moordden ook in dorp Chu Lai

Zeker honderd slachtoffers

WASHINGTON, 1 dec. (AFP, Reuter) — Na de schokkende berichten over de Amerikaanse moordpartij in het Zuidvietnamese dorp My Lai (Song My) in maart 1968 is thans melding gemaakt van een nieuw bloedbad waaraan Amerikaanse soldaten in Zuid-Vietnam zich zouden hebben schuldig gemaakt. De 22-jarige ex-soldaat Terry Raid heeft namelijk onthuld, dat in de streek van Choe Lai, op 35 kilometer van My Lai „verscheidene Zuidvietnamese burgers zijn gedood alsof het een schietbaan met bewegende doelen betrof”.

Terry Raid, die als infanterist in Zuid-Vietnam heeft gediend, heeft dit verteld aan een verslaggever van het plaatselijk blad in zijn woonplaats Fond-du-Lac in de staat Wisconsin. Hij geeft geen datum voor de door hem waargenomen wreedheden. Hij zegt dat na een incident Amerikaanse troepen „op alle personen hebben geschoten, die zich in het dorp bevonden”. „Ikzelf en enkele van mijn kameraden zagen tenminste honderd gedode Vietnamezen in de rijstvelden liggen, onder wie vrouwen die eerst verkracht waren en daarna doodgeschoten”.

Foto's

Inmiddels heeft de Zuidvietnamese vice-president Ky een nieuw onderzoek gelast naar het bloedbad in My Lai. Een eerder onderzoek van het ministerie van defensie kwam tot de conclusie dat er geen sprake was van een bloedbad. In het nieuwe nummer van het Amerikaanse weekblad „Life” staat een uitvoerige reeks beschouwingen over het gebeurde. Het bevat authentieke foto's en vraaggesprekken met militairen en burgers, die verklaren bij het doden en mishandelen van inwoners van My Lai aanwezig te zijn geweest.

De foto's zijn gemaakt door de voormalige legersergeant Ronald L. Haerberle en een collega. Zij zijn gelijk aan die welke vorige week vrijdag aan een besloten bijeenkomst van de senaatscommissie voor de strijdkrachten in Washington werden getoond.

Fotograaf Haerberle beschrijft in het artikel hoe een vrouw in een rijstveld als schietschijf diende:

„Ze bleven maar schieten en we zagen tenslotte stukken beenderen door de lucht vliegen. Jay Roberts, een collega, en ik konden slechts ons hoofd schudden”.

Haerberle doet verder het relaas over het neerschieten van een Zuidvietnaams jongetje:

„Hij liep verwaasd op ons toe doordat hij in een arm en een been was getroffen, maar hij hulde niet en maakte geen geluid. Ik knielde om een foto van het kind te maken. Een

Amerikaanse soldaat knielde naast mij. Hij vuurde drie schoten op dat jongetje af. Het eerste wierp hem achterover, het tweede gooide hem omhoog en het derde velde hem ter aarde. De militair stond rustig op en liep weg”.

Afschuwelijk

Het relaas van Haerberle's collega, Roberts, is al even afschuwelijk:

„Even buiten het dorp lag een grote hoop lijken. Een erg klein jongetje — hij had slechts een hemd aan — kwam naar de stapel en pakte daar de hand van een dode vast. Een militair kwam achter mij vandaan. Op een afstand van ongeveer dertig meter knielde hij in schietpositie en doodde het kind met één schot”.

Roberts en Haerberle zeiden voorts ter plaatse geweest te zijn toen militairen een meisje van ongeveer dertien jaar probeerden te verkrachten:

„De moeder trachtte wanhopig haar kind te ontzetten, maar zij werd geslagen. Andere Vietnamese vrouwen, bang voor hun leven, probeerden de moeder te overreden haar verzet op te geven”.

Haerberle kwam naderbij om een foto van de vrouwen te maken. Op een ervan ziet men het meisje zich angstig achter haar moeder verschuilen, trachtend de knoopjes van haar kleding te sluiten. Toen de militairen de fotograaf opmerkten gaven zij hun pogingen op en deden of er niets aan de hand was.

„Toen zei een soldaat: wat zullen we met ze doen. Doodt ze antwoordde een ander. Ik hoorde een automatisch wapen ratelen en toen ik me omdraaide waren alle vrouwen, het kind inbegrepen, dood”, aldus de fotograaf.

VS informeerden Saigon niet over actie bij My Lai

Nieuwsdienst Le Monde/NRC

SAIGON, 1 dec. — Het bloedbad van My Lai, waarbij vele honderden Vietnamese burgers zijn gedood door Amerikaanse soldaten, verwekt grote deining in Zuidvietnamese militaire kringen. Gistermorgen werd namelijk bevestigd dat het gebruikelijke Amerikaanse bericht vooraf voor „een operatie” ditmaal niet was gegeven aan de Zuidvietnamese die verantwoordelijk was voor die sector, zoals anders altijd gebeurt.

Anderzijds heeft vice-president Ky zaterdag een nieuw officieel onderzoek geëist, hetgeen de regering van Saigon in verlegenheid brengt. (Een regeringswoordvoerder in Saigon heeft inmiddels verklaard dat geen onderzoek wordt voorbereid.) Het staat vast dat de Zuidvietnamese luitenant, die verantwoordelijk is voor het district Song, op wiens gebied het dorpje ligt waar het bloedbad van 16 maart 1968 plaatsvond, niet tevoren was gewaarschuwd dat er een operatie aanstaande was. Het onderzoek dat sindsdien was ingesteld had niet kunnen aantonen welke Amerikaanse eenheid er verantwoordelijk voor was.

Ook blijkt dat generaal Hoang Xuan Lam, commandant van het eerste militaire gewest, en zelfs president Nguyen Van Thieu, pas vorige maand uit de kranten van het bloedbad hebben vernomen.

Het rapport dat de plaatselijke Zuidvietnamese leiders hadden opgesteld zou in een bureaulade zijn verdwenen in de verwarring die heerste na het ontketenen van het Tet-offensief.

De interventie van generaal Ky, die een officieel onderzoek heeft ingelast, en de vastberadenheid van enkele Zuidvietnamese senatoren, die onder leiding van generaal Tran Van Don vandaag een onderzoek ter plaatse gaan instellen, kunnen misschien wat licht werpen op deze zaak die de Zuidvietnamese regering op grond van een eerste rapport van weinig belang had geacht.

Aan de internationale persbureaus ontlenuw wij het volgende:

Mr. F. Lee Bailey, die onlangs is opgetreden als raadsman in de zaak van de Groene Baretten, zal de beschuldigten verdedigen in de slachtpartij van My Lai.

De zaak van de Groene Baretten, waarbij zes Amerikaanse soldaten van de speciale eenheden werden beschuldigd van moord op een vermeende Zuidvietnamese dubbelspion, is door de onderminister van het leger, Resor, niet doorgezet omdat de Amerikaanse inlichtingendienst, de CIA (die nauw bij de kwestie betrokken was geweest) om veiligheidsredenen weigerde zijn agenten te laten getuigen. President Nixon billijkte dit.

Mr. Bailey heeft voorlopig de verdediging op zich genomen van luitenant Calley, op wiens orders de moordpartij zou zijn uitgevoerd, en van een sergeant die eveneens in staat van beschuldiging is gesteld. Een onderzoek is nog gaande naar enkele tientallen Amerikaanse soldaten van Calley's c-compagnie en naar Calley's commandant, kapitein Medina.

„Wettige order”

In een vraaggesprek met de New York Times zegt Bailey vandaag dat „de compagniescommandant een wettige order gaf en dat zij (de autoriteiten) nu dreigen hem daarvoor te straffen. Dit zou de doelmatigheid van alle grondstrijdkrachten in Vietnam te niet kunnen doen.”

Volgens de advocaat was Medina van hogerhand gezegd dat Song My — waar My Lai toe behoorde — „vol met Vietcong” was en zouden vrouwen en kinderen vertrokken zijn als zijn compagnie infanterie er zou aan-

komen. Pas na de aanval had Medina per radio het bevel gekregen voor zichtig te zijn, omdat er toch nog vrouwen en kinderen in het dorp konden zijn. Mr. Bailey heeft president Nixon een telegram gezonden waarin hij direct een conferentie of het Witte Huis vraagt „voordat de manier waarop de regering de kwestie behandelt uit de hand loopt”.

Muskie en McGovern

Twee liberale Democratische senatoren hebben zich uitgesproken over de zaak-Song-My. De kandidaat-vice-president van vorig jaar, Muskie, riep de Amerikanen op een speciale commissie in het leven te roepen voor een onderzoek naar de omstandigheden die hebben geleid tot de gemelde wrede daden in Vietnam. Muskie vond de tijd gekomen voor een „klein kritisch zelfonderzoek” door Congrescommissies of speciale groepen van burgers. (Ook de Republikeinse senator van New York, Goodell, heeft al gevraagd om een onderzoek door een Congrescommissie.)

Senator McGovern, die vorig jaar de aanhang van Robert Kennedy na diens dood achter zich probeerde te krijgen, heeft voor de televisie gezegd dat een incident als in Song My zo goed als onvermijdelijk was.

Voor het eerst realiseren miljoenen Amerikanen zich nu, aldus deze Senator, dat we terecht zijn gekomen in een conflict waarin we noodzakelijkerwijs verschrikkelijke gruweldaden begaan en waarin we, in zekere zin, ons eigen land wrede behandelen. McGovern was erdoer verontrust dat miljoenen Amerikanen geen bezwaren hebben laten horen tegen het bombarderen van onschuldigen, tegelijk met de schuldigen in Vietnam. Hij voegde daaraan toe dat men nu wellicht tracht zich van deze schuld te ontlasten door van luitenant Calley een zondebok voor het My-Lai-incident te maken.

Wat is er voor verschil, zo vroeg de senator, tussen de bombardementen en de beweerde daden van luitenant Calley? De morele kant van de zaak blijft voor mij hetzelfde.

Levenslang voor ex-assistent van Thieu

Door een militaire rechtbank in Saigon zijn zaterdag vonnissen uitgesproken in een spionageproces waarin drieënveertig verdachten van hoogverraad terecht hebben gestaan. Huynh Van Trong, voormalig speciale medewerker van president Thieu, werd tot levenslang veroordeeld. Drie anderen, Vungoc Nha, Le Huu Thoey en Nguyen van Kinh, alle drie hoge ambtenaren — die hadden bekend lid te zijn van de communistische partij of het Nationale Bevrijdingsfront, werden eveneens tot levenslange dwangarbeid veroordeeld.

Zeven anderen werden veroordeeld tot straffen van vijf tot twintig jaar dwangarbeid, twee tot drie en vijf jaar en 28 tot drie jaar gevangenisstraf. Twee journalisten, Phan van Nghi en Cao Tran, werden vrijgesproken.

Uit Washington wordt inmiddels gemeld dat president Nixon zich met zijn adviseurs beraadt over de militaire en diplomatieke kanten van de oorlog. In de hoofdstad wordt met name gewezen op militaire rapporten

dan de infiltratie uit Noord-Vietnam weer toeneemt, evenals de gevechtshandelingen. Het aantal Amerikaanse doden van de afgelopen week — 130 — wordt hoger genoemd dan daarvoor gebruikelijk was.

In Washington wordt niet uitgesloten dat de president zich pas na Kerstmis zal uitspreken over het verdere tempo van troepenruggtrekkingen, zodat hij de tijd heeft de operationele bedoelingen van de vijand verder te laten onderzoeken.

De president laat het tempo van troepenruggtrekken afhangen van de mogelijkheid tot Vietnamisatie van Saigon, van de omvang van de acties van Hanoi en de voortgang bij de Parijse besprekingen. Dit laatste bekomt aan de orde bij de studie van de diplomatieke aspecten; de president beraadt zich over de opvolging van onderhandelaar Cabot Lodge en de termijn waarbinnen dit dient te geschieden.

Chemische wapens

Het Noordvietnamese partijblad Nhan Dan, beschuldigt de Verenigde Staten vandaag van het doden van Zuidvietnamese burgers met chemische wapens. Volgens Nhan Dan is het doden door Amerikanen van Zuid-

vietnamezen met chemische en andere wapens sedert president Nixon aan de macht kwam in omvang toegenomen. „In slechts 10 maanden onder het bewind-Nixon hebben de VS duizenden malen chemicaliën boven 30 Zuidvietnamese provincies gespreoid met gevolgen voor 285.000 mensen en de vernietiging van bijna een miljoen hectaren vruchtbomen, voedsel en andere oogst.”

In zijn rede had Nixon de traangassen die gebruikt worden bij het beheersen van rellen, bij de oorlog in Vietnam en bij het ontbladeren in Vietnam uitgesloten van de beslissing de chemische wapens niet offensief te zullen gebruiken.

„Genocide”

De Cambodjaanse regering heeft zaterdag Zuid-Vietnam ervan beschuldigd een politiek van genocide jegens de Cambodjaanse minderheid in Zuid-Vietnam te voeren.

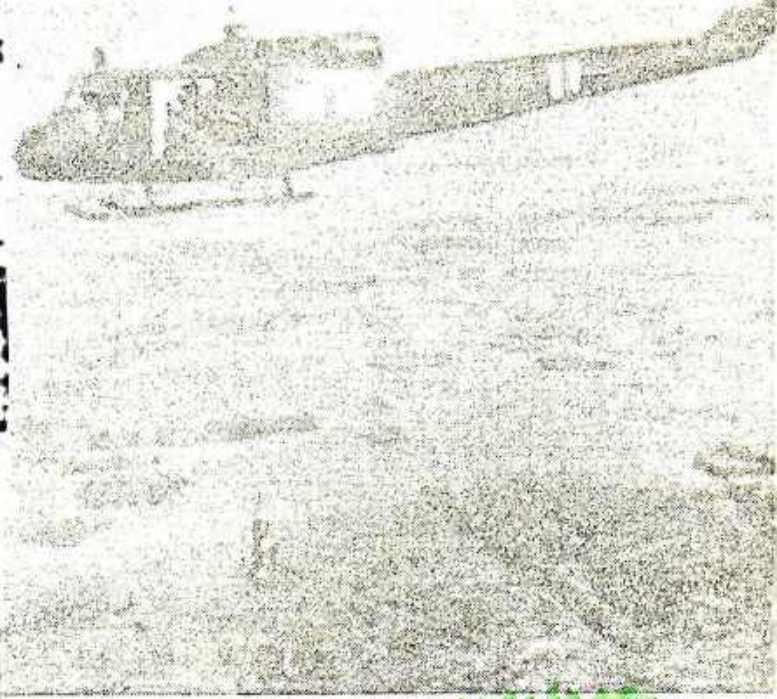
In een te Phnom Penh uitgegeven regeringsverklaring wordt opgeroepen tot internationale actie ter ondersteuning van de Cambodjaanse gemeenschap. Onlangs hebben boeddhistische monniken in Zuid-Vietnam gedemonstreerd voor de rechten van de 500.000 burgers van Cambodjaanse afkomst.

Misvormde baby's door chemische ontbladering

Van een correspondent

LONDEN, 1 dec. — Volgens een geheim Amerikaans regeringsrapport zijn de chemische ontbladeringsmiddelen, die Amerika in Vietnam gebruikt als wapen tegen de guerrilla, niet zo onschuldig als men wil laten voorkomen. Deze chemicaliën kunnen de geboorte van misvormde kinderen veroorzaken.

De chemische ontbladeringsmiddelen vallen niet onder de door Nixon afgekondigde beperking van het gebruik van chemische wapens. Kennelijk omdat men ze officieel als ongevaarlijk beschouwt. De Sunday Times onthult een rapport aan het Amerikaanse Regeringsinstituut voor Kankerbestrijding, uitgebracht door de Bionetics Research Laboratories in Bethesda in Maryland, waaruit het tegendeel blijkt.



Een foto uit het in Chicago verschijnende dagblad Sun-Times een gevangen genomen Vietcong-strijder die weigerde inlichtingen te geven wordt uit een Amerikaanse helikopter geworpen

Vietnamese bevolking per computer gedood

TECHNIEK BEHEERST DE OORLOG

Amerika's bitterste oorlog

4

EEN Amerikaans auteur, zelf in bezit van luchtbrevet, vertelde een journalist hoe de leden van de Forward Air Control (FAC) er soms in slaagden om zinloze massale slachtingen te voorkomen. „Ik ontmoette in de bar van de Eaton-basis in Can Tho een FAC-man, die juist zijn laatste missie gevlogen had om het artillerie-vuur te leiden tegen een dorp in de omgeving. Hij zei dat hij de volgende dag terugging naar huis in de Verenigde Staten.

Hij had het artillerievuur op een dorp moeten leiden omdat er die ochtend een drietal Vietcong-strijders in aangetroffen was. Hij kwam met zijn Cessna boven het dorp, maar zag niet anders dan eenvoudige burgers, mannen en vrouwen, en spelende kinderen, die rustig rondliepen. Hij zei met zijn radio aan de basis van de artillerie dat hij alleen maar burgers zag en niets dat op Vietcong leek, en vroeg of de provinciechef er op stond, dat de artillerie het dorp zou beschieten. Ze gaven bericht terug per radio dat de provinciechef daar inderdaad aan vasthield, en aldus, zo zei de FAC-man, was ik wel gedwongen om de coördinaten voor de exacte ligging door te geven.

„Dan heb je dus wel een hele massa mensen zien omkomen daarna!”

„Welnee,” zei de FAC-man, „niemand verloor zijn leven. Er was geen sterveling te zien in het rijstveld, waar ik het artillerievuur op liet richten.”

(Bron: het boek „Lucht oorlog in Vietnam” door Frank Harvey, gepubliceerd in juli 1967).

Weerzinwekkend

WELKE VAN DEZE door bewijsmateriaal gestaafde incidenten men het meest afschuwelijk zal vinden, is een kwestie van persoonlijke smaak. Natuurlijk in de verkrachtingen het meest direct weerzinwekkend.

Men kan er ook van zeggen dat zulke gewelddadigheden vrijwel onvermijdelijk zijn in de gehele context

van een afschuwelijke oorlogvoering. En tegenover één FAC-man, die het niet zo nauw neemt met zijn plichtsbesef en het artillerievuur richt op een onbewoond rijstveld, staan tientallen die zich strikt aan de voorschriften houden en het vuur meedogenloos op het doel laten neerkomen.

„Pinkville” en de andere gevallen vestigen de aandacht op een oud probleem: hoe kunnen de Amerikanen een land pacificeren, terwijl zij geen contact hebben met de bevolking en het gebied niet kunnen controleren? En hoe kan men na meer dan tien jaren oorlogvoering nog vast stellen aan wiens kant de bevolking van een bepaald gebied staat? Deze vragen zijn tot nu toe onbeantwoord gebleven en kunnen waarschijnlijk ook niet beantwoord worden.

Intussen is evenwel de vraag naar inlichtingen van de militaire machinerie niet te stuiten: een half miljoen manschappen en een kapitaal-intensieve technologie moeten toch op een of andere basis worden ingezet. Het gevaarlijkste aspect van de moderne oorlogvoering is wel, dat de machinerie in een fase is gekomen waarin de kwaliteit van de informatie als tegengesteld aan de kwantiteit er eigenlijk niet veel meer toe doet.

Hopeloos gefrustreerd bij alle pogingen om de informatie kwalitatief te verbeteren heeft het Amerikaanse militaire commando in Saigon er zijn heil in gezocht de verwerking van de informatie tot een ongekend hoog peil op te voeren. Zo heeft het voor de werkelijkheid van tactische en strategische efficiency de schijn daarvan in de plaats gesteld.

Het heeft tot stand gebracht wat men slechts kan beschouwen als een „verdelgingsmachine” per computer. Deze machine werkt in ieder geval

sinds maart 1968. Het centrum ervan bestaat uit een complex computers, waarvan men meent dat ze zich in Bien Hoa bevinden, en in die computer voert het militaire commando alle inlichtingen, welke bij het voeren van een oorlog te pas komen: gegevens over de Amerikaanse doeleinden, de omvang der Vietcong-strijdkrachten, de routes der tegenstanders, alle krulmels van militaire inlichtingen, zoals kumpvuren en zo meer.

De betrouwbaarheid van elk onderdeel van deze hutsput van informatie

is uitermate verschillend. Maar de computer vreet het allemaal braaf, en spuwt lijsten van doelwitten voor aanvallen uit, in de volgorde van meeste waarschijnlijkheid dat men er Vietcong in aantreft, natuurlijk alles bepaald door de betrouwbaarheid van de oorspronkelijke „gegevens”. De computer werkt ook meteen uit, welke aanvalsmethode en welke hevigheid van bombardementen voor elk doel noodzakelijk moet worden geacht.

Mathematisch

Het is allemaal fantastisch mathematisch, en de Amerikanen nemen op de koop toe dat bij elke wetenschappelijk berekende bombardementsaanval een berekenbare maar nooit berekende hoeveelheid burgers zal omkomen. Het resultaat is natuurlijk wel dat de bevolking nog steeds kritischer wordt tegenover de Amerikanen, waardoor weer de ontvangen inlichtingen onbetrouwbaarder worden en de noodzaak

nog weer versterkt om terug te vallen op de „wetenschappelijke” methode om het doelwit der slachtingen vast te stellen.

Misschien was het onvermijdelijk dat zo'n „zuivere” techniek nog voor verder strekkende doeleinden zal worden gebruikt. Blijkens inlichtingen, ontvangen in het militaire hoofdkwartier in Saigon, is men thans doende de computers gereed te maken om inlichtingen te geven zowel over enkele personen als over verdachte gebieden. Men stelt zich voor door middel van de computers 33.000 individuele Vietnamezen te „verwijderen” omdat zij, althans volgens de computer, sympathisanten van de Vietcong zouden zijn.

De grote streep door de rekening is natuurlijk dat de Vietcong helemaal geen computers nodig hebben om vast te stellen wie hun tegenstanders zijn, zodat de door die Vietcong aangerichte bloedbaden nooit toevallig en altijd scherp gericht zijn, hetgeen een diepe indruk maakt op een Vietnamese boer,

die zich afvraagt wiens zijde hij zal kiezen.

Als de „oorlogsmachine” — voor wat betreft de lucht oorlog — tussen vriend en vijand geen onderscheid weet te maken, dan hoeft het niet te verbazen dat de mannen in de troepen daar niet in slagen in bepaalde gevechtssituaties. De ware gruwel van de Amerikaanse actie in Vietnam is niet zozeer de som van alle veelvuldige vastgestelde fouten: onervaren infanterie, bureaucratische rivaliteit, groot gebrek aan intelligentie, gebruik van vuurkracht zonder onderscheid.

De ware gruwel is dat een oorlogs-techniek tot ontwikkeling is gekomen, welke, zelfs indien in alle fasen bemand met wijs toonbeelden van ervaring en deugdzaamheid, toch niet anders dan afschuwelijk zal kunnen werken.

Kennedy: Miljoen Z.-Vietnamezen dood of gewond

WASHINGTON/MY LAI — Senator Edward Kennedy heeft gezegd dat het onderzoek door de Senaatscommissie voor vluchtelingen, waarvan hij

voorzitter is, heeft uitgewezen dat in de afgelopen vier jaar 300.000 Zuidvietnamese burgers zijn gedood. De meesten zouden door gevechtshande-

lingen van Zuidvietnamese en Amerikaanse eenheden om het leven zijn gekomen.

„In het geheel zijn in de afgelopen vier jaar meer dan een miljoen Zuidvietnamezen gedood of gewond. Een deel van deze verliezen zijn toegebracht door de Vietcong, maar het merendeel der verliezen onder de burgerbevolking van Zuid-Vietnam staat op rekening van de Zuidvietnameze en Amerikaanse troepen”, aldus Kennedy.

Steun voor Nixon

Het Amerikaanse Huis van Afgevaardigden heeft gisteravond met 333 tegen 55 stemmen een resolutie aangenomen, waarin steun wordt gegeven aan de Vietnampolitiek van president Nixon. Het Huis is door het aannemen van de resolutie stilzwijgend voorbij gegaan aan de bezwaren van een aantal liberale afgevaardigden, dat deze resolutie een onvoorwaardelijke steun betekent voor de politiek van Nixon en dat de president nu een volledige volmacht heeft gekregen voor acties in Vietnam.

Geen publikatieverbod

Een Amerikaans militair hof van beroep heeft geweigerd de nieuwsmedia te verbieden om verdere beschrijvingen van het bloedbad in My Lai te geven voor de berechting van luitenant Calley. Deze wordt beschuldigd van moord met voorbedachte rade op minstens 109 Vietnameese burgers.

Zowel de auditeur-militair als Calley's advocaat had gevraagd om een verbod van publikaties die nadelig voor de verdachte kunnen zijn. Het hof van beroep vond echter, dat er voldoende waarborgen aanwezig zijn voor 'n eerlijk proces.

Z.-Vietnamees onderzoek

Nadat de eerste en de tweede poging om het Zuidvietnamese gehucht My Lai te bereiken mislukten door Amerikaans artillerievuur, zijn gisteren enkele Zuidvietnamese parlementsleden er toch in geslaagd het dorp te bezoeken.

Boven op een tank, omringd door journalisten en soldaten reden zij de lege nederzetting binnen. Op vragen van de parlementariërs ontkenden de omwonende inheemsen de Amerikaanse soldaten ongewapend mannen, vrouwen en kinderen zelf te hebben zien neerschieten. Enkele van hen zeiden wel aan de slachting te zijn ontkomen door toen de Amerikanen het dorp overvielen, naar de rijstvelden weg te vluchten en zich daar te verbergen.

Toen het schieten was afgenomen, keerden zij weer terug naar My Lai en troffen daar in een met water gevulde irrigatiegreppel de ontzielde lichamen van ongeveer dertig inwoners aan.

Voor de acties bij My Lai is luitenant William Calley in staat van beschuldiging gesteld wegens moord op ten minste 109 burgers. Aan het hoofd van de Zuidvietnamese parlementsdelegatie stond de oud-generaal en politieke opposant van president Thieu, Tran Van Don.

Volgens Kennedy 300.000 burgers in Zuid-Vietnam gedood

WASHINGTON, 5 dec. (DPA) — Senator Edward Kennedy zegt over inlichtingen te beschikken, dat in de afgelopen vier jaar 300.000 Zuidvietnamese burgers zijn gedood.

De meesten zouden door gevechtshandelingen van Zuidvietnamese en Amerikaanse eenheden om het leven gekomen zijn. In het geheel werden in de afgelopen vier jaar volgens Kennedy meer dan een miljoen Zuidvietnamezen gedood of gewond. „Een deel van deze verliezen is door de Vietcong toegebracht, maar het merendeel der verliezen onder de burgerbevolking van Zuid-Vietnam staat op rekening van de Zuidvietnamese en Amerikaanse troepen”, aldus senator Kennedy.

Cabot Lodge weg uit Parijs; opnieuw slachting gemeld

S. De E. J. R. P.

Ambassadeur Henry Lodge heeft gisteren afscheid genomen van de Vietnamese vredesbesprekingen in Parijs. Hij zei dat hij geloofde dat een door onderhandelingen bewerkstelligd einde aan de oorlog eens bereikt zal worden, maar weigerde tevens zijn oude opvatting in te trekken dat de oorlog ook gewoon kan „wegebber”, met een de facto afspraak om het schieten te beëindigen.

In de pauze van de laatste zitting van het vredesgesprek heeft Lodge met Hanoi's delegatieleider, Xuan Thuy, 30 minuten in kleinere kring gesproken.

Tijdens de officiële zitting zijn de slachtingen in My Lai ter sprake geweest; Lodge deelde mee dat de verantwoordelijkheid daarvoor zal worden vastgesteld en dat het incident de Amerikaanse politiek had geschonden. Volgens Lodge was de Amerikaanse politiek in dit opzicht in direct contrast tot „uw eigen weloverwogen gebruik van terrorisme als bewust gekozen politiek”.

Een afgevaardigde van het bevrijdingsfront noemde „My Lai” het bewijs dat Nixon het beleid van president Johnson heeft voortgezet, dat zou inhouden: „verbrandt alles, vermoordt iedereen en vernietigt alles”. Volgens hem betrof het hier geen op zich zelf staand incident.

Xuan Thuy verklaarde dat Nixons politiek vol tegenspraak was en alleen maar de oorlog zou kunnen verlengen. De twee sporen waar deze politiek op steunt, aldus Thuy, d.w.z. de vietnamisatie en de voortgang van het Parijse gesprek, zijn tegenstrijdig. De afgevaardigde van Saigon, Lam, drong er bij Hanoi nog eens op aan het principe van vrije verkiezingen te aanvaarden, i.p.v. te staan op het vormen van een coalitieregering (het Bevrijdingsfront acht alleen controle op verkiezingen mogelijk bij deelname aan de regering in Saigon).

In Washington zijn nog geen aanwijzingen gegeven op welke termijn Nixon Lodge wil vervangen. Aangenomen wordt dat Philb Habib, de diplomaat die de gesprekken sinds het begin heeft meegemaakt, de delegatie zal blijven leiden totdat de tegenpartij voor Amerika voldoende te kennen geeft dat ze bereid is tot „echte” voortgang; dan zal waarschijnlijk een politiek zware figuur door Washington naar Parijs worden gestuurd.

De 7 Oosteuropese landen die zo pas in Moskou hebben vergaderd, hebben over Vietnam gezegd dat de VS volledig verantwoordelijk zijn voor de impasse waarin de Parijse besprekingen zijn geraakt, en dat zij het Vietnamese volk zullen blijven steu-



Kapitein Charles Robb

nen tot een einde is gekomen aan de agressie. De „onmenselijke massamoord” in My Lai wordt door hen veroordeeld.

Schoonzoon van Johnson

Inmiddels zijn nieuwe beweringen gedaan over wredeheden die door Amerikaanse militairen in Vietnam zouden zijn begaan. De Republikeinse senator Percy heeft het Pentagon gevraagd de beweringen te onderzoeken dat vorig jaar door een eenheid die onder leiding heeft gestaan van majoor Robb, sinds december 1967 schoonzoon van oud-president Johnson, ook een slachting is begaan.

Een ex-journalist had de senator op de hoogte gesteld van de ervaringen van vier mariniers uit Robbs eenheid. De journalist Anderson, een columnist, heeft van deze informant een beëdigde verklaring ontvangen, waarin de in augustus vorig jaar begane wredeheden worden beschreven.

In een gesprek met Anderson heeft Robb, die thans rondom Washington dient, gezegd dat hij nooit had gehoord van burgers die door het optreden van zijn mannen om het leven waren gekomen, maar „hij was niet zo naïef te denken dat zoiets nooit ge-

beurd kan zijn”. Robb wist niets van opdrachten van zijn luitenant of sergeanten om burgers te doden of te verwonden. Het Pentagon onderzoekt de zaak nu.

De bevelhebber van de compagnie die betrokken is geweest bij de slachting in My Lai, Medina, heeft gisteren ontkend bevel te hebben gegeven tot het doodschieten van burgers of er getuige van te zijn geweest. Medina heeft voor de onderzoekscommissie van het leger een verklaring moeten afleggen. Hij is niet in staat van beschuldiging gesteld. De commissie, o.l.v. gen. Peers, tracht uit te zoeken waarom het nieuws over My Lai nooit verder is gekomen dan het divisiehoofdkwartier in Vietnam. Eerst in maart van dit jaar heeft minister Laird van defensie inlichtingen over het gebeuren van ex-militairen gekregen.

Een van de ondergeschikten van Medina, luitenant Calley, zal moeten terechtstaan voor een krijgsraad. Hij is beschuldigd van moord op zeker 109 Zuidvietnamese burgers.

„Nog erger”

De Zuidvietnamese senator Tran Van Don, die een onderzoek naar de slachting ter plaatse heeft ingesteld, meent dat kortgeleden nog erger misdaden in dezelfde provincie (Quang Ngai) zijn begaan. Dit zouden Koreaanse soldaten hebben gedaan. Don baseert zich op gesprekken met burgers die de slachtingen hebben overleefd.

De Zuidvietnamese en Amerikaanse troepen zullen rondom Kerstmis en nieuwjaar een bestand in acht nemen, elk van 24 uur. Verwacht wordt dat de Vietcong zijn eigen bestand zal afkondigen.

Saigon kondigt voor Kerstmis en nieuwjaar bestand af

De Zuidvietnamese regering heeft vandaag verklaard dat men een wapenstilstand in het hele land voor Kerstmis en Nieuwjaar zal afkondigen.

Met Kerstmis zal deze beginnen op 24 december 18.00 Saigontijd en eindigen op 25 december 18.00 uur.

Met nieuwjaar begint de wapenstilstand op 31 december om 18.00 en eindigt 1 januari om 18.00 uur.

Dergelijke wapenstilstanden zijn in het verleden ook wel afgekondigd. De partijen zouden zich eraan houden, maar van beide kanten werd herhaaldelijk van bestandsschendingen melding gemaakt.

Het besluit is in overleg met de Amerikanen genomen; de Amerikaanse troepen zullen zich aan het bestand houden.

Bevelhebber van My Lai-compagnie eist van „Time” schadevergoeding

BOSTON, 6 dec. (Reuter) — Kapitein Ernest Medina, commandant van de C-compagnie, die zich schuldig zou hebben gemaakt aan de moordpartij in My Lai, heeft het Amerikaanse tijdschrift Time aangesproken voor een schadevergoeding van 110 miljoen dollar.

Dit blad heeft het, volgens de aanklacht, in het nummer van deze week „ten onrechte doen voorkomen alsof Medina een moordenaar van moeders en kinderen was.”

De dag tevoren had Medina op een persconferentie in Washington verklaard, dat hij geen opdracht had gegeven tot het doden van burgers.



Calley gedagvaard

by Crim. Rec.

WASHINGTON, 6 dec. (Rtr) — De Amerikaanse eerste luitenant William L. Calley, die wordt beschuldigd van moord op zeker 109 Vietnamese burgers, is gedagvaard voor een legercommissie van onderzoek te verschijnen, die zich bezig houdt met de vraag waarom de beweerde massamoord van My Lai eerst een jaar later in Washington bekend is geworden. Ofschoon Calley is opgeroepen, is het nog niet zeker of hij ook zal moeten getuigen. Calley wacht in Fort Benning op berechting door een

krijgsraad wegens moord op burger in My Lai. Men verwacht, dat het proces eerst volgend jaar maart zal beginnen.

De legercommissie heeft reeds de bevelhebber Medina gehoord van de infanteriecompagnie die bij de massamoord betrokken is geweest. Hij heeft wel verklaard dat hij de lijken van 20 — 28 burgers heeft zien liggen nadat zijn compagnie het gehucht had aangevallen. Zelf had hij een vrouw doodgeschoten die hij verdacht tot de Vietcong te behoren.

Nieuw verhaal over moorden in Vietnam

Ook beschuldiging van zeven deserteurs

64 TDP

NEW YORK, 8 dec. (AFP, Reuter) — Nu de ban is gebroken komen steeds meer verhalen los over Amerikaanse oorlogsmisdaden in Zuid-Vietnam. De Amerikaanse „Stichting voor de Vrede” heeft de regering gevraagd om een onderzoek naar de totale vernietiging van het dorp Lang Vei op 2 maart 1967 door twee Phantom-straalvliegtuigen van het Amerikaanse leger. Daarbij kwamen 105 mensen om het leven.

De stichting heeft bij de brief documenten ingesloten, waaronder een briefwisseling tussen chefs van staven en aantekeningen over een telefoongesprek met het Witte Huis. „Deze documenten zouden u moeten overtuigen”, zo schrijft men aan de minister van defensie, „van het begaan van een verschrikkelijke misdaad, die — wellicht moedwillig — aan Lang Vei is begaan.”

De officiële bekendmaking van de aanval op Lang Vei werd door de Amerikaanse luchtmacht op 13 april 1967 gedaan. De aanval werd toegeschreven aan een navigatiefout, die te wijten was aan slecht zicht. „Maar in werkelijkheid”, aldus de stichting,

„hebben de vliegtuigen het dorp drie keer aangevallen met bommen en geschut, en wel van geringe hoogte en bij goed zicht.” De stichting zegt haar inlichtingen te hebben gekregen van ooggetuigen.

Een groep van zeven Amerikaanse deserteurs heeft op een persconferentie in Stockholm mededelingen gedaan over wreedheden van het Amerikaanse leger in Vietnam. Volgens hen zijn deze het gevolg van de bijzonder harde opleiding van de Amerikaanse recruten, in het bijzonder bij de zogenaamde „groene baretten”.

Als middel om verdachte Vietnamezen aan het spreken te krijgen werd genoemd het ophangen van gevangenen onder een helikopter.

Een van de deserteurs zei: „Ik begrijp niet waarom de kranten nu zoveel aandacht besteden aan zaken, die al vier jaar lang dagelijks voorkomen”. Op de persconferentie werd ook een geluidsband afgedraaid, waarop een Amerikaanse deserteur vertelt, hoe hij

in december 1966 deelnam aan de totale verwoesting van het dorp Bau-tri. De bevolking werd verdacht van sympathie voor de Vietcong. „Alles werd gedood: vrouwen, kinderen, buffels, kippen, geiten, alles”, aldus deze getuigenis.

Instructies

Alle Amerikaanse militairen in Zuid-Vietnam krijgen opnieuw onderricht over de wijze, waarop zij burgers moeten behandelen. Dit heeft een Amerikaanse woordvoerder in Saigon meegedeeld.

Het bevel houdt in dat bijzondere aandacht moet worden geschonken aan een nauwkeurige identificatie van er een passende zorg voor de Zuidvietnamese burgers. Het bevel is enkele dagen geleden uitgegeven door generaal Creighton Abrams, de Amerikaanse opperbevelhebber in Vietnam.

Eervol

Het persbureau van de Vietcong heeft een verklaring uitgegeven, waarin staat dat men bereid is de voorwaarden te scheppen voor „een eervolle terugtocht” van de Amerikanen uit Vietnam, „indien de VS inderdaad de oorlog op vreedzame wijze wille beëindigen. Maar als de Amerikanen volhardten in hun besluit om de oorlog met geweld te besluiten, zullen we vechten tot de volkomen mislukking van de Amerikaanse agressie-oorlog”, aldus de verklaring.

ONDERZOEK NAAR VIETNAM-BLOEDBAD



Eerste luitenant William L. Calley Jr. arriveert in gezelschap van zijn verdediger majoor Kenneth Raby bij de zitting van de speciale commissie van onderzoek van het leger in verband met de massamoorden op burgers in Vietnam. Luitenant Calley zou opdraagt hebben tot de slachtpartij van Song My.

Verdediger Calley vraagt *by request* intrekking beschuldiging

FORT BENNING, 9 dec. (AFP) — De verdedigers van luitenant William Calley, die beschuldigd wordt van moord op 109 Zuidvietnamese burgers, hebben verzocht de beschuldiging in te trekken. Zij voeren aan dat hun cliënt niet onpartijdig kan worden berecht wegens de publiciteit die aan de zaak is gegeven en wegens de vele verklaringen die door militairen aan de pers zijn gedaan.

Het bloedbad

van Song My

16 Dec 65 74

door LOUIS HEREN

WASHINGTON, december

THANKSGIVING, de Amerikaanse „dankdag”, moet wel een van de gelukkigste feestdagen ter wereld zijn, een typisch Amerikaans evenement, dat op wonderlijke wijze is ontsnapt aan de commerciële uitbuiting, waarvan het Kerstfeest in de Verenigde Staten het slachtoffer is geworden. Het is in deze verzakelijkte wereld, de feestdag bij uitstek, welke grote mensen kunnen vieren met evenveel bezieling als kinderen het Kerstfeest.

Een van de belangrijkste redenen is wel, dat de Amerikanen altijd van mening zijn geweest, dat er zeer veel is om dankbaar voor te zijn.

Dit jaar was de Thanksgiving-day voor de Amerikanen die ik ken, heel anders van aard. Het bloedbad van Song My had het troostrijk geloof in oude idealen aangetast. Degenen, die meenden dat zij beter zijn dan anderen alleen al omdat zij Amerikanen waren, raakten geschokt in hun vermetel zelfvertrouwen. Na een vijftal jaren van oorlogsgeweld, dat al een deuk in hun zelfbewustzijn hadden veroorzaakt, leek Song My het aloude Amerikaanse Thanksgiving-feest tot een kwade scherts te maken. Dat kan ik met stelligheid verzekeren althans voor wat de kring betreft van mijn persoonlijke vrienden en kennissen. Natuurlijk kan ik niet zeggen wat precies de tweehonderd miljoen inwoners van de Verenigde Staten wel denken. De stemming in het land is daar te verward voor, al kan men wel bepaalde stromingen en bepaalde reacties duidelijk onderscheiden.

De eerste en onvermijdelijke reactie werd geformuleerd door Russell Baker in de *New York Times*. Dat was het begin van het proces van rationalisering van het bloedbad ter bevrediging van de overtuigingen van de politieke meerderheid.

„Oorlog is de hel. Er heerst de spanning van het gevecht. Geïsoleerde incidenten komen altijd en overal voor, in strijd met de officiële richtlijnen. Kijk maar eens naar de Spaanse Burgeroorlog. Kijk maar naar de Engelsen in India. Kijk maar naar de Fransen tijdens de Fronde en in Algiers”. Deze en dergelijke verklaringen en vergoelijkende uiteenzettingen, welke men kan verwachten, mogen er dan al naar alle waarschijnlijkheid weinig overtuigend uitzien, hun doel zullen ze wel bereiken, want de Amerikanen zullen evenmin als welke andere natie ook toelaten, dat er voortdurend aanvallen worden ondernomen op hun geloof in eigen voortreffelijkheid.”

Dat moet wel, wil men zijn nationaal evenwicht behouden. Om dezelfde reden welgerden na de tweede wereldoorlog de onderwijzers in Duitsland aan de kinderen voor te houden dat hun ouders monsters waren.

KRIJGSRADEN en wellicht nog andere instanties zullen zich met de zaak bezighouden. Het recht zal zegevieren. Maar vele Amerikanen kunnen het

Star schreef dezer dagen de neger-journalist Carl Rowan, na de eerste vijf verzen van de zevende psalm te hebben aangehaald, dat de Vietnamoorlog beëindigd moet worden: „Doodgewone menselijkheid schreeuwt het uit tot de leiders aan beide zijden, dat zij zich boven nationale trots moeten verheffen, boven angst voor gezichtsverlies, en dat zij deze bestiale strijd tot een snel einde moeten brengen”.

Deze eis zal zeker door anderen worden overgenomen. Ook de verdedigers van luitenant Calley zullen, naar verluidt, er op wijzen dat de oorlog als zodanig de misdadiger is en niet hun cliënt, en dat degenen die deze onofficiële oorlog op gang brachten uiteindelijk de verantwoording dragen.

Een dergelijke verdediging werd niet aanvaard bij de gerechtelijke actie tegen dr. Benjamin Spock en anderen. Er werd wel kritiek op de rechter geïfend, maar waar is, zo mag men zich afvragen, hier het begin en het eind? De oorlog werd immers onvermijdelijk toen president Kennedy de theorie accepteerde dat nationale bevrijdingsoorlogen moeten worden uitgevochten ongeacht de zakelijke merites van het conflict. De vorige president, Johnson, was opperbevelhebber ten tijde van het bloedbad van Song My. Volgens de grondwet ligt de uiteindelijke verantwoordelijkheid bij hem, zoals deze nu berust bij president Nixon.

Onder deze presidenten was Robert McNamara, de vroegere minister van defensie, verantwoordelijk voor het instellen der zones, binnen welke men alles wat leefde en zich bewoog, mocht vernietigen. Hij accepteerde de stelling, dat in een guerilla-oorlog de verdedigers moeten beschikken over een numerieke overmacht van tien tegen een. Deze verhouding werd politiek acceptabel gemaakt door vuurkracht en beweeglijkheid te rekenen als factoren, waarmee men mankracht zou kunnen uitsparen. Gevechts-helikopters, vernietigende wapens, napalm, gifgassen en ontbladering maakten deel uit van de factoren bij deze rekensom. McNamara bezocht Vietnam tien keer en was zich stellig volkomen bewust van de gruwelijke gevolgen van zijn strategie. Moeten deze mensen nu in staat van beschuldiging gesteld worden en voor een rechtbank gedaagd?

Het antwoord, dat men mag verwachten, is duidelijk, en de verdedigers van luitenant Calley zullen niet veel meer succes hebben dan die van dr. Spock.

GROTE VERWARRING heerst er klaarblijkelijk in de Verenigde Staten, en er is duidelijk een ernstig gebrek aan leiding door de president. Wat ook de krijgsraad moge beslissen inzake luitenant Calley, een veel ernstiger zaak is de schade, toegebracht aan de goede naam van de natie, en de mogelijke gevolgen zoals een voortgaande vervreemding van de jeugd en nog meer anti-oorlogsdemonstraties.

Waarschijnlijk zal de geschiedenis geen veroordelend vonnis vellen over president Nixon, wanneer hij er toe overgaat het bloedbad te rationaliseren nadat hij door grondig onderzoek zoveel mogelijk een gerechtelijke uitspraak heeft bevorderd. Maar er wordt méér van hem verlangd, want door hun beroep op de „zwijgende meerderheid” in het land hebben hijzelf en vice-president Agnew in feite reeds gepoogd de gehele oorlog te rationaliseren.

Nieuwe getuige

over My Lai

by Garrison

HOUSTON, 11 dec. (AFP) — Het Amerikaanse blad „Houston Chronicle“ heeft een nieuwe getuigenis inzake het beweerde bloedbad in My Lai gepubliceerd. De getuigenis is afkomstig van de 21-jarige Herbert Carter, die sinds april 1968 is gedemobiliseerd, en die dienst deed in de compagnie van luitenant William Calley toen deze een slachting onder de burgerbevolking van My Lai zou hebben aangericht. Carter, die zelf niet aan de moordpartij zou hebben deelgenomen, zou op het moment daarvan bezig zijn geweest met het aanbrengen van dynamietladingen in door de Vietcong gemaakte loopgraven. „Militairen die per helikopter naar het dorp waren gebracht begonnen na het uitstappen onmiddellijk te schieten. Midden in een rijstveld stond een oude man die zijn handen in de lucht stak en riep „rust wel“.

Daarna viel hij dood neer. Wij zijn toen het dorp binnengegaan maar we zagen geen enkele Vietcongsirijder. De dorpingen vluchtten allen uit hun hutten en de soldaten schoten hen neer en staken de hutten in brand.

Ook de mensen die in paniek wegvluchtten, werden zonder meer neergeschoten. Dat duurde zo de hele dag en het leek erop alsof bepaalde militairen er veel plezier in hadden. Ze amuseerden zich kostelijk. Sommigen schreeuwden: „Zet die maar bij mijn lijst van prijswinnaars“. Ten aanzien van kapitein Medina, de commandant van de compagnie en luitenant Calley, die terecht moest staan wegens moord op 109 burgers zei Carter: „Medina was niet bevoegd om het bevel tot het doodschieten van burgers te geven.

Hij heeft de orders alleen doorgegeven. Wat Calley betreft kan ik zeggen dat hij niet alleen 109 burgers heeft gedood. Er bevond zich daar een hele compagnie“

Onbehagen in VS over onderzoek naar My Lai

WASHINGTON, 12 dec. (Reuter) — In Washington is een rel ontstaan over het getuigenverhoor door de commissie voor de strijdkrachten van het Huis van Afgevaardigden naar het bloedbad in My Lai.

Mendel L. Rivers, voorzitter van de commissie en een bekende steunpilaar van de militairen, zei tot verslaggevers dat de verklaringen van helikopter-

piloot Hugh Thompson hem niet hadden overtuigd dat er een slachting heeft plaats gehad, maar de „Washington Star” laat een heel ander geluid horen.

Volgens het blad heeft adjudant-onderofficier Thompson in het getuigenverhoor achter gesloten deuren gezegd dat hij met zijn boordwapens op Amerikaanse soldaten gericht zes tot negen gewonde Vietnamese burgers uit een greppel gevuld met lijken heeft gehaald.

Hij had een tweede helse schreefliegtuig opgeroepen om alle gewonden te kunnen vervoeren. Een vierjarig jongetje stierf toen Thompson het uit de greppel trok.

De „Washington Star” schrijft uit commissiekring te hebben vernomen dat Thompson onder vijandige stilt had verteld hoe hij stapels lijken — tenminste vijftig — had gezien en dat hij een officier een Vietnamese vrouw had zien doodschieten.

Volgens het blad hebben commissieleden privé te kennen gegeven dat het onderzoek lijkt op een „schoonpraten Afgevaardigde Rivers noemt het krantebericht een leugen.

Duidelijk ontstemd zei Rivers toe hem naar de juistheid werd gevraagd: „Wie het hem (verslaggever James Doyle) gaf is een verdorpe leugenaar.”

Volgens de „Star” vertelt Thompson de Congresleden, dat hij bij zijn landing ruzie kreeg met de pelotoncommandant die de infanteriste aanvoerde, luitenant William Calle (aan wie moord op minstens 109 Zuidvietnamezen ten laste is gelegd). De vlieger zei de luitenant dat zij de gewonden uit de greppel moesten halen, waarop Thompson ten antwoord kreeg dat de enige manier waarop dat zou gebeuren met een granaat was.

Onderzoek lijkt volgens sommige commissieleden op schoonpraten

REL OM VERKLARING

MY LAI-GETUIGE

WASHINGTON, 12 dec. (Rtr.) — In Washington is een rel ontstaan over het getuigenverhoor door de commissie voor de strijdkrachten van het huis van afgevaardigden naar het bloedbad in My Lai na verschillende interpretaties van een getuigenverklaring.

Mendel L. Rivers, voorzitter van de commissie en een bekende steunpilelaar van de militairen, zei woensdag tot verslaggevers dat de verklaringen van helikopterpiloot Hugh Thompson hem niet hadden overtuigd dat er een slachting heeft plaats gehad, maar de Washington Star van gisteren liet een heel ander geluid horen. „Volgens het blad heeft adjudant-onderofficier Thompson in het getuigenverhoor achter gesloten deuren gezegd dat hij, met zijn boordwapens op Amerikaanse soldaten gericht, zes tot negen gewonde Vietnamese burgers uit een greppel gevuld met lijken had gehaald. Hij had een tweede helikopter gevraagd om alle gewonden te kunnen vervoeren. Een vierjarig jongetje stierf toen Thompson het uit de greppel trok.

De Washington Star schrijft uit commissiekring te hebben vernomen dat Thompson onder vijandige stilte had verteld hoe hij stapels lijken — tenminste vijftig — had gezien en dat hij een officier en een Vietnamese vrouw had zien doodschieten. Volgens het blad hebben commissieleden privé te kennen gegeven dat het onderzoek lijkt op een „schoonpraten“.

Afgevaardigde Rivers noemt het krantenbericht een leugen. Duidelijk ontstemd zei Rivers toen hem naar de juistheid werd gevraagd: „Wie het

hem (verslaggever James Doyle) gaf is een verdorde leugenaar. Rivers wilde geen mededelingen doen over het getuigenverhoor gisteren van kapitein Ernest Medina, commandant van de C-compagnie van de „Americal-divisie“ die bij de kwestie betrokken was.

Volgens de Star vertelde Thompson de congresleden dat hij na zijn landing ruzie kreeg met de pelotonscommandant die de infanteristen aanvoerde, luitenant William Calley (aan wie moord op minstens 109 Zuidvietnamezen tenlaste is gelegd). De vlieger zei de luitenant dat zij de gewonden uit de greppel moesten halen, waarop Thompson ten antwoord kreeg dat de enige manier waarop dat zou gebeuren met een granaat was.

Kapitein Medina heeft in een interview met de New York Times verklaard, dat hij geen slachting heeft gezien en ook niet het bevel daartoe heeft gegeven. Hij zei echter dat het wel mogelijk is dat er iets dergelijks is gebeurd.

Medina verklaarde dat hij het heel anders zou aanpakken als hij de actie opnieuw kon laten plaatsvinden. „Ik zou erop toezien dat iedere soldaat wist dat hij niet op ongewapende burgers kon schieten“.

Medina zei bijna voortdurend buiten het dorp te zijn geweest. Hij was er een keer doorheen gelopen, om troepen aan de andere kant van het dorp te ontmoeten. Hij zag toen dat zijn mannen het vee doodschoten, de huizen in brand staken en de putten dichtgooiden.



KAPITEIN MEDINA

Slachting in My Lai zal ter plaatse worden onderzocht

De Amerikaanse legerraad die het onderzoek instelt naar het bloedbad van My Lai heeft plannen bekend gemaakt voor een onderzoek ter plaatse in Vietnam. Een dergelijk onderzoek zou de ondervraging kunnen omvatten van dorpelingen die het incident hebben overleefd.

De raad staat onder voorzitterschap van luitenant-generaal Peers en heeft tot nog toe enkele officieren van de American-divisie gehoord, onder wie luitenant Calley aan wie moord op minstens 109 inwoners van My Lai ten laste wordt gelegd. Het voornaamste doel is uit te maken of de kwestie in 1968 in de divisie in de doofpot is gestopt, maar ook is meegedeeld dat het onderzoek verder zal gaan en dat de gehele zaak zal worden uitgeplozen.

Legerjuristen van beide kanten in het proces tegen luitenant Calley zullen in januari naar Vietnam reizen om ter plaatse een onderzoek in te stellen naar de beweerde slachting in My Lai. Dit hebben zegslieden voor het leger dinsdagavond bekendgemaakt.

De reis zal worden ondernomen door de aanklager, kapitein Daniel, en de verdediger, majoor Raby. Zij zullen voor 20 januari terugkeren naar de Verenigde Staten om de beslissing over ontslag van rechtsvervolging voor Calley te kunnen horen.

De militaire rechtbank moet beslissen over ontslag, omdat Raby een stelling heeft ingediend waarin wordt beweerd dat Calley niet op eerlijke wijze kan worden berecht wegens de publiciteit en wegens bevooroordeelende verklaringen van president Nixon en van de minister voor het leger, Resor.

Zuidkoreaanse en Zuidvietnamese militaire woordvoerders hebben vandaag Vietcong-beschuldigingen als „pure propaganda” van de hand gewezen, volgens welke Amerikaanse, Zuidvietnamese en Zuid-koreaanse strijdkrachten op 12 november jl. 240 dorpelingen in de omgeving van Danang zouden hebben vermoord.

Een Amerikaanse militaire woordvoerder wilde helemaal geen commentaar geven. „We geven geen

commentaar op berichten van de radio van het bevrijdingsfront of van radio-Hanoi”, zei hij. De beschuldigingen waren gedaan in een verklaring van 7 december van het provinciale Bevrijdingscomité van de provincie Quang Nam, die is omgeroepen door de twee genoemde stations.

De moord zou hebben plaatsgehad in Binh Doeong, de Vietcong-naam voor het dorp Ttoean An.



20 Dec 69 NRO

Pham Thi Lien die gisteren in Parijs heeft verklaard dat Amerikaanse soldaten op 13 januari 1969
naar dawn Binh Chau hebben nitervoord. 300 inwoners werden afgeslacht. Links Jean-Paul Sartre.

Slachting in My Lai

In de zaak van de slachting in het Zuidvietnamese dorp My Lai heeft het Amerikaanse leger opnieuw een officier voor de krijgsraad geduimd in verband met het doodschieten van burgers en het aanzetten daartoe. Het betreft hier sergeant Mitchell, die behoorde tot de compagnie van luitenant Calley, tegen wie al een beschuldiging van moord op 100 burgers in My Lai in maart 1968 is ingebracht. Calley zal deze maand in Fort Benning, in Georgia, terechtstaan.

Mitchell was in november al beschuldigd van het leegschieten van zijn geweer op een groep van 30 Vietnamezen. Het proces tegen hem zal in Fort Hood in Texas plaatsvinden. Mitchell ontkent schuld.

Volgens het Amerikaanse leger zijn in My Lai ruim honderd burgers omgekomen; daartegenover staan mededelingen van verwanten en overlevenden alsmede persberichten, die spreken van honderden doden.

Een inwoner van My Lai heeft nu een brief aan het in een pagode van Saigon gevestigde hoofdkwartier van de militante boeddhisten verklaard dat hij de massamoord bijna 600 mensen zijn gedood; de brief spreekt van een „systematische groepsmoord“.

Nieuw Vietnam-tribunaal nu in VS en Canada

WINDSOR, 12 jan. — Eind deze maand begint in het Amerikaanse Detroit en het Canadese Windsor een driedaags openbaar onderzoek naar eventuele oorlogsmisdaden die de Verenigde Staten in Vietnam hebben begaan.

Het onderzoek is georganiseerd door meer dan 2000 Amerikaanse Vietnam-veteranen en bekende personen als de schrijver Mark Lane en de actrice Jane Fonda.

Lane, een advocaat uit New York, is de schrijver van *Rush to Judgment*, waarin hij een scherpe aanval deed op de conclusies van het rapport van de commissie-Warren over de moord op John Kennedy, en van *Discussions with Americans*, dat een aantal interviews omvat met Amerikaanse deserteurs die

getuige of deelnemer zijn geweest van gruweldaden in Vietnam.

Op de eerste twee dagen van het onderzoek, 31 januari en 1 februari, zullen in Detroit meer dan 100 Amerikaanse Vietnam-veteranen worden gehoord die getuige zijn geweest van massamoorden, marteling en moord op gevangenen, of daarzelf aan hebben meegewerkt. Desondanks zijn zij eervol uit de strijdkrachten ontslagen.

Op 2 februari zullen in Windsor tussen de zes en acht Noorden Zuidvietnamezen getuigenverklaringen afleggen, welke via een gesloten televisiecircuit in Detroit te zien zullen zijn.

Voor het overbrengen van de Vietnamezen naar Canada zorgen vertegenwoordigers van het Zuidvietnamese Nationale Bevrijdingsfront in Stockholm en Parijs.

Volgens de organisatoren zullen deze Vietnamese getuigen geen vertegenwoordigers van een regering zijn, maar slachtoffers van de oorlog. (AP)

Vietnamese onthult nieuwe massamoord

Meisje verloor 18 verwanten

PARIJS, 22 dec. (Reuter) — Een 21-jarige Zuidvietnaamese meisje heeft op een persconferentie in Parijs de Amerikanen van een nieuwe massamoord beschuldigd. Volgens haar hebben Amerikaanse militairen op 15 januari van dit jaar in het Zuidvietnaamese kustdorp Ba Lang Am driehonderd burgers vermoord.

Het meisje, Pham Thi Lien, sprak op gelijkmatische toon, maar de tranen liepen af en toe over haar gezicht. Zij vertelde op de persconferentie die onder leiding stond van Jean-Paul Sartre, dat zij bij de slachting achttien naaste verwanten, onder wie haar moeder, had verloren.

De Amerikanen kwamen in de vroege ochtend, na een artilleriebeschieting, in tanks en helikopters bij het dorp aan. De bewoners vluchtten in ondergrondse schuilplaatsen.

„Ik hoorde veel schieten. Na een poosje stak ik mijn hoofd naar buiten. Ik zag toen hoe Amerikaanse soldaten mensen bijeendreven en voortjoegen met hun tanks”, aldus het meisje. „Zij vuurden mitrailleursalvo's af op achterblijvers, die op elkaar vielen. Ik herinner mij een oude man, die niet begreep wat men van hem wilde. Een Amerikaanse soldaat doorstak hem met zijn bajonet, maakte hem af met gewerschoten en schoof zijn lijk opzij.”

Bij het vallen van de avond kwam er een einde aan de schietpartij. Het

meisje had een stapel lijken ontdekt en was vervolgens naar een grote schuiloopgraaf gerend. „Daar had zich een afschuwelijke explosie voorgedaan. Aan alle kanten lagen lichaamsdelen en de loopgraaf zelf was ingestort. Ik ontdekte het lijk van een van mijn twee tantes. Ik herkende de arm van een van mijn zusjes aan de mouw van het zwarte jasje, dat zij had gedragen.”

Er lagen dertig lijken in de loopgraaf. „Met acht andere meisjes probeerde ik de slachtoffers te begraven, maar geen lijk was compleet. Wij moesten ons ertoe beperken ze met aarde te bedekken”, aldus het schokkende relaas van Pham, die drie dagen geleden in Parijs aankwam.

Geen burgers

Ex-sergeant Roger Weeks, die bij de Amerikaanse geneeskundige troepen in Vietnam heeft gediend, zei op dezelfde persconferentie, dat aan de Amerikaanse troepen in mei en juni 1967 in de provincie Tay Ninh werd gezegd dat zij geen onderscheid moesten maken tussen militairen en burgers.

„Wij kregen te horen dat er voor ons geen burgers bestonden. Iedereen was de vijand. Wij mochten geen rekening houden met leeftijd of geslacht. Evenmin hoefden wij een bevel af te wachten om het vuur te openen. Het was werkelijk duifschieten”, zei hij.

In juni 1967 had Weeks, naar zijn zeggen, vier jongens, die niet ouder waren dan 16 jaar, uit een helikopter zien gooien.

Een woordvoerder van het Amerikaanse hoofdkwartier in Saigon zei zaterdag, dat een onderzoek wordt ingesteld naar de beschuldiging van Pham Thi Lien.

Steunfonds

Luitenant William Calley, de Amerikaanse officier die ervan wordt beschuldigd dat hij 109 Zuidvietnaamese burgers heeft gedood, heeft in Columbus een bankrekening geopend. Daarop kunnen de gelden worden gestort van degenen, die aan zijn verdediging willen bijdragen. Het initiatief tot de vorming van dit fonds is uitgegaan van de plaatselijke organisatie van oudstrijders.

Moord

Een Amerikaanse officier in Vietnam is in staat van beschuldiging gesteld wegens moord op een gewonde krijgsgevangene, zo heeft een Amerikaanse legerwoordvoerder in Saigon meegedeeld.

Volgens de aanklacht is de moord in augustus gepleegd in de provincie Kwang Ngai. Na een schermutseling was een Vietcong-strijder gewond in handen van luitenant Frank Bonvillian gevallen. Deze gaf zijn mannen opdracht zich even te verwijderen. Kort daarna zei de luitenant, dat de gevangene dood was. Zijn mannen hadden later het hoofdkwartier ingelicht, aldus de woordvoerder.

Thieu aangevallen wegens standpunt inzake „My Lai”

In de Zuidvietnamese Senaat komt vandaag het rapport aan de orde dat een onderzoekcommissie heeft opgesteld over de beweerde massamoord in My Lai.

Het rapport komt tot de conclusie dat de regering van president Nguyen Van Thieu „volledig verantwoordelijk” is voor het incident.

Eerder had president Thieu gezegd dat de regering het vermoorden van burgers in My Lai beschouwt als een oorlogshandeling en de zaak gesloten verklaard. De voorzitter van de onderzoekcommissie, de tot de oppositie behorende senator Tran Van Don, heeft vandaag in de Senaat gezegd dat de commissie na twee onderzoeken in My Lai ervan overtuigd is dat er een massamoord heeft plaatsgevonden.

Volgens senator Don variëren de schattingen van de getuigen wat betreft het aantal gedode burgers van 47 tot 600. Het Zuidvietnamese par-

ment heeft de plicht een onderzoek in te stellen, aldus de senator. Een ander lid van de onderzoekcommissie heeft gezegd dat geen van de onder-vraagde getuigen in werkelijkheid een massamoord had gezien.

Een onderzoekcommissie van het Amerikaanse leger, onder leiding van luitenant-generaal William Peers heeft zaterdag een drie uur durend bezoek gebracht aan My Lai. De leden van de commissie gingen van hut tot hut, terwijl helikopters boven het dorp vlogen. De commissie werd vergezeld door een infanterie-eenheid en twee Zuidvietnamese tolken, die intijd deel uitmaakten van de Amerikaanse divisie die van de massamoord wordt beschuldigd.

Het hoofd van de Zuidvietnamese delegatie bij het vredesoverleg in Parijs, Pham Dang Lam, is naar Saigon vertrokken voor overleg met zijn regering. Volgens Pham Dang Lam gaat het om een „routine”-bezoek en zal hij over een dag of tien weer in Parijs terug zijn. Zaterdag heeft de Zuidvietnamese senaat de aanbeveling gedaan het budget voor de onderhandelingsdelegatie in Parijs te verminderen.

Zuidvietnamese Senaat verzwakt My Lai-resolutie

De Zuidvietnamese Senaat heeft gisteravond een resolutie over de beweerde massamoord in My Lai aangenomen, waarin wordt gesteld dat in My Lai burgers zijn gedood door Amerikaanse militairen, maar dat dit een op zichzelf staand geval is.

De woorden „massamoord” en „moord” die in het rapport van de onderzoekcommissie van de Senaat inzake My Lai werden gebruikt, kwamen in de resolutie niet voor. De passage uit het My Lai-rapport

waarin president Nguyen Van Thieu van Zuid-Vietnam verantwoordelijk wordt gesteld voor het incident, is in de tekst van de resolutie afgezwakt.

De Senaat roept de president op de verantwoordelijkheid op zich te nemen om de bewoners van onveilige gebieden te beschermen. Ook vraagt de resolutie de coördinatie tussen de Amerikaanse en Zuidvietnamese strijdkrachten te verbeteren. Het debat over de resolutie heeft acht uur in beslag genomen en werd bijgewoond door 29 van de 60 senatoren.



13 januari 1969

Beenderen worden door Amerikanen inclusief weduwen aan pers gedemonstreerd: wie maakte de slachtoffers?

AZIË

Nogmaals de massa-graven in Hué

Na de recente onthullingen van verschillende moordpartijen begaan door de Amerikaanse troepen in Vietnam is er opnieuw een aantal artikelen verschenen over de massa-moorden in Hué die zouden hebben plaats gevonden in de periode dat in februari 1968 de stad in handen van het Bevrijdings Front was. Het totaal aantal mensen dat door het Bevrijdingsfront zou zijn geëxecuteerd bedraagt volgens Amerikaanse bronnen tussen de 2500 en 3500.

Het verhaal over de massa-executies is van begin af aan dubieus geweest. De Franse journalist Marc Riboud probeerde de graven te zien maar zonder succes. „Ik vroeg” zo schreef hij, „de Amerikanen en de regeringsautoriteiten me de graven te laten zien. Ik vroeg dat herhaalde malen, maar zonder succes” (Le Monde, 13-4-'68).

Onlangs zijn er een aantal gegevens bij gekomen die de Amerikaanse beschuldigingen nog dubieuzer maken:

● Tijdens een openbare vertoning van foto's van het Amerikaanse departement van Defensie over de massa-moorden in Hué „om persberichten over de beschuldigingen van Amerikaanse wreedheden in My Lai in een juist perspectief te plaatsen” was het Min. van Defensie niet in staat meer dan twee foto's van slachtoffers van de moorden te tonen (Washington Post 8-12-'69);

● De Canadese arts van Neder-

landse afkomst, Alje Vennema, gaf bij een bezoek aan Nederland een aantal details over de strijd in Hué, waaraan hij bij de herovering door de Amerikanen en Saigontroepen een bezoek had gebracht. Hij was getuige van massale beschietingen van het noordelijke deel van de stad terwijl de vijandelijke troepen al weggetrokken waren en zag daar talloze doden nadat de strijd voorbij was. Executies door het Bevrijdingsfront waren hem wel bekend maar slechts na een tribunaal en niet op massale schaal.

● Een recent rapport van de Amerikaanse Quakers zegt: „Drie mensen van de AFSC (Amerikaans Quakers)-staf waren op drie verschillende plaatsen toen het Tet-offensief losbrandde. Ze maken alle drie melding van zeer zware gevechten, vuur uit kleine wapens, zware mortieren en artillerie en bombardementen uit de lucht. Een groot aantal burgers werd neergeschoten en gedood door schieten in het wilde weg. De belangrijkste zorg van de overlevenden was het begraven van de doden. Geen van de AFSC-mensen maakt melding wreed gedrag van het Bevrijdings Front zelf waargenomen of er van gehoord te hebben”.

● De Australische journalist Wilfred Burchett interviewde Nguyen Van Tien, vice-voorzitter van de Bevrijdingsfront-delegatie in Parijs:

„Tussen 30 januari en eind februari 1968 vernietigden Amerikaanse bommen 90 pct. van de huizen in Hué. Meer dan 2000 mensen waren dood op de straat gebleven onder het puin gedood door de VS (...). We begroeven de slachtoffers van deze bombardementen in massa-graven. Wanneer de tijd daar is, zijn er getuigen beschikbaar die de waarheid over de massagraven zullen onthullen”. (Guardian, N.Y. 6-12-'69).

(Vietnam International dec. '69/jan. '70/ Guardian N.Y. 13-12-'69).

Seoel ontkent massamoord door mariniers in Vietnam

Een woordvoerder van het Zuidkoreaanse ministerie van defensie in Seoel heeft ontkend dat Zuidkoreaanse mariniers in 1968 betrokken zouden zijn geweest bij een moordpartij op 200 Zuidvietnamese burgers. De beschuldiging was vorige week geuit door een Amerikaanse antropoloog die in 1966 in opdracht van het Amerikaanse ministerie van defensie het Zuidvietnamese vluchtelingenprobleem heeft bestudeerd.

Uit verklaringen van een aantal Zuidvietnamezen was hem gebleken dat zij hun dorp in de provincie Phu Yen ontvlucht waren uit vrees voor de wreedheden van Zuidkoreaanse mariniers.

De Amerikaanse minister van defensie, Laird, heeft naar aanleiding van de beschuldiging opgemerkt dat hoewel de kwestie ter kennis gebracht was aan Amerikaanse legerautoriteiten in Saigon, de Verenigde Staten er niets aan konden doen, omdat in Vietnam geen verenigd geallieerd opperbevel bestaat.

16 j. 25 30 p.m.

De Vietcongdelegatie bij het Parijse vredesoverleg heeft gisteren een lijst gepubliceerd waarop 242 namen voorkomen van slachtoffers van de beweerde massamoord in My Lai. De Vietcong noemt dit het eerste resultaat van een onderzoek dat het revolutionaire comité van de provincie Quang Ngai heeft ingesteld en kondigde een vervolg op de lijst aan.

Twee comités tegen de oorlog in Vietnam, een Zweeds en een Amerikaans, hebben van de Noordvietnamese regering toestemming gekregen een postdienst te organiseren tussen Amerikaanse gevangenen in Noord-Vietnam en hun familieleden in de Verenigde Staten.

De overeenkomst houdt in dat een gevangene elke maand één brief mag versturen en één brief en een pakket van 13 kilo mag ontvangen. Enige pogingen van Amerikaanse particulieren om contacten te leggen waren de laatste weken stukgelopen op de weigering van Noordvietnamese zijde.

AZIË

Vietnamezen openhartiger

In hoeverre hebben de onthullingen over massaslachtingen gepleegd door Amerikaanse militairen in Vietnam de anti-Amerikaanse gevoelens in Zuid-Vietnam aangewakkerd? Dat is moeilijk na te gaan. Opinieonderzoeken worden in Zuid-Vietnam niet gehouden en over het algemeen zijn Zuidvietnamese burgers nogal terughoudend als hun direct een oordeel wordt gevraagd over hun Amerikaanse „bevrijders.“

Toch hebben onlangs een aantal

jongeren in de niet ver van My La gelegen stad Quang Ngai willel antwoorden op vragen. Een 17-jari ge jongen zei: „Ik heb meer vu dit soort slachtpartijen gehoord maar dan waren er nooit zoveel slachtoffers bij betrokken. Vele ja ren geleden was ik blij dat de Amerikanen kwamen om ons te beschermen. Maar nu denk ik daa anders over. De Amerikanen ge dragen zich dictatoriaal en denken dat ze beter zijn dan wij. En daa zijn ze eigenlijk ook, maar dat geef hun nog niet het recht zich tegen over onze mensen te misdragen.“

Een 15-jarige jongen zei ook daa berichten over dergelijke inciden ten al vele jaren worden gehoord.

„Het begon toen de Zuidkoreanen hier kwamen, maar in vele geval len waren er Amerikanen bij be trokken. Talloze onschuldige mensen zijn het slachtoffer gewor den.“

17/2/72
Gebruik

Laird gevraagd als getuige in proces-My Lai

2109/72 NPL

Tijdens een openbare hoorzitting voor het proces van luitenant William Calley, de Amerikaanse commandant die wordt beschuldigd van moord op meer dan honderd Zuidvietnamese burgers in het dorp My Lai in maart 1968, heeft de verdediging bij monde van George Latimer de militaire rechtbank gevraagd de minister van defensie, Laird, diens staatssecretaris voor het leger, Resor, en generaal Westmoreland, stafchef van het Amerikaanse leger en voormalig opperbevelhebber in Zuid-Vietnam, als getuigen op te roepen.

De verdediging beoogt hiermee aan te tonen dat, zoals in sommige persberichten is gemeld, de uiteindelijke beslissing om Calley in staat van beschuldiging te stellen genomen is door president Nixon, en dat daardoor alle legerinstanties die bij het proces zijn betrokken, bevooroordeeld zijn.

De voorzitter van de rechtbank, luitenant-kolonel Reid Kennedy, zei eerst te zullen onderzoeken of de legerofficieren in Fort Benning, waar het onderzoek tegen Calley wordt geleid, beïnvloed zijn door regeringsautoriteiten in Washington.

Bij de volgende hoorzitting op 9 februari zal een beslissing worden genomen over de vraag of hoge functionarissen voor de krijgswaard zullen getuigen. Ook zal dan Calley's verzoek behandeld worden om alle beschuldigingen tegen hem in te trekken op grond van het feit dat een eerlijk proces onmogelijk is geworden ten gevolge van de enorme publiciteit die de massamoord in My Lai heeft gekregen.

Een voorstel van het hof om het

proces achter gesloten deuren te behandelen werd door de verdediging met een verwijzing naar de grondwet, die stelt dat een dergelijk proces openbaar moet zijn, verworpen. Rechter Kennedy besliste dat de behandeling van de zaak-Calley openbaar zal zijn met uitzondering van getuigenissen waarbij mogelijk geheime inlichtingen aan de orde zouden komen.

Besloten werd ook dat het aantal moorden dat Calley ten laste wordt gelegd verminderd is van 109 naar 102 omdat zeven slachtoffers op twee lijsten bleken voor te komen en daardoor dubbel waren geteld.

Meldingen nieuwe misdaden

Inmiddels heeft het Californische Congreslid Van Deerlin bekendgemaakt dat het Amerikaanse leger een uitgebreid onderzoek heeft ingesteld naar beweringen als zou een infanteriecompagnie van de Amerikaanse strijdkrachten in Vietnam in juni vorig jaar de hutten van een dorp in de Mekongdelta hebben gebruikt als doelwit voor schietoefeningen. Hoeveel slachtoffers daarbij zijn gevallen is niet bekend.

Volgens een bericht van de klandestiene radiozender van de Vietcong hebben in november vorig jaar Amerikaanse en Zuidkoreaanse troepen meer dan zevenhonderd ongewapende Zuidvietnamese burgers gedood in de provincie Quang Nam.

Het Amerikaanse ministerie van defensie heeft bekendgemaakt dat het leger in Zuid-Vietnam gebruik maakt van laserstralen voor de geleiding van bommen. De nauwkeurigheid waarmee doelen worden geraakt is door deze nieuwe methode aanzienlijk vergroot. Volgens een Amerikaans weekblad voor lucht- en ruimtevaart treft 70 procent van de door laserstralen geleide bommen het doel „in de roos”.

(Reuter — UPI)

Luitenant Calley komt op 18 mei voor krijgsraad

FORT BENNING (Georgia), 13 febr. (AP) — Als voorlopige datum voor de krijgsraadzitting, waarop luitenant William L. Calley zich zal moeten verantwoorden voor de moord op 102 Vietnamese burgers in My Lai in maart 1968, is 18 mei vastgesteld.

Rechter Reid W. Kennedy maakte de datum bekend, nadat de krijgsraad alle ingediende moties om de aanklacht tegen Calley in te trekken had behandeld. Hij meende dat Calley ondanks de grote publiciteit rond de zaak, op een billijk proces kan rekenen.

Het Amerikaanse leger heeft tegen een vijfde militair een aanklacht ingediend in verband met de beweerde slachting bij My Lai (Song My). De aanklacht tegen kapitein Thomas K. Willingham (25) luidt „moord zonder voorbedachte rade op Vietnamese burgers“.

— Details over massamoord. De Amerikaanse televisie­maatschappij NEC heeft woensdagavond bijzonderheden bekendgemaakt over een tweede massamoord die in de buurt van My Lai heeft plaatsgevonden op dezelfde dag als de beweerde slachting aldaar. Volgens ooggetuigen zijn in My Khe 90 tot 100 mannen, vrouwen en kinderen door Amerikaanse soldaten vermoord. In verband met deze zaak is vorige week een 25-jarige legerkapitein in staat van beschuldiging gesteld.

Weer slachting VS in Vietnam

Van een correspondent

NEW YORK, 19 febr. — De Amerikaanse omroepmaatschappij NBC heeft bijzonderheden bekendgemaakt over een massamoord op ongeveer honderd Vietnamese burgers, die Amerikaanse militairen zouden hebben gepleegd op dezelfde dag, waarop de moorden op burgers in My Lai zouden zijn begaan.

Volgens de NBC vonden de moorden op 16 maart 1968 plaats in My Khe 4, een dorpje dat vlak bij My Lai ligt. In dit verband wordt de naam genoemd van kapitein Thoma Willingham. Deze is op 12 februari van moord beschuldigd.

Inwoners van My Khe 4 hebben tegenover een NBC-verslaggever verklaard, dat op genoemde datum Amerikaanse militairen van de B-compagnie, behorende tot het vierde bataljon van de derde infanteriedivisie, mannen, vrouwen en kinderen met vuurwapens en handgranaten hadden gedood.

Een commissie van het ministerie van defensie is bij haar onderzoek naar het My-Lai-incident op het gebied in My Khe 4 gestuit, aldus de

NBC. Bij de zaak My Lai was de C-compagnie van dezelfde Amerikaanse eenheid betrokken.

Een plaatselijke blad in de Amerikaanse stad Bridgeport, „Bridgeport Post”, heeft een brief gepubliceerd van een Amerikaanse officier aan zijn ouders, waarin deze schrijft, dat hij aan „verscheidene operaties van het type My Lai” heeft deelgenomen.

„Ik acht mij daarvoor schuldig”, schrijft kapitein William Miller, „maar ik kan u verzekeren, dat er nog meer My Lai's zullen komen als onze regering de politiek voortzet die zij al 25 jaar voert”.

Dwangarbeid

Een krijgsraad in Long Binn heeft de 20-jarige Amerikaanse soldaat Richard Garity tot zeven jaar dwangarbeid, onervol ontslag en inhouding van alle soldij veroordeeld wegens het vermoorden van een Vietnamese jongen en het verwonden van een andere. De zaak zal automatisch in Hoger Beroep worden behandeld.

Garity stond terecht omdat hij geschoten had op twee 14-jarige Vietnamese jongens, die bovenop een minibus zaten, die op 17 november te Lai Khe, 45 km ten noorder, van Saigon, een wachttoren passeerde waarop hij dienst deed.

MASSAMOORDENAAR?



Kapitein K. Willingham, die ervan wordt beschuldigd in Zuid-Vietnam oorlogsmisdaden te hebben bedreven, arriveert in gezelschap van zijn verdediger bij het ministerie van defensie om er te verschijnen voor een militaire commissie van onderzoek.

Vijf nieuwe aanklachten massamoord in My Lai

Van een correspondent

WASHINGTON, 11 maart — Twee officieren en drie dienstplichtige soldaten zijn in staat van beschuldiging gesteld wegens de massamoord van maart 1968 in het Zuidvietnamese dorp My Lai. Een van de beklaagden is kapitein Ernest Medina, destijds de superieur van luitenant William Calley, tegen wie als eerste een aanklacht werd ingediend.

In totaal zijn nu tegen tien Amerikaanse militairen aanklachten ingediend in verband met de massamoord van My Lai. Kapitein Eugene Kotouc, die thans ook in staat van beschuldiging is gesteld, wordt ervan verdacht twee mensen tijdens een ondervraging dodelijke mishandelingen te hebben toegebracht.

Twee van de drie thans in staat van beschuldiging gestelde soldaten zouden zich aan aanranding en moord hebben schuldig gemaakt.

— My Lai. Veertien Amerikaanse officieren, onder wie twee generaals, zijn formeel door het leger ervan beschuldigd hun superieuren gegevens te hebben onthouden over de zaak van de oorlogsmisdaden in het Zuidvietnamese My Lai in 1968. Een van de beschuldigten is generaal-majoor Koster, die ten tijde van de massamoord in het betrokken gebied een divisie commandeerde.

Amerikaanse commissie:

V. L. 2. 5. 2. 1. 1. 1.

MY LAI WAS MASSAMOORD

Pentagon houdt rapport geheim

NEW YORK, 28 maart (NYT)

— Een commissie van onderzoek van het Amerikaanse leger is tot de conclusie gekomen dat er op 16 maart 1968 in het Zuidvietnamese gehucht My Lai een massamoord heeft plaats gevonden.

De bevindingen van de commissie, die onder leiding stond van luitenant-generaal William R. Peers, zijn neergelegd in een geheim rapport. Het Amerikaanse ministerie van defensie wil het rapport niet vrijgeven, omdat de publikatie ervan nadeel zou kunnen berokkenen aan mensen die mogelijk nog terecht moeten staan.

Volgens betrouwbare inlichtingen zijn generaal Peers en zijn onderzoekers ook tot de slotsom gekomen dat Amerikaanse militairen individueel en groepsgewijs zich schuldig hebben gemaakt aan moord, verkrachting, sodomie, verminking en aanranding waardoor een groot aantal Vietnamese burgers om het leven is gekomen. In hun rapport worden de slachtoffers non-combatanten genoemd en de gebeurtenissen als een massamoord bestempeld.

De officiële onderzoekers hebben niet het juiste aantal gedode burgers kunnen vaststellen. Maar zij verklaren, dat Amerikanen die bekend zijn met de gebeurtenissen het aantal op 175 tot 200 schatten. Het rapport noemt ook andere, niet geverifieerde schattingen dat er om en nabij de 400 Vietnamezen zijn gedood, maar veel gewicht schijnt het aan die schatting niet te hechten.

Afgezwakt

De commissie-Peers is ook tot de conclusie gekomen dat de verslagen over de gebeurtenissen in My Lai echelousgewijs steeds meer werden afgezwakt. Elke hogere commandant kreeg een meer afgezwakte versie van het gebeurde voorgeschofeld. In de berichten die tenslotte het hoofdkwartier van de Americal divisie bereikten, werd geschat dat er 20 tot 28 personen door Amerikaanse militairen waren gedood.

De commissie-Peers werd ingesteld om te onderzoeken of het gebeurde in My Lai in de doofpot is gestopt. Toen het Pentagon vorige week liet weten dat de commissie zijn onderzoek had beëindigd, beschuldigde het leger tegelijkertijd 14 officieren ervan dat zij betrokken zijn geweest bij het achterhouden van inlichtingen over het gebeurde in My Lai.

Een van de beschuldigde officieren is generaal-majoor Samuel W. Koster, die ten tijde van „My Lai” het bevel voerde over de Americal divisie en later werd benoemd tot gouverneur van de Amerikaanse militaire academie in West Point. De generaal vroeg overplaatsing aan op de dag dat hij werd beschuldigd.

Tot nu toe heeft het leger slechts toegegeven dat er op 16 maart 1968 in My Lai „een tragedie van grote afmetingen” is voorgevallen. Hoe groot, valt op te maken uit de beschuldigingen die het leger heeft ingediend tegen 11 militairen die bij de operatie waren betrokken. Onder hen is pelotonscommandant, luitenant Calley, die beschuldigd is van moord op 109 Zuidvietnamese burgers.

Volgens het rapport-Peers vond de massamoord plaats, nadat een Amerikaans officier bij de voorbereidingen van de operatie een „element van wraak” had ingevoerd. Het bloedbad is waargenomen door Amerikaanse piloten, militairen te veld en Vietnamezen. Het onderzoek heeft drieënhalve maand geduurd. Het rapport telt 225 bladzijden.

Bloedbad in Son My werd lachend aangericht

*ik heb 1470
Frouw*

NEW YORK (Reuter) — De Amerikaanse legercompagnie, die op 16 maart 1968 een slachting heeft aangericht in het Zuidvietnamese gehucht Son My, bestond uit een groep moppen-boekjes lezende soldaten, die lachten en grapjes maakten tijdens het neerschieten van vrouwen en kinderen. Dit schrijft de Amerikaanse journalist Seymour Hersh, die vorig jaar als eerste het geruchtmakende nieuws over de massamoord in Son My wereldkundig heeft gemaakt.

In het boek van Hersh, 'My Lai 4: een verslag over de massamoord en wat er daarna gebeurde', zegt de schrijver dat de C-compagnie een eenheid was, die 'wat actie wilde en die uit zichzelf wat actie begon'. My Lai is de Amerikaanse aanduiding voor het Zuidvietnamese gehucht Son My. Op 18 maart 1968 zijn, naar wordt aangenomen, ongeveer 500 bejaarde mannen, vrouwen en kinderen in 't kleine gehucht Son My neergeschoten. De commandant van de C-(Charley) compagnie, kapitein Ernest Medina en pelotonscommandant, William Calley zijn in staat 'an beëindiging gesteld wegens moord op meer dan 100 burgers. In zijn boek, dat vanaf mei in serie-vorm zal verschijnen in het Amerikaanse maandblad Harpers Magazine, beschrijft Hersh de C-compagnie als een eenheid, die drie en een half uur in Son My heeft rondgezworven in een toestand van volledige verwarring. Op alles wat bewoog werd als versuft geschoten.

Seymour Hersh heeft de meeste militairen van de C-compagnie, die op 16 maart 1968 Son My binnentrokken, opgespoord. Hij heeft vraaggesprekken gehad met de Vietnamese overlevenden en met de militaire politie, die een onderzoek heeft ingesteld naar het 'incident'.

'We waren allemaal psychisch opgewonden. Het schieten begon bijna als een kettingreactie,' zo vertelde compagnie-lid Dennis Conti. 'De meerderheid van ons had verwacht gevechtstroepen aan te treffen van de Viet Cong. Maar dat bleek niet zo te zijn. We schoten op alles. Iedereen vuurde. Ik neem aan dat je zou kunnen zeggen dat de mensen niet meer onder controle waren.' De meesten van de 130 Amerikanen in de compagnie hadden geen hogere opleiding dan lagere school, schrijft Hersh in zijn boek. Hun geliefkoosde lectuur waren moppen-boekjes. Hersh voegt er aan toe, dat 13 van de militairen van Son My de militaire basis-intelligentiest niet hadden gehaald. Maar ze waren toch ingelijfd. Luitenant Calley mislukte op de middelbare school. Maar op de officiersopleiding haalde hij zijn rang, zonder dat hij in staat was goed kaart te lezen.

Een van de sleutelfactoren voor het 'incident' is de rol van de 33-jarige kapitein Medina geweest, aldus Hersh. Een soldaat meldde, dat Medina

opdracht had gegeven in Son My 'niets dat loopt, groeit of kruipt' achter te laten. Er 'heersten binnen de compagnie scherp tegenover elkaar staande opvattingen over wat Medina had opgedragen,' zo tekent Hersh aan. Medina zelf heeft later verklaard: 'Ik heb geen instructies gegeven wat er met de vrouwen en kinderen in het dorp moest worden gedaan.' In een commentaar hierop zegt Hersh, dat de kapitein 70 tot



Kapitein Ernest Medina

75 van zijn militairen heeft opgedragen een te verwachten aantal van 250 tot 280 guerrilla's tegemoet te treden. Dit zou betekenen dat er tegenover elke Amerikaan vier leden van de Viet Cong zouden staan. Dit, terwijl 'de meeste militaire tactici, en vooral die welke in Vietnam zijn, toegeven dat een aanvallende eenheid een overwicht aan mankracht moet hebben van minstens drie tegen een'. 'De onvermijdelijke vraag, die blijft bestaan is: verwachtte Medina werkelijk dat er Viet Cong-troepen in Son My zouden worden aangetroffen?' zo vraagt Hersh, zich af.

De mitrailleursschutter Charles Hall vertelde op de dag van het 'incident', dat een helicopter-piloot hem had gezegd dat Son My 'heet' was. Dat wil zeggen, dat er leden van de Viet Cong in het gebied zijn. 'Maar ik heb geen kogels om mijn hoofd horen fluiten. Als je een gebied als 'heet' wil beschouwen, dan moet er op je gevuurd zijn,' aldus de piloot.

De infanterist Herbert Carter vertelde Hersh: 'De jongens hadden er plezier in. Als iemand lacht en grappen maakt over wat hij aan het doen is, dan moet hij er plezier in hebben.' Soldaat Terry Reid merkte op: 'Nadat je de eerste onschuldige burger hebt gedood, zeg je tegen jezelf dat je juist handelt — iedereen om je heen doet het, dus doe je het zelf ook.'

Toen het peloton van Gary Crossley het dorp binnentrok, aarzelden sommige mannen uit het peloton omdat ze alleen maar vrouwen en kinderen zagen. 'We telefoneerden Medina en vertelden hem dat,' zei Crossley. 'En hij zei: doorgaan. Het was niet datgene wat we wilden doen. Je kunt niet alleen maar zoveel vrouwen en kinderen doden. Je kunt niet doorgaan en alles in Zuid-Vietnam vernietigen,' zo vervolgde Crossley.

Harry Stanley, eveneens een Amerikaans infanterist, zei dat ongeveer 15 tot 20 bejaarde vrouwen en kleine kinderen buiten een tempel neerknielden, huilden en baden. Toen wandelden een aantal leden van de compagnie voorbij en schoten hen door het hoofd. In het boek van Hersh wordt verteld, dat andere militairen uit de compagnie de dode lichamen op geld hebben onderzocht. Een militair zat een eind achterna met een mes en een andere soldaat slachtte een koe met een bajonet. Soldaat Gary Garfalo vuurde met een M-79 granaatwerper rechtstreeks op een waterbuffel, meldt Hersh. De man zei: 'Je krijgt niet elke dag de kans een waterbuffel neer te schieten met een M-79'.

Toen een commissie van onderzoek van het leger in november 1969 't gehucht doorzochten werden massagraven en een sloot vol lijken gevonden. 'Geschat wordt dat tussen de 450 en 500 mensen — de meesten van hen vrouwen, kinderen en bejaarde mannen — waren afgeslacht en daar begraven,' aldus Hersh. In het officiële verslag van de brigade over het gebeurde staat: 'De infanteriecompagnie raakte slaags en doodde 14 leden van de Viet Cong en maakte drie M-1 geweren buit.'

Volgens Hersh stuurde generaal William Westmoreland, die toen opperbevelhebber was van de Amerikaanse troepen in Vietnam, een boodschap naar de C-compagnie, waarin stond: 'Gefeliciteerd met de voortreffelijke actie'.

Studenten Saigon gruwelijk door de politie gemarteld

SAIGON, 23 april (AP) — De tien studenten die dinsdag in Saigon voorlopig op vrije voeten zijn gesteld, in afwachting van een uitspraak van het Hooggerechtshof over de wettigheid van het proces tegen hen, hebben verteld hoe zij zijn mishandeld en gemarteld door de Zuidvietnamese politie.

Het tiental wordt beschuldigd van activiteiten, die schadelijk zijn voor de nationale veiligheid. Elf anderen, die in hechtenis blijven, worden beschuldigd van verraad, waarvoor zij de doodstraf kunnen krijgen.

De studentenorganisatie, waarvan zij lid waren, wordt ervan beticht een afdeling van de Vietcong te zijn.

Een van de vrijgelatenen, de 23-jarige student Vo Ba, zei dat hij 45 dagen opgesloten had gezeten, maar dat hij pas twee weken geleden zijn advocaat mocht spreken.

Hijzelf was volgens zijn verklaring in de gevangenis op de rug, de schouders en de benen geslagen. Hij had gezien dat bij andere studenten naalden onder de vingernagels werden gestoken. Ook waren zij bewerkt met brandende sigaretten op de armen, de borst en de geslachtsdelen en met elektrische schokken op de oren en de geslachtsdelen.

Vier van de tien vrijgelatenen wachten in het anatomisch laboratorium van Saigon op medische bijstand. Een AP-verslaggever zag dat de lichamen van sommige studenten, onder wie twee meisjes, danig waren toegetakeld.

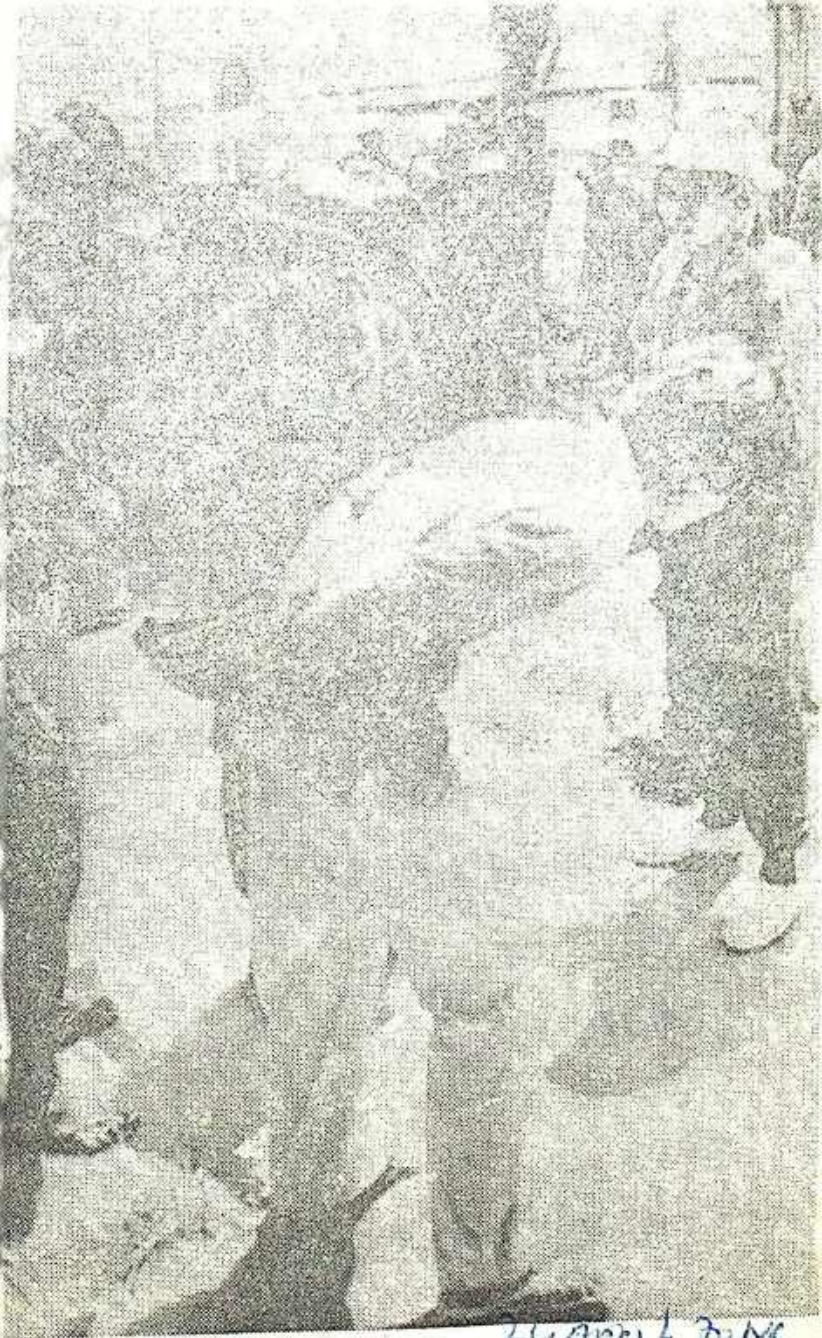
Een van de gewonde vrouwen, de 28-jarige Tqong Thi Kim Lien, zei dat zij geen studente was. Zij was gearresteerd omdat zij onderdak had verschaft aan een van de verdachten.

Kim Lien, wier man als Zuidvietnamees militair is gesneuveld en die met een zoontje van twee jaar is achtergebleven, werd op 7 maart gearresteerd door agenten in burger die haar

in haar woning een aframmeling gaven. Zij werd volgens haar zeggen gedwongen een verklaring te ondertekenen, waarvan zij de tekst niet mocht lezen, waarna zij in een cel van het politiebureau werd geworpen. Mer nam haar al haar kleren af en zij moest de cel met drie mannen delen. Vijf dagen lang, voornamelijk 's nachts, werd zij geslagen.

De martelingen, die zij volgens haar zeggen moest ondergaan, bestonden uit het pompen van zout water in haar neus en lichaamsholten, het bewerken van haar oren en hoofd met elektrische schokken en het gedwongen drinken van grote hoeveelheden water, waarna een agent zijn hand onder haar ribbenkast wrong en in haar maag greep, waardoor zij moest overgeven. Kim Lien zei dat zij geen gevoel meer heeft in haar benen en niet zonder hulp kan lopen.

Regeringswoordvoerders hebben ontkend dat de studenten zijn gemarteld. Zij beweren dat de duidelijk waarneembare zwakheid van de beklaagden het gevolg is van een hongerstaking, die zij hebben gehouden.



24 April 70 NC
Een Vietcong-krijgsgevangene wordt door een Cambodjaanse soldaat met een geweerkolf bewerkt tijdens een ondervraging in Ang Tason in Cambodja. Zie voor nieuws uit Zuidoost Azië ook pag. 3.

29 april '70 Le Tsjel

Zij maakten een woestijn

ALS ER IETS verkeerd gaat in het leven, als de zaken tegenlopen, als iemand veel verdriet heeft, of pijn, dan is er altijd één troost. dan kan hij zeggen: „Het had erger kunnen zijn, laat ik blij zijn dat ik niet in Vietnam woon, of in Laos.”

Geen pen kan meer beschrijven wat in die landen gebeurt. Het is al duizendmaal verteld, maar het dringt niet tot ons door. Het is ver van ons bed. Wij zijn blij dat het daar gebeurt, en niet hier, maar dat is een verkeerd soort troost, zo moeten we niet redeneren. Wat met de minsten van hen wordt gedaan, dat wordt met ons gedaan. Ieder van ons is een heel klein stukje van het wereldgeweten. Het minste wat we kunnen doen is dat ene kleine stukje niet tot zwijgen brengen.

Want wees eerlijk, wat moeten we er eigenlijk mee, met onze vrijheid, met onze welvaart en onze vrede, als al die gruwelen alsnar doorgaan? Wat kunnen we in Godsnaam beginnen met discussies over intercommunie en celibaat en andere schijnproblemen, terwijl dagelijks kinderen levend verbranden door napalm? Ik weet precies wat ik ermee kan beginnen: Niets, helemaal niets.

Harvey Cox zegt: „Als God de krant zou lezen, las Hij het kerkelijk nieuws op de laatste plaats.” Ik ben het met hem eens. Eerst komt de voorpagina met al het onrecht tegen mensen, in Vietnam, in Laos, in Brazilië, in Griekenland, in Tsjecho-Slovakije, noem maar op. Als dat allemaal is opgelost kan het vreselijke probleem aan de orde komen of een protestant in een katholieke kerk te communie mag gaan.

Het zou een zegen zijn als de kerk zich eindelijk ging bezighouden met de zaken waarom het gaat. Als paus Paulus morgen naar Brazilië vliegt (Brazilië wordt geacht een katholiek land te zijn) en die

mensen martelende dictators precies vertelt hoe hij over hen denkt, is hij mijn man. Eerder niet. Het kerkelijke nieuws komt op de laatste plaats.

NEM VIETNAM. Gesneuveld: ruim 40.000 Amerikanen, 600.000 Noordvietnamezen en leden van de Vietcong, ongeveer 100.000 Zuidvietnamezen. Dat zijn dan de soldaten. Met de burgers is het nog veel erger. Aantal doden: waarschijnlijk een half miljoen. Anderhalf miljoen kinderen zijn gedood of gewond. Het aantal wezen is ontelbaar.

Op Vietnam zijn nu meer bommen gegooid dan tijdens de tweede wereldoorlog op Europa en Azië samen. Niet te geloven, maar het is zo. Vietnam is hard op weg een grote ruïne te worden. Robert Kennedy, Tacitus citerend, zei het al: „They made a desert and called it peace.” Zij maakten een woestijn en noemden dat vrede.

Ook in Laos moet het leven gruwelijk zijn. Verleden week werd in de kranten veel aandacht besteed aan het Amerikaanse rapport waaruit blijkt dat de Verenigde Staten in dat land al zes jaar lang het ene bombardement na het andere uitvoeren. Iedereen deed net of dat een hele ontdekking was. Onzin. Iedereen kon het al drie jaar weten.

Harrison E. Salisbury, een hoofdredacteur van de New York Times, maakte in 1967 zijn beroemd geworden reis naar Hanoi. Hij toonde aan dat in Noord-Vietnam wel dertig steden werden gebombardeerd, steden en mensen, wat altijd was ontkend.

Salisbury verbleef ook enige tijd in Laos. In zijn reisverslagen, later gebundeld in een boek (Nederlandse titel: „Achter de linies in Noord-Vietnam”), vertelde hij wat er in Laos gebeurt.

De Amerikanen bombarderen de

stellingen van de Pathet Lao en de zogenaamde Ho Tsj Minh-route. „Nooit”, zegt een van zijn getuigen, „is er een pauze in de bombardementen. 's Avonds niet. Overdag niet. Overdag schuidden we in een grot. Onophoudelijk ging het bombardement door.”

Salisbury zelf zag op het vliegveld van Vientiane, de hoofdstad van Laos, de vliegers terugkeren van hun missies. „Ze klonnen in hun Mercedesen en reden de stad in. Soms wachtten vrouw en kinderen

VAN TIJD TOT TIJD

in de wagen. Wachten op pappie, die terugkomt van zijn middagbombardement om daarna de stad in te gaan of thuis in de airconditioned villa een lekker koud biertje te pakken.”

WE HOEVEN niet eenzijdig te zijn in ons oordeel. De Ho Tsj Minh-route, een stelsel van junglepaden, loopt van Noord-Vietnam via Laos en Cambodja naar Zuid-Vietnam. De Noordvietnamezen en de Vietcong gebruiken die route om hun soldaten in Zuid-Vietnam te bevoorraden. Zij mogen dus niet verbaasd zijn als de Amerikanen hen daar bombarderen.

President Kennedy en premier Khroesjtjev spraken destijds met elkaar af, in Wenen, dat Laos geneutraliseerd zou worden. Toen was er ook al een crisis in dat ongelukkige land. Kennedy hield grote persconferenties en wees allerlei onduidelijke dingen aan op een

grote kaart. Niemand wist waar het over ging. Er waren drie prinsessen betrokken: Boen Oem, Soevanna Phoema, Soevannovong. Ook was er een generaal, Phoemi Nosavan. Zelfs het weekblad Time kwam er niet meer uit en noemde al die prinsessen spottend Ping, Pang en Pong.

Op een gegeven moment zette Kennedy troepen aan land in Thailand. Nog steeds begreep niemand wat er aan de hand was. De Daily Mail kwam met een fraaie spot-

prent. Je zag Amerikaanse mariniers het strand van Thailand oprennen, geweer in de hand, helm op het hoofd, luidkeels roepend: „Waar zit die vent, waar zit die Laos?”

De crisis is er nog steeds, in Vietnam, in Laos en nu ook in Cambodja. De Amerikanen zitten tot hun nek in de moeilijkheden. Elke dag worden mensen gedood, elke dag worden kinderen verbrand, zij worden gewond of verliezen hun ouders. Het zal nog jaren duren voordat het allemaal achter de rug is. En de man die de oplossing moet brengen heet Richard Milhous Nixon.

PRESIDENT NIXON is geen sympathieke man, nooit geweest. In zijn politieke carrière is hij altijd over lijken gegaan. Hij beschuldigde zijn tegenstanders constant van verraad en communisme. Toen

Eisenhower de verkiezingen van 1952 had gewonnen werd Nixon vice-president. „Is het niet heerlijk”, zei hij toen, „dat we eindelijk weer een minister van buitenlandse zaken krijgen, die aan onze kant van de tafel zit?”

Maar Nixon is veranderd, zegt men. Theodore H. White, die Nixon nooit heeft gemogen, schrijft in zijn briljante boek over de presidentsverkiezingen van 1968, dat hij hem met andere ogen is gaan bekijken. Hij is minder fel geworden, milder, beter geïnformeerd, intelligenter.

Hij zal zijn intelligentie, zijn mildheid nodig hebben, de „nieuwe” Nixon. Tot nu toe heeft hij wel wat laten zien. De manier waarop hij het binnenlandse protest tegen de Vietnamese oorlog tot zwijgen heeft gebracht is bijna geniaal. Er is nog niet veel veranderd, maar iedereen is tevreden.

Nixon haalt stoute stukjes uit. Hij stelt rechts tevreden terwijl hij doet wat links vraagt. Hij haalt de soldaten naar huis en roept enthousiast dat alles uitstekend gaat en dat de oorlog wordt gewonnen. Dat is natuurlijk niet zo, maar de mensen geloven het. De Amerikanen, zou je bijna zeggen, trekken zegevierend terug. De betogers gaan voor Vietnam de straat niet meer op. Zij demonstreren nu tegen het vuile water en de vuile lucht. De president vindt het prachtig en deelt officieel mee dat hij er helemaal achter staat.

Intussen gaat de oorlog door. Nixon heeft Vietnam „uit de politiek gehaald”. Dat is erg knap. Maar ik bewonder hem niet. Dat zal ik pas doen als hij „de mensen uit de oorlog haalt”, niet zijn eigen soldaten maar de mensen die het ongeluk hebben gehad dat zij in dat rampzalige deel van de wereld geboren zijn.

ARIE KUIPER



Leden van de Internationale Vrouwenbond voor Vrede en Vrijheid hield gisteren op het bordes van het Kapitol een zwijgende demonstratie tegen de Amerikaanse interventie in Cambodja

Vietnam is voor jaren brodeloos

Van onze redactie wetenschappen

Als de oorlog in Vietnam eenmaal voorbij is zal het waarschijnlijk vele jaren duren voordat het land ook maar kan denken aan beginnen met herstel. Het platteland is — gedwongen door politie of oorlog — gedeels ontvolkt. De rubbercultuur, de belangrijkste inkomstenbron, is ontwricht en alleen de grote buitenlandse maatschappijen handhaven hun plantages nog. De bossen die het hout leveren dat Vietnam placht uit te voeren, zijn grotendeels door ontbladering verwoest. Een groot deel van de bevolking is ondervoed. Het eetbare wild is vrijwel uitgeroeid. De landbouwgrond is voor een groot deel zo door bommen omgeploegd, dat er nauwelijks meer iets mee te doen is, en het is de vraag of die schade herstelbaar zal blijken.

Als, zo schrijven Gordon H. Orians en E. W. Pfeiffer in Science van 1 mei, de Amerikaanse wetenschapsmensen het vertrouwen willen behouden (of herwinnen) van de wetenschapsmensen in Zuidoost-Azië, dan zullen ze alles op alles moeten zetten om met steun aan spoorwerk daar en met eigen spoorwerk in de Verenigde Staten te proberen de gevolgen van de oorlog in Vietnam zoveel mogelijk te beperken.

De beide biologen zijn er zelf geweest, maar ze zijn desalniettemin huterig om erover mee te praten. Buiten de grote steden is heel Vietnam onveilig, ook de zg. gepacificeerde gebieden, ook de gebieden waar met zeer veel succes ontbladeringsmiddelen zijn toegepast. De beide onderzoekers hebben het bijna allemaal alleen uit de lucht en van een schip af op een afstandje kunnen zien.

Proef

En dat kan heel bedriegelijk zijn. Om eens te vergelijken zijn ze ook naar Puerto Rico gevlogen. Daar zijn in 1965 (drie jaar nadat de bespuitingen in Vietnam waren begonnen) proeven genomen om na te gaan wat de invloed was van zulke bespuitingen op een tropische levensgemeenschap.

Er is daar nu al in geen jaren iemand meer wezen kijken, zo bleek hun. De eens duidelijke afscheidingen tussen de verschillende proefvakken was volledig verdwenen. Uit een helikopter gezien zagen ook de vijf jaar geleden zwaar bespoten stukken er niet slecht uit. Ze waren helemaal groen, en de bomen schenen weer forse, bladrijke kruinen te hebben.

Maar op de grond was het allemaal een stuk minder gunstig. Het vele groen bleek afkomstig te zijn van klimplanten die het hele bos hadden overwoekerd, die elke poging tot nieuw leven verstikten, die over een paar jaar de zware bomen door het te grote gewicht zullen doen omvallen, zonder jonge bomen de kans te geven op te groeien.

Theorie

Dat geeft nauwelijks hoop op een gunstige afloop in Vietnam, waar grote gebieden enkele keren met grote doses ontbladeringsmiddel zijn behandeld — al dan niet opzettelijk. Want het blijkt, dat er bij het toepassen van de ontbladeringsmiddelen ook talloze fouten worden gemaakt,

die verantwoordelijk zijn voor even veel onberekenbare vormen van schade.

In theorie is het allemaal heel fijn en vooral heel bureaucratisch geregeld. De aanvraag voor een bespuiting moet komen van een provinciaal hoofd of districtshoofd (in theorie is de hele bespuiting een zuiver Vietnamese aangelegenheid). De aanvraag moet mede ondertekend zijn door de Amerikaanse adviseur van de aanvrager.

De aanvrager dient te verklaren dat het gebied dat hij bespoten wil hebben in handen is van Vietcong of Noordvietnamezen. Hij neemt verder op zich de schadevergoeding te regelen van mensen die per ongeluk zouden worden getroffen, en de bevolking in de buurt van het betrokken gebied tijdig te waarschuwen. Hij belooft ook ervoor te zorgen dat er een goede organisatie is voor de evacuatie van de betrokken bevolking in het geval er iets grondig mis zou zijn.

Deze aanvraag gaat naar de zonecommandant. Deze Vietnamees en zijn Amerikaanse adviseur moeten de aanvraag goedkeuren voordat deze doorgaat, eerst naar een hogere legercommandant (en diens adviseur) en dan naar de gezamenlijke Amerikaans-Vietnamese generale staf en de daarbij behorende Amerikaanse adviseur.

Eenmaal in Saigon begint de aanvraag een lange zwerftocht langs allerlei bureaus, die van doen hebben met de pacificatie, spionage, psychologische oorlogvoering en chemische oorlogvoering. Ten slotte moet het fiat komen van de opperbevelhebber en van de Amerikaanse ambassadeur.

Als die toestemming er eenmaal is, dan mag de opdracht nog alleen worden uitgevoerd bij temperaturen beneden de dertig graden en windsnelheden beneden de tien knopen. De volgens de officiële regels toegestane doses per ha zijn drie- tot achttienmaal zo hoog als bij landbouwgebruik in de Verenigde Staten gebruikelijk is.

Fouten

Volgens deze methode zou alleen al in 1967 en 1968 samen 1,1 miljoen ha bos en bosachtig land ontbladerd zijn. Bovendien is er nog eens ongeveer 300.000 ha rijstvelden in het hoogland (in handen van het bevrijdingsfront en de Noordvietnamezen) met een tegen rijst gericht middel „behandeld”. Alles bij elkaar moeten hiervoor ongeveer 9350 vluchten boven bossen zijn uitgevoerd, en zo'n dikke tweeduizend vluchten boven de rijstvelden.

Als alles voor al deze vluchten volgens de regels zou moeten verlopen, zou er een staf van vele duizenden mensen nodig zijn, alleen al voor het verwerken van de papieren. En deze vluchten zijn maar een zwakke afspiegeling van het aantal goedgekeurde aanvragen. Als er geen enkele aanvraag meer binnen zou komen, dan nog zou de met de bespuitingen belaste afdeling nog jaren kunnen doorgaan. De enige beperking ligt in de beschikbare mankracht en materieel.

Vele van de vluchten gaan niet helemaal volgens het ideaal. De bevolking van de betrokken gebieden wordt vaak niet gewaarschuwd. De bevolking van het hoogland uiteraard nooit. Aanvragen voor schadevergoeding worden voor het grootste deel niet gehonoreerd, wie wel geld krijgt is nog altijd bekaaid af. Wie aandringt op ontwikkeling van zijn eis tot schadevergoeding wordt bedreigd met de gevangenis. De meeste mensen die schade oplopen vragen helemaal geen compensatie; dat is volgens hen toch onbegonnen werk.

De piloten hebben de mogelijkheid

hun hele lading in een halve minuut uit te spuiten, achtmaal zo snel als normaal. Dat gebeurt op vele vluchten. Er komt bijna nooit een vliegtuig geladen terug omdat er teveel wind was of omdat de temperatuur te hoog was. Als een opdracht is uitgevoerd en de tank is nog niet leeg, dan laat de piloot gewoonlijk uit veiligheidsoverwegingen de rest maar ergens vallen.

Niet de wind

Orians en Pfeiffer geloven niet, dat er veel schade buiten het doelgebied ontstaat door overwaaien van regulier afgespoten ontbladeringsmiddel, tenzij de wind wel heel veel krachtiger is dan is toegestaan. De meeste schade ontstaat volgens hen door onzorgvuldig spuiten.

Die schade is groot. Boomgaarden, rijstvelden en rubberplantages (geen van alle ooit officieel doelwit) lijden enorme schade. De verspoten doses zijn zo hoog, dat in het water zeker honderd keer de dodelijke hoeveelheid voorkomt voor vis, althans kort na de bespuiting.

De autoriteiten ontkennen dat de stof gevaarlijk zou zijn voor mensen, maar voor gebruik in Amerika schrijft fabrikant Dow Chemical Company voor: „laat dit materiaal geen water aantasten dat wordt gebruikt voor drinken, bevoelen of ander huishoudelijk gebruik”. En het rijstbestrijdingsmiddel van Ansil chemical company blijkt bij 30 gram voor een volwassene (1 gram voor een baby) al dodelijk te kunnen zijn.

Dat lijkt een hoge dosis, maar als er per ha zo'n tien, twaalf kg wordt verspoten, dan lijkt een paar gram in het drinkwater bepaald niet uitgesloten.

De Amerikaanse autoriteiten raken niet uitgepraat over het succes van de ontbladeringstechniek. Hoewel het officieel een Zuidvietnamese actie is, wordt die techniek verdedigd met het aantal Amerikaanse levens dat erdoor gespaard blijft.

De beide biologen hebben uit de lucht grote gebieden bos gezien waar de grond steeds zichtbaar was. Waar voldoende vocht was kwam bamboe op. Op andere plaatsen niets of gras. Tropische bosbouwkundigen hebben me verzekerd, dat als het bos eenmaal wordt verdrongen door bamboe of gras, het vrijwel onmogelijk is er nog ooit weer een boste krijgen.

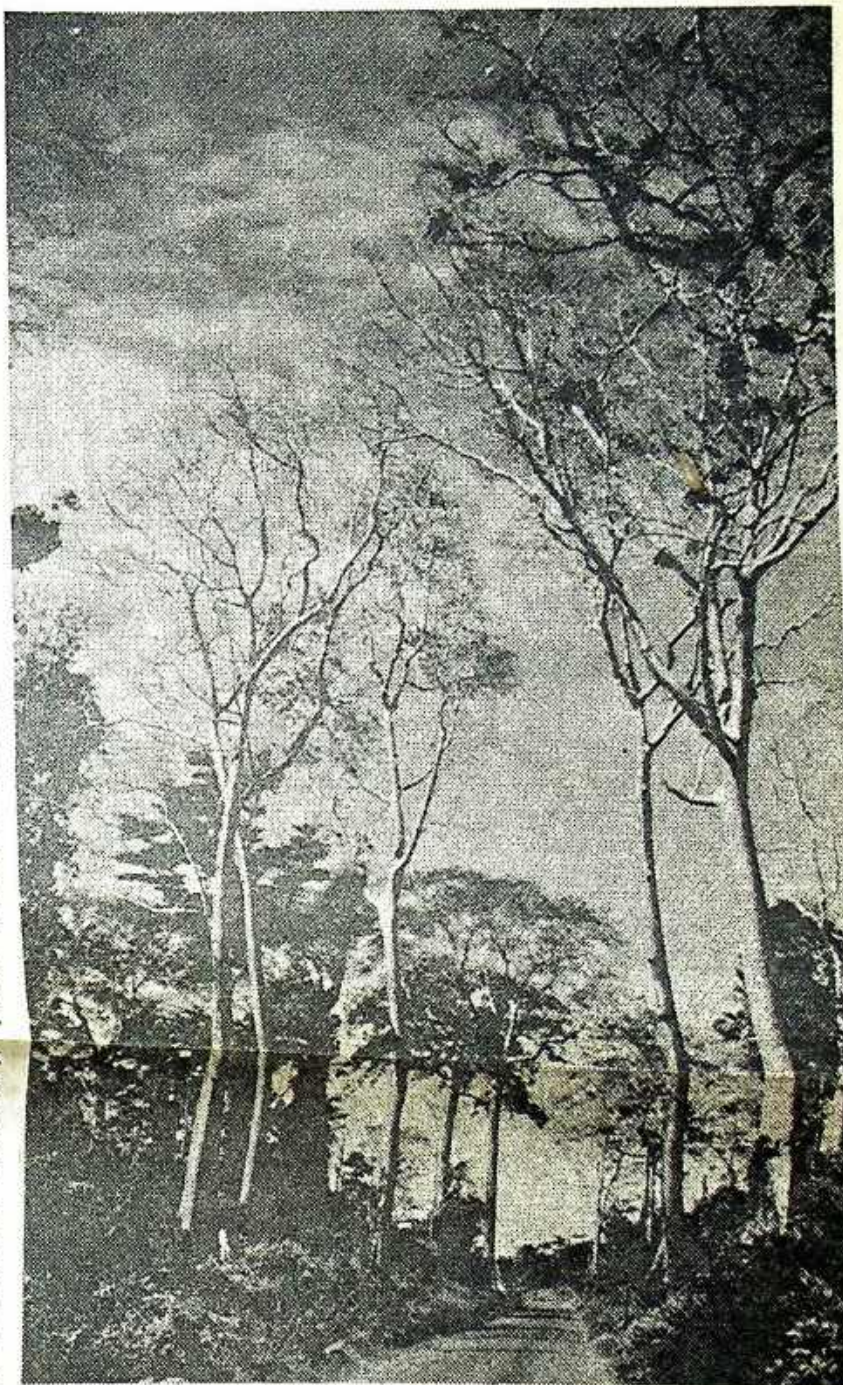
Het succes van de bespuiting van rijstvelden meten ze af aan de ernstige mate van ondervoeding, die ze vinden bij gevangene Vietcongsoldaten. Orians en Pfeiffer merken op, dat het zeer waarschijnlijk is, dat het voedseltekort in de eerste plaats vrouwen, kinderen en bejaarden treft.

Rubberplantages behoren tot de ergst getroffen cultures, doordat de rubberbomen zo gevoelig zijn voor het ontbladeringsmiddel. De rubberproductie van het land is bijna gehalveerd (overigens ook door andere oorlogshandelingen dan bespuiting).

Zelfs bij een lichte aantasting wordt de rubberproductie van een boom voor zeker twee maanden onderbroken. Een zwaardere aantasting leidt tot een onderbreking van jaren, en het vervangen van een dode boom tot aan produktie van de nieuwe kost twaalf jaar. Overigens willen nieuwe planten wel groeien in door bespuiting kaal gemaakte gebieden.

Schade

Uiteraard heeft ook de rest van de natuur zwaar te lijden. In de zeer ernstig getroffen mangrovebossen in



de Mekongdelta in de buurt van Saigon zijn geen insektenetende vogels meer over, alleen wat viseters. Wat er in de bossen op het vasteland nog leeft is hoogst onduidelijk, maar veel zal dat waarschijnlijk niet zijn.

Dat is niet alleen een gevolg van de ontbladering. Het Zuidvietnamese leger heeft inmiddels opzettelijk of per ongeluk bij beschietingen ongeveer veertig pct. afgebrand van de hete naaldhoutvoorraad van het land.

Wild is er nauwelijks meer. Er is weliswaar aan het begin van de oorlog een jachtverbod ingesteld, maar wie met een geweer in zijn hand en een hongerige maag door het land gaat (en dat zijn er tienduizenden) zal zich daar waarschijnlijk niet veel van aantrekken.

Het enige dier dat wel vaart bij de oorlog is de tijger. De tijgers hebben geleerd dat schoten betekenen dat ze even uit de buurt moeten blijven, en dat er dan later een lekker hapje te halen is. Hoewel er geen goede statistieken over aantallen tijgers bestaan menen alle Zuidvietnamese biologen, dat ze sterk zijn toegenomen, en dat ze zich hoofdzakelijk voeden met mensenvlees.

Een nog onbekende, maar wel

enigszins voorstelbare invloed hebben ook de bombardementen met B-52 bommenwerpers gehad. Een bom zoals die in Vietnam wordt gebruikt maakt een trechter van ongeveer tien meter diep en vijftien meter diameter.

Orians en Pfeiffer berekenen, dat er in 1967 zo'n 850.000, in 1968 zo'n 2,6 miljoen van zulke kraters zijn ontstaan, voor een groot deel in landbouwgronden.

Deze kraters zullen voor een groot deel wel een blijvend facet van het Vietnamese landschap vormen. Ze staan allemaal vol water (en misschien zullen ze op de heel lange duur zo wel dichtgroeien) en ze zijn zo aan de ene kant een bron van muskieten, aan de andere kant mogelijk een bron van vis. In elk geval zullen ze vele jaren lang een ernstige belemmering vormen voor een behoorlijke landbouw.

Orians en Pfeiffer hebben onder vele serieuze Zuidvietnamezen een sterk ressentiment aangetroffen tegen de Amerikanen, juist omdat de inkomsten en het voedsel van de elgen bevolking zo zwaar worden getroffen.

Massamoord My Lai moest in doofpot *Daders toerekeningsvatbaar?*

Van een correspondent

WASHINGTON, 15 juli — „Het door Amerikaanse militairen veroorzaakte bloedbad van My Lai is zo afwijkend van de normale manier van optreden van onze strijdkrachten, dat de vraag rijst of de daders wel in juridisch opzicht toerekeningsvatbaar geacht moeten worden.” Aldus het rapport van een speciale commissie van onderzoek van het Amerikaanse Huis van Afgevaardigden over de massamoord door Amerikaanse militairen op ongewapende burgers in het Zuidvietnamese dorpje My Lai op 16 maart 1968 waarbij volgens een Amerikaanse schatting 102 mensen, vrouwen, kinderen en bejaarden, om het leven kwamen.

De commissie vindt het zeer laakbaar, dat militaire autoriteiten en een ambtenaar van het ministerie van buitenlandse zaken geprobeerd hadden de daders in de doofpot te stoppen. Alle pogingen heeft men gepoogd weg te veemen, aldus het rapport, waarvoor de daders zijn gehoord. De affaire wordt nu door een hogere instantie niet verder behandeld. Hogere militaire autoriteiten zijn ervan onkundig. De afgevaardigde heeft 53 pagina's tellen-

de rapport op de verantwoordelijke autoriteiten is onverwacht fel omdat de commissie van onderzoek bestaat uit voorstanders van het militaire optreden van Amerika in Vietnam. Wat betreft de kwestie van het achterhouden van bewijsmateriaal gaat de commissie aanzienlijk verder in haar beschuldigingen dan de eerder door het leger ingestelde raad van onderzoek wilde toegeven. De commissie van het Huis van Afgevaardigden heeft echter niet kunnen vaststellen waar en door wie in laatste instantie het besluit genomen is de waarheid te verhullen.

Slechts een betrekkelijk klein aantal militairen van de eenheid, die destijds een aanval op My Lai uitvoerde, heeft met opzet burgers gedood — aldus de commissie, die aanbeveelt hun toerekeningsvatbaarheid te onderzoeken voordat men het laat berechten voor een krijgsraad. „Wie kan zo veel later die openhoopig beoordelen van de uitwerkingen van angst en frustratie, waaraan de mannen destijds blootge-

steld waren,” aldus het rapport.

De commissie vindt het een kwalijke zaak, dat de legerleiding in Saigon destijds niet op de hoogte is gesteld van het bloedbad. De officieren en burgerambtenaren, die ervan op de hoogte waren, hadden alle betrokkenen verzocht over het gebeurde te zwijgen. De enige officiële mededeling over My Lai kwam destijds voor in een rapport dat op last van de toenmalige divisiecommandant, generaal Samuel Koster, was opgesteld. Hierin werd slechts gesproken van de dood van twintig burgers als gevolg van artilleriebeschietingen en aanvallen met helikopters.

Niet alleen generaal Koster heeft een kwalijke rol gespeeld, maar ook James May, ambtenaar van het ministerie van buitenlandse zaken, die als adviseur was uitgeleend aan de Zuidvietnamese provincie-gouverneur. May ontkent weliswaar, aldus het rapport, maar hij moet van het bloedbad van My Lai op de hoogte zijn geweest.

CONGRES-COMMISSIE CONCLUDEERT:

Leger hield „My Lai” opzettelijk geheim

15 JULI 70
MHC

Het Amerikaanse leger is blijkbaar getroffen door een verrassend kritisch rapport dat een onderzoekcommissie uit het Congres heeft uitgebracht over de affaire-My Lai.

De commissie, bestaande uit vier leden van de commissie voor de strijdkrachten uit het Huis van afgevaardigden die bekend staan als „haviken”, is tot de conclusie gekomen, dat het bloedbad dat maart 1968 in de provincie Quang Ngai aan meer dan honderd mensen het leven kostte, in de doofpot is gestopt door „gezamenlijk optreden van functionarissen van het leger en het ministerie van buitenlandse zaken die besloten alle bewijzen weg te moffelen”.

Daardoor was de zaak aanvankelijk niet verder gekomen dan divisieniveau. Niet vastgesteld kon worden wanneer, waar en door wie in laatste instantie het besluit was genomen de waarheid te verhullen.

De conclusies van het rapport van de Congrescommissie gaan verder dan die van het legeronderzoek onder leiding van luitenant-generaal Peers. Als gevolg van dat onderzoek zijn tegen 14 officieren, verschillende beschuldigingen, waaronder nalatigheid, waarover lichtverzuim, uitgebracht, maar het legerrapport maakte er geen melding van of sprake was geweest van het opzettelijk achterhouden van gegevens. Op 23 juni werden beschuldigingen tegen twee officieren weer ingetrokken wegens gebrek aan bewijs.

Generaal Koster

De Congrescommissie achtte het een kwalijke zaak, dat de

legerleiding in Saigon destijds niet van het bloedbad op de hoogte was gesteld. De verantwoordelijke officieren en ambtenaren hadden volgens haar alle betrokkenen verzocht over het gebeurde te zwijgen.

De enige officiële mededeling over My Lai was vervat in een rapport, op last van de toenmalige divisiecommandant, generaal Koster, opgesteld, waarin slechts melding werd gemaakt van de dood van twintig burgers als gevolg van artilleriebeschietingen en aanvallen met helikopters.

Niet alleen generaal Koster mocht het geheimhouden van de affaire verweten worden, aldus de commissie. Ook de Amerikaanse adviseur van het Zuid-Vietnamese provinciehoofd, en zijn medewerkers moesten ervan geweten hebben. Deze functionaris, die ressorteert onder het State Department, ontkent dit echter, hoewel hij persoonlijk verscheidene malen zou zijn ingelicht over het gebeurde.

Volgens de commissie had een betrekkelijk klein aantal militairen van de Americal-divisie die de aanval op My Lai uitvoerde, met opzet burgers gedood. Voordat ze voor de krijgsraad verschijnen zou hun toerekeningsvatbaarheid moeten worden vastgesteld, aldus het rapport.

Ze waren destijds in zware gevechten gewikkeld: „Wie kan zoveel later de cumulatieve effecten beoordelen van de angsten en frustraties die de mannen voor hun actie in My Lai hadden moeten verduren”, zo vraagt de commissie zich af.

Wat in My Lai gebeurde was verkeerd, „het was in feite zo verkeerd en zo afwijkend van het normale karakter en optreden van onze strijdkrachten dat onmiddellijk vragen rijzen over de toenmalige toerekeningsvatbaarheid in juridische zin van de betrokkenen”.

„Tijgerkooien”

In de Amerikaanse Senaat heeft Edmund Muskie, mogelijk Democratisch kandidaat voor het

presidentschap in 1972, een resolutie ingediend waarin de „wrede en onmenselijke” behandeling van politieke gevangenen in zg. „tijgerkooien” op het Zuid-Vietnamese eiland Con Son wordt veroordeeld.

Muskie verklaarde dat de Muskie verklaarde dat de vredesvooruitzichten in Vietnam gering zijn zolang het bewind van Thieu en Ky op dergelijke wijze met de binnenlandse oppositie afrekenet.

De Sowjetunie heeft de VS „volledig verantwoordelijk” gesteld voor de toestand in de gevangenis op Con Son. Het partijblad Prawda schrijft dat op het eiland Amerikaanse militairen gelegerd zijn en dat de politie en de cipiers op het eiland door Amerikanen zijn opgeleid.

Intussen zijn in de nacht van maandag op dinsdag 500 gevangenen van het eiland met Amerikaanse vliegtuigen overgebracht naar Saigon. Volgens een Zuid-Vietnamese woordvoerder hebben ze hun straf uitgezeten en zullen ze spoedig worden vrijgelaten.

Khmer Krom

In het bergachtige gebied van Kiri Rom, 90 km ten zuidwesten van de Cambodjaanse hoofdstad Phnom Penh, wordt hevig gevochten door twee bataljons in Zuid-Vietnam geharde Cambodjanen die in allerijl daarheen zijn overgebracht nadat het garnizoen van de plaats door communistische eenheden was omsingeld en zware verliezen had geleden.

Ervaren troepen, zg. Khmer Krom die in Zuid-Vietnam vechten aan de zijde van de Amerikaanse speciale strijdkrachten, leveren om elke villa (Kiri Rom telt vele buitenverblijven, onder meer ook van premier Lon Nol) zware gevechten bij hun pogingen controle te krijgen over de plaats die ligt aan de weg van de haven Kompong Som naar Phnom Penh, de enige verbinding die de Cambodjaanse hoofdstad nog met de buitenwereld heeft.

„ALLEEN MAAR TEGENWERKING”

My Lai-commissie hekelt het Amerikaanse leger

WASHINGTON, 16 juli (Reuter) — Een Congrescommissie, die een onderzoek heeft ingesteld naar het bloedbad van My Lai, heeft het Amerikaanse leger van een totaal gebrek aan medewerking beschuldigd.

Een fel rapport van een subcommissie uit het huis van Afgevaardigden, waarin werd verklaard, dat binnen het leger welbewust was gepoogd de zaak in de doofpot te stoppen, werd woensdag gevolgd door een even felle aanval op de minister van de landmacht, Stanley Resor, en de legerleiding.

Edward Hebert, voorzitter van de commissie van onderzoek, verklaarde, dat de groep door het leger „op elke denkbare wijze” in haar werk was belemmerd. Er was van die kant „absoluut geen medewerking” geweest.

Er kon geen kritiek worden geleverd op het onderzoek van een militaire

commissie onder leiding van luitenant-generaal Peers, maar die commissie was pas ingesteld nadat het Huis van Afgevaardigden zelf tot een onderzoek had besloten.

De Democraat Samuel Stratton verklaarde: „Als je die eerste weken had meegemaakt, toen wij aan alle kanten door de minister van de landmacht en de militaire top gehinderd werden, zou je zeker de indruk hebben gekregen dat zij niet bijzonder geïnteresseerd waren in een onderzoek door deze (Congres-) groep”.

Hij dacht niet dat generaal Peers tot een onderzoek had kunnen overgaan wanneer de Congresleden niet zo vastberaden waren geweest. Hebert, die het doorgaans in het Congres voor het leger opneemt, sprak er zijn verbazing over uit dat geen van de 152 door de subcommissie gehoorde getuigen naar hun zeggen iets gezien had van het doden van burgers in het Zuidvietnamese plaatsje My Lai. Sarcastisch merkte hij op: „Ik heb nog nooit een

zaak meegemaakt waarin zoveel mensen zo weinig over zoveel wisten” Twee jonge Amerikaanse soldaten, die beschuldigd worden van deelname aan de moordpartij in My Lai in maar 1968, hebben voor een federale rechtbank in Atlanta in de staat Georgia verklaard dat zij van het leger geen „eerlijk proces” kunnen krijgen.

De verdedigers van de 22-jarige sergeant Esequiel Torres en de 21-jarige specialist Robert Tsouvas, zeiden, dat de publiciteit, die aan de My Lai-moorden is gegeven en het rechterlijk stelsel van het leger er de oorzaak van zijn dat beide militairen door een krijgsvaad nooit eerlijk kunnen worden berecht.

Zij vroegen daarom de rechtbank beide aangeklaagden te berechten. Dit is iets wat geen rechtbank tot dusver heeft gedaan. Torres wordt beschuldigd van drie moorden, Tsouvas van twee. Als de federale rechtbank hen zou veroordelen kunnen zij levenslang krijgen.

...res- mei 1970 nog eens 5.155.700
Nog- ammunitie verschoten. In he
op de taal dus meer dan 10 miljoe
of niet explosieven. Dit totaal kom

commu-
blijkens
ussen de
Wertheim
thema. Het
erantwoorde-
moordpartij-

...natuurlijk
gegedum naar

ook persoonlijk

etnische omge-
het jarenlang on-

en van meer dan
ke gevangenen en

matig aangewakker-
tunistische stemming.

zettelijk de vrijlating
angen en wordt belem-

dit nummer van Indo-
ormatie: een overzicht

ieuwe geldverslindende
objecten, beschuldigingen

ruptie tegen mevr. Tien
o en sombere financiële

zichten de komende drie
afkomstig van de Austra-

hoogleraar H. W. Arndt.
nummer is te bestellen bij

sect. v.h. Indonesië Comité, W.
Zwijgerlaan 14, Sassenheim pg

0106, prijs f 0.65 (incl. port.).

en speciaal nummer waarin de
de situatie in het huidige Indo-
nesië wordt belicht zal voor de
komst van Soeharto verschijnen.

AZIË

ISAU 970
1968

500 atoombommen op Indo-China

Sinds 1965 heeft de Amerikaanse
luchtmacht 5.172.588 ton bommen
op de landen van Indo-China
(Noord- en Zuid-Vietnam, Laos en
Cambodja) gegooid. Het tonnage
ging omhoog van 315.000 ton in
1965, naar 512.000 ton in 1966,
932.763 ton in 1967, 1.431.654 ton
in 1968, 1.387.000 ton in 1969 en
594.171 ton in de eerste vijf maan-
den van 1970.
De artillerie en de infanterie heb-
ben tussen 1 januari 1968 en 31

— Procces-Calley uitgesteld.
Het procces tegen de Amerikaanse luitenant William Calley, beschuldigd van het vermoorden van 102 Vietnamese burgers tijdens de slachting in My Lai, is voor onbepaalde tijd uitgesteld. Een militaire woordvoerder zei dat Calley's verdedigers de rechter eerst in besloten zitting een reeks documenten over de gebeurtenissen in My Lai zullen voorleggen.

1520-1525

Amerika gaat toch door met ontbladeren van Vietnam

WASHINGTON, 27 aug. (DPA) — De Amerikaanse troepen in Zuid-Vietnam kunnen voort blijven gaan met het gebruik van chemische middelen ter ontbladering van bossen en ter vernietiging van de oogst van de tegenstander. Met 62 tegen 22 stemmen heeft de Amerikaanse senaat een motie van de Democratische senator Gaylord Nelson verworpen, waarin dit soort chemische oorlogvoering verboden wordt.

Volgens Nelson is na een gebruik van chemische middelen gedurende acht jaar de vegetatie van Vietnam zodanig verstoord, dat een „ecologische ramp” er het gevolg van zou kunnen zijn.

De Republikeinse senator Charles Goodell steunde de motie en vergeleek de vernietiging van rijstvelden in Vietnam door chemische stoffen met de uithongeringstaktiek van de Nige-

„Nog geen regeling voor ontbladeringsmiddelen”

Minister Luns van buitenlandse zaken huldigt niet de opvatting dat geldende internationale verdragen worden geschonden door het gebruik van ontbladeringsmiddelen en herbiciden voor oorlogsdoeleinden.

Hij antwoordt dit op schriftelijke vragen van het Tweede-Kamerlid Van der Spek (pac.soc.) die had gewezen op berichten dat Portugal chemische wapens gebruikte tegen de te velde staande oogst in oost-Angola.

Het Landoorlogreglement van 1907 verbiedt het gebruik in de oorlogvoering te land van vergif of vergiftigde wapens. Het protocol van Genève van 1925 verbiedt het gebruik in de oorlog van verstikkende, giftige of soortgelijke gassen en van alle overeenkomstige vloeistoffen, vaste stoffen of middelen. Ten aanzien van deze beide bepalingen van geldend volkenrecht is de regering van mening, dat deze geen betrekking hebben op middelen die niet rechtstreeks de mens schaden.

Een ander standpunt wordt gehuldigd door de regeringen die hun stem uitbrachten voor een door de Algemene Vergadering der Verenigde Naties aangenomen resolutie (16/12 '69) met 80 stemmen voor, 3 tegen (waaronder Portugal) en 36 onthoudingen (waaronder Nederland). In deze resolutie werd het

gebruik in internationale gewapende conflicten van alle chemische strijdmiddelen die zouden kunnen worden gebruikt op grond van hun rechtstreekse giftige uitwerking op mensen, dieren of planten, bestempeld als strijdig met de algemeen erkende regels van internationaal recht, zoals beëschamd in het protocol van Genève.

Niettegenstaande haar opvatting dat het gebruik voor oorlogsdoeleinden van ontbladeringsmiddelen en herbiciden als zodanig niet verboden is krachtens geldend volkenrecht, is de regering van mening dat ernstig moet worden onderzocht, of het mogelijk is voor de toekomst tot een regeling te komen krachtens welke het gebruik van deze middelen voor oorlogsdoeleinden wordt uitgesloten.

De regering heeft haar mening inzake de wenselijkheid om te komen tot een verbod van het oorlogsgebruik van ontbladeringsmiddelen en herbiciden o.m. kenbaar gemaakt in de conferentie van de commissie voor ontwapening te Genève. Daar minister Luns echter niet van mening is dat zulk gebruik thans reeds strijdig zou zijn met geldend volkenrecht, is hij niet voornemens op dit punt specifieke stappen te doen bij de Portugese regering, als gevraagd door de heer Van der Spek.

Amerikanen bombarderen maar raak

VIENTIANE, 6 okt. (AP) — Van betrouwbare zijde is een rapport bevestigd, dat Amerikaanse piloten, die boven Noord-Laos aanvallen hebben verricht met bommen of raketten, vaak een bom of een raket overhouden om die op eigen houtje op een burgerdoel te richten.

Dit rapport was enige dagen geleden gepubliceerd door de Washington Star. Het werd hierop ontkend door het ministerie van Buitenlandse Zaken in Washington en door de Amerikaanse ambassade te Vientiane.

Diplomatieke kringen hebben hier ook bevestigd, dat Amerikaanse vliegtuigen verleden jaar tijdens het offensief in de Vlakte der Kruiken een mitrailleuraanval uitvoerden op de (bevriende) generaal Vang Pao terwijl deze met leden van zijn staf op een heuveltop naar gevechten keek. Men schoot naar hem met 20-mm geschut, doch niemand werd geraakt.

Door dit bombarderen op eigen houtje zouden de hoofdstad van de Pathet Lao, San Neoea, alsmede andere steden zwaar getroffen zijn.

Militairen piloten mogen boven civiele doelen niet komen doch er zou zich onder hen een soort van concurrentie hebben ontwikkeld waarbij het er om gaat wie vlak bij een stad kan bombarderen zonder deze te raken. Er is dan heel weinig voor nodig om te missen en de stad dus wel doelwit wordt.

Het rapport in het Washingtonse blad bevestigt ten dele steeds weer gehoorde verhalen van vluchtelingen over het maar raak bombarderen van dorpen en steden in Noord-Laos.

Calley misschien ook getuige bij My-Lai proces

FORT HOOD, 22 okt. — Luitenant William Calley, de belangrijkste verdachte in de zaak van de massamoord in My Lai in Zuid-Vietnam, zal mogelijk optreden als getuige bij het proces tegen sergeant David Mitchell dat op het ogenblik in Fort Hood gevoerd wordt.

Mitchell wordt beschuldigd van het „neerschieten met de opzet te doden“ van 30 burgers op 16 maart 1968 in het Zuid-vietnamese gehucht My Lai.

Calley, die volgende maand in Georgia terecht moet staan op beschuldiging van moord met voorbedachten rade op 102 burgers, is waarschijnlijk de „geheime getuige“ wiens naam Mitchells verdediging weigerde bekend te maken.

Wanneer Calley inderdaad voor Mitchell zal getuigen, wordt verwacht dat zijn verklaringen in tegenspraak zullen zijn met het getuigenis dat maandag werd afgelegd door een voormalige radiotechnicus die bij de slachting in My Lai aanwezig was.

Deze verklaarde dat hij had gezien hoe Calley en Mitchell samen een groep Zuidvietnamese burgers in een greppel dreven en toen hun machinegeweren op de groep leegschoten.

VS gebruikten voor mensen schadelijk middel in Zuid-Vietnam

SAIGON, 24 okt. — Het Amerikaanse opperbevel in Saigon heeft gisteren in een verklaring toegegeven dat Amerikaanse troepen in Zuid-Vietnam enige jaren lang een ontbladeringsmiddel hebben gebruikt dat schadelijk kan zijn voor het menselijk lichaam.

Het communiqué zegt dat het daarbij ging om het chemische produkt „2-4-5t (Orange)” en dat het voornamelijk werd toegepast om de omgeving van militaire installaties, verbinding- en bevoorradingswegen van gebladerde te ontdoen; daardoor werd de vijand dekkingmogelijkheid ontnomen.

Het middel is in april van dit jaar verboden, maar de American-divisie heeft het nadien nog enige malen gebruikt, het laatst in augustus, aldus het communiqué.

(AFP)

Hoofdverdachte My-Laimoord terug in Vietnam

SAIGON, 28 okt. — Luitenant William Calley, de Amerikaanse officier die ervan wordt verdacht meer dan honderd Vietnamese burgers in het gehucht My Lai te hebben vermoord, is vandaag in Zuid-Vietnam gearriveerd om bewijsmateriaal te verzamelen voor zijn verdediging. Op 16 november begint het proces tegen de 27-jarige luitenant.

Direct bij aankomst op de luchthaven van Saigon werd Calley in een militaire auto weggebracht. Verwacht wordt dat Calley ongeveer een week in Vietnam zal blijven.

Hoofdverdachte My-Laimoord terug in Vietnam

SAIGON, 28 okt. — Luitenant William Calley, de Amerikaanse officier die ervan wordt verdacht meer dan honderd Vietnamese burgers in het gehucht My Lai te hebben vermoord, is vandaag in Zuid-Vietnam gearriveerd om bewijsmateriaal te verzamelen voor zijn verdediging. Op 16 november begint het proces tegen de 27-jarige luitenant.

Direct bij aankomst op de luchthaven van Saigon werd Calley in een militaire auto weggebracht. Verwacht wordt dat Calley ongeveer een week in Vietnam zal blijven.

Vorige week heeft de voormalige pelotonsaanvoerder van de Americadivisie getuigd in het proces tegen zijn directe ondergeschikte, sergeant Mitchell, de tweede grote verdachte van de massamoord in My Lai.

(Reuter)

AVERELL HARRIMAN:

Vietnamisering van de oorlog is immoreel

NEW YORK, 2 nov. (AP) — W. Averell Harriman, de eerste leider van de Amerikaanse onderhandelingsdelegatie in Parijs, heeft de „Vietnamisering“ van de oorlog immoreel genoemd. „Dat is geen vredesprogramma, maar een programma voor de voortzetting van de oorlog in Vietnam“, aldus Harriman in een artikel in het Amerikaanse tijdschrift „Look“.

De bejaarde diplomaat schrijft dat het optreden van de Vietnamese president Thieu en vice-president Ky belemmerend heeft gewerkt bij de vredesonderhandelingen. De Vietnamese leiders zouden hun inzichten vaak aan de Amerikanen hebben „gedicteerd“.

„Waarom zouden wij Thieu het recht geven de Amerikaanse politiek te dicteren“, zo vraagt Harriman zich af.

„Men schijnt te menen dat de andere kant (Hanoi en de Vietcong) er via militaire acties toe kunnen worden gebracht op onze voorwaarden te onderhandelen. Onze ervaringen in Vietnam bewijzen dat dit een illusie is“.

Harriman wijst het „vietnamese-

schrijft: „De Zuidvietnamese troepen zijn in staat meer gevechtstaken van onze troepen over te nemen, maar niets wijst er op dat zij met succes kunnen samenwerken met Amerikaanse steun vanuit de lucht en van de artillerie en ook niet met de logistieke steun die wij kunnen verlenen“.

„Bovendien is het vietnamiseren van de oorlog afhankelijk van een niet populaire en dictatoriale militaire regering. Een bevredigende oplossing is dan ook moeilijk te voorspellen, tenzij Thieu doet waar wij sinds 1967 bij hem op hebben aangedrongen: zijn regering verbreden. Hij moet de niet-communistische krachten bundelen en een alliantie vormen die representatief is voor de meerderheid van het Zuidvietnamese volk“.

„Maar als de politiek, waarbij Thieu een vetorecht heeft, wordt voortgezet, komt er geen eind aan de oorlog. Het denkbeeld, dat vietnamisering de Noordvietnamezen er toe zal brengen op onze voorwaarden te onderhandelen, is nonsens“.

Raketten

SAIGON — De Vietcong heeft in de nacht van zondag op maandag voor het eerst in drieëneenhalve maand de Zuidvietnamese hoofdstad beschoten. Vijf personen zouden zijn gedood en zes gewond. Een flatgebouw bij de centrale markt van Saigon werd voor een deel verwoest.

De hoofdstad werd getroffen door minstens drie raketten.

De laatste raketaanval op Saigon had plaats op 20 juli. Toen kwam een raket neer in de omgeving van het presidentiële paleis.

Nederland tegen ontbladering van oogst in Vietnam

NEW YORK, 6 nov. (Reuter) — Nederland vreest dat het grootscheeps gebruik van herbiciden en ontbladeringsmiddelen voor militaire doeleinden op de lange duur nadelige ecologische gevolgen kan hebben voor het milieu. Deze wapens moeten voor oorlogsdoeleinden worden verboden. Dit zei mr. H. F. Eschauzier, leider van de Nederlandse delegatie naar de Geneefse ontwapeningsconferentie, tijdens het jaarlijks VN-debat over ontwapening.

„De Nederlandse regering deelt het standpunt, dat de vernietiging van oogsten met chemische middelen voor militaire doeleinden doorgaans ernstig lijden voor de burgerbevolking betekent”, aldus mr. Eschauzier. (Impliciet heeft de Nederlandse regering op deze wijze voor de eerste maal in het openbaar een deel van de Amerikaanse oorlogsmethoden in Vietnam afgekeurd.)

Nederland gaat ervan uit, dat traan- en soortgelijke irritatiestoffen in sommige gevallen humanitaire oogmerken kunnen dienen. Ons land is echter bereid zich aan te sluiten bij de meerderheidsopvatting, dat deze stoffen, samen met alle andere chemische en biologische wapens, verboden moeten worden.

De hele kwestie van de chemische

en biologische wapens is in Genève in discussie. Er is verschil van mening tussen Amerika en Engeland enerzijds en de Sovjet-Unie anderzijds over de wijze, waarop het probleem moet worden aangepakt.

De westelijke mogendheden willen beginnen bij de biologische wapens, omdat daarbij gemakkelijker controle mogelijk is. De Sovjet-Unie en vele andere landen willen de twee onderwerpen tegelijk behandelen.

De Nederlandse regering steunt het Britse standpunt in deze kwestie, aldus mr. Eschauzier, maar sluit gelijktijdige behandeling niet uit.

Tragedie

Sprekend over meer algemene ontwapeningskwesties, zei mr. Eschauzier dat „het meest afschrikwekkende aspect van onze tijd de voortdurende en eindeloze spiraal van de bewapeningswedloop is”. Dat geldt zowel voor nucleaire als conventionele wapens. Hij noemde de wedlopen „dwaas, een tragedie en een gevaar”.

De huidige besprekingen tussen de VS en de Sovjet-Unie over beperking van de strategische bewapening zouden „in grote mate bepalend zijn voor de kansen op effectieve vermindering van de bewapening”.

Proces My Lai tegen luitenant Calley in Georgia begonnen

To My

Door onze correspondent
E. G. LACHMAN

WASHINGTON, 13 nov. — De eerste dag van het proces voor een krijgsraad te Fort Benning (Georgia) tegen luitenant Calley wegens het bloedbad in het Vietnamese dorp Mykai op 16 maart 1968, was gisteren gewijd aan de ondervraging door de advocaten van de tien juryleden, allen beroepsmilitairen.

Dit om te toetsen of zij onbevooroordeeld zijn ondanks de voorafgaande publiciteit. De juryleden kregen al een jaar geleden, bij het begin van het gerechtelijk vooronderzoek - de zogenaamde pre-trial hearings - bevel om niets over het geval te zeggen.

de zeer conservatieve voorzitter Mendel Rivers, had geweigerd de getuigenissen ter beschikking te stellen in de hoop op die manier de processen onmogelijk te maken.

De rechter in Texas achtte namelijk een wet van toepassing die het optreden van getuigen verbiedt, tenzij hun uitspraken getoetst kunnen worden aan hun eerdere getuigenissen die „nog in handen van de Verenigde Staten zijn”. Sindsdien is het proces tegen sergeant Mitchell verdaagd.

De rechter in Fort Benning vond deze wet in de zaak tegen luitenant Calley niet van toepassing was en stond de aanklager toe de getuigen van de Congrescommissie op te roepen. Beide rechters hadden tevergeefs aan de Congrescommissie publicatie van de getuigenissen gevraagd. Eind juni concludeerde dezelfde commissie echter wel „dat getuigenissen bewezen dat er een groot aantal onbewapende en niet-geüniformeerde Vietnamezen opzettelijk gedood werden in

My Lai. Wat gebeurde was verkeerd, in strijd met de Conventie van Genève en met de militaire reglementen van het Amerikaanse leger in Vietnam”.

De verdediger van luitenant Calley, de beroemde advocaat Latimer, noemde het besluit van rechter Kennedy om de getuigen toch te horen, een „aanfluiting”.

„Befehl ist Befehl”

Echter stond rechter Kennedy ondanks de bezwaren van de aanklager, tijdens het gerechtelijk vooronderzoek ook toe dat de bevelen aan luitenant Calley door de verdediging gebruik kunnen worden tijdens het proces. Dit maakt het de verdediging mogelijk om „Befehl ist Befehl” te pleiten, althans aan te tonen dat de bevelen aan Calley hem tot zijn beleid dwongen.

Bovendien zal de verdediging natuurlijk trachten aan te tonen dat de bewoners van My Lai geen onschuldige dorpelingen waren, maar actieve helpers van de Vietcong.

„Onze soldaten spaarden zelfs geen kinderen”

FORT BENNING, 19 nov. (AP) — Op het proces tegen de Amerikaan Calley, die ervan wordt beschuldigd het commando te hebben gehad tijdens de massale moordpartij op Zuidvietnamese burgers in het dorp My Lai, heeft een voormalig legerfotograaf verteld, dat hij met eigen ogen heeft gezien hoe Amerikaanse soldaten inwoners van My Lai in koelen bloede hebben neergeschoten.

De fotograaf, Ronald Haerberle, die toentertijd bij de compagnie van Calley was ingedeeld, heeft foto's gemaakt van de slachting, die op 16 maart 1968 plaatsvond. Mede door de publikatie ervan is de zaak uiteindelijk aan het rollen gebracht. Calley wordt aansprakelijk gesteld voor de dood van 102 Vietnamese burgers.

Onder ademloze stilte beschreef Haerberle hoe de moordpartij in zijn werk was gegaan:

„Toen ik in My Lai aankwam zag ik aan de rand van het dorp zo'n vijftig à tachtig Vietnamezen op de grond zitten. Zij zaten op Vietnamese manier, gehurkt. Ik keek nog eens en zag toen drie mensen weglopen. Eén ervan was een moeder met een baby in haar armen. Ze kwamen niet ver. Machinegeweervuur van een van de vijf bewakende soldaten deed ze op de grond neerzinken.”

„Vervolgens openden alle vijf bewa-

kers het vuur op de groep zittend Vietnamezen.” Vraag van de auditeur militair: „Zag u, toen het schietevoorbij was, nog mensen overeind zitten?” „Nee, niemand”, was het kort antwoord.

Haerberle vertelde verder, dat hij had gezien hoe Amerikaanse soldaten het vuur openden op Vietnamezen, die over een weg bij My Lai liepen. Er waren mannen, vrouwen, kinderen en babies. Niemand van hen bracht het e-levend af, behalve een kind, dat, aan armen en benen gewond, huilend naar Haerberle toestrompelde.

Kind

De fotograaf richtte zijn fototoeste op het kind. Terwijl hij door de zoeker keek werd het kind voor zijn ogen door een Amerikaanse soldaat neergeschoten. „Waar men ook liep, overal zag je dode Vietnamezen liggen.”

Haerberle zei, dat hij die dag drie camera's bij zich had. Twee met zwart witfilm van het leger en een eigen camera met kleurenfilm. Het is de kleurenfilm die een belangrijke rol heeft gespeeld bij het later openbaar worden van „deze walgelijke affaire” (auditeur-militair).

Sinds de zaak My Lai in de openbaarheid is gekomen heeft Haerberle zo'n kleine honderdveertigduizend gulden verdiend met de kleurenfilmserie die hij toen heeft opgenomen.

Haerberle ontkende, op een vraag van de auditeur-militair, dat hij luitenant Calley voortdurend had gezien op de dag van de slachting. „Nee, niet de gehele dag”.

Vóór Haerberle had een andere militair getuigd, die echter verklaarde niets van de moordpartijen te hebben gemerkt.

Vandaag vonnis in een der My-Laizaken

FORT HOOD/FORT BENNING, 20 nov. — Vanavond zal de Amerikaanse sergeant Mitchell, die als eerste terecht staat in verband met de massamoord in My Lai, het vonnis tegen zich horen uitspreken.

Gisteren, meer dan een jaar nadat hij ervan werd beschuldigd een poging tot moord op 30 burgers te hebben gedaan, barstte Mitchell in snikken uit terwijl hij zijn verklaringen aflegde over de toedracht van de gebeurtenissen. De maximumstraf die tegen Mitchell kan worden geëist is 20 jaar gevangenisstraf en dwangarbeid.

Mitchell vertelde de krijgsraad dat hij en zijn squadron een groep Vietnamese burgers naar een greppel buiten My Lai hadden gebracht en die daar hadden achtergelaten. Daarop stelde Mitchells verdediger, Brown, hem één vraag, namelijk of hij Vietnamese bij de greppel had neergeschoten. „Nee meneer Brown, dat deed ik niet”, antwoordde Mitchell.

Toen de auditeur-militair hem begon te ondervragen barstte Mitchell in huilen uit. De getuigen die in het proces tegen Mitchell zijn gehoord hebben verklaard dat de sergeant samen met Calley heeft geschoten op de Vietnamese burgers die in de greppel buiten My Lai waren gedreven.

In het proces tegen Calley, dat een week geleden in Fort Benning, Georgia, begon, hebben gisteren weer twee getuigen verklaard dat ze op 16 maart 1968 in My Lai een groep dode burgers hebben gezien.

John Paul en Gerald Heming zeiden ongeveer twaalf dode Zuidvietnamese burgers te hebben zien liggen. Maar Paul zei dat hij Calley daar niet had gezien.

Calley wordt ervan beschuldigd 102 burgers te hebben neergeschoten. Wanneer de jury hem schuldig bevindt kan hij veroordeeld worden tot de doodstraf.

Evenals drie voormalige soldaten die al eerder hebben ge-



Gerald Heming



John Paul

tuigd zei ook Paul dat toen hij per helikopter in My Lai landde er geen vijandelijk vuur te bekennen viel. Paul verklaarde dat hij had gezien hoe kapitein Ernest Medina een Vietnamese vrouw doodschoot. Medina wordt ervan beschuldigd verantwoordelijk te zijn voor het bloedbad in My Lai waarbij in totaal ten minste 175 burgers zijn omgekomen. (Reuter)

Sergeant Mitchell vrijgesproken in zaak My-Lai

FORD HOOD, 21, nov. — De krijgsraad in Ford Hood in Texas heeft sergeant David Mitchell vrijdagavond vrijgesproken. Hij was ervan beschuldigd te hebben deelgenomen aan de moord op Zuidvietnamese burgers in het gehucht My Lai in maart 1968.

De 30-jarige beroepsmilitair Mitchell zou ongeveer dertig inwoners van My Lai doodgeschoten hebben. Hij was de eerste die in verband met deze moorden terecht moest staan. Zijn commandant, luitenant William Calley, staat op het ogenblik voor de krijgsraad in Fort Benning op beschuldiging van het vermoorden van 102 Zuidvietnamese burgers.

De jury in Fort Hood, bestaande uit zeven legerofficieren, had zes uur nodig om tot een uitspraak te komen. (Reuter)

PROCES-MY LAI

Sergeant

Mitchell

vrijge-

sproken

FORT HOOD, 23 nov. (Reuter) — De krijgsraad in Fort Hood in Texas heeft sergeant David Mitchell vrijgesproken. Hij werd beschuldigd van deelname aan de moord op Zuidvietnamese burgers in het gehucht My Lai in maart 1968.

De 30-jarige beroepsmilitair Mitchell was de eerste, die in verband met de massamoord in My Lai terecht moest staan. Zijn commandant, luitenant William Calley, staat terecht voor een krijgsraad in Fort Benning.

De jury in Fort Hood, bestaande uit zeven legerofficieren had zes uur nodig om tot een uitspraak te komen. Het proces heeft 45 dagen geduurd.

Mitchells vrouw Rosa stond op en riep „oh”, toen de beslissing van de jury werd voorgelezen. Kolonel George R. Robinson, de militaire rechter hamerde en riep: „zitten!”

Mitchell keerde terug naar zijn plaats en kreeg een schouderklopje van zijn verdediger, Ossie Brown.

Bombardementen op Noord-Vietnam

NEW YORK — Er is reden om aan te nemen, dat de groot-scheepse luchtaanval op Noord-Vietnam tijdens het afgelopen weekeinde een poging was om een nieuwe communistische machtsopbouw in Zuid-Vietnam tegen te gaan, en niet slechts een verdedigingsaanval, zoals werd gezegd. De geloofwaardigheid van de verklaring van de Nixon-administratie is verder aangetast door AFP-berichten, dat de luchtaanvallen zich uitstrekten tot het Hanoi-Haiphong-gebied en zich niet beperkten tot de gebieden ten zuiden van de negentiende breedtegraad, zoals minister van defensie Laird oorspronkelijk had gezegd. Zijn nadere verklaring van maandag, dat tijdens de luchtaanvallen een helikoptereenheid bij Hanoi is geland in een poging om Amerikaanse krijgsgevangenen te bevrijden, rechtvaardigt de bombrdecen-ten niet.

Luchtaanvallen zijn in het verleden niet in staat gebleken om de vijand te beletten tegen Amerikaanse troepen op te tre-

den. Wel kunnen zij een serieuzere bedreiging vormen voor de vooruitzichten op een onderhandelingsakkoord. En dat is de enige manier waarop de VS zich nog eervol kunnen losmaken uit dit vruchteloze, eindeloze conflict.

De algemene NCB index voor incurante fondsen luidde op maandag 76.63 (1963 is 100) tegen 76.89 op de voorgaande dag. Gesplitst naar sectoren luidden de indices: hypotheekbanken 138.62 (143.13), onroerend goedmaatschappijen 77.51 (77.69) en handel en industrie 76.39 (onv.).

Benoemingen

Wetenschappelijk onderwijs

Dr. F. J. Kingma, geboren in 1911, is benoemd tot gewoon hoogleraar in de orthopedie te Groningen. De heer Kingma was sedert 1960 gewoon lector in dat vak aldaar.

Dr. A. J. C. Huffstadt, geboren in 1922, is benoemd tot gewoon hoogleraar in de plastische chirurgie te Groningen. De heer Huffstadt was sinds 1965 gewoon lector in de plastische en reconstructieve chirurgie aldaar.

Bombardementen op Noord-Vietnam

PARIJS — Het militaire nut van de hervatte bombardementen op Noord-Vietnam is twijfelachtig. De diplomatieke gevolgen zijn dat eveneens. Wel is duidelijk dat de bombardementen het Vietnam-debat in de VS zelf weer hebben doen escaleren nadat het was weggestorven. Het effect is dus vergelijkbaar met dat van de interventie in Cambodja.

De vragen uit Johnsons dagen zijn nu weer actueel geworden: Was Laird wel eerlijk toen hij zei, dat de bombardementen beperkt zullen blijven tot het gebied beneden de negentiende breedtegraad?

Waren de bombardementen alleen door vergeldings-overwegingen ingegeven, of waren er andere motieven? Dit soort vragen, dit verscherpte debat in de VS, zou wel eens belangrijker kunnen blijken te zijn dan de gevolgen in het buitenland.

„Doden van burgers in Vietnam gebeurt met opzet”

WASHINGTON, 2 dec. — Zes Amerikaanse veteranen uit de Vietnamoorlog hebben gisteren de beschuldiging geuit dat het doden van onschuldige Zuidvietnamese burgers deel uitmaakte van de opzet om het aantal „communistiche” slachtoffers te vergroten.

Zij stellen dat luitenant Calley, wiens proces gisteren na een week uitstel weer is hervat, en andere militairen die nog terecht moeten staan in verband met de slachtpartij in het dorp My Lai in maart 1968, tot zondebokken zijn gemaakt voor wat tot de dagelijkse praktijk behoorde in Zuid-Vietnam.

De ex-dienstplichtigen zeiden dit bij de opening van een driedaags getuigenverhoor dat is georganiseerd door het Nationale Veteranen comité voor een civiele commissie van onderzoek naar Amerikaanse oorlogsmisdaden in Vietnam.

Soldaten ontvangen premies voor het aantal Vietnamezen

dat zij hebben gedood, en gene die de hoogste score haakwam in aanmerking voor verlof in Hongkong, Australië of Honolulu, aldus een van de veteranen.

Verder werd onthuld dat de toenmalige Amerikaanse opperbevelhebber in Vietnam, generaal Westmoreland in februari 1968, kort na het hevige communistische Tet-offensief, haageëist dat er meer aandacht zou worden besteed aan de dodencijfers. „In mijn aanwezigheid zei hij tegen onze bevelvoerende generaal: „Ik wil meer lijken”, zo zei een veteraan.

Getuige tegen Calley

In het proces tegen Calley heeft de oud-korporaal Maples gisteren meegedeeld, dat hij Calley in 1968 in het dorp My Lai een groep Zuidvietnamese burgers heeft zien doden. Maples is de eerste van de 24 tot dusver gehoorde getuigen die zei dat hij Calley dit had zien doen.

Maples maakte als mitrailleur-schutter deel uit van Calley's peloton. Calley, die beschuldigd wordt van moord op 102 burgers in My Lai, had zijn slachtoffers — vrouwen en kinderen en bejaarden — bijgedreven in een greppel, en vervolgens samen met soldaat Paul Meadlo het vuur op hen geopend, zo vertelde Maples.

Hijzelf had geweigerd een bevel van Calley op te volgen om ook te schieten. „Hoeveel mensen daar beneden lagen — ik weet het niet. Het waren vrouwen en baby's en ouden van dagen”, aldus de getuige. Er was volgens hem geen moment vijandig vuur geweest, en geen van de bewoners van het plaatsje had verzet geboden. (Reuter)

Slachtoffers van het geweld in Zuid-Vietnam

306 70 10



Twee vrouwelijke Zuidvietnamese gevangenen, die nu in een ziekenhuis worden behandeld, tonen hoe zij tijdens een incident in een gevangenis in de buurt van Bien Hoa, 25 km ten noorden van Saigon, door oproerpolitie zijn geslagen. Het incident ontstond toen meer dan vierhonderd vrouwelijke politieke gevangenen protesteerden tegen de levensomstandigheden in de gevangenis. Behalve dat de politie de gevangenen met traangas trachtte te bedwingen, werd er volgens de gewonde vrouwen ook met zuur of loog gegooid.

Het is de tweede keer dit jaar dat iets bekend wordt over de onmenselijke omstandigheden waaronder het militaire regime van president Thieu zijn politieke tegenstanders gevangen houdt. Eerder kwam de zaak van de lijgerkooien op het gevangenisland Con Son in het nieuws, waar de gevangenen in grote groepen in getraliede hokken zaten opgesloten.

Die zaak, die vooral in de VS grote opschudding veroorzaakte heeft er toe geleid dat Saigon toezeggingen deed om de situatie in de Zuidvietnamese gevangenissen te verbeteren. Naast het geweld tussen Zuidvietnamezen onderling, trekt ook het Amerikaanse geweld nog steeds de aandacht.

De Amerikaanse advocaat Narkin heeft bij een federale rechtbank een eis tot schadevergoeding ten bedrage van bijna anderhalf miljard gulden ingediend namens 58 overlevenden van het bloedbad in My Lai.

Verder heeft hij verzocht om schorsing van het proces tegen luitenant Calley, die in verband met de slachting terechtstaat, om de overlevenden naar de VS te laten komen om in het proces te getuigen.

In de door Narkin ingediende documenten worden aangeklaagd de Amerikaanse regering, minister van defensie Laird, de minister van het leger, Resor, en luitenant Calley. De advocaat heeft in My Lai uitvoerige gesprekken gehad met de overlevenden.

Militaire juridische deskundigen achter de kans dat Narkin met zijn actie succes boekt, gering. (AP - Reuter - AFP)

Calley opnieuw door soldaat beschuldigd

FORT BENNING (Georgia) 5 dec. — Een lid van het peloton van luitenant William Calley heeft gisteren op het proces-My Lai verklaard te hebben gezien dat Calley van dichtbij schoot op twee groepen schreeuwende mannen, vrouwen en kinderen. De man die dit zei was soldaat eerste klas Dennis Conti; hij was de eerste die op het proces het verslag van een ooggetuige gaf.

Conti sprak over „gillen en schreeuwen”. „Ik geloof dat zij trachtten op te staan. Er werden een hoop handen en stukken van hoofden afgeschoten, en stukken van de zijden en de armen. Alles werd platgeschoten, de lichamen vormden ten slotte een massa.”

Conti had een groep Vietnamezen moeten bewaken. „Ik zei o.k. en stond daar maar en keek naar die mensen.” Toen de luitenant later terug kwam vroeg hij waarom hij er niet op „gelet” had. „Dat doe ik”, zei Conti toen, „we houden ze in de gaten”. Waarop Calley weer zei „Nee, ik bedoel, dat ze de kogel moeten krijgen” En vervolgens: „We zullen ze opstellen en afnaken.” Waarop Conti „Nee” had gezegd. (Ass Prees).

Luitenant Calley schoot anderhalf uur op burgers

FORT BENNING, 8 dec. (Reuter) — In het proces-My Lai tegen luitenant William Calley heeft opnieuw een getuige verklaard, dat hij de verdachte burgers heeft zien doden.

De getuige, de 23-jarige Charles Sledge, zei dat hij zich vooral goed herinnerde dat Calley een monnik en een kind van ongeveer 3 jaar neerschoot. „Hij sloeg de priester met de kolf van het geweer in het gezicht, schoot hem neer en hakte hem zijn hoofd af. Later riep een onbekende, dat een kind naar het centrum van het dorp liep. Calley greep het kind bij de arm, gooide het in een sloot en schoot het neer.”

Sledge zei dat Calley ook anderen opdrachten gaf burgers te doden.

Op een bepaald moment, aldus Sledge, landde een helikopter in het dorp en ging Calley met de piloot praten. „Luitenant Calley keerde terug en zei: Hij houdt niet van de manier waarop ik de show leid, maar ik ben hier de baas”, aldus de getuige.

Verrassing

Later kwam, tot grote verrassing van de verdediging, de 24-jarige korporaal Thomas Turner als getuige met de gruwelijkste en meest belastende verklaring voor Calley.

Turner zei dat de verdachte negentig minuten lang systematisch kleine groepjes Zuidvietnamese burgers had beschoten. De slachtoffers vielen allen in een nabijgelegen sloot. Toen Turner goed keek, zag hij „een groep lijkjes liggen, voornamelijk van vrouwen, kinderen en oude mannen”

„Luitenant Calley bleef vuren, ook toen een andere groep burgers bij de slachtoffers in de sloot neerknielde. Toen ik langs hem liep, vuurde hij ook op de tweede groep. Hij bleef vuren en moest zijn geweer vaak opnieuw laden. Hij stond nauwelijks anderhalve meter van hen vandaan,” aldus Turner. Hij schatte het aantal doden op 90 tot 100.

Geschorst

De verdedigers van Calley waren stomverbaasd over de onverwachte verklaring van Turner en eisten dat het proces ongeldig wordt verklaard. Zij zeiden niets van de getuigenis van Turner te hebben geweten, omdat hij had geweigerd tevoren met hen te praten.

Normaliter stellen getuigen zich vóór het proces beschikbaar voor zowel de aanklagers als de verdedigers, die op de verschillende verklaringen hun betogen kunnen baseren. Verplicht is dat echter niet. Turner, momenteel student aan de universiteit van Nebraska, handeide dus overeenkomstig de wet. De eis tot ongeldigverklaring werd derhalve afgewezen, maar het proces werd geschorst opdat de verdedigers zich opnieuw konden beraden.

„Calley was systematisch aan het moorden”

FORT BENNING, 8 dec.
— Een 24-jarige student heeft gisteren tijdens het proces van luitenant Calley voor een grote verrassing gezorgd door zijn onverwachte getuigenis dat hij Calley meer dan een uur lang bezig had gezien met het systematisch vermoorden van ongeveer 100 Zuidvietnamese burgers.

De verklaring van de vroegere korporaal Thomas Turner was tot nu toe de gruwelijkste en meest belastende voor Calley. Turner zei dat hij de verdachte tijdens een ongeveer 90 minuten durende periode systematisch verscheidene kleine groepjes Zuidvietnamese burgers had zien beschieten.

De slachtoffers vielen allen in een nabijgelegen greppel en toen Turner goed keek zag hij al een „groep lijken liggen, voornamelijk van vrouwen, kinderen en oude mannen. Luitenant Calley bleef vuren, ook toen een andere groep burgers bij de slachtoffers in de greppel neerknielde.

„Toen ik langs hem heen liep vuurde hij ook op de tweede groep. Hij bleef vuren en moest zijn geweer vaak opnieuw laden. Hij stond nauwelijks anderhalve meter van hen vandaan.” Turner schatte het aantal doden op 90 tot 100.

De verdedigers van Calley, die beschuldigd wordt van moord op 102 Zuidvietnamese burgers, waren stomverbaasd door de onverwachte verklaring van Turner en eisten dat het proces ongeldig wordt verklaard. Zij zeiden niets van de getuigenis van Turner geweten te hebben omdat

Agent Orange doodt nog steeds

2003
HANOI, 12 AUG. Decennia na de verspreiding van het ontbladingsmiddel Agent Orange over Vietnam blijven bestanddelen beoorders vergiftigen. Dat staat in een studie die gisteren is gepubliceerd in *The Journal of Occupational and Environmental Medicine*.

Onderzoek bracht aan het licht dat zes van zestien onderzochte voedselmonsters zeer hoge dioxineconcentraties bevatten, vergelijkbaar met waarden gemeten tijdens de Vietnam-oorlog. De monsters werden genomen rond de stad Bien Hoa, een voormalige Amerikaanse luchtbasis op dertig kilometer van Ho Chi Minh Stad.

Daar werd tijdens de oorlog 19.000 liter Agent Orange gemorst. Tijdens de oorlog sproeide Amerika 80 miljoen liter verdelgingsmiddel over midden- en zuid-Vietnam om het beschuttende bladerdak boven de communistische troepen weg te schroeien. Ongeveer 55 procent daarvan was Agent Orange dat het erg giftige dioxine bevat.

Alhoewel er nooit een direct wetenschappelijk verband tussen Agent Orange en geboorte-afwijkingen is aangetoond, worden toch verschillende ziekten aan het middel toegeschreven. Sommige kankersoorten, diabetes en open rug bij kinderen zouden veroor-

zaakt worden door blootstelling aan Agent Orange. Eerdere studies toonden al hoge concentraties dioxine aan in de bloedbaan van inwoners van Bien Hoa.

Volgens Vietnam hebben de VS de morele plicht het land te helpen bij het herstellen van de oorlogschade. Ongeveer 10.000 Amerikaanse oorlogsveteranen kregen invaliditeitsbijdragen na blootstelling aan Agent Orange. Volgens Vietnam zijn meer dan 620.000 Vietnamezen aangetast door het middel, onder wie veel kinderen. In 2000 begon Vietnam met betalingen aan veteranen die in de besproeide gebieden vochten. (AP)

15-12000

Na 30 jaar terug in Saigon, oeps, Ho Chi Minhstad

'Ik ken Saigon niet meer terug', zei generaal Nguyen Cao Ky toen hij woensdag voor het eerst in bijna dertig jaar weer voet zette op Vietnamese bodem. Generaal Ky, een verstokte anticommunist die als premier (1965-'67) en vice-president onder Nguyen Van Thieu (1967-'71) een onuitwisbaar stempel drukte op het pro-Amerikaanse Zuid-Vietnam, had er blijkbaar geen erg in dat de communistische regering zijn toenmalige hoofdstad al meer dan 25 jaar Ho Chi Minhstad noemt.

Generaal Ky, inmiddels 73 maar nog altijd met zijn kenmerkende snorretje, had voor het eerst een toeristenvisum gekregen om ter gelegenheid van Tet, het Vietnamese Nieuwjaar, een

bezoek te brengen aan de achtergebleven familie in zijn noorderlijke geboortedorp Son Tay.

Ky is een van de kleurrijkste figuren uit de Vietnam-oorlog. Als piloot maakte hij, ondanks zijn reputatie als rokkenjager, snel carrière bij de Zuid-Vietnamese luchtmacht. In 1963 was hij betrokken bij de coup tegen de dictatoriale en impopulaire president Diem, die op weg naar de kerk werd vermoord. Zelf vestigde hij als premier in 1967 een niet minder autoritair bewind. De zelfverbinding door boeddhistische monniken, uit protest

tegen de oorlog, werd door zijn toenmalige echtgenote weggehoond als een 'barbecue'.

Zelf beschouwt Ky zijn bezoek als een gebaar van verzoening. 'De oorlog ligt al bijna dertig jaar achter ons, maar hij verdeelt ons nog altijd in twee kampen', zei hij. 'Daarom wil ik de haat uit het verleden achter ons laten en gewoon met elkaar praten, van aangezicht tot aangezicht.'

Ook Hanoi lijkt bereid het verleden te vergeten. De 2,7 miljoen Vietnamezen die buiten de landsgrenzen wonen - de meesten, net als Ky, in de Verenigde Staten - vormen een aanzienlijk economisch potentieel. Niet alleen om het geld dat ze sturen om achtergebleven familie te onderhouden, maar ook omdat ze hun geld, kennis en ervaring ten nutte kunnen maken bij het opzetten van bedrijven in Vietnam.

Onontplofte bommen maken landbouw onmogelijk

DOOR AARON GLANTZ EN NGOC NGUYEN

KHE SANH - In de streek van Khe Sanh hebben de Amerikaanse strijdkrachten dertig jaar geleden honderdduizenden bommen gedropt. De onontplofte bommen maken de landbouw onmogelijk. Sommige inwoners verdienen hun brood met het opgraven en recycleren van de bommen, maar dat zijn uitzonderingen.

Wie vandaag door de stad Khe Sanh rijdt, merkt wellicht niet dat hier ooit een van de bloedigste veldslagen is gevoerd in wat hier nog altijd 'de Amerikaanse oorlog' wordt genoemd. Deze stad in de Vietnamese provincie Quang Tri is ruim voorzien van cafés en restaurants. Vrachtwagens, op weg naar de Laotiaanse grens, spuwen rook en jagen stofwolken door de lucht.

Even buiten de stad verandert de weg in zand en stopt het hoogspanningsnet. Er kringelt rook uit de schouwen van de hutten met rieten daken die op de hellingen zijn gebouwd. Dit is het gebied van de Bru, een etnische minderheid uit de heuvels in Centraal-Vietnam. Vrouwen hangen hun kleurrijke sarongs op en wassen zich in een rivier. Zij brengen de ochtend door met het sprokkelen van brandhout dat gebruikt wordt voor het koken en stoken.

Van hun vee kunnen de mensen hier niet leven en op het land werken is geen optie, want dat is te gevaarlijk. Dertig jaar geleden hebben de Amerikaanse strijdkrachten in dit gebied honderdduizenden bommen gedropt. Sommige wegen meer dan duizend kilo. De Vietnamese regering gaat er van uit dat er nog steeds achthonderdduizend intacte clusterbommen en M-79-mortieren onder de grond verborgen liggen.

Vijfendertig procent van het land in Centraal-Vietnam kan niet worden bewerkt. Volgens cijfers van de regering zijn sinds het einde van de oorlog in 1975 niet minder dan 38.000 mensen omgekomen en 65.000 mensen gewond geraakt als gevolg van deze onontplofte munitie. De overlevenden in dit gebied moeten het stellen met een inkomen van minder dan 30 dollarcent per dag, zo meldt het rapport van 2003 van de Internationale Campagne tegen Landmijnen. Bovendien is de schade die de Amerikanen hebben aangericht aan de bossen door het gebruik van het ontbladeringsmiddel 'agent orange' nog steeds aanwezig. Dertig jaar na de oorlog liggen nog steeds miljoenen hectaren

land en bos volkomen braak. Voor de dorpsbewoners en de houtvesters blijft dit een constant inkomensverlies.

Volgens de Vietnamese wet kunnen boeren een beroep doen op de ontmijningsdiensten van het leger. Maar dat is een kostbare zaak. Een akker ontmijnen kost als snel 500 dollar. 'De regering ontmijnde aanvankelijk de grond waar openbare gebouwen moesten komen', zegt Tuan, een zestigjarige boer uit het dorp Dakong, in de provincie Quang Tri. 'Later zou ze de boeren komen helpen bij de ontmijning. Maar dat is nagenoeg onmogelijk omdat de bommen over zo'n groot gebied verspreid liggen.'

Sommige mensen in de streek knopen de eindjes aan elkaar en leven van het oorlogstuig. De tweeëntwintigjarige Tung graaft al drie jaar oorlogsmunitie op. Een bom veilig opgraven kost hem drie tot vier dagen, maar het levert hem wel 100 dollar op. Kleinere clusterbommen brengen minder op. Tung verdient met dit gevaarlijke werk tot drie keer meer dan wanneer hij een varken zou verkopen, dat vijf tot zes maanden moet groeien en gevoerd moet worden.

Kien Toi, eigenlijk een koffieboer, graaft elke dag drie zakken oorlogstuig op. Hij verkoopt deze munitie aan zakenlui uit de stad, die ze als bouw materiaal gebruiken. Kien Toi houdt af en toe wat van deze munitie voor zichzelf. Zijn bed en zijn tafel zijn vervaardigd uit onontplofte bommen.

Overall in Centraal-Vietnam wordt dit soort materiaal gebruikt om te bouwen. Kandidaat-bouwers in Vietnam maken er grappen over het 'gratis staal'. De voorraad is onuitputtelijk dankzij de Amerikanen. (IPS)

Elite-eenheid VS

schuldig aan moord

TOLEDO, 20 OKT. Het Amerikaanse ministerie van Defensie is niet van plan een onderzoek naar vermeende oorlogsmisdaden tijdens de Vietnam-oorlog te heropenen. Dit ondanks beweringen die in de krant *Toledo Blade* werden geuit door voormalige leden van een elite-eenheid die zeggen burgers te hebben verminkt en gedood.

Veteranen van de Tiger Force-eenheid van de 101ste Airborne Division vertelden aan de krant dat zij in 1967 oren hebben afgehakt bij dode Vietnamezen en deze vervolgens met schoenveters aan elkaar hebben geregen en de oren als een ketting droegen. Ook zouden ze granaten hebben gegooid in een bunker waarvan ze wisten dat dit een schuilplaats van vrouwen en kinderen was.

In een verklaring zei het Pentagon gisteren dat de zaak meer dan dertig jaar oud was, en er geen nieuw of overtuigend bewijs was waardoor het onderzoek opnieuw

geopend zou moeten worden. Een eerder onderzoek werd in 1975 afgerond zonder schuldigen aan te wijzen, ook al concludeerde de onderoekcommissie dat leden van Tiger Force zich schuldig hadden gemaakt aan oorlogsmisdaden. De Tiger Force bestond uit 45 vrijwilligers en werd opgericht om in het zuiden van Vietnam te spioneren.

De *Toledo Blade* las duizenden tot dusver geheime documenten en interviewde leden van de eenheid. Op basis hiervan concludeert de krant uit Ohio dat Tiger Force-soldaten honderden onschuldige burgers hebben vermoord. „We verwachtten niet te zullen leven. Niemand met enige hersenen verwachtte daar [in Vietnam, red.] te leven. De enige manier om te leven is te doden, omdat je je geen zorgen hoeft te maken over diegenen die al dood zijn”, vertelde veteraan William Doyle de krant. (BBC, Reuters)

Een bloedbad erger dan My Lai

2104K 2003

Van onze correspondent
Jan Tromp
NEW YORK

Een elite-eenheid van het Amerikaanse leger heeft in 1967 in zeven maanden honderden ongewapende Vietnamese mannen, vrouwen en kinderen vermoord. Het gaat om de omvangrijkste serie wreedheden uit de oorlog in Vietnam, vermoedelijk groter dan het bloedbad van My Lai van maart 1968. Ofschoon zowel het Pentagon als het Witte Huis op de hoogte was, zijn de misdrijven nooit openbaar gemaakt en is evenmin vervolging ingesteld.

Na 36 jaar is de zaak boven water gehaald door journalisten van *The Blade*, een dagblad uit Ohio. Verslaggevers namen duizenden militaire dossiers door en voerden tientallen vraaggesprekken met getuigen en onderzoekers uit het leger.

De 45 man van de Tiger Force, zoals het peloton werd genoemd, waren in 1967 naar de provincie Quang Ngai in het Centrale Hoogland van Zuid-Vietnam gestuurd om aanvoerroutes van de communistische Vietcong af te

snijden. Tussen mei en november 1967 liep de missie uit de hand. Vrouwen en kinderen werden opzettelijk opgeblazen in bunkers, boeren werden op hun rijstvelden geëxecuteerd, gevangenen werden gemarteld en doodgeschoten, waarna afgesneden oren als souvenir werden meegenomen.

William Doyle uit Missouri, sergeant in de Tiger Force, zegt in *The Blade* dat hij zoveel burgers vermoordde dat hij de tel kwijt raakte. 'We leefden van dag tot dag. Niemand van ons met een beetje hersens dacht dat hij de oorlog zou overleven. De enige manier om te overleven is te doden, want over iemand die dood is hoef je je geen zorgen meer te maken.'

Rion Causey, nu 55, destijds de arts van het peloton: 'Ik vraag me nog steeds af hoe sommige mensen dertig jaar later kunnen slapen.'

De commandanten wisten van de gruwelen, zo is gebleken. In sommige gevallen moedigden ze hun soldaten aan ermee voort te gaan. Twee mannen van het peloton probeerden een eind te maken aan het geweld. Hun meerderen zeiden hen dat ze zich koest

moesten houden. Ze werden overgeplaatst.

In een uitgebreid en langdurig onderzoek liep het leger tussen februari 1971 en juni 1975 dertig beschuldigingen na van oorlogsmisdrijven. Zes soldaten die verdacht werden van mishandeling

Tiger Force doodde in 1967 honderden Vietnamese burgers

en moord, kregen toestemming lopende het onderzoek ontslag te nemen uit het leger. Daarmee ontlieden zij vervolging. Uiteindelijk bleven achttien verdachten van gruweldaden over. Ofschoon het misdrijven betrof tegen de Amerikaanse militaire wetgeving en tegen de Conventie van Genève van 1949, is tegen geen van hen ooit een aanklacht ingediend.

Dan Clint, een van de soldaten in Tiger Force, over zijn ondervraging: 'De onderzoeker die mij kwam opzoeken, zei: "Hé, doe me een lol. Zeg dat je je niets herin-

tert, dan kan ik die zaak tenminste afsluiten".'

De luitenant van het peloton, James Hawkins, werd in het najaar van 1975 naar het Pentagon ontboden, samen met zijn generaal. 'Wat ze zeiden was: "Ja, dat is niet helemaal goed gegaan daar, we weten ervan. Maar het is niet in het belang van wie dan ook dit te vervolgen".'

Hawkins voegde eraan toe: 'My Lai was achter de rug en het leger zat niet te wachten op een nieuwe golf publiciteit.'

The Blade ontdekte dat samenvattingen van het onderzoek tussen 1971 en 1973 ook naar het Witte Huis werden gestuurd. John Dean, de eerste man in de staf van president Richard Nixon, zegt zich de kwestie-Tiger Force niet te kunnen herinneren. 'Maar het verrast me niet dat het onderzoek in een la is verdwenen. De regering houdt niet van smerige verhalen.'

De leider van het legeronderzoek naar Tiger Force was geheim agent Gustav Apsey. Hij is 63 en gepensioneerd. Hij zegt: 'Ik wist dat die vervloekte zaak nergens toe zou leiden. Het was het verkeerde moment voor de politiek.'

Warm onthaal militairen VS in Vietnam

HO CHI MINH, 20 NOV. Bijna dertig jaar na het einde van de Vietnamoorlog krijgen Amerikaanse militairen eindelijk het warme onthaal wat de regering in Washington destijds, voorafgaand aan die oorlog, haar manschappen had voorspeld.

Overal in de Zuid-Vietnamese havenstad Ho Chi Minh, dat voor het overhaaste vertrek van de Amerikaanse troepen in 1975 nog Saigon heette, gingen jong en oud de straat op om de Amerikaanse militairen die gisteren met het marine-

2003
schip USS Vandegrift in Vietnam waren gearriveerd, te verwelkomen. De Vandegrift is de eerste Amerikaanse oorlogsbodem die na de Amerikaanse nederlaag 28 jaar geleden Vietnam aandoet.

Maar vergevingsgezind als het Vietnamese volk zich de afgelopen jaren jegens de voormalige Amerikaanse agressor heeft opgesteld, werden nergens in Ho Chi Minh gevoelens van afkeer en wraak geïncandeerd. Integendeel, verscheidene Vietnamese afgevaardigden van de overheid, maar ook de be-

volking op straat maakte kenbaar dat de Amerikanen meer dan welkom zijn. „De meeste mensen willen het verleden vergeten en aan de toekomst denken”, zei een directeur van een school die door de militairen werd bezocht.

Tijdens de oorlog in Vietnam, die met de communistische overwinning in 1975 ten einde kwam, zijn naar schatting drie miljoen Vietnamezen en 58.000 Amerikanen om het leven gekomen.

Het verhaal van John Teitsort, een van de Amerikaanse militairen

die na aankomst liefdadigheidswerk verrichtte in de straten van het voormalige Saigon, illustreert hoe complex de Amerikaans-Vietnamese betrekking feitelijk nog zijn. Teitsort, een vierde generatie marinier, verloor drie ooms tijdens de oorlog. Allen kwamen om in de omgeving van Ho Chi Minh.

De vader van collega-marinier Nathan Stalker evenwel, „was een hippie” die demonsteerde tegen de oorlog. „Hij werd bestookt met *pepper spray* tijdens een demonstratie in Washington”, zegt Stalker

met een lach. De ironie is ook hem niet ontgaan.

Stalker en vijf andere militairen hielpen nu mee met het schilderen van een schoolgebouw. Een project dat de goedkeuring kreeg van jong en oud. Andere militairen deelden speelgoed uit op straat of speelden spelletjes met Vietnamese kinderen.

„De betrekkingen tussen Vietnam en de Verenigde Staten zijn beter dan ooit”, zei Vietnam-veteraan Ngyen Quang Bieu zichtbaar trots. (Reuters)

VS geschokt door hun moordpartijen in Vietnam

Op het hoogtepunt van de Vietnam-oorlog werden burgers door een legereenheid afgeslacht en het bloedbad werd in de doofpot gestopt. Het gaat hier echter niet om My Lai. De massaslachting kwam pas de afgelopen week aan het licht, en niet dankzij een van Amerika's sterverslaggevers.

Door Paul Harris

Het was een sensationeel verhaal, maar toch was het niet de gerenommeerde New York Times die de gruweldaad onthulde en ook niet de Washington Post, die nog steeds rust op de lauweren van Watergate. Evenmin betrof het de New Yorker die bekendstaat vanwege zijn dieptejournalistiek. Het was The Blade, een dagblad met een oplage van 150.000 stuks die verschijnt in de stad Toledo, Ohio, nabij het Eriemeer.

Gedurende vier dagen de afgelopen week bracht The Blade het relaas van de afslachting van onschuldige Vietnamese burgers door een legereenheid van de VS met de naam Tiger Unit. Het verhaal werd onmid-

levenden als voor veel Amerikaanse militairen die nog in leven zijn.

Beestachtige moordpartijen

Gedurende zeven maanden in 1967 opereerde Tiger Force volkomen ongecontroleerd in het Vietnamese hoogland. Terwijl ze de regio doorkruisten slachtte het peloton ongewapende boeren, hun vrouwen en kinderen af. Ook martelden en verminkten ze hun slachtoffers. Er ontstonden zich een hele litanie aan horrorverhalen. Een baby werd onthoofd voor een halsketting die hij droeg, een tiener vermoord omwille van zijn tennisschoenen. Een voormalige sergeant van Tiger Force, William Doyle, vertelde de journalisten over de scalp van een verpleegster waarmee hij...

en als ze niet wegrenden ook". De moordpartijen werden niet genegeerd of aangemoedigd door de legerleiding, maar toen er een onderzoek ingesteld werd duurde dit vier jaar. Niemand werd in staat van beschuldiging gesteld. De details werden niet vrijgegeven voor het publiek en zijn nog steeds geheim. Bill Carpenter, een voormalige infanterist van Tiger Force is van mening dat de zelfbenoemde vroegere commandant van het doodseskader, luitenant James Hawkins, verantwoordelijk gehouden moet worden. Hij "genoot intens van het moorden" en nu hij met pensioen is in Florida verdedigt hij nog steeds op uitdagende manier de activiteiten van zijn peloton tijdens de oorlog. "Ik heb nergens spijt van", zo verklaarde hij.

In Vietnam is de herinnering aan deze bloeddorstigheid nog vers. Een boer, Nguyen Dam, die nu 66 jaar is, herinnert zich levendig dat hij aangevallen werd. "Onze bevolking verdiende het niet zo te sterven. Wij waren boeren, we waren geen soldaten. We deden niemand kwaad", zei hij.

Ook uit de rangen van Tiger Force zelf vielen opzienbarende verhalen op te tekenen. Een soldaat, Gerald Bruner, keerde zich tegen zijn medesoldaten en beval hen op te houden met het neerschieten van burgers of hij

Anderen maken melding van flashbacks en zijn in therapie gegaan om met hun misdaden om te leren gaan. Anderen be-toonden geen berouw.

Dat er nog mensen in staat van beschuldiging gesteld worden is onwaarschijnlijk. Toch zal de reeks verhalen over Tiger Force ervoor zorgen dat The Blade dit jaar meedingt naar de Pulitzer Price. Het winnen van prijzen is niet nieuw voor The Blade. De krant is een zeldzaam fenomeen in de moderne VS omdat ze in het bezit is van de rijke lokale familie Robinson Block, die de onderzoeksjournalistiek in een hoog vaandel heeft staan. Daardoor is er geld en tijd beschikbaar voor journalisten van The Blade om zo een belangrijke primeur te brengen. "We hebben de middelen hiervoor. Er zijn geen aandeelhouders waarover we ons zorgen moeten maken", aldus Royhab.

Een ander onderzoek van The Blade, over levensgevaarlijke risico's in de industrie, stond in 2000 al eens op de shortlist van de Pulitzer Price. "The Blade uit Toledo valt niet te vergelijken met andere Amerikaanse kranten. Wij zijn belangrijker", zei John Robinson Block, de belangrijkste vertegenwoordiger van de familie, over de krant. De familie Robinson Block is sinds 1926 in het bezit van de krant en men is zich er goed van

dekking van een nieuw My Lai, de beruchte afslachting van Vietnamese dorpsbewoners die de Amerikaanse wreedheden tijdens oorlogstijd in de openbaarheid bracht.

De grotere Amerikaanse kranten en televisiestations mochten vechten om de kruimels van het verhaal, wat niet gemakkelijk was. Twee journalisten van de Blade hadden immers acht maanden lang alleen aan deze primeur gewerkt, en een derde voegde zich halverwege bij hen. Samen interviewden ze meer dan honderd mensen. Ze spoorde militairen van Tiger Force op en tenslotte reisden ze naar Vietnam om met overlevenden en getuigen te spreken. "De reacties waren overweldigend. De regering heeft dit de afgelopen 36 jaar stilgehouden", zei Ron Royhab, een van de hoofdredacteuren van The Blade.

Het verhaal begon met een tip van het kantoor van The Blade in New York over een paar geheime documenten. Deze informatie werd doorgegeven naar Ohio, waar de journalist Mike Sallah begon te spitten. Tijdens dit proces doken er verwijzingen op naar een geheim onderzoek naar Tiger Force. Verzoeken voor inzage in legerdocumenten werden afgewezen, wat betekende dat het team van the Blade zelf op zoek moest gaan naar getuigen en slachtoffers. De details van het verhaal zijn schokkend, zowel voor de Vietnamese over-

versierde. Het onderzoek van The Blade concludeerde dat er waarschijnlijk honderden om het leven kwamen. "We raakten de tel kwijt", aldus Ken Kerney, een voormalig soldaat die nu brandweerman in Californië is. "Ik wist dat het verkeerd was, maar het was een geaccepteerde praktijk." Rion Causey, destijds een 19-jarige hospik en nu een kernfysicus, vertelde hoe dorpsbewoners routinematig neergeschoten werden: "Als ze weggrenden schoten we ze neer,

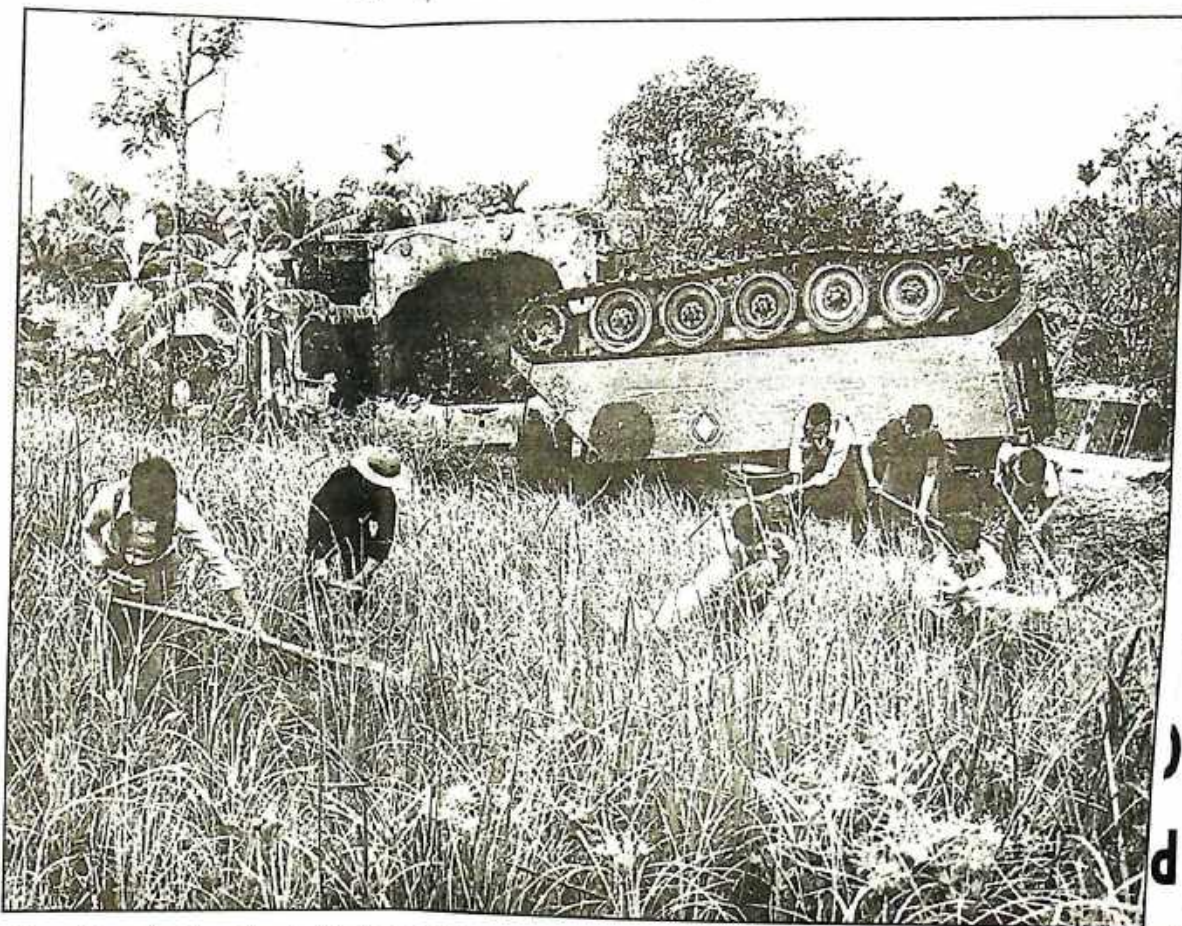
voor kreeg hij een fikse uitbrander van een officier en werd hem geadviseerd een psychiater te bezoeken. Bruner was een van de weinigen die zich verzette tegen het moorden.

Nachtmerries

Toch hebben de wreedheden hun sporen nagelaten. Een hospik van Tiger Force, Barry Bowman zegt dat hij sedert het zien van de executie van een oude Vietnamese man steeds gekweld wordt door nachtmerries.

ren 1920, toen ze kinderlijk verscheen, een belangrijke rol speelde in de Amerikaanse krantenwereld. "Waarschijnlijk waart er nog steeds een geest uit die tijd rond", aldus John Robinson Block. Vorige week werd de geschiedenis nieuw leven ingeblazen. En, zoals John eraan toevoegde: "Zolang ik leef zullen we proberen op dezelfde voet voort te gaan."

Bron: The Observer, New York, 26 oktober, vertaling Frans Willems.



Nieuw front in Chau Thanh, Vietnam 1975

Vietnam deed er eigenlijk niet toe, Irak wel

Chaotische aftocht kan grote gevolgen hebben

Veel mensen zien op dit moment vooral overeenkomsten tussen de oorlog in Irak en de toenmalige oorlog in Vietnam. Maar de verschillen tussen beide zijn belangrijker, meent **Richard Cohen**.

In 1965 hield Lyndon Johnson aan de Johns Hopkins Universiteit een toespraak gehouden onder de titel 'Why we are in Vietnam'. Twee jaar later bood Norman Mailer in zijn gelijknamige boek een iets andere versie. En nu zou deze column kunnen heten: 'Why we are not in Vietnam'.

Dat sommige mensen denken dat wij daar wel zitten, blijkt duidelijk uit een snelle verkenning in de Nexus-database, die alleen al in de afgelopen week achthonderd 'links' geeft naar plaatsen waar de woorden Irak en Vietnam bij elkaar voorkomen. Enkele daarvan zullen wel van mij afkomstig zijn, want ook ik heb – in bepaalde, beperkte opzichten – deze vergelijking getrokken.

Een paar overeenkomsten zijn er wel. Zowel over Vietnam als over Irak werd onvoldoende open kaart gespeeld. Vietnam werd uitgelokt door het incident in de Golf van Tonkin – een aanval op twee Ameri-

kaanse oorlogsschepen die misschien helemaal nooit heeft plaatsgevonden. De oorlog in Irak werd gerechtvaardigd door Saddam Huseins massavernietigingswapens, die massaverdwinningwapens bleken te zijn. Chemische en biologische wapens zijn er mogelijk niet, kernwapens zijn er zeker niet.

Er zijn meer overeenkomsten. Ook nu weer is het voor de Amerikaanse regering fluiten in het donker geblazen. President Bush ziet iedere nieuwe terroristische aanval als een teken van vooruitgang. „Hoe meer succes wij ter plaatse boeken, hoe meer deze moordenaars reageren”, zei hij onlangs. In dat geval hebben de recente gebeurtenissen de overwinning voor de Verenigde Staten binnen handbereik gebracht. Bij een reeks zelfmoordaanslagen zijn meer dan 250 Iraakse burgers gedood of gewond en is een onderburgemeester van Bagdad vermoord. Nóg zo'n week en de vijand kan het wel schudden.

Maar ofschoon de overeenkomsten met Vietnam zeker vermeldenswaard zijn, zijn de verschillen misschien toch belangrijker. Eén daarvan betreft de aard van het verzet. De Vietnamese onafhankelijkheidsbeweging was sinds lang actief, en wijdverbreid. (Ho Chi Minh had al voor onafhankelijkheid van Frankrijk gelob-

byd op de Parijse Vredesconferentie van 1919.) Van de mensen achter de terroristische aanvallen in Irak – wie dat ook mogen zijn, Ba'athisten die nooit opgeven of fanatieke moslims die de kortste weg naar de hemel nemen – kun je zoiets niet zeggen. Geen van beide groepen belichaamt Iraakse nationale aspiraties.

Een ander verschil is dat Irak geen 'noorden' heeft, zoals Noord-Vietnam. In Vietnam werd de landoorlog gevoerd in het zuiden; materieel en versterkingen kwa-

'Vietnam'. De communistische overwinning heeft er niet toe geleid dat in heel Azië de dominostenen omgingen. Ze heeft nauwelijks enig effect gehad. Het communisme is overal ter wereld bezweken aan zijn inefficiëntie en zijn idiote en tegenstrijdige trekken.

Tegenwoordig is Vietnam communistisch – wie maalt erom? Wie het bezoekt ervaart alleen maar een diep, treurig gevoel van verspilling. Waarvoor zijn 58.000 Amerikanen gestorven?

Irak is in zekere zin veel belangrijker. Het ligt niet aan de periferie van Azië, maar in het hart van het olierijke Midden-Oosten. Als er iets van waarheid steekt in de hedendaagse dominotheorie van de regering-Bush – dat een democratisch Irak in heel het Midden-Oosten navolging zou vinden –, dan moet het omgekeerde ook waar zijn: als het niet lukt om in Irak een min of meer fatsoenlijk regime te vestigen, zou dat consequenties hebben voor heel het Midden-Oosten.

Meer nog: een ommekeer in Irak zou aantonen – zoals in Somalië al eens is gebeurd – dat de Verenigde Staten geen echte doorzetters zijn. Vechten kunnen ze vanuit de lucht, en met nauwkeurige geleide wapens die vanuit zee worden afgevuurd, maar wanneer ze het te land voor hun kie-

zen krijgen zijn ze meteen uitgeteld.

Ik ben me ervan bewust dat zulke metaforen het verlies van levens verhullen: 231 in de strijd gesneuvelde Amerikanen, van wie meer dan de helft is omgekomen nadat Bush het einde van de strijd had afgekondigd. Ik ben me er ook van bewust dat dit in bepaalde opzichten niet het getal is waar het eigenlijk om gaat. Het aantal 'Iraakse' doden kan, als het nog toeneemt, de grondslag worden voor een bredere opstand. Iedere gedode Iraakee heeft familie, heeft een stam – 'schokgolven' die zich vanuit het individu verbreiden in de gemeenschap. Daar ligt het gevaar.

'Elf september' heeft laten zien dat de wereld thans een stuk gevaarlijker is dan ten tijde van Vietnam. Het gevaar is niet alleen maar 'daar', het is ook 'hier'. Des te verbluffender dat de regering-Bush ten strijde is getrokken met een rammelend plan voor het vervolg, een warboel van wishful thinking die als misdadige domheid de geschiedenis zal ingaan.

Hét verschil tussen Irak en Vietnam is uiteindelijk dat het hier, anders dan in Vietnam, niet mag uitlopen op een voortijdige, chaotische, beschamende aftocht. Uiteindelijk deed Vietnam er niet toe. Irak wel.

Richard Cohen is columnist van *The Washington Post*.

© Washington Post Writers Group

Nóg zo'n week en de vijand kan het wel schudden



men langs de befaamde Ho Chi Minh-route uit het noorden.

In Irak kunnen aanvoerlijnen niet schuilgaan onder de etagebegroeiing van een oerwoud; het is een dor, woestijnachtig land, waar iedere geit vanuit de lucht zichtbaar is. Irak is geen Vietnam.

In zekere zin was ook Vietnam geen

Zoveel bloed aan de handen en toch zo'n fatsoenlijk man

24-12-2003

Het is altijd moeilijk geweest Robert McNamara een moordenaar te noemen. Hij heeft echt wel zijn sporen verdiend in de tuin van de dood. Zeven jaar was hij minister van Defensie van de VS, tussen 1960 en 1967, eerst onder Kennedy, daarna onder Johnson.

Ten tijde van zijn ministerschap escaleerde de Vietnamoorlog tot een van de smerigste oorlogen van een eeuw die in dit opzicht toch al niet mag klagen. Drie miljoen Vietnamezen kwamen om, ruim vijftigduizend Amerikaanse soldaten sneuvelden, van wie 25 duizend in McNamara's jaren op het Pentagon.

Het was lastig, ook al in de jaren zestig, toch een tijdvak waarin het morele onderscheid tussen goed en kwaad ons bijna als vanzelf kwam aanwaaien, McNamara zonder reserve tot de oorlogsmisdadigers te rekenen.

Met de president lagen de kaarten eenvoudig. Die Johnson was een Texaan, een cowboy, een havik, een imperialist. McNamara was een intellectueel van Harvard, hij was toegankelijk en bevlogen – hij had bij wijze van spreken je vader kunnen zijn voor wie je in het studentenmilieu van destijds je niet eens zo diep hoefde te schamen.

Een fatsoenlijke kerel dus die per abuis in het slachthuis van de oorlog was beland, zo leek het. Niet dat hij geen bijdrage leverde aan het bloedbad, maar om een of andere reden bleef het bloed niet aan zijn vingers kleven.

Nu is er het afgelopen weekend in New York een documentaire in première gegaan, waarin Robert McNamara terugkijkt op zijn leven. 'Ik probeer te leren', zegt hij zelf,

'probeer te begrijpen wat gebeurd is'. Hij is een hoogbejaarde man, 87 inmiddels, onwaarschijnlijk vitaal en betrokken. Een bruine kop en goed in het pak – de duivel schijnt altijd op slechte mensen, anders is het niet te begrijpen.

The Fog of War met als ondertitel 'Elf lessen uit het leven van Robert S. McNamara' van de Amerikaanse documentairemaker Errol Morris is fascinerend, omdat de film de kijker laat zitten met het raadsel rond McNamara. Het uitgangspunt is de klassieke vraag aan de schrijftafelmoordenaar: hoe komt een fatsoenlijk mens zo ver van huis?

McNamara vertelt en verklaart. Er zit veel overtuigingskracht in zijn woorden. Hij is openhartig en sympathiek. Dat zijn verworvenheden die voor veel politici hun leven lang onbereikbaar blijven. Maar net als in zijn mémoires (*In retrospect*) die in 1995 uitkwamen, vermijdt hij weergaloos het sorry uit te spreken dat hoort bij een schuldbekekenis. Voor McNamara is er geen Ras-kolnikov-complex, geen schuld als kwelling.

Van de elf lessen behoren sommige tot de wijsheden van Cissy van Marxveldt. 'Zeg nooit nooit' bijvoorbeeld. Okay, dat willen we zonder meer geloven. Spannend is McNamara als hij zich waagt aan de afwijging: wat is toegestaan uit naam van de gerechtvaardigde zaak?

De film laat gruwelijke beelden zien van aanvallen met vuurbommen op Japanse steden, aan het eind van de Tweede Wereldoorlog. Het was een idee van generaal Curtis LeMay, destijds de directe baas van McNamara. Deze vertelt hoe in één aanval honderdduizend inwoners van Tokio

– mannen, vrouwen, kinderen – in de vuurzee omkwamen.

'Als we de oorlog hadden verloren, waren we ongetwijfeld vervolgd voor oorlogsmisdaden', concludeert McNamara en hij voegt er bijna retorisch de vraag aan toe: 'Waarom is iets moreel verantwoord als je wint en is het immoreel als je verliest?' Oorlog is inderdaad het verhaal van winnaars.

Het is les 9: 'Hoeveel kwaad moet je doen om goed te doen? Onderken dat je van tijd tot tijd je moet inlaten met het kwaad, maar doe het met mate.'

Hij blijft analyseren. De oorlog in Vietnam was 'verkeerd, vreselijk verkeerd'. Maar was dus ook de minister verkeerd? 'Ik ben trots op wat ik bereikt heb en het is jammer dat in de loop van dat proces fouten zijn gemaakt.'

Het verontrustende is dat je het antwoord niet direct verwerpt uit de mond van deze bevlogen intellectueel, dat je het misschien zelfs aanvaardt als een van die onvolkomenheden waaruit het bestaan nu eenmaal is opgebouwd. Les 11: 'We maken allemaal fouten.'

Slechts een enkele keer raakt de oud-minister geëmotioneerd. Hij stond in zijn bevindingsperiode onder een ongelofelijke druk. McNamara vertelt hoe een Quaker zich uit protest tegen de oorlog onder het raam van zijn kantoor in brand stak. De toon is nuchter.

Dan zegt hij dat de stress van zijn baan vermoedelijk de vroegtijdige dood van zijn vrouw heeft bevorderd. Tranen schieten in de ogen van deze oude, voorname man, zijn strot zit dicht.

Jan Tromp

Agent Orange-aanklacht Vietnamesezen

HANOI, 5 FEBR. Voor het eerst sinds het einde van de Vietnamoorlog, bijna dertig jaar geleden, hebben Vietnamesezen een aanklacht ingediend tegen de producenten van Agent Orange, het ontbladeringsmiddel dat door de Amerikaanse luchtmacht boven vijandelijk gebied in Vietnam werd afgeworpen.

Nooit eerder hebben Vietnamese slachtoffers van de omstreden oorlogstactiek bedrijven aangeklaagd voor hun aandeel in de Vietnamoorlog.

Volgens Hanoi zijn om en nabij de drie miljoen mensen het slachtoffer geworden van ziekten die aan

het giftige sproeimiddel worden gerelateerd. Nog altijd worden kinderen geboren met afwijkingen die met het middel in verband worden gebracht. Tussen 1962 en 1971 werd ongeveer 75 miljoen liter ontbladeringsmiddel, waaronder Agent Orange, ingezet tegen de Noord-Vietnamezen.

De aanklacht tegen Dow Chemical en Monsanto, de twee grootste producenten van het middel, en twintig andere Amerikaanse bedrijven, is ingediend door drie Vietnamesezen. Allen zeggen het slachtoffer te zijn geworden van het sproeimiddel. Dat heeft de vo-

rige maand opgerichte Vietnam Association of Agent Orange Victims gemeld. De hoogte van de schadevergoeding die wordt geëist is niet bekend gemaakt.

„Ik doe dit niet voor mijzelf omdat het al lang achter mij ligt, maar in Vietnam zijn de armsten, de minst bedeeden en de meeste gediscrimineerden de slachtoffers van Agent Orange. Dus als ik iets voor hen kan doen, dan doe ik dat”, zegt Phan Thi Phi Phi, een van de klagers.

Amerikaanse Vietnamveteranen die in contact zijn geweest met het middel klagen al jaren over hun ge-

zondheid. Ook zij hebben de Amerikaanse bedrijven aangeklaagd. In 1984 gingen Dow Chemical en Monsanto akkoord met een schadevergoeding van 180 miljoen dollar aan de Amerikaanse veteranen. De bedrijven voelen er niets voor Vietnamese slachtoffers te compenseren omdat dan meer aanklachten kunnen volgen.

Waarom de Vietnamesezen nu pas een aanklacht hebben ingediend is onduidelijk. De kwestie werd vorig jaar besproken door de Vietnamese minister van Defensie Pham Van Tra tijdens zijn historische bezoek aan Washington. (Reuters)

Vietnamese slachtoffers van Agent Orange eisen geld

5-2-2004

AP, AFP, Reuters
HANOI

Drie Vietnamezen die zeggen het slachtoffer te zijn van het ontbladeringsmiddel Agent Orange, hebben een eis tot schadevergoeding ingediend tegen bedrijven die het middel in de VS produceerden. Het is de eerste keer dat een dergelijke claim wordt gepresenteerd door Vietnamezen.

Tijdens de oorlog in Vietnam werd Agent Orange gebruikt door de Amerikanen. Tussen 1962 en 1971 werd 80 miljoen liter ontbladeringsmiddel, veelal Agent Orange, uitgestort boven het oerwoud.

De eis is ingediend door de Viet-

namese Vereniging van Slachtoffers van Agent Orange bij het federale hof in Brooklyn.

Vice-president Nguyen Trong Nhan verklaarde dat in de stukken tien bedrijven worden genoemd, maar weigerde namen te noemen. Dow Chemical en Monsanto waren twee van de voornaamste producenten van het ontbladeringsmiddel.

Veel Amerikaanse en Vietnamese oorlogsveteranen zeggen dat het dioxine bevattende Agent Orange de oorzaak is van veel ziekten, waaronder kanker, diabetes en open ruggetjes. Dat wordt ontkend door de Amerikaanse regering.